

TRACTATUS JURIDICA
De
PRÆSCRIPTIONE
IMMUNITATIS
A COLLECTIS

AUTHORE

DN. FERDINANDO CHRI-
STOPORO HARPPRECHTO,

J. V. Doct. & in Alma Tübingensi Prof.

Publ. & Sereniss. Würtemb. Ducis

Consilarii.

ANNO MDCCIX.

ALTDORFI

& Sumptibus JODOCI WILHELMI KOHLESII Univ. Typogr.

88

TRACTATIO JURIDICA

31

De

PRÆSCRIPTIONE
IMMUNITATIS
A COLLECTIS

AUTHORE

DN. FERDINANDO CHRI-
STOPORO HARPPRECHTO,

J. V. Doct. & in Alma Tübingensi Prof.

Publ. & Sereniss. Würtemb. Ducis

Confiliarii.

ANNO MDCCIX.

ALTDORF!

Typis & Sumptibus JODOCI WILHELMI KOHLESII Univ. Typogr.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

DO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

62

TRACTATIO PRIMA, DE PRÆSCRIPTIONE IMMUNITATIS A COLLECTIS.

I. N. D. N. J. C!

P R O O E M I U M.

Ametſi ad onera publica ſublevanda, & ad ſolvandum vel reſtaurandum. Reipublicæ ſplendorem, in omni ferè retrò Antiquitate, nihil magis conducibile, nihil aptius viſum fuerit, quàm ut ex facultatibus bonisque ſuis tantum Subditi conferant, quantum Neceſſitas vel Utilitas publica quovis tempore exigit; cùm ſubditi, quicquid ita in

publicos uſus conferunt, ſui cauſa ſalutariter impendant & conferant: *Nov. 8. cap. 10, §. 2.* atque indè Tributorum & Collectarum tam antiqua exordia, quàm Rerumpublicarum atque Imperiorum, paſſim dicantur; (jungat. Johannes Angelius Werdenhagen, *d. Rebus publ. Hanſeatic. part. 4. cap. 16.*) ceu rerum, quibus & quæritur & conſervatur Statûs potentia; quod dicit Cæſar, apud Dionem, 42. in quibus ipſum imperii patrimonium, verbo Flori, *lib. 3. cap. 13.* ut & noſtri Ulpiani, in *l. 1. §. 20. de quæſtion.* imò ipſe Reipublicæ nervus conſiſtit; ut ſacraſſimus noſter Juſtinianus eaſdem deprædicat in *Nov. 149. cap. 2.* per quas proinde ipſas Reſpublicas conſervari, Idem, *Nov. 161. cap. 2.* & ſtabiliri, Imperator Leo dicit *Nov. 52.* ſic, ut propterea, ad eaſdem præſtandas ipſa honeſtas, ipſaque conſcientia obligare dicantur Hugoni Grotio, *d. J. B. & P. lib. 1. cap. 2. §. 7.* imò ſæpè vi pacti & juramenti eò adſtricti Cives promittant, ſe, præter vitam & ſanguinem, omnem etiam fortunarum ſuarum ſubſtantiam Reipublicæ uſibus conſecraturus, daß ſie auch mit ihrem Vermögen treu und hold ſeyn wollen: amplifs. Dn. Köhreneſee / Wittebergæ Moral. P. P. famigeratiſs. Præc. meus æternùm colendus, *Diſp. d. obligatione civis erga civitat. 9. 20.* Et his omnibus conſequenter regulariter nemini immunitas à collectis concedi debeat; imò etiam conceſſam non valere quamplurimi generaliter ex *L. 10. Cod. de SS. Eccleſ. L. 1. Cod. de indiction. (lib. 10.) l. fin. Cod. de diverſ. præd. urb. (lib. 11.) L. 19. Cod. de Decur. adſtruere fatagant: conferatur Brunne- mannus, ad *dd. LL.* ibique ab ipſo laudati Ddres; inprimis Carpzovius, *Reſp. Electoral. lib. 4. Reſp. 75. num. 8. & 18.* Certiſſimum tamen eſt, & quòd non unò modò ab his publicis oneribus atque*

muneribus immunitas adquiratur, ipsæ LL. & earum Interpretes edocent. Hos inter Præscriptio non postremum tenet locum. Cum ergo hæc materia de Præscriptione Immunitatis à Collectis in Foro quam maximum habeat usum; eapropter huic almae Tubingensi Academiae valedicturus, Academicâ confusus fretusque libertate, quæ nemini oneri vel damno esse potest, eandem publicè cum Commilionibus ventilare constitui. Quæ conamina Deus, cujus auspiciis bene universa geruntur & competenter, Nov. 6. in præfat. sub. fin. clementer, paternè feliciter dirigat!

CAPUT PRIMUM.

De Definitione & Divisionibus Præscriptionis, quæ Immunitas à Collectis acquiritur.

THESIS I.

Priusquam verò definitionem Rei aggrediar, rem non inutilem, non inanem susceperim, si prius nominum notationem seu nominalem, quam in Scholis appellant, definitionem decenter excutiam; ex quò nomina significandi gratia inventa esse, ex §. 29. Inst. d. legat. & voluntatem dicentis demonstrare, ex L. 7. §. 2. de suppellect. legat. nemo ullus est qui nesciat. Cum itaque nomina ipsarum rerum notæ sint; Gothofr. ad rubr. d. V. S. num. 2. quarum indole non prius exactè perspectâ, in ipsâ sæpenumerò rerum tractatione multæ magnæque difficultates oriri solent; arg. l. 15. d. negot. gest. Eapropter merito verborum prior (licet Rerum sit potior) interpretatio & tractatio esse debet, ex monitò Ulpiani, in L. 1. d. reb. cred.

I I.

Præscriptio à præscribendo, h. e. antescribendò, ab ipsò Latinæ eloquentiæ Parente, in Epistol. deducitur. Hoc ipsum verò nomen apud Jureconsultos, modò generalissimè quamvis Exceptionem sive defensionem Reo competentem; L. penult. l. fin. Cod. de exception. L. 11. in fin. eod. l. 29. princip. de except. rei judic. l. 91. de solution. Modò verò specialius solam illam utilissimam Exceptionem, quam in specie Præscriptionis exceptionem dicimus; tit. de divers. & temporal. præscription. tit. d. præscr. 30. vel 40. annor. Modò denique ipsum Modum acquirendi, quò per continuationem possessionis temporis lege definiti, tum corpora tum jura acquirimus, denotare, docent prima legitimæ scientiæ elementa.

Et hōc quidem in loco quod præcipuè posterior mutatio obtineat, & Præscriptio nobis hīc nihil aliud significet, quam singularem illum modum, quō quis immunitatem seu libertatem à solutione Collectarum acquirit, planum fiet ex sequentibus.

I I I.

Immunitatis vocem à præpositione in & vocabulo munus quōd vir-
delicet libertatem seu vacationem munerum præster, descendere, ipse Pau-
lus indigitat in *L. 18. ff. de V. S.* quasi scilicet immunitas à munere munitio
five liberatio sit, & immunis quasi sine munere dici videatur, ut hoc ex-
plicat Gæddeus, ad *d. l. 18. n. 4.* vel si mavis eandem à modo dictâ
ελευτησι, & opposita voce munis derivare cum Tabore, in *Commentar. ad*
tit. Cod. d. metat. & epidemetic. part. 3. cap. 1. num. 7. & 10. in fin. Dicitur a-
lias libertas seu vacatio à munere, *tit. de vacat. muner. nec non privilegium*
vacationis; L. 5. §. 6. junctâ L. 3. ff. de jure Græcis ἀτελεία Jacob. Ale-
mann. in *suâ palæstrâ, consultat. 5. pag. 184.* Seg & aliis ea passim nomini-
bus effertur. Nos vero vocabulum immunitatis, ceu directò muneribus
oppositum, ipsamque libertatem unâ cum objectò, seu eò, a quō libertatio
obtingit, includens & implicans, atque adeò omnium significantissimum,
retinendum censuimus. Inspecie verò hæc nostra, quam in præsens tracta-
mus, Immunitas Doctoribus modò libertas non solvendi onera; Marc.
Anton. Natta, *consil. 406. num. 4.* vel Collectas; Jacobus Mandellus de
Alba, *consil. 62. num. 38.* modò libertas ab onere collectarum; Francisc.
Balb. *d. Præscript. 2. part. quintæ part. princ. quæst. 7. num. 4.* modò immuni-
tas non solvendi collectas; Balb. *d. quæst. 7. num. 1.* modo libertas & im-
munitas à solutione collectarum; Johannes Fichard. *tom. 2. consil. 138.*
num. 5. modo exemptio & immunitas à Collectarum solutione; Ern. Coth-
mannus, *vol. 1. consil. 11. num. 106.* modò libertas à Collectis; David
Grisch / in *Disp. Inaugur. de contributionib. θ. 52.* modò aliter appellatur, In
nostra Vernacula à eine Freyheit / Befreyung / & quatenus specificè immu-
nitatem à solutione Collectarum dicit, die Steuer-Freyheit.

I V.

Vocabulum Collectarum à colligendo dictum esse, facillime quisque
colligere potest. Hoc idem verò nomen lices nunquam in Legibus Ju-
stinianeis reperiri dicat Schüz / *d. Statu Rei Roman. vol. 2. Disp. 11. θ. 3.*
lit. a. latinum tamen esse nullus dubitat & ipsius Ciceronis autoritate con-
firmat Ægidius Thomatus, *tract. d. munerib. §. exactis. num. 24.* Appellatur
alias, (odiosò quidem nomine, quod dicit Schüz / *d. Dispnt. 11. θ. 3. lit. a.*)
Contributio; *L. 32. §. 6. ff. de Administr. & peric. tutor. Collatio; L. 27. §. 3. de*
usufr. 2. Feud 56. Tributum; L. fin. §. 7. ff. decursib. tot. tit. Cod. de annon. &
tribut. Indictio; t. t. Cod. de indiction. Census; l. 2. Cod. sine census & reli-
quis. Munus; d. l. 18. ff. de V. S. Stipendium l. 27. ff. eod. Quamvis et-
enim olim distincta hæc fuerint, & Stipendium populo, Tributum Prin-
cipi

cipi præstitum dicatur ; Jacob. Cujas c. 7. *Observ.* 3. Ddres ad §. 40. *Inst. de R. Divis.* Tamen postmodò in promiscuum ea usum venisse, observavit Ulpianus in d. l. 27. non minus quam etiam circa voces Tributum & Collectam accidisse, quarum prior illa propriè non nisi illas notat pensitationes, quæ ordinariè singulis annis in certâ quantitate præstari solent ; hæc verò posterior illas in specie, quæ non annuatim & ordinariè ; sed ex arbitrio Superioris, exigente ita casu & reipublicæ necessitate, non eadem semper quantitate præstari jubentur, ex Bertachino, Gailio, Deciano, Wesembecio & aliis observavit Bocerius, *tract. de collect. cap. 1. num. 18.* Alicubi *Steu- ra*, item *Berna* appellatur. Colleg. Jurid. Argent. tit. *de censib. num. 19.* Andr. Knichen. *de Saxon. non provocand. jure. cap. 5. num. 335. & seq.* Germanicè *Anlag / Steur / Hilff-Geld / Schatzung / Beeth* ; ut pluribus videre est apud Besoldum, in *Thes. pract. verb. Steur.* Cui addatur Carpzovius, in *Respons. Electoral. lib. 4. Resp. 70. num. 7.* nec non illa, quæ habet Franciscus de Amaya, ad rubr. *Cod. de annon. & tribut. n. 9.*

V.

Nunc, cum proxima quæque prioribus jungere jubeat Jureconsultus in L. 18. §. 3. in fin. ff. *de fundo vel instrum. legat. L. 2. de stat. homin.* quid res fiet ipsa ? indagandum se sistit. Omnis enim, quæ à ratione suscipitur, de aliqua re institutio, secundum Ciceronem, (*de offic. lib. 1.*) à definitione proficisci debet, ut id, de quò quæritur, eò melius & facilius intelligatur : Addatur monitum Ulpiani in L. 13. §. 3. ibi *Animadvertendum igitur est, quid sit, de quo quæritur ? de reb. dub. & Pontificis in Can. clericus qui. caus. 12. quæst. 1.* Dicimus itaque : quòd **Præscriptio immunitatis à Collectis** nihil aliud sit, quam **modus, quò obligatio solvendi collectas per lapsum temporis lege definiti perimitur, & jus easdem exigendi excluditur.**

VI.

Post definitionem justî ordinis ratio nos ad **Divisiones** deducit.

Ex illis verò, quæ DDres de hac ipsâ matetiâ tractant, dispalescit, quòd ipsi (1.) hujus immunitatis Præscriptionem ab existentia vel deficientiâ Tituli dividant, quòd alia sit cum titulo ; alia verò sine titulo ; ut cum primis elucescit ex traditis Boceri, *alleg. tract. cap. 11. n. 67.* Francisci Balbi, *tract. de Præscription. secund. part. quinta part. princip. quæst. 7. num. 4.* Henrici Rosenthalii, in *Synops. feud. cap. 5. conclus. 84.* De quâ tamen ipsâ Divisione quid sit habendum ? evincent sequentia.

(2.) Quemadmodum ipsæ Collectæ à DDbus dividuntur in Ordinarias, quæ videl. à Lege certam, vel singulis annis, vel etiam casu determinatò emergente recurrentem ac statutam habent præstationem ; Canonica quædoque in LLbus appellatæ ; L. 5. *Cod. de SS. Eccles. L. 1. Cod. de indiction. & Extraordinarias*, quæ extra ordinem, in casus repentinos ex improvîso

incidentes, ad tempus imperantur; nobiliss. Dn. D. Schweder / *Introduct. in Jus Publ. part. Special. sect. 1. cap. 26. n. 7. pag. 601.* Camillus Porellus, de *præstantia Regis Cath. cap. 20. num. 3. & seq.* Franciscus de Amaya, ad l. 4. num. 2. *Cod. de annon. & tribut. post Julium Ferret. & plures alios, Johannes Angelius Werdenhagen, de Rebus publ. Hanseatic. part. 4. cap. 16. pag. nob. 1277.* Petrus Friderus, de *mandat. lib. 2. cap. 44. num. 4.* Reinkingk de *R. S. & E. lib. 1. class. 5. cap. 4. num. 141.* ac propterea in Legibus collationes ex improvise indictæ; L. 8. §. 3. ff. de *vacat. muner. & nonnunquam Superindictiones vocantur. L. 1. Cod. de privileg. dom. Aug.* Ità etiam ipsa hujus immunitatis Præscriptio dividi potest, quòd alia sit Præscriptio immunitatis à Collectis Ordinariis; alia verò ab Extraordinariis. Aliter enim præscribitur libertas seu immunitas à Collectis ordinariis quam à nonnullis extraordinariis, præprimis ab illis, quas dicimus Turcicas, confr. Bocerus, d. cap. 11. num. 88. & nostra sententia, quam proponimus inferius cap. 4. §. 5.

(3.) Præscriptio hujus immunitatis etiam dividi potest, quòd alia sit longissimi temporis; alia verò immemorialis. Cujus divisionis usum pariformiter sequentia evictum dabunt.

CAPUT SECUNDUM;

Causam Efficientem & Impulsivam exhibens.

I.

Provehimur ad causas, quas enodare ad indagandam rerum scientiam non magis Philosophis quàm Jureconsultis necessarium est; ut ex Bachoviò & Tiberiò Decianò monet Dn. Præses, in tractat. de testam. Pagani in Hostico condito, part. 1. §. 10.

Causa igitur Efficiens, & quidem Remota nulla alia est, quàm ipsa Lex. Quemadmodum enim ipsæ usucapiones & longi temporis Præscriptiones non quidem Romanorum inventum sunt: quippè quæ, ante illos, etiam Hebræis; argum. *Judic. cap. 11. vers. 26.* (vide tamen, quæ ad hunc locum traduntur à digniss. Dn. Cancellario, D. Osiandro, in not. ad Grot. d. J. B. & P. lib. 2. cap. 4. §. 2.) *Levit. 25. vs. 29. Dent. 15. vs. 1.* & Græcis non incognitæ, & à Platone, lib. 12. de Legib. in ipsius Rempublicam invecatæ fuerunt; Sed tamen illorum Legibus approbatæ, receptæ & suis quibusdam peculiaribus conditionibus & requisitis informatæ fuere, princip. *Inst. de usucapion. videat. Gebhard, tr. d. usucap. cap. 1. & 5. num. 13.* Hugo de Roy, in tr. de eo, quod justum est, lib. 3. cap. 2. Hugo Grot. tract. d. J. B. & P. lib. 2. cap. 4. Hahn. ad Wesembec. tit. de usurp. & usucap. num. 9. Ità quòd, ad exemplum rerum immobilium, etiam res incorporales præscribendo quæri possunt, id ipsum ex Lege Civili esse, longâ Legum congorie docet excellentiss. Dn. D. Bardili, Patronus & Præceptor meus summè suscipiendus. *Diss. d. Servitut. Præscript. §. 8.*

Atque ut proprius rei nostræ accedamus, existimat quidem Ægidius Thomatus, Jurisconsultus, Cuniensis, in suo, quem collegit de collectis, tractatu *S. Exaltis Ecclesiasticis personis. n. 26. pag. 361.* Leges nostras non permittere, ut Libertas seu immunitas à necessitate solvendi collectas per Præscriptionem acquiri valeat. Cui suæ singulari sententiæ firmandæ Ille (1.) hoc affert: Quod, cum adversus jus & obligationem Hypothecæ nulla valeat Præscriptio; per *L. 8. Cod. de usufr. L. 44. §. 5. de usurpat. & usucapion. L. 1. §. 2. ff. de pignorib. L. 7. Cod. eod.* hæc quoque obligatio solvendi Collectas per Præscriptionem; quancumque licet temporis, ex eò extingui sive perimi nequeat; quia prædia, pro Collectis, taciti pignoris vinculo affecta & obligata sint.

(2.) Thomatus ita ratiocinatur: Quemadmodum in rebus vel obligationibus Fisco incorporatis nulla currit Præscriptio; *l. 2. Cod. d. quadriem. Præscript.* Ita, cum universitas, juxta proximè præmissa, in prædiis collectandis Legalem seu tacitam; & interdum expressam, per ipsam videlicet Registrationem seu Catastrationem constitutam hypothecæ obligationem habeat; & quod de Fisco prædicatur, etiam in universitate locum obtineat; secundum Gloss. ad *L. 2. Cod. commun. de usucapion.* eapropter non magis contra Universitatem procedat Præscriptio, quam contra Fiscum.

(3.) Dicit: Ea quæ deputata sunt ad usum publicum, præscribi non possunt. *L. 2. de viâ publ. Gloss. ad L. 2. Cod. Commun. de usucap.* Atqui ista obligatio subeundi collectas ad hunc ipsum usum tendit, ut facilius publicis obsequiis pareatur: *L. ult. Cod. d. muner. patrimonial.* Ergò.

Cui (4.) addit: Quod, cum prædia munerum solutioni perpetuò obligata sint, acquisitio libertatis ab hac obligatione non magis locum sortiri possit, quam contra Creditorem ex conventionem, cui quis promisit, se quandocumque solvere velle, contra quem Præscriptio absolute denegatur in *L. 31. §. 22. ff. de Ædilit. Edict. Addat. Lex. 7. de publican. & vectigal. L. 5. pr. ff. de censib.*

Quintò hanc consequentiam Ægidius necit: Si contra subsidium Charitativum non admittitur Præscriptio; (quod assertant DDres, ad *Cap. Accedentes. X. de Præscript.*) in quò nulla, vi nominis, obligatio præcedit: Multò minùs in proposito, ubi firma & valida obligatio præcedit, admittenda ea erit.

Et cum (6.) Decimæ ac Collectæ à pari procedant; vel ex hoc asserendum & dicendum videbatur, quod, quemadmodum in Decimis; *Cap. Cum non liceat. X. de præscript. C. Clerici. 16. q. 3.* Ita etiam in Collectis impium Præscriptio præsidium præbeat, & improbam temporis allegationem; ut alinquin Imperator eandem appellat in *Nov. 9.*

Imò (7) expressò hanc suam sententiam munitam esse textu gloriatur Thomatus, videl. *L. 9. ff. de usurpat. & usucap.* ceu in quâ res publicæ, sacre, solutio tributorum nullam usucapionem admittere dicuntur:

Cui ipsi Gaii Jureconsulti responso (8.) haud parùm succenturiani

cenſet reſcriptum Impp. Arcadii & Honorii, in *L. fin. Cod. ne rei domin. vel templor. præſtationem cenſus tum reſcripto tum temporis curſu, perimi negant.*

Quod etiam (9.) Jus canonum ſequi putat, dum in *can. Jnbemus. 16. cauſ. 16. q. 4.* notabiliter dicitur: quod, ſi quis rem aliquam ſpatio 40. annorum poſſideat, de Dominiò quidem ipſius rei ſubmoveri non poſſit; ſed tamen publicas nihilominus functiones præſtare cogatur, neque temporis auxilio tueri ſe valeat.

Oenique (10.) ita valde ſpecioſè argumentatur laudatus Thomatus: quod licet Collectæ ſemel iterumve fuerint recuſatæ; quia tamen obligatio ſub-eundi hæc munera ex eo nondum extincta dici poteſt; ſed adhuc durat & continuatur; ſic, ut eveniente alio caſu Universitas juſ ſuum nihilominus iterum exercere poſſit; ex eo, quod hæc ipſa obligatio ad Collectas perpetua ſit; imò tot obligationis, quot caſus eventunt Collectas ſolven-di: Eapropter nullam hic Præſcriptionem, ex ipſa hujus obligationis natura, obtinere poſſe autumat per *L. 28. ff. quib. mod. uſufr. amitt. L. Male agitur. Cod. de præſcript. 30. vel 40. annor.*

Thomato ſubſcribit ille Andius ſine bono (ut Johannem Bodinum *κατ' ἀνάγκη* nuncupat, poſt ipſius conterraneum, Jacobum Cujacium, Theodor. Sprenger, de *moderno Imper Romano. German. cap. 1. fol. 7. G. V. H. in Comitolog. Ratisbon. part. 1. diſſert. 6. num. 4. fol. 37.*) lib. 1. de *Republ. cap. 10. num. 170.* Julius Pacis, in *analyſi tit. Cod. de præſcr. 30. vel 40. annor. §. 7.* ibi: *Aliis publicis cauſis nulla temporis præſcriptio, i. e. neque longi, neq. longiſſimi nocet; veluti cum tributa petuntur L. 6. C. de præſcr. 30. ann.* Arnoldus Scaraboti allegatus à Petro Antibolo, *tract. de munerib. part. 2. §. reſtat nunc videre & quærere. n. 15. &*, ut videtur, Franciſcus Conna-tus, *commentar. Jur. Civ. lib. 3. cap. 15. n. 8. §. 9.*

Præter dicta à Thomato prolata argumenta, eandem ſententiam (11.) illud quoque roborare videtur, quod adverſus ſupremam Principis poteſtatem nulla prorsus Præſcriptio vel Conſuetudo ſubſiſtere poſſit. Cornel. Benincasius, ad *tit. de conſtit. Princip. quæſt. 7. num. 76.* Undè etiam illud generale axiomata: quod Subditus de Principis ſuperioritate nullâ Præſcriptione, tametiſi maximè immemoriali, ſe eximere valeat. Engelbrech. in *diſquiſit. de juridiçt. Imper. 0. 101.* Quod ipſum argumentum unò impetu omnem libertatis à Collectis præſcriptionem proſternere videtur, eo quod Collectæ jure illius ſuperioritatis imponi, ac proinde, à parte easdem exigentium, *τεκμήρια* ſeu notæ ſuperioritatis; & à parte ſolventium vera ſym-bola & probatio ſubjectionis cenſeantur. *L. 6 §. ult. ff. de munerib. honor. Cap. 2. X. d. cenſib. Knichen. de ſubl. & reg. territor. jure. cap. 3. n. 210. & ſeqq. Wahremundus ab Ehrenberg / de onerib. ſubditor. cap. 5. num. 15. Pruckmann. conſil. 27. num. 35. Matthias Stephani, de juridiçt. lib. 2. cap. 1. membr. 1. num. 113. Schük / de Statu R. Roman, Vol. 2. Diſp. 11. 0. 3. ltt. C.*

Bonifac. *de furt.* §. 4. n. 24. Henric. Bruning. *de Var. Univers. Specib.* §. 27. lit. A. cum Meisnero, Vultejo, Anguisola, Strigonio, Garfia, Choppino, Lofzo, & aliis Martinus Magerus, *tr. de Advocat armata*, cap. 10, n. 187. Mindan. *de mandat. lib.* 2. cap. 46. num. 11.

His accedit (12.) quod in hujus Libertatis præscriptione Bona Fides propemodum impossibilis sit: cum quilibet subditus sciat vel ad minimum (quod perinde est. *L. 7. §. 2. ff. pro emptor.*) scire debeat, se Superiori suo ad Collectarum præstationem, vi subjectionis, obstrictum esse; nec facilius ignorantiam vel bonam fidem obendere posse videatur, quam si *ἀνέγνω* diceret, sibi non constare, quod Legibus à Superiore præscriptis obedire necesse sit: Utrunque enim subditum scire oportet. Conradus ab Einsidel *tract. de Regal. cap. 3. num. 300.* ubi tamen, non obstantibus his argumentis contrariam sententiam, quod videlicet immunitas ab onere collectarum per Præscriptionem acquiri possit, doctè propugnat.

I I.

Verum enimverò quanquam ista Thomati & reliqua Argumenta haud parum coloris; imò plurimum quoque ponderis habere videantur: attamen videntur saltem; reverà non habent. Et ludibrium Thomatus, hanc omninò singularem sententiam fovens, communi DDrum Scholæ debet, qui uno ferè ore hanc alteram sententiam: quod videlicet immunitas à præstandis Collectis etiam per legitimam Præscriptionem acquiri valeat, constanter tuentur. Adfuntque firmissimæ huic communi sententiæ firmantæ rationes:

Primò enim certum est, omninò jura juri Præscriptionis obnoxia esse, quæ non expressè & nominatim ab eodem exempta. Abbas, *ad cap. accedentes. X. d. præscript.* Modestinus Pistoris, *cons. 4. num. 27.* Quod vero obligatio solvendi collectas specialiter excepta sit; id verò nec Thomatus, nec quisquam àlius eo usque evicit.

Secundò hæc sententia haud parum firmamenti capit tum ex *L. fin. Cod. de fund. patrimonial. lib. 11.* tum ex regulâ generali *Legis 4. Cod. de præscript. 30. vel 40. annor.* quæ cum illâ non jungenda; observante Brunemannò, *ad dd. LL.*

Tertiò quemadmodum libertas seu immunitas à vectigalibus præscribi potest; per tradita Bartoli, *ad L. 9. §. 6. de publican. & vectigal.* Mynsing. *centur 5. obs. 29. num. 11.* Modest. Pistor. *d. cons. 4. num. 27.* Ità etiam libertatem ab obligatione solvendi collectas præscribi valere, ex eò non minùs rectè pronuntiatur, ex quò, Collectas & vectigalia pari passu ambulare, commune Ddrum effatum enuntiat. Franciscus Bursatus, *consil. 161. num. 38.* Alciat. *lib. 5. consil. 84. num. 1.* Corneus, *consil. 142. num. 5. vol. 1.*

Et cum, quartò, hanc eandem à præstandis Collectis immunitatem etiam Privilegio & consuetudine acquiri posse, infra subjicienda tractatio

Affinium evictum datura fit : vel ex eô dispalescit, eundem effectum etiam præscriptioni adscribendum venire ; cum pro certô habeatur, eandem potestatem esse Præscriptionis, quæ vel privilegii vel consuetudinis ; per d. l. ult. Cod. de fund. patrimonial. L. 2. Cod. de erogat. ann. militar. Cap. de quarta. X. de præscript. cap. super quibusdam. 26. §. præterea. X. d. V. S. L. 3. §. 4. ff. de aq. quotid. & æstiv. Cravetta, consil. 111. n. 3. Anton. Natta, consil. 406. n. 4. & consil. 627. n. 1. Menoch. consil. 75. n. 6. Mynsing decad. 15. Resp. 1. n. 54. Princeps enim, dum patitur, hanc immunitatem à Collectis præscribi, jus easdem exigendi, eô, ipso, non minus remittere videtur, quam si illud per expressum privilegium remitteret : arg. L. 28. ff. de V. S. Henr. Bocerius, num. 65. Joh. Otto Tabor, in Commentar. ad tit. Cod. de metat. & epidemetic. part. 3. Sect. 2. cap. 1. num. 7. Unde illud vulgatissimum juris brocardicum : Quicquid privilegiô quæfibile est, id & Præscriptione quæfibile esse ; referente Bocero, cit. loc. num. 66. & quem ille allegat, Modest. Pistoris, vol. 1. consil. 4. num. 30. Ludolpho Schrader, Sect. fendal. part. 10. num. 238. Richter. Velit. 24. num. 152. De cuius tamen brocardici limitationibus videri potest Abbas, ad cap. 11. X. d. præscription.

Imò cum, quintò, ipsum jus collectandi, quod tamen certô respectu odiosum, per Præscriptionem acquiri possit ; de quo videsis Klockium, tract. de contribution. & collect. cap. 16. sect. 2. n. 7. Multò magis immunitas ab ejusmodi oneribus, ceu favorabilior, præscribi poterit. Christoph. Philippus Richter, velitat. Academ. 24. num. 148. cum Soarezio, Alberico & Balbo, Adrian. Gilmann. Symphorem. tom. 4. part. 1. vot. 30. num. 120.

Præprimis autem, sextò, hanc sententiam confirmat Recessus Imperii. d. Anno 1548. §. und soll unser 1c. ubi ita expressè dispositum legitur : Ob einer des Reichs Anschläge befreyet / darwider / wie in solchen Fällen recht ist / præscribiret / oder sonst auß erheblichen rechtmässigen Ursachen seine Hilff in das Reich zu thun nicht schuldig ist. & in §. wann auch ein ausgezogener. ubi hæc extant verba : Im Fall daß ein ausgezogener oder ausziehender Stand ausführen wolte / daß Er des Reichs Anschlags und Hilffe halben privilegiert seye ; oder wider die Reichs Anschlag und Hilff legitimè præscribirt hab 1c.

Neque, Septimò, planè inanis est ratio, quâ utitur Antibolus, tract. d. munerib. part. 2. §. restat nunc videre. n. 16.

Denique hancce sententiam communibus Interppr. suffragiis approbari, liquet ex allegatis laudati Boceri, d. c. 11. num. 66. ubi Bartolum, Baldum, Panormitanum, Castrensem, Corneum, Alexandrum, & XII. alios supremi subsellii Ddres allegat. Addat. Richter, Velitat. Academ. 24. num. 138. & 154. Thomas Merckelbach. in fasciculo consultation. tractatui Klockii d. contribution. subjuncto consil. 1. pag. 8. ibi : fürs ander ist in den Rechten un-

fehlbar und richtig / quod contra præstationem Collectarum præscribi possit. nobiliss. Dn. Ern. Goggelius, *d. Regib. Europ. cap. 22. num. 40. post. Gloss. Abbat. Cravett. Menoch. & plures alios, Frid. Albertus Maurilius, in Thes. theor. pract. tract. d. Collect. tit. 7. num. 3. ubi dicit: Certum esse & pro indubitato haberi, quod libertas non solvendi præscribi possit; quod etiam dicit Joh. Petr. Surdus, consil. 234. num. 15. & consil. 525. num. 6. Casp. Anton. Tessaureus, Q. q. forens. lib. 1. Quest. 8. num. 6. ubi dicit: hunc articulum, An immunitas præscriptione acquiri possit? non habere difficultatem. Petr. Frider. d. mandat. lib. 2. cap. 46. num. 14.*

I I I.

Ad contraria Thomati argumenta quod attinet, illis quidem jam pridem præcipuam partem occurrit Bocerius; *d. cap. 11. n. 81. & seqq.* Sed cum horum nonnulla minus sufficienter ventilata videamus; nonnulla verò planè ab eodem intacta: quocirca paulò pressius ea examinare penitusque ea singula examinare omninò operæ pretium erit.

Et quidem in Primò Thomati argumentò omninò fatendum, malè illum, ad suam sententiam comprobendam, L. 8. Cod. d. usufr. allegasse: Quod enim Fructuarius res sibi in usumfructum concessas præscribere nequit, hoc non ex eò, quod ejusmodi res non sint præscriptibiles; sed ex aliò, illò sc. principiò, proficiscitur, quod usufructuarius tantum naturaliter, non etiam civiliter res illas possideat. L. 12. princ. L. 49. de acquir. vel amit. possess. Bocer. d. l. num. 28. Brunnemannus, ad d. l. 8. cum econtra certum sit, nullam usquam in Jure nostro, sine Civili possessione, usucapionem vel præscriptionem procedere posse: per L. 13. princip. de usurp. & usuc. L. 55. de O. & A. non obstantib. illis, quæ in contrarium nugatur Abbas, ad capit. 8. num. 7. X. de præscript. Sed tamen hæc Responsio nodum nondum resolvit. Ad id ergò, quod præcipuè Thomatus hîc movet, ita breviter habendum: Verissimum quidem esse, quod Prædia, propter quæ collectæ præstantur, quoadusque possessor eorundem ab hac obligatione immunis non est, vinculò pignoris teneantur; seu quod fiscus legalem, & illam quidem privilegiariam, in ejusmodi prædiis habeat hypothecam; L. 5. §. 2. ibi: Quò minus prædium jure pignoris distrahatur. ff. de censib. L. 1. Cod. si propt. publ. pensitat. L. 1. Cod. in quib. caus. pign. vel hypoth. tac. contrah. Beatiss. Dn. D. Lauterbach. tract. synopt. d. legali seu tac. hypoth. §. 3. n. 7. B. Carpzov. Jur. for. p. 1. const. 28. def. 47. & seqq. Mevius, ad Jus Lubec. lib. 3. tit. 1. artic. 12. num. 5. Philippus Zorerus, im Münz-Bedencken. Quest. 11. num. 835. cum Castrensi, Aretino, Negusantio, Parisio, Rubeo, Cotta, Bossio, & aliis, J. P. Surdus, consil. 262. num. 1.

Sed, quemadmodum, si Possessor ejusmodi Prædiorum talem immunitatem, ex privilegiò, à Principe consequatur, perperam diceretur, illa prædia nihilominus nexu pignoris Fisco adhuc teneri: Ita etiam, quando quis

quis hanc obligationem collectas solvendi præscribendo extinguit, salvâ jurisprudentiâ dici planè non potest, quòd prædia nihilominus onere pignoris affecta sint. Quis enim ignoret, sublatâ principali obligatione etiam accessoriam extingui & periri? *L. 43. ubi ita notabiliter Jureconsultus: In omnibus speciebus liberationum etiam accessiones liberantur, puta adpromissores, hypothecæ, pignora. ff. de solution. Et cum omnis hypotheca in securitatem debiti constituatur, quò sublatô illâ porro non opus est; indubiè evincitur, quòd etiam sublatâ obligatione collectas solvendi, ceu debitô in cujus securitatem Lex hanc ipsam hypothecam Fisco constituit, hâc quoque hypothecâ nec ulterius opus vel ullus ei locus sit. Addat *L. 6. ff. quib. mod. pign. vel hypoth. solvit. L. 9. §. 3. L. 11. §. 1. L. 33. L. 40. §. ult. d. pignorat. act. L. 49. ff. d. solution. L. 6. Cod. d. distract. pignor. Georg. Franzkius, ad d. tit. quib. mod. pign. vel hypoth. solv. num. 2. & in terminis Surdus, consil. 262. num. 32. nec non consil. 146. num. 16. ubi dicit: Quando is qui bona possidet, taleas solvere non tenetur, tunc bona non sunt obligata. & num. 17. ubi addit ex Baldô, quòd quidem pro Collectis omnia Bona sint obligata; sed tamen non alia, quam quæ censentur, i. e. quæ censum tribuere debent; non vero illa, quæ non præstant censum, stante immunitate. ad *L. 1. Cod. in quib. caus. pig. tac. contr.***

I V.

In Secundô argumentô sub ipsô solis lumine cœcutit Ægidius. Lex enim secundo Cod. de quadrienn. præscript, nec hilum dicit de præscriptione adversus Fiscum perficiendâ; sed apertè & disertè de quadriennali præscriptione, quæ ipsi Fisco, rem alii pignori obligatam, vel planè alienam alienanti, Lege Zenonianâ, singulariter indulta si ille elapsô quadrienniô, à domino vel creditore pignoratitiô eô nomine in judiciô conveniatur, jungat. Brunnemann. & DDres commun. ad *d. l. 2. Vinn. & DDres ad §. 9. Inst. d. usucap. & long. temp. præscript.*

Quid quòd etiam Res Fisci sive Fisco actualiter incorporatæ non omninò immunes sint à Præscriptione? In his etenim rebus quòd quadragenarii temporis defensio earundem possessorem adversus Fiscum tueatur, non minùs solidè quàm nervosè ostendit Arnoldus Vinnius, ad *§. 4. Instit. d. tit. Hahn. ad Wensemb. tit. d. usurpat. & usucap. num. 3. verb. quadam 40. annorum.*

In tertiô argumento non modò cœcutit; sed & prorsus dormitat bonus ille Thomatus. Lex enim 2. d. viâ publ. de Præscriptione adversus Fiscum nec verbum habet; sed de non-usu viæ publicæ loquitur, quam neminem de populô per solum nonusum amittere dicit; sine dubio ex eò quòd ire vel non ire per viam publicam sit res meræ facultatis, & quidem simpliciter ita dicta, non minùs quàm sedere, ambulare & similia: cujusmodi quæ sunt quod Præscriptioni nullo modo subjecta sint, juris est explorati:

plorati: conferatur Bachov. ad Treutl. vol. 2. D. 22. 0. 3. lit. I. Hahn. ad Wefembec. eod. tit. num. 10. verb. ant. mere facultatis. post Innocent. & Panormitanum, Matthæus Wefembecius consil. 320. num. 21. Chassanæus, ad Consuetud. Burgund. rubr. 1. d. Justit. §. 4. verb. nova milita. num. 11.

V.

In Quartô Thomatus non felicior est, quàm in tribus prioribus. Et omninò quòd hæc obligatio ad collectas non absolutè perpetua sit; sed tam diu saltem duret, donec, eadem, modo aliquo per LL. approbatô, iterum perimatur, jam superius à nobis ostensum fuit: Quemadmodum itaque hæc obligatio, speciali à Principe privilegiô impetratô, sine dubiô extinguitur: L. 11. ibi: *Præterquam quibus principali beneficio concessum est. ff. d. vacat. & excusat. muner. l. un. Cod. d. his, qui à Principe vacat. acceper.* Rosenthal. d. feud. cap. 5. concl. 55. num. 1. post Nattam & Klockium, B. Brunnem. ad d. l. un. num. penult. Ità non dubitandum, quin etiam, legitima Præscriptione consummata & perfectâ, hæc eadem obligatio perimatur & expiret: Neque enim minus roboris, in Præscriptione, tacita Principis voluntas habet, (jungat. l. 28. ff. d. V. S. ibique Ddres:) quam, in Privilegii concessione, expressa: argum. L. 32. ff. de LL. Imò certum & apertum eò ipsô Thomatus principium petit, dùm hanc à Collectis immunitatem per Præscriptionem acquiri valere, ex eò impugnat, quod obligatio da easdem præstandas perpetua sit. Lex 31. §. 22. ff. de Ædilit. Ed. omnino nihil ad rhombum facit.

In Quintô omnium infelicissimus est Thomatus. Annon enim Præscriptio rerum incorporalium seu jurium extinctiva perpetuo & semper actionem aliquam vel jus aliquod præsupponit, quod per illam perimatur? Si iraque subsidium Charitativum non est obligatorium; si nulla ad præstandum illud obligatio præcedit; non magis de immunitate ab illô per Præscriptionem acquirendâ quæri potest, quam de immunitate ab Eleemosynis hòc modò consequenda. Et malè à re, cujus nulla obligatio, ad rem debitam infertur. L. ult. ff. de calumniator. Tantum abest, ut (quod sentit Ægidius Thomatus) argumentum à minori probabilitate ad majorem hic obtineat: Denique ipse Innocentius rationem decidendi, in allegato capit. accedentes. his verbis assignat: **Etiamsi longissimò tempore procurationis obsequium non impenderint: cum in talibus Præscriptio sibi locum nequeat vindicare: X. d. t. d. præscription. jungatur Abbas, ad hoc ipsum capit. num. 6. ubi in rationes dictæ decisionis pluribus inquit. Bocer. d. cap. 11. num. 83.**

Atque ita quoque Sextò illud alterum à Decimis desumptum argumentum nihil juvat Ægidium: eò quòd & Decimæ, secundum quam plurimos, (videatur tamen Balbus, de præscript. part. 1. §. principal. quæst. 7. Petrus Moneta, tract. de Decimis. cap. 5. quæst. 5. num. 105. Petrus Rebuffus, in simili

in simili tract. quæst. 13. n. 57. & 58. Petr. Gilken, ad Anth. quas actiones. cap. 3. Cod. d. SS. Eccles. Fernand. Vasquius, lib. 2. controvers. illustr. cap. 89. n. 7. Adrian. Gilmann. lib. 2. Decis. 13. n. 30. Dn. Coccejus, d. Præscript. immemorial. cap. 5. n. 32. & seqq. B. Carpzov. Jur. For. p. 2. c. def. 4.) extra terminos five limites juris Præscriptionis regulariter sint positæ; per t. in can. 16. quæst. 1. & can. 16. q. 7. Bocer. d. loc. num. 84. Everhard. à Middelburgo, in Top. Legal. loco à Tribut. ad Decimas pag. nob. 633. n. ult.

V I.

Quem, Septimò, Thomatus expressum pro suâ sententiâ roborandâ textum deprædicat, Legi sc. 9. ff. d. usucapion. ille hoc prædicatum meretur haudquaquàm. Neque Gaio vel per somnium in mentem venisse, quòd solutio Tributorum nullam recipiat Præscriptionem, ex illò textu extundi potest. Cui volupe est, conferat hanc nostram responsionem cum ipsius Gaii verbis, quæ hæc: **Usucapionem recipiunt maximè res corporales**: quis verò obligationem solvendi collectas ad res corporales five corpora referat, nisi qui ipsa juris principia impugnet? **Exceptis rebus sacris sanctis, publicis populi Romani, & Civitatum**: intellige corporalibus; ne quid aliud Exceptio à proximè præmissâ regulâ contineat, quàm regula ipsa. Et videlicet Gajus nihil aliud hîc tractat, quàm ut doceat, quòd quidem regulariter corporales res omnes usucapi possunt; sed tamen ab hâc regulâ excipiantur res illæ, quæ vel jure Gentium, ut: liber homo, res sacræ & sanctæ; vel moribus civitatis, ut: res usu publicæ, commercio hominum exemptæ sunt; quales quæ sunt, à Civibus Romanis non haberi valere vel possideri, phrasis est Ulpiani, in fragment. tit. 19. §. 4. l. 34. §. 1. d. contrab. empt.

Octavum argumentum Thomatus non ex L. 1. (ut refert Bocer. d. cap. 11. n. 86.) sed ex L. fin. Cod. ne rei dominicæ vel templor. vindicat. desumpsit. Verùm etiam illam majore nisu quàm effectu. Hæc enim Lex ult. non nisi longi temporis præscriptionem in rebus Dominicis procedere negat; ibi: *cum præscriptione longi temporis*. Quòd verò Præscriptio longissimi temporis, intellige XL. annorum, illarum quoque rerum possessores tueatur, expressi sunt txx. in L. fin. Cod. de fund. patrimonial. L. ult. Cod. de fund. rei privat. Cùm igitur & hîc non de longi; sed similiter de longissimi temporis Præscriptione quærat: quocirca dicta Lex à Thomato allegata adversari nobis nequit.

V I I.

Nonò etiam textus in can. iubemus. 16. caus. 16. quæst. 4. non probat illud, ad quod probandum à Thomatò adducitur. Illum enim (ut & alios eidem parallelos; videlic. l. 6. Cod. d. præscript. 30. vel 40. ann. ex quò illum canonem descriptum esse dicit H. Bocer, d. c. 11. n. 87. &

Capit. Cum non liceat. X. de præscript. cum quibus jungi possunt
 l. 6. Cod. de operibus publ. l. 23. C. de SS. Eccles. Nov. 30. c. 7.
 princ. ubi dicitur : *temporis prolixitatem Publico nunquam nocere.*)
 non de quolibet tributō ; sed tantummodo de eō loqui , quod singulariter
 Imperatori , ex prædiis ipsi tributariis , in signum siue recognitionem Sub-
 jectionis & Superioritatis debetur , contendunt quamplurimi. Itā txx. hos
 explicant Jason , Bartolus , Baldus , Balbus in locc. quos adducit iisdem con-
 sentiens Bocerus , d. loc. num. 81. Klockius , d. contribution. cap. 1. sect. 2. n.
 17. & seqq. Brunnemaun. ad d. l. 6. num. 2. Richter. d. velit. 24. n. 156.
 Jean Papon , dans son Recueil d'arrests notables des Cours Souveraines de France,
 l. 1. tit. 14. arr. 7. jungantur ea , quæ inferius traduntur cap. 4. 9.

Denique quod attinet illam **Decimam** siue ultimam à Bocerō
 non adductam Objectionem , illa quidem plurimum dubitationis habere ,
 & per tx. l. 7. §. 6. Cod. de præscript. 30. vel 40. annor. haud pa-
 rum roboris accipere videtur , ceu quā itā notabiliter Justin. In his
 etiam promissionibus , vel legatis , vel aliis obligationibus , quæ
 dationem per singulos annos continent , tempora præscrip-
 tionum non ab exordio obligationis ; sed ab initio cujusque
 anni computari manifestum est. Quæ verba itā quamplurimi exau-
 diunt : Quod in casu , quō aliquid in singulos annos debetur , *tempus*
præscriptionis non ab initio obligationis ; sed ab initio cujusque anni ,
 quō annum illud debitum exolveri debuit , computetur ; itā ut , qui ab illō
 anno xxx. annos solvere cessavit , non nisi pensionem siue præstationem
 ejus anni præscribat , non sequentium annorum : quot autem sunt pensi-
 ones ; tot sunt etiam actiones ; sic ut proinde quælibet pensio suo pecu-
 liari tempore præscribatur. Ita dictæ Legis verba interpretatur Andr. Fa-
 chinæus , Contr. J. C. lib. 8. cap. 99. post plurimos alios Matth. Berlichius ,
 part. 2. concl. 4. num. 10. Addantur longa seriè adducta à Græveo , lib. 2.
 conclus. 73. & quæ habet Thomas Merckeibach , in Consill. Klockij , tom. 4.
 consil. adopt. 1. n. 283. ubi dicit : Hanc sententiam , quod in annuis præ-
 stationibus nulla currat præscriptio , in Camera Imperii probatam esse. Cum
 itaque etiam obligatio ad Collectas itā sit comparata , ut tot sint obligati-
 ones , quot casus eveniunt collectas solvendi : eapropter & hīc dicendum
 videtur , quod , licet quis per totos 40. annos nihil solverit ; tamen non
 nisi unius anni Tributum exinde præscriptum ; de cætero verò jus col-
 lectandi adhuc in salvo atque integrum sit. Ita ferè etiam Petrus Gilkenius ,
 ad Authent. Quas actiones. cap. 11. n. 6. vers. septimò quod. Cod. d. SS. Eccles.
 nisi quod ille in præscriptione immemoriali aliud definiat. Addant. quæ
 pro ratione dubitandi ? nescio an decidendi tradit Petrus Antibolus , in
 tract. de munerib. part. 2. §. Restat nunc videre. num. 15. ubi dicit : Illud , quod
 non est , præscribi non potest. l. 7. §. 4. C. d. tit. de præscr. 30. ann. Sed
 Collecta

Collecta indicta non est. Ergò antè non præscribitur. *L. 13. §. 2. de oper. libert. quod etiam urget laudatus Merckelbachius, d. consil. n. 337. adducens, L. 42. ibique Gothofred. & DDres. ff. de V. Obl. L. 12. §. 4. in fin. & §. seqq. ff. quand. dies legati ead.*

Verùm enim verò, præterquam quòd textum illum *legis 7. §. 6. Cod. d. tit. aliter interpretetur acutissimus Bachovius, ad Treutl. vol. 2. Diss. 22. §. 3. lit. I.* ità scil. quòd præscriptio non currat ab initiò obligationis, ut simpliciter lapsu 30. annorum obligatio finiatur, sicut aliàs contingit: quoniam absurdum esset, creditorem, qui aliquot annis, juxta tenorem obligationis, pensiones percepit, elapsis 30. annis excludi posse: (quà de causa etiam Imp. manifestum esse ait, quòd tempora præscriptionis hòc modò non computentur) sed quòd tempora ab initiò cujusque anni computentur: non quasi totidem sint præscriptiones; sed tantùm una, quæ ab illò annò, quo solutio non est facta, initium ducat & currere incipiat: Quod si verò Imp. illud, quod Interppr. volunt, sensisset, hoc ita manifestum esse dicere non potuisset. hæc. Bach. cit. loc. cujus explicationem in punctò juris sibi magis placere dicit Brunnemannus, ad *d. L. 7. §. 6. Cod. d. tit.*

Præterquam item, quòd alii in hoc puncto, inter Annua debita, ex conventionibus, & ultimis voluntatibus profecta, distinguunt; in his quidem plures; sed tamen in illis non nisi unam Præscriptum procedere statuentes: quam distinctionem pluribus exequitur & communiter à DDibus approbatam esse dicit Franciscus Balbus, *tract. de præscription. part. 4. quartæ principal. q. 4. per tot. Hahn. ad Wesembec. tit. d. ann. legat. n. 5.*

Præterquam, dicimus, quòd hæ duæ posteriores interpretationes (de quibus etiam conferri meretur Bernhardus Wurmserus, 45. Obs. 5. n. 1. & seqq. Merckelbach. d. consil. adopt. 1. n. 284.) hoc dubium Thomati in totum prosternunt; porrò breviter respondendum & dicendum videtur: Quòd hìc non versemur in terminis Debiti annui propriè ita dicti, & actionis personalis ex annuâ promissione competentis, de quâ d. §. propriè loquitur: Sed de jure personali Magistratui competente, vel singulis annis, (ut in collectis ordinariis) vel eveniente repentino aliquo casu, (ut in Extraordinariis) collectas exigendi. Hoc enim, ut & alia similia jura, v. g. exercendi jurisdictionem, colligendi pedagia, & quæ sunt similia, in se non censentur Annua, nec in diem collata; de qualibus d. Lex 7. concepta. Undè mirum non est, quòd unica in illis Præscriptio sufficiat; ut expressus probat tx. in *Cap. De quartâ decimâ 4. X. de præscription.* Ita, quamvis Commoditas vi juris ususfructus, vel alterius servitutis, fructus percipiendi, iterabilis sit, & singulis annis fructus percipiantur: Attamen inde nondum sequitur, quòd tot Præscriptiones necessariae sint, quot sunt perceptiones, sive quot sunt anni, quibus fructus percipiantur; Sed quòd unica hìc quoque Præscriptio ad jus ususfructus in totum extinguendum sufficiens sit, apertissimus est textus in *l. penult. §. 1. Cod. d. usufr. ita pulchrè,*
post

post Felinum, & Alexandrum, Matthias Berlichius, *d. conclus. 4. num. 5.* Non obstant, quæ de b. f. Possessore dicuntur in *L. 23. §. 1. de acquir. rer. domin. & ea, quæ tradit Arnold. Vinn. ad §. 35. num. 5. Inst. de. R. D. §. A. ear. D.*

Ad ea, quæ 11mo & 12mo, ex Conrado Einsidelio, superius adducta, respondebitur in sequentibus.

V I I I.

Causa movens seu impellens in genere est illa, ne, sicuti in præscriptione rerum corporalium, ipsa rerum Dominia; sic, in præscriptione rerum incorporalium, jura sint in incertò, arg. *l. 1. ff. de usucap.* Antonius Faber, *conjecturar. lib. 20. cap. 11.* In specie verò quòd Præscriptio etiam circa obligationem præstandi collectas à Legibus permessa & approbata fuit, hæc præcipua causa fuisse videtur, quòd, cum ipsa Collectarum exactio sive jus collectandi per præscriptionem acquiri possit; Ludolphus Schrader. *vol. 2. consil. 44. num. 49.* multo magis libertas eodem modo obtingere debeat; cum favorabilior sit Præscriptio libertatis contra servitutem, quàm Præscriptio servitutis adversus libertatem; & res facilius ad suam primævam naturam revertatur. *l. 27. §. 2. in fin. de pact.* Nec enim homines, ut onera, vectigalia, collectas pendant, nascuntur; ut loquitur Anton. Rubeus Alexandrin. *consil. 21. n. 3.* Marc. Anton. Natta, *consil. 486. num. 9.* Jacob. Menoch. *consil. 887. n. 33.* Nicolaus Everhardus, *vol. 2. consil. 3. num. 17.* post Cyn. Abbat. & Alexandr. Johann-Petrus Surdus, *consil. 234. num. 39.* Undè ipsam æquitatem vel maximè suadere dicit beatus Christoph. Philippus Richter, quòd, cum Consuetudo & Præscriptio in odiosis, nempe in acquirendo jure & exactione collectarum, efficax sit ad obligandum quempiam; multò magis id procedat in Exemptione. *Velitat. Academ. 24. n. 148.*

I X.

Accedamus jam propius ad Causam Efficientem Propinquam hujus Præscriptionis, quâ libertas seu immunitas à Collectis acquiritur.

Quemadmodum verò ad Præscriptionem servitutum, ut & aliarum rerum incorporalium, sive jurium, jura nostra non unum requisitum desiderant: Ità etiam ad hanc ipsam immunitatem per Præscriptionem acquirendam varii varia requirunt; quæ primò per *θεσις*, secundo per *ἀφαιρέσις* examinare nobis sedet sententia.

Et Primò quidem certum est, quòd, sicut ad quarumlibet rerum aliarum, tum Corporalium, tum Incorporalium præscriptionem, Possessio requiritur; ceu quâ sine illa contingere non potest: *l. 25. d. usucapion.* Petrus Antibolus, *d. tract. de muner. §. restat. nunc videre. num. 15.* Ità etiam in hujus immunitatis præscriptione quasi Possessio necessaria sit, Casparus Klockius,

Klockius, d. contribution. & collect. cap. 16. sect. 2. n. 30. ibi: alterum requisitum est quasi possessio Dn. Clasenius, d. immunit. metatica, cap. 2. §. 10. Frieder. Albert. Maulius, d. tit. 7. vers. alterum requisitum est quasi Possessio. Antibolus, d. loc.

X.

In hac vero quasi Possessione ut quis esse dicatur, plerique Interppr. sufficere arbitrantur, si, cum generaliter collectæ indictæ, & aliquoties ab aliis subditis exactæ fuissent, ab eô tamen, qui immunitatem ab illis prætendit, illæ non sint solutæ. Francisc. Balb. d. tr. de præscript. part. 2. quintæ part. princip. quæst. 7. num. 4. vers. quartò requiritur. Henric. Bocer. tract. de collect. cap. 11. num. 70. ibi: Primum, ut is, qui ex præscriptione prætendit hanc immunitatem, non solverit collectas subditis generaliter indictas. Joachim. Myns. Respons. Jur. Decad. 8. Resp. 70. num. 3. ibi: Ut subditi in sæpedito Comitatu S. habitarent, nec unquam tributum solverint. Camillus Borellus, consil. 74. n. 53. ubi dicit: Quòd, ubi quis non solvit onera, solventibus aliis, non solvendi libertatem præscribat. Klock. d. cap. 16. sect. 2. num. 30. ibi: Alterum requisitum est quasi possessio; ad quam plerique DDres satis esse volunt, quòd, ceteris omnibus solventibus, is, qui præscriptionem objicit, non solverit &c. cum Cravetta, Menochio, Natta, Rolando à Valle, Cephalo, Fabio de Anna, Savillia, Maulius, d. tit. 7. vers. negativam tenet, ibi: ad quasi possessionem libertatis sufficit, quòd collectæ fuerint impositæ & à multis exactæ, & ceteris omnibus solventibus, à præscriptionem objiciente non fuerint solutæ. Correferens apud Adr. Gilmannum, in symphorem. supplicat. tom. 4. part. 1. vot. 30. num. 213. ibi: sufficere existimo, si definito temporis spatio casus contigit, quò collectæ fuerint indictæ nec tamen solutæ. Joh. Petr. Surdus, consil. 234. num. 34. ibi: sufficit, quòd fuerint aliquando impositæ collectæ & à multis exactæ: quodsi tunc aliqui non solvant constituuntur illi in quasi possessione libertatis Francisc. Bursatus, lib. 2. consil. 186. num. 13. ubi ita eleganter: Non-solutio per 40. annos, dum casus evenerit constitutionis vel reparationis aggerum Padis, ac dum alii homines, pro rata tangente Monachos solverint, præscriptionem legitimam validamque prorsus libertatis adversus onera inducunt. Thomas Grammatic. Decis. Neapolit. 100. n. 22. ibi: immunitatem præscripserunt, quia contra eos non fuit levata muneris impositio, post Bartol. Angelum, Paulum de Castro, Baldum, Alexandrum, Corneum & alios Franciscus Vivius, commun. opinion. lib. 1. voc. immunitas. ibi: Unde si omnes cives solvunt gabel-lam seu vectigal impositum, excepto uno, qui non solvit per 40. annos; Erit quippe in hoc casu præscripta immunitas non solvendi. Did. Covarruv. ad capit. possessor. §. 2. n. 9. d. reg. jur. in 6.

Ex quibus apparet, quòd, quemadmodum ad præscriptionem aliorum jurium hæc Duo regulariter necessaria sunt, videlicet Usus & Patientia; (hæc enim relata sunt; quorum unum propterea alterum involvit; Hahn.

ad Wesembec. tit. d. servitut. n. 5. ita, ut uno horum vocabulorum posito, propter naturam correlatorum & factorum conjunctionem, alterum subintelligatur, & totus actus respectivus denotetur; ut in simili indigitant J.Cti in L. 19. L. 20. de action. empt. L. un. Cod. si serv. extero se emi mandaver. jungat. Bachov. ad Treutl. vol. 1. Disp. 18 §. 1. lit. a. Franzk. ad tit. d. contr. empt. num. 9. Vinn. ad rubr. Inst. d. empt. vendit. num. 2. & ad §. 40. princ. Inst. d. R. D. §. A. ear. D.) Ità etiam ad hanc nostram Præscriptionem illa Duo similiter concurrere oporteat, ceu in Præscriptione rerum incorporalium veræ traditionis & possessionis translationis vice fungentia. Dùm enim sua Prædia à publicis functionibus, quas à Magistratu generaliter indictas omnes alii exolvunt, immunia quis possidet, & nihil hoc nomine præstat vel solvit, eò ipso ille quasi possessionem hujus immunitatis apprehendere censetur; & dùm Magistratus jure suo non utitur; sed illum potius hâc immunitate, suo juri derogante & contrariâ, uti patitur; tacitâ quadam voluntate eam ipse eidem quasi tradidisse censendus est. Joachim. Mynfinger. d. Resp. 70. num. 3. ibi: *jus collectandi tollitur per non-usum.* Joh. Otto Tabor, tr. d. Metat. & Epidemetic. part. 3. sect. 2. cap. 1. num. 7. ibi: *Tacite Princeps immunitatem largitur & indulget iterum vel consuetudine, vel Præscriptione.* Christ. Phil. Richter. Velitat. Academ. 24. num. 139. ibi: *Patientiâ ejus, qui exigit.* Correferens apud Adr. Gilmann. in symphor. supplic. tom. 4. part. 1. vot. 30. n. 220. ibi: *Notorium autem est, casus publicarum Imperii collectarum, ante litem captam, contigisse complures; quò ipso Concessio sive usus immunitatis satis est probatus.* Borell. d. cons. 74. n. 53. ubi ex Marco Antonio Natta dicit: quòd, quando quis non solvit onera, solventibus aliis, non solvendi libertatem præscribat, & patientia adversarii istò casu traditionem operetur.

X I.

Tamet si verò alias in Præscriptione rerum incorporalium vix aliam Patientiam DDres admittant, quàm quæ cum Adversarii Scientiâ concurrat; Francisc. Cardinal. Mantica, Decis. 322. n. 4. Confil. Marburgens. vol. 2. consil. 30. n. 33. cum seqq. Hieron. Schurfus. centur. 2. consil. 87. num. 6. ibi: *Ad acquirendam quasi possessionem jurium incorporalium, quæ acquiritur per exercitium illius juris, sciente & patiente domino.* per L. 2. §. ibi Bartol. Cod. de servitut. Thomas Merckelbach, apud Klockium, tom. 4. consil. adopt. 1. n. 335. ubi dicit: Scientiam & patientiam adversarii, in Præscriptione jurium incorporalium generaliter requiri: Atque ita regulariter patientiam requirant scientiâ instructam; arg. l. 2. Cod. d. servitut. eo quòd patientia seu non-agere Nescientis nullum habeat effectum; Hugo Grotius, trad. de J. B. & P. lib. 2. cap. 4. n. 5. neque aliter jurium quasi Possessio acquiri possit, quàm si Adversarii Scientia concurrat; latè Didacus Covarruvias, ad Capit. Possessor. §. 2. num. 12. & 13. de reg. jur. in 6. Undè ferè explicationis

tantum causa Ddres passim scientiam & patientiam conjungere censentur: Anton. Dadin. Alteserra, tract. de fictionib. jur. tract. 3. cap. 4. Dominic. Cardinal. Tusch. pract. conclus. 342. num. 6. lit. T. vide tamen Perezium, ad tit. Cod. de servitut. num. 27. vers. nec opus est omnino. Wesembec. ad l. 2. num. 3. Cod. d. t. Hahn ad Wesembec. tit. d. servitut. num. 5. In hac tamen materiâ, quâ de immunitate à Collectis præscribendâ quæstio est, non satis est obvium: **An simplex Magistratus Patientia vel potius Negligentia ad hoc sufficiat; an vero cum illa ejus etiam Scientia conjuncta esse debeat?** Posterius affirmat Alexander Imolenfis, lib. 2. consil. 130. Ripa, Resp. 4. num. 14. tit. d. divers. rescript. Mandell. consil. 62. num. 38. Francisc. Balb. suprad. tract. secund. part. 5. part. princip. quæst. 7. num. 4. vers. quarto requiritur, ut probetur de Scientiâ & patientiâ; addens: hancce sententiam esse communem. Addat. Borellus, loco supra allegato. Matthias Colerus, consil. 1. num. 274. ibi: item scientia & patientia Universitatis vel Principis. D. David Frisch / in Disp. inaug. d. contribution. 9. 52. ibi: Patientia enim & Scientia Adversarii traditionem quandoq; operatur. Franciscinus Curtius, consil. 60. num. 17. ibi: Quarto quod probetur Scientia & Patientia Communitatis, contra quam allegatur præscriptio ista. Johann-Ferrarius Montanus, in usus feud. lib. 6. cap. 6. ibi: Quarto, ut Dominus vel Respublica sciverit & passus sit, bona interim aut possessorem libertate gaudere. Marcus Anton. Rovescala, in addit. ad Alex. consil. 136. verb. in causa & lite. Brunorus à Sole, in Locc. commun. voc. immunitas. num. 1. ibi: Quod probetur Scientia & patientia Communitatis, contra quam præscribitur. Cardinal. Parisius, lib. 1. consil. 25. num. 109. Joh. Didenbach. Q. nob. 19. num. 3. ibi: Quarto necessum est, ut Dominus vel Respublica sciverit, & passi sint bona illa, aut illorum possessores illâ libertate gaudere.

Sed tamen divortium ab illâ sententiâ plures alios fecisse, elucescit ex iis, quæ tradit Mynfingerus, Responsor. decad. 15. Resp. 1. n. 73. & seqq. Henric. Bocerus, d. cap. 11. num. 75, ubi dicit: Illam alteram sententiam nullum in LL. fundamentum habere; ne quidem in verbis L. 2. Cod. de servitut. illis: **Eo sciente**; eò quod illa tantum de longi; non verò de longissimi, 40. videl. annorum temporis (de quâ nobis in præsentî materiâ sermo) præscriptione agat. Imò cum etiam in Præscriptione Servitutis extinctivâ (quam appellat Caspar Schifordegker, ad Anton. Fabr. lib. 1. tract. 5. quæst. 4.) seu libertatis ab onere servitutis, ejus contra quem præscribitur, sive domini prædii dominantis Scientia non necessaria censeatur; per text. express. in L. 19. §. 1. ibi: *constitutum tempus ad amittendam servitutem ignoraveris eam tibi legatam esse, amittes viam non utendo.* ff. servit. quemadm. amitt. sed sola non petentis negligentia sufficiat; post Bart. Bald. Petr. Anton. Anguisol. lib. 4. consil. 13. num. 4. & lib. 7. consil. 4. num. 9. Covarruv. ad capit. possessor. in princip. num. 8. vers. primo sententiæ. d. regul. jur.

in 6. Menoch. *consil.* 887. *num.* 53. Natta, *consil.* 406. *num.* 22. omnino exinde inferendum videtur, quod etiam in Præscriptione libertatis à collectantibus scientia non requiratur. Alio quidem præterea argumento utitur laudatus Bocerius; sed cum ejus sententiam, qua & Titulum in præscribenda hac ab onere Collectarum libertate requirit, nostram facere non possimus; quare, illo posthabito, hæc sufficere arbitramur.

X I I.

Verum hujus quæstionis (quam in dubio relinquere, quam decidere mavult Christophorus Winzlerus, *tr. d. Collect. observ.* 18. *num.* 9.) determinationem raro aliquid commodi afferre valere, ex eo apparet, quod, si omnino asseveremus, non sufficere nudam Magistratus Patientiam seu Negligentiam, in non-exigendo Collectas consistentem; sed eandem cum ipsius scientiâ conjunctam esse oportere; Tamen, quia hanc ipsam Magistratus Scientiam, seu ut plurimum solum in ejus animo consistentem, probare difficilimum; eapropter, ne nova inextricabilis difficultatis oriatur occasio, (ut loquitur *Lex ult. in f. Cod. de long. temp. præscript.*) illa ipsa Scientia ex lapsu longissimi (quod hic necessarium; per inferius demonstranda) temporis præsumatur; ita ut ille, qui immunitatem à collectis obtendit & à sese præscriptam dicit, eandem probare haud quaquam teneatur; per doctrinam Salyceti, ad *L. 2. Cod. unde vi.* Laurentii Sylvani, *consil.* 96. *num.* 5. Cravettæ, *de tempor. Antiquit. part.* 1. §. *ex præmissis num.* 40. & *part.* 4. §. *absolutis num.* 15. Decii, *consil.* 185. Quod enim hæc doctrina in specie etiam in illo locum habeat, qui immunitatem à Collectis præscripsisse se dicit, sive qui se contra impositionem Collectarum exceptione Præscriptionis tueri nititur, nominatim confirmat Johannes Cephalus, *consil.* 130. *num.* 12. ubi dicit: hoc præcipue tunc locum habere, si ipse Superior (cui competit jus collectas imponendi) extiterit in loco. Jacobus Menochius, *consil.* 887. *num.* 53. ubi scribit: Admissio citra veri præjudicium, quod Scientia hic necessaria sit; tamen illa, ob registrationem & aliquoties (intra tempus XL. annorum) factas solutiones præsumatur. Joachimus Mynfingerus, *d. Resp.* 1. *num.* 77. beatus Bocerius, *d. cap.* 11. *num.* 76.

X I I I.

Imò tantum abest, ut exceptionem Præscriptionis opponens probare teneatur, Magistratum scivisse & scientem prudentem, ut ipse nihil solveret, passum fuisse: Ut ipse ne ad hoc quidem probandum obstrictus sit, quod, cum cæteri omnes Collectas publicè impositas solverent, à se tamen nihil solutum fuerit; sed onus, contrarium demonstrandi & probandi, quod videlicet ille intra tempus, intra quod se nil solvisse prætendit, collectas aliquando reverà exolverit, Magistratui incumbat; J. P. Surdus, *consil.* 234. *n.* 35. *in fin.* ita, ut eo ipso, quo à Magistratu non probatur, collectas sibi intra illud tempus ab ipso solutas esse, Quasi Possessio hujus immu-

immunitatis satis probata & continuata existimetur. Sola siquidem allegatio, nihil intra illud tempus solutum fuisse, ad demonstrandam quasi Possessionem, & ad consequendam hanc immunitatem sufficiens est, atque, ut modò dictum, onus contrarium probandi ei, qui affirmativam præten- dit, incumbit. Fr. Bursat. lib. 2. cons. 186. num. 20. ibi: *Non enim neganti solvisse Collectam incumbit onus probandi; sed hominibus Præposituræ id affirmantibus.* Menoch. cons. 75. num. 8. Hipolit. Riminald. consil. 589. num. 1. & 2. Fabius de Anna, consil. 59. num. 64. cum Bartolo, Corneo, Croto, Gabriello, & aliis, quos laudat, Frid. A. Maul. tract. d. Collect. tit. 7. num. 12. Richter. d. Velit. 24. num. 145. & seq. Correferens apud Gilman. in Symphorem. supplicat. tom. 4. part. 1. vot. 30. n. 220. & n. 225. ubi dicit: Postquam Reus, quoad Auctores ipsos, nunquam Collectam solverint, præscriptionem in eorum personâ esse indubitatam. Cum plurimus aliis J. P. Surdus, d. consil. 234. num. 35. post Gall. Natt. Cravett. & alios, Klockius, d. cap. 16. sect. 2. num. 30. Richter. d. Vel. 24. num. 145. Johannes Cephalus, lib. 5. consil. 628. num. 52. Id quod maximè tunc locum habet, quando ille, qui hanc libertatem obtendit, tempore controversiæ ei desuper motæ & Collectarum ab ipso exactarum, in quasi possessione libertatis seu immunitatis notoriè constitutus est. arg. l. 7. §. 5. ibi: *si fortè apparuerit, eum, qui de libertate sua litigat, in libertate sine dolo malo fuisse* &c. ff. d. liber. caus. l. 14. d. probat. ubi Dn. Brunnemann. n. 3. & 4. Et omnino si hæc non solutarum Collectarum allegatio ab allegante probanda esset, hæc ipsa Præscriptio immunitatis vix ac ne vix quidem locum sortiri & procedere posset: quia, si quid ab eo, qui præten- dit libertatem, solutum esset, Præscriptio interrupta foret, ita, ut hæc exceptio frustra oponeretur; per L. 7. §. 5. Cod. d. præscr. 30. vel 40. annor. & præscribentibus si non prorsus *adversus* seu impossibile; tamen valde difficile foret, hanc Negativam, ceu loco & brevi tempore non coarctatam, probare. post Bald. Corne. Nattam, Silvan. Franciscus Bursatus, lib. 2. consil. 138. num. 49. Undè meritò sufficit, ut ille, qui hanc libertatem præten- dit, simpliciter probet, collectas hęc & illò tempore impositas fuisse; & deinceps allegare, quòd ipse nunquam quidquam præstiterit; eleganter Caspar Klock. d. Sect. 2. num. 30. in fin.

Planè si hanc libertatem præten- dens ipse onus probandi subire & in sese suscipere velit, utilissima via hæc erit, ut probet, sua prædia, pro quibus Collectæ ab ipso exiguntur, in libris Æstimi non reperiri. per L. fin. Cod. de fund. patrimonial. Francisc. Herculanus, tr. d. probat. negative. num. 171. J. P. Surdus, consil. 525. num. 30. post Ancharan. Festas. Ferret. Aretin. & alios, Francisc. Bursatus, consil. 138. num. 48. & seq. & consil. 186. n. 18. ubi dicit: ex hęc solò sufficientem immunitatis probationem induci. Natta, consil. 627. n. 4. Si enim Bona non sint in publicò Registrò descripta, ob id ipsum exempta & immunia præsumuntur. Franciscin. Curtius, consil. 106. num. 4. Cravetta, consil. 114. num. 14. ubi dicit: Quòd, sicut ex regi-

stratione probatur obligatio ad onera subeunda ; sic econtra ex ejusdem omissione probetur exemptio ; quod & arguit Menoch. *consil.* 21. *num.* 23. Nicol. Festafius, *tr. d. collect.* § *estimo part.* 1. *cap.* 4. *num.* 33. Addantur plura, huc facientia, apud Maulium, *d. Collect.* tit. 7. *num.* 13. & Gilmannum, *d. Pot.* 30. *num.* 309. § *seqq.*

X I V.

Ex dictis faciliè constare potest, quod, si (1.) **ex parte illius**, qui **immunitatem à Collectis præten- dit**, ejusdem usus, sive quasi Possessio respectu ipsius considerata vel in totum deficiat, vel aliquâ ex causâ vitiosa, vel etiam insufficiens sit, hæc ejusdem Præscriptio in vanum allegetur & objiciatur. Undè si Magistratus probare posset, Sempronii parenti, ob maxima ipsius in Rempublicam merita, Tributa seu Collectas ad totum Decennium remissas esse ; ipse verò hoc Decennium subsecuto Triennio, intra quod ipse pariter Collectas non solvit, annumerare & cum eodem conjungere vellet ; ille certè illius primi Decennii Possessionem perperam allegaret, Hinc item si Princeps Civitatem suis incolis viduatam immigrantibus immunitatem à Contributionibus ad Vicennium indulgisset ; (quemadmodum Serenis. Brunsvicensium Dux Augustus sibi cognominem Civitatem extruens, Anno 1652. futuris ejusdem inhabitatoribus ad Novennium ; & Anno 1692. Rex Daniæ novis Glückstadii Civibus, ad totos 25. annos, a quibusvis oneribus libertatem indulgit. *Theatr. Europæ. part.* 2. *pag.* 110. posteaque contingere, ut per alios 20. annos, ex incuriâ, ab illis incolis Collectæ peterentur ; hinc sanè illius primi Vicennii quasi Possessio inhabitatoribus prodesse non posset : Quemadmodum enim in Præscriptione rerum corporalium non quævis Possessio sufficiens est ; sed civilis requiritur ; per *L. 55. de O. & A. l. 13. princ. de usurpat.* imò etiam ad Præscriptionem rerum incorporalium, v. g. Servitutum, ad hoc, ut quis in earundem quasi possessione constitutus dicatur, Civilis possessio necessaria est ; & civiliter possidere ille demùm censetur, qui re alterius, jure servitutis, & quidem servitutis sibi constitutæ, utitur *L. 10. § seq. L. 18. L. fin. ff. servit. quemadmod. amitt.* Arnold. Vinnius, ad *§. fin. num.* 6. *Instit. d. Servitut.* eò sc. animò, ut jure suo uti possit, adversario invitò ; cum Cœpollâ, excellentiss. Dn. D. Bardili, *d. Servit. Præscript.* 0. 20. Pariformiter etiam in hujus immunitatis Præscriptione Civilis Possessio necessaria reputanda, ut quis sc. Collectas publicè indictas eò animò non solvat, quòd se ab illâ obligatione, etiam invitò Magistratu, immunem servare, & in illa libertate sese tueri velit, & valeat. Conferant. quæ tradit Petrus Antibolus, *d. §. Restat. nunc videre. num.* 15. ibi : *qui jure familiaritatis. & num.* 17. *in fin.* Undè sicuti ille, qui prædiò alienò, ad sui prædii utilitatem, jure saltem amicitiae vel familiaritatis utitur, servitutem non præscribit ; Casparus Manzius, *de servitut. real. quæst.* 10. *num.* 119. *cum. seqq.* Brunnemann. ad *l. 2. Cod. d. servit. § aq.* Ita etiam in proposito cum Sempronii

pronii Parens, per illud Decennium à Magistratu singulariter indultum, à necessitate Collectas solvendi non nisi ex ejusdem liberalitate liber fuerit, neque ille hōc animō per illud Decennium Collectas non solverit, quōd id jure suo faceret; ejus temporis Possessio Sempronio ejus filio & heredi proficere nullatenus poterit: Nec magis, in secundō casu, ejusmodi Civitatis inhabitatores, ex illā vicennali quasi possessione, quidquam utilitatis prætereendere possent. Conferantur in similimo casu deducta à Jacobo Mandello *consil. 249. num. 12.* ubi dicit: quōd tale privilegium, elapsō tempore, ad quod illud concessum, pariat malam fidem; per *capit. penult. in fin. X. d. præscript.* & proindē ipsam etiam Præscriptionem impediatur.

X V.

Idem dicendum, si (2.) **ex parte Magistratus deficiat Patientia.** Patientia siquidem in Præscriptione adeo necessaria; *L. 11. §. 1. d. Public. in rem. act. junct. L. ult. de servit.* ut etiam initium dicatur Præscriptionis; *L. 15. §. 1. ff. eod.* Stephan. Gratian, *Decis. 191. num. 9.* eandemque præstare eō ipso quis dicitur, dum contra factum usurpatæ Libertatis sive immunitatis nihil facit, vel movet; sed coeptam ejusdem præscriptionem tolerat; in terminis Correferens apud Gilmann. *in symphorem. supplicat. tom. 4. part. 1. Vol. 30. num. 221.* ibi: *Patientiam in Episcopis demonstrat ipsorum permissio, dum Actores nihil solvere passi sunt, sine protestatione.* Henning. Göden. *consil. 2. tit. d. jurisdict. num. 48.* Hanc enim patientiam seu potius negligentiam Lex pro factō expressæ alienationis habet & accipit. *l. 28. princ. d. V. S. l. 16. d. fund. dotal.* Wegner. *in. Commentar. ad d. l. 28. num. 5.* Alteserra. *tr. d. Fict. jur. tract. 3. cap. 15.* Et ex hōc requisitō vel ultrō consequitur, quōd, si etiam intra C. vel plures annos certa aliqua species extraordinarum Collectarum indicta non fuisset; & post tantum demum tempus emergens Necessitas easdem imponi desideraret, frustra immunitatis Præscriptio allegetur. Ut enim quis hanc immunitatem adversus Magistratum præscripsisse dici possit, omnino necesse est, ut interim Collectæ fuerint indictæ, & cum illæ indictæ & ab aliis omnibus solutæ fuissent, ab ipso econtra nihil præstitum fuerint. Quodsi itaque subditi, intra tantum licet tempus, nunquam fuerint censiti seu collectati; (retinemus hoc nomen, ne phrasi, præter modum, indulgentes, res ipsas amittamus, vel obscuremus, ex monitō Rosenthalii, *Synof. feodal. cap. 5. conclus. 84. num. 1.*) Atamen immunitas ab illis Collectis per Præscriptionem quæsitā frustra diceretur. Neque enim Magistratus patientiam suam præstitisse dici potest, qui jus sibi comperens has Collectas indicendi intereā non exercuit, à quō subditi vel omnes, vel unus & alter, per legitimi temporis Possessionem se eximere potuissent. Imò nec ex parte subditorum dici potest, quōd ipsi intereā in quasi possessione immunitatis fuerint; cum, ubi nullum est munus, vel onus, ibi etiam nulla ab onere, quod non est, quæri possit immunitas; ex perpetuā naturā privationis, quæ semper habitum præsupponit.

ponit. Petrus Antibolus, *tract. d. minnerib. §. sed quæri jam consuevit. num. 15. ibi*: Illud, quod non est, præscribi non potest: Sed collecta indicta non est; ergo ante non præscribitur. Nam per nudum non-ufum non amittitur jus; & proinde nec jus indicendi collectas, si interea nulla necessitas poposcit, illud jus exerceri, per tradita Jasonis, Joachimus Mynfingerus, *Responsor. jur. decad. 8. Rsp. 70. num. 4.* Dominic Arumæus, *discurs. Jur. Publ. vol. 2. disc. 9. §. 212* Cardinal. Parisius, *part. 1. consil. 25. num. 10.* Tantò minus & ob id, quod impositio Collectarum sit actus meræ facultatis; Matth. Wesembec. *consil. 45. n. 5.* cum Alexandro, Johannes Goeddaus, *vol. 4. consil. Marburg. 16. num. 294.* cui proinde, (extra casum actus exerciti) nullò tempore præscribitur: Cyn. *ad l. 2. Cod. quæ sit longa consuet. Bartol. ad l. cum de in rem verso, Cod. d. usur.* Undè dicunt: quòd, licet quis per totos centum vel mille annos nullum tale subsidium à subditis petierit; immunitas tamen ab eodem præscripta esse dici non possit. post Bartol. Bald. & Alexandrum Christophorus Besoldus, *in Consil. Tübingens. vol. 6. consil. 280. num. 52.* Chastanæus *ad Consuetudin. Burgund. tit. 1. d. Just. §. 4. verb. nova. num. 11. vers. Et adverte quòd per non usum. Et c.* Wesembec. *d. consil. 45. num. 5. Et seq. nec non consil. 303. num. 126.* ubi ità notanter: Dann obwol solche indictiones und Collecten wider die Obrigkeit dardurch nicht versähret worden / wann gleich in 100. Jahren der Lands-Fürst der Kemes gefordert; cum sit actus ab ejus merâ facultate dependens: dennoch weil dieser Korn-Zoll von andern Landsassen unnachlässig allwege; nicht aber von diesem ausländischen befreyeten Ampt / gefordert: als kan man sich auch damit disfalls nicht behelffen. Atque ità etiam illa, quæ habet Merckelbachius, *in consil. Klockii, tom. 4. consil. adopt. 1. n. 335.* ubi dicit: Ex non-usu juris collectandi etiam aliam conjecturam, quàm patientiam immunitatis adquirendæ, vel remissionem sui juris, nempe non-indigentiam, desumi posse, exaudienda esse existimamus.

X V I.

Regulariter ergo necesse est, ut Collectæ à Magistratu fuerint impositæ; ut illæ ab aliis fuerint solutæ & econtra ab eò, qui hanc immunitatem ab illis præten dit, nihil quidquam solutum; hæcque ipsa non-solutio, ab eò, cui competit jus collectandi, sine contradictione, protestatione, interpellatione tolerata sit. Hæc si concurrunt; tunc ad fundandum hoc Primum Requisitum, videlicet quasi Possessionem, nihil ulterius desiderabitur. Casp. Anton. Tessaur. *Q. q. forens. lib. 1. Q. 8. n. 6.* ubi dicit: Communem sententiam esse, quòd ad præscribendam libertatem à Collectis sufficiant hæc tria: Casus contingens impositionum factarum; Taciturnitas Communitatis; & quòd non fuerint impedita agere.

Excludimus ergo (1.) tanquàm non necessariam (circa primum requisitum) Interpellationem sive requisitionem, ex parte Collectantis: Excludimus (2.) tanquàm minus necessariam, ex parte Collectandi, ejus recula-

recusationem live denegationem. Esse quidem quamplurimos, qui talem collectantis interpellationem & collectandi recusationem, cum Alexandro, primò hujus sententiæ (ut videtur) autore, necessariam esse dicunt, planè non ignoramus. Conferantur longâ serie allegati à Klockio, *d. cap. 16. sect. 2. n. 67.* quibus addimus Consilia Argentoratensia, *vol. 1. consil. 9. n. 181.* Matthiam Colerum, *consil. 1. n. 274.* Nicolaum Everhardi, *Junior. vol. 1. consil. 10. num. 15. & seq.* Marcum Antonium Rovescalam, *in addition. ad Alexandr. Reg. 136. verb. in caus. & lite.* Brunnorum à Sole, & ab illo citatos, *in loc. communib. voc. immunitas. num. 1.* Vincentium de Franchis, *Decis. 131. num. 37.* pluresque alios, quos laudat Frideric. Albert. Maulius, *in Theaur. theor. pract. tract. d. Collecti. tit. 7. n. 7.* Referentem apud Gilmannum, *in Symphorem. Supplicat. tom. 4. part. 1. n. 128.* ubi dicit: Hæc tria, nempe Requisitionem de solvendis collectis: (2) requisiti Contractionem; & (3) bonam fidem, ab obtinendam hanc immunitatem, conjunctim probanda esse; ita: ut, si vel unum ex illis deficiat, ipsam etiam præscriptionem deficere necesse sit. Martinum Magerum, *tr. d. Advocat. armata, cap. 16. n. 175.* ubi scribit: non videri, in hoc jure negativò, ex eò solò, quod aliis, collectæ sint impostæ, ipsò præteritò, quasi possessio acquiri; nisi animum suum, post requisitionem factam, declararit, dicendo, se non teneri. Johannem Bidenbachium, *Qq. nobil. hendecad. 2. q. 19. n. 3.* & qui, præ aliis, hanc ipsam sententiam acerrimè propugnat. Hippolitum Riminaldum, *vol. 1. consil. 10. num. 34.*

Esse item nonnullos non magis nescimus, qui, in hujus requisiti consideratione, inter illum, qui titulo, ad minimum coloratò, munitus est, & illum, qui nullum, ne quidem coloratum, allegare potest titulum, distinguere conantur; sic ut in primâ quidem specie nihil aliud requirant, quàm ut ille, qui ex ejusmodi titulò immunitatem præscripsisse prætendit, per annos 40. à collectis immunis; ab aliis verò exactæ illæ fuerint? In secundâ verò specie, quia titulus deficiat, ex eò solò, quod, cæteris solventibus, unus aliquis non solverit, hujus immunitatis præscriptionem non nasci, neque aliter eam hic procedere statuant, quàm si quis, de collectis solvendis requisitus, easolvere recusarit, & ita, cæteris præscriptionis requisitis concurrentibus, postea legitimò tempore nihil præstiterit. Henricus à Rosenthal, *in Synops. feud. cap. 5. conclus. 84. num. 3. lit. b. &c.* cui paria ferè tradit. Franciscus Balbus, *d. Præscription. d. part. 2. quintæ part. principal. quæst. 7. num. 4.* nisi quòd in secundò casu, quando scil. nullus, ne quidem coloratus, intervenit titulus, præter illam collectantis interpellationem, & collectandi recusationem, etiam bonam fidem, nec non Adversarii patientiam & scientiam necessariam esse reputat; quod etiam iisdem ferè verbis definit Jacobus Mandellus de Alba, *consil. 62. num. 38.*

Esse denique alios nos pariter non latet, qui referre existimant: An solutio Collectarum sit consueta, necne? ut illò quidem casu, si quis

scilicet Collectas, à quibus libertatem præscribere contendit, hætenus solvere consueverit, non aliter in quasi possessione constitui possit, quam si, requisitus ad solutionem, eandem recusaret: Si verò quis Collectas nunquam solutus fuerit solvere tunc nullâ vel requisitione vel recusatione necesse sit; quod ita, post, alios, docetur à Cephalo, *lib. 1. consil. 129. num. 6. & seq.* Sed enim neutri harum sententiarum ullum stabile in jure nostro positum esse fundamentum demonstrabimus inferius.

Hanc nostram verò definitionem non saltem illi, qui ad præscriptionem hujus immunitatis tempus immemorabile necessarium esse reputant, (de quâ questione, in examinatione secundi Requisiti, plura) unanimiter omnes probant; post Angelum, Abbatem & Decium, in locis ab ipso citatis, Gravetta, *consil. 111. num. 25.* Natta, *consil. 431. num. 28.* Tobias Nonius, *consil. 47. num. 3.* Mynfinger. *d. Decad. 15. Resp. 1. num. 68. vers. & posito.* ubi dicit: hoc extra omne dubium esse; Verum etiam eandem quamplurimi alii summæ autoritatis Jureconsulti, in longissimi temporis Præscriptione, obtinere assertant; dicentes: quòd ad adipiscendam hanc immunitatem nihil aliud requiratur, quam ut quis sua prædia à collectis in dictis, longissimo tempore, ceu libera possederit, & cum alii collectas impositas solverent, ipse tamen nihil solverit, tametsi nulla neque interpellatio ex parte collectantis, neque etiam recusatio ex parte collectandi seu præscribere volentis intervenerit: quod ipsum, præ aliis, propugnant Ruinus, Cravetta, Sylvanus, Covarruvias, Natta, Bartolus, Baldus, Jason, Alexander, in locis, quos laudat consentiens Mynfingerus, *d. Decad. 15. Resp. 1. n. 68.* ut qui omnes, ad Præscriptionem hujus immunitatis, nihil porro requirunt, quam ut quis XL. annis collectas non solverit; nec ullam vel de tali interpellatione vel recusatione mentionem injiciunt. Iisdem accedit Antonius Sola, Gabrielius, Choppinus, Marchisellus, Balbus, Gilkenius, Florez Diaz de Mena, Sixtinus, Bocerius, Maulius; in consiliis, Baldus, Cravetta, Cephalus, Rolandus à Valle, Bursatus, Pancirollus, Simon de Prætis, Fabius de Anna, Cothmannus, Besoldus; in Decisionibus, Josephus Ludovicus, Gratianus, Cancerius, Tessaureus, Correferens apud Adrian. Gilmannum, omnes in locis allegatis à Klockio, *cap. 16. sect. 2. n. 77.* Richter. *Velitat. Acad. 24. num. 143.* ubi scribit: Etiam si nulla interpellatio facta sit, sufficere longam negligentiam non petentis. Surdus, *consil. 234. & consil. 525. n. 10.* ubi, cum Aymone Cravettâ, dicit: Alexandrum, dum contrariam sententiam defendit, nimis audacter loquutum fuisse. Thomas Merckelbach. in *consil. Klockji, tom. 4. cons. 1. num. 279.* ubi ita notanter: Sufficit ad præscriptionem immunitatis, casum extitisse, quòd exigere onus debitorum potuit, nec tamen exactum est; ita, ut in solâ negligentia exigentis, qui tamen exigere potuit, præscriptio immunitatis fundetur, post alios XXX. quos adducit, DDres, Jacobus Menochius, *consil. 748. num. 37. & consil. 887. num. 52.* post Corneum, Savilliam, Panormitanum, Curtium Jun.

Jun. Hunnium, Maulius, *d. tr. de collecti. tit. 7. n. 7.* ubi ex *Symphorem. Supplicat. Cam. Imperial. tom. 4. p. 1. vot. 30. num. 213. vers. utramvis opinionem amplectamur.* hanc non saltem communio rem; verum etiam anteriorem esse dicit. Imò ipse Alexander, adversantis sententiæ primus autor & fautor, sibi planè non constans, ad præscribendam hanc immunitatem, satis esse respondet, ut XL. præterierint anni, ex quò Præscribens, se nullas Collectas exolvere prætendit, & tamen eadem publicè indictæ & ab aliis civibus solutæ fuerunt. *lib. 5. consil. 30. num. 12.* Addatur, post alios, quos laudat, innumeros. Hieronymus Rocca, *seleciar. Juris Disp. cap. 84. num. 2. § seq. præcipue num. 12.* ubi dicit. contrarium aliorum sententiam communi DDorum consensu reprobata esse. Josephus de Rosa, *consult. Jur. 12. num. 41. § consult. 9. num. 19.*

XVII.

Et ne quis existimet, nos solis hîc autoritatibus pugnare; (& est omninò hoc quoque armorum genus, in ejusmodi materiâ, quæ expressis juris textibus non definita, & tam variè à variis considerata, ut ex tot eorundem traditionibus vix scias quid eligas: si non necessarium; tamen, omnibus affirmantibus, valdè proficuum) illum hæc valdè validas Rationes intueri, & exactius paulò perpendere velimus: quòd, Primò, nusquam in Jure nostrò, ad tricennariam vel quadragenariam Præscriptionem juris ei obnoxii, vel interpellatio ejus, contra quem, vel Recusatio ejus, à quo præscribitur, desideretur. Quare ergò eas hic, sine Lege, & solidâ ratione, requiramus? Bocerius, *d. cap. 11. num. 73. vers. negantem vero sententiam.* Klock. *d. cap. 16. sect. 2. n. 68.*

Secundò, si ad præscribendam libertatem ab onere servitutis seu ad Præscriptionem servitutis extinctivam ne quidem scientia; nedùm interpellatio vel recusatio Domini prædii dominantis necessaria est; sed sola illius servitute non utentis negligentia sufficit; quod ex L. si partem. 19. ff. servit. quemadm. amitt. post Bartol. Bald. & alios tradit Klockius, *d. loc. n. 69. cum seq.* Sanè etiam exinde haud ineptè inferitur: quòd etiam ad hujus immunitatis seu libertatis ab onere collectarum præscriptionem talis interpellatio, respectivè recusatio, non requiratur.

Facit, Tertiò, quod etiam Quarta Decimarum & Funeralium adversus Episcopum præscribi possit, si illa per spatium XL. annorum non fuerit soluta; sic, ut nulla hîc quoque interpellatio; sed tantùm hoc requiratur, quòd sedes Pastoralis non caruerit Pastore, qui jura Ecclesiæ exigere potuerit. *Cap. De quarta Decimarum. 4. X. de præscription.*

Omittimus alia leviora, quæ etiam adducit laudatus Klockius, *cit. loc. num. 71. § 72.* cui addatur Cravetta, *vol. 1. consil. 111.* quem pro isthâc sententiâ urgentissimis & gravissimis rationibus dimicare, testatur Cothmannus, *vol. 1. Resp. 11. n. 99.*

XVIII.

Videamus jam breviter potiora seu præcipua, quibus Antesignani Antagonistarum sese muniunt, argumenta.

Franciscus Balbus, egregius Sabaudia Jureconsultus, cum Alexandro, primò illud opponit: quod in præscribendis juribus negativis nunquam currat Præscriptio, nisi demum à tempore Contradictionis; & non aliter, quàm si ille, qui tale jus præscribere vult, adversarium prohibuerit, nequidquam tali juri contrarium faceret: Ex eò enim demum, ex quò adversarius, huic prohibitioni sibi factæ acquiescens, ab omnibus actibus tali juri adversantibus desistit & abstinet, ejusdem quasi possessionem firmari, & tempore, lege definito, confirmari dicit; per Gloss. & DDres ad L. Quin. luminibus. ff. de S. Præd. Urb. & ad L. 1. Cod. de servitut. & aq. in suo tract. de Præscript. dict. part. 2. quintæ part. princip. quæst. 7. num. 4. Undè dicunt: Si Vasallus per totos C. vel M. annos suo domino nulla servitia præstiterit, ideò, quòd dominus ipsius servitiis non opus habuit; quòd Vasallus libertatem à debitis servitiis haudquaquam præscribat; Sed tum demum hæc præscriptio procedere valeat, si vel ipse Vasallus, interpellatus ad præstanda servitia, ea tamen non præstiterit; vel, si dominus feudi, cum opus haberet Vasalli servitiis, reliquosque Vasallos ad præstanda servitia interpellasset; ipsum tamen ad eadem vocare neglexerit. post Bald. Alvar. Præpos. Afflict. Jacob. de S. Georg. Andr. Abbat. Felin. & alios, Ludolph. Schrader. tract. feud. part. 6. cap. 6. num. 62. Addatur aliud elegans exemplum, quod de furnorum & molendinorum constructione; an videlicet Vasallus eam subditis suis in feudo prohibere possit? examinat Tessaureus, Decis. 16. per tot. inprimis num. 7. & aliud de Servitutum Negativarum Præscriptione, apud Carpzovium, Jur. for. part. 2. constit. 4. defin. 13. Cœpollam, tr. d. Servitutib. cap. 20. num. 7. & Manzum, de Servitut. quæst. 9. num. 103. item alia duo de non exercitò per mille annos jure venandi, & jure in alterius molendinò triturandi, apud Brunemannum, ad d. l. 1. Cod. de Servitut. pluraque alia, quæ doctè congestit Thomas Merckelbah, apud Klockium, tom. 4. consil. adopt. 1. n. 321.

Verum, primò, hîc omninò ex supra deductis repeti meretur, quòd nos in propositò nullatenus in terminis Juris mere Negativi; (in quibus solis objectio procedit) sed talis, quod factum implicitum habet, manifestè versemur. Undè suprâ ipsi diximus, quòd, si intra totam annorum Centuriam vel nullus casus has aut illas Collectas indicendi acciderit; vel Princeps, exigente licet Statûs necessitate, nulus tamen à subditis, ex benignitate, collectas exegerit; quod nulla à quòquam libertas seu immunitas ab illis Collectis obtendi possit; non magis quàm Vasallus libertatem à servitiis, quibus dominus feudi non opus habuit, & quæ ipse proinde à nullò suorum Vasallorum requisivit, obtendere vel allegare potest.

Si

Si verò Princeps collectas indixerit, si easdem à plerisque subditorum exegerit, quin hoc in casu illi, qui nihil solverunt, (utut planè non desuper interpellati) libertatem præscribendo acquirere possint; non magis dubitandum, quàm de Vassallò, qui, cum cæteri omnes, à Dominò requisiti, servitia præstarent; ea tamen non præstitit; de quò ipsi Adversarii concedere coguntur, quòd libertatem hoc modo à servitiis præscribere possit; tametsi à Domino, cui servitia debentur, ad illa præstanda ipse non requisitus sit. Jacobus de Ardizone, in sua Summa, tit. d. acquisit. feudi per præscriptionem. Schraderus, d. loc. (Vide tamen quæ ex Schenckio, Alvaroto, Afflicto, Blanco & aliis, pro stabiliendâ Domini interpellatione, & Vassalli interpellati recusatione, tradit Mart. Magerus à Schönberg. tr. de Advocat. arm. cap. 16. n. 169.)

Cum itaque eò ipso, dum Princeps publicè Collectas imponit, dum omnes subditi Collectas publicè impositas solvunt; solus verò Sempronius nihil solvit vel præstat; ex parte ipsius, eò ipso, dum non solvit, quod alii solvunt, factum aliquòd intercedat, nimirum Collectæ ab ipso solvendæ five debitæ retentio, atque ità usurpatio libertatis à Collectis; eòque ipso, dum Princeps in contrarium nihil dicit vel facit, ex ipsius quoque parte actualis patientia concurrat & adfit; conferat. Thomas Merckelbach. in consil. Klockii, tom. 4. consil. adopt. 1. num. 279. ubi dicit, hæc fortissima possessionis Libertatis argumenta esse; eapropter hoc primum à Juribus Negativis petitum argumentum, affirmativam, pro stabiliendâ interpellationis de solvendis Collectis necessitate, validare vix valuerit; cum diversorum diversa sit ratio l. ult. ff. d. calumniator. Barbosa locupl. axiom. lib. 17. cap. 21. ax. 2. Addantur plura alia huc apprimè facientia & venuste congesta à laudato Merckelbachio, cit. loc. num. 279. 280. & seq.

XIX.

Henricus à Rosenthal, ad confirmandam affirmantium sententiam, (quam tamen ille sub superius relatæ distinctionis fœdere temperare annititur.) Secundum à jurium negativorum naturâ argumentum desumit, quando dicit: Non videri in hoc jure negativò, collectas videlicet non exigendi, ex eò solò, quòd aliis collectæ impositæ sunt, ab eò, qui præteritus, seu à quò nihil exactum fuit, quasi possessionem libertatis adquiri; nisi animum suum, post factam requisitionem, declararit, dicendo, se non teneri. in Synops. feud. cap. 5. conclus. 84. Et omninò, cum possessio persimplex non-factum non adquiratur; sed semper factò aliquò ad ejus apprehensionem opus sit: L. 3. §. 1. ubi DDres. ff. de A. vel. A. P. vel ex hoc inferendum & dicendum videbatur, quòd quasi Possessio hujus immunitatis non magis citra talem interpellationem, respectivè recusationem, adquiri possit, quàm hæc ipsa Præscriptio sine quasi possessione inchoari & legitimè perfici potest.

Sed facilima hîc quoque responsio suppetit. Argumentum, ut patet, de simplice seu non-factô absolute & simpliciter tali conceptum est. Nos verò eô ipsô, dùm requirimus, ut collectæ à Civibus exactæ; à plerisque solutæ; sed econtra ab unô alterove nihil præstitum fuerit, non de tali non-factô, sive factô in totum & simpliciter negativô; sed tali loquimur, quod tùm ex parte Magistratûs collectantis, tùm & non minùs ex parte ejus, qui nihil solvit, ejusmodi actum involvit & implicat, ut eô ipsô, dùm Magistratus à cœteris Civibus collectas exigit, & econtra inter illos unum saltem & alterum nihil solvere patitur, Magistratus non possit non per hanc suam patientiam (quam, ut supra dictum, Lex pro factô traditionis accipit) quasi possessionem hujus immunitatis tradidisse; & ille, qui solus, cum cæteri omnes Collectas exolverent, nihil tamen exolvit, eô ipsô, dùm nil solvit, sed collectas à sese, æquè ac ab aliis, debitas retinet, illam quasi possessionem ex illâ tacitâ Magistratus voluntate apprehendisse videri. Ad-dantur, si placet, quæ porro respondet Casparus Klockius, *d. cap. 16. sect. 2. n. 83.*

XX.

Non plus præsidii adversantium sententiæ ex eô accedit, quòd exactio Collectarum sit actus meræ facultatis; cùm à liberô arbitriô & merâ Magistratus facultate dependeat, collectas imponere, & impositas exigere; vel collectas non imponere, aut impositas non exigere; Jacob. Menoch. *consil. 34. per tot. Barthol. Chassanæus, ad consuetut. Burgund. tit. 3. Instit. §. 4. verb. nonò militia. num. 11. post Bartol. Abbat. Innocent. Cyn. Matthæus Wesembec. consil. 303. num. 126.* de cujusmodi actibus passim assertant: quòd, cùm illi incerti sint & variabiles, nec quisquam in iis legem dicere sibi possit, à qua recedere ipsi non liceat; per *l. 22. d. legat. 3. nec eorum, quæ adhuc a voluntate nostrâ, dependent, & nondùm existunt, possessio vel quasi habeatur vel detur; Innocent. ad cap. 1. X. d. causa poss. & propriet. sine possessione verò nulla Præscriptio obtingere possit: cap. 3. d. R. J. in 6. eapropter illis actibus nullô temporis spatio præscribi queat; ex Covarruv. Tiraq. Menoch. Cordub. Cald. Menchac. Gonzal. Gratian. Cabedo, Reynoso, & pluribus aliis, Augustinus Barbosa, in Repertor. Jur. Civ. & Can. verb. præscribere. quamvis illi infiniti, seu infinitis vicibus repetiti, Bald. ad *l. 1. n. 10. Cod. de servitut. & aq. & longissimi temporis; Jacob. Thoming. consil. 17. num. 68. & seqq. imò immemorialis quoque temporis vetustate muniti sint; Klock. tom. 1. consil. 18. num. 35. Regner. Sixtin. vol. 1. Consil. Marburg. 9. n. 5. Matth. de Afflict. Decis. 388.**

Nihil, inquam, præsidii, nihil prorsus subsidii ex hoc desumitur. Licet enim regulariter ejusmodi actibus non præscribatur: hoc tamen non perpetuum est; imò non infrequens, ut licentia agendi vel non agendi

(quæ

(quæ in ejusmodi actibus obtinet) ita adimatur, ut quis per obveniens, aliquod accidens, ad necessitatem, illud, quod antea vel agere, vel non agere pro lubitu potuit præcisè agendi vel non agendi adstringatur. Oriturque hæc Præscriptio non ex unâ saltem causâ, nempe prohibitione ab extraneò factâ, cui personæ prohibitæ acquiescentia per tempus legitimum continuata accedit; de quo passim DDres; Verum etiam ex factô cujusvis propriô, five culpâ illius, cui libera ejusmodi facultas competit; si scilicet ille, cum occasionem & causam haberet tale jus libertatis (ut res meræ facultatis appellat Grotius, *d. J. B. § P. lib. 2. cap. 4.*) exercendi; illam tamen voluntariè omittat & negligat, atque ita suô jure, cum posset, non utatur. Undè, licet privilegium per solum non-usum, quandicunque licet temporis, non amitti dicant passim: conferantur deducta & allegata Johann-Petri Surdi, *consil. 419. num. 28.* atque indè contra Nobiles, qui ex concessione & privilegiô merum habent imperium, tametsi longissimô & plusquam M. annorum tempore potestatem seu jus gladii non exercuerint; nulla currat Præscriptio; sed eveniente postea occasione, nullâ obstante Præscriptione, non saltem in facinorosos animadvertere; sed & furcas restaurare, & loco collapsarum, novas erigere omninò possint; Andr. Gail. *lib. 2. O. 60. num. 6.* Si tamen occasio privilegiô utendi se obtulisset; ille verò, cui competiit ejusmodi privilegium, eô usus non fuerit; fit, ut jure præsumatur, ipsum nolle privilegiô suô amplius uti, eique tacitè renuntiâsse; *L. 7. Cod. de his qui accus. non poss.* cui ipsi tacitæ renuntiationis ex non-usu elicite præsumptioni si lapsus decem annorum accedat, privilegium regulariter pro præscriptô habetur. *L. 1. de nundin.* ubi post Enenckelium & Riccium, Brunnemannus. Anton. Faber, *in Cod. suo, lib. 7. tit. 13. def. 9.* cum Rauchbahro & Gailio, Bened. Carpzov. *in Jurispr. For. part. 2. constit. 3. defin. 23. & part. 2. Decis. 115. num. 12.* post Balb. & Taborem, B. Brunnem. *ad l. 35. num. 3. § 8. ff. servitut. quemadm. amitt.* Capycius, *Decis. 134.* ubi hancce sententiam communem appellat; cum Padilla, Bellug. Riminaldo, Deciano, Alex. & aliis Frid. Alb. Maulius, *tr. d. Collect. tit. 8. num. 21.* Dn. Myler. *in addition. ad A. Bull. part. 2. dissert. 2. § 2.* cum Sixtino, Rauchbahro, & aliis, quos laudat, Dn. a Goelniz. *tract. d. regali vectigal. jur. cap. 3. num. 78. § seq.* Quamvis ergò in casu, quo in familia aliqua Ducali per totos M. annos nulla Falia elocata, atque ita jus collectas in totâ propemodum Germaniâ receptas (Wahremund. ab Ehrenberg. *tract. de regni subsid. § onerib. subditor. cap. 4. num. 13.* Henricus Springsfeld., *tract. d. appanag. cap. 12. n. 48.* Mynfinger. *5. Obs. 21. num. 4.* Marta, *in Digesto noviss. tom. 4. voc. Collecta. c. 1.* Dominic. Arumæus, *Discurs. Academ. Vol. 2. Disc. 20. § 67.* Vide tamen, quæ tradit Henric. Bocer. *d. collect. cap. 6. num. 59.* & plenâ manu Dn. Ahasuerus Fritsch. *in appendice continuat. Thesauri Prædict. Besoldiani, voc. Gräulen-Steuer.* Linnaeus, *ad A. B. 4. 25, obs. 10.*) eapropter indicendi exercitum non fuit;

fuit ; Principi, qui post tantum demum temporis spatium eò jure uti vult, Præscriptio perperam opponeretur ; per ea, quæ in genere in tali casu deducit Wesembecius, *consil. 45. n. 5. & seqq.* & in terminis terminantibus Vincentius de Franchis *decis. 131. num. 34.* ibi : *succedit decisio, quòd, quando Vasalli tenentur in certis casibus succurrere Domino, & Dominus stetit per annos 30 & plus, quòd non exegit, quia non maritavit ; (nempe filias aut sorores ; juxta proximè præcedentia.) contra eum non potest opponi exceptio præscriptionis.* Si tamen è converso talis casus contingeret, ut Princeps filiam elocaret, qui tali subditorum subfidiò opus habet, & ille nihil a subditis exigeret, quin, accedente justì temporaria lapsu hæc ipsa Præscriptio jure objiciatur, dubitare nos non sinunt (quicquid etiam, in contrarium, hòc quoque in casu, dicat & afferat laudatus de Franchis, *d. Decis. num. 35.*) jura hætenus adducta ; quæ si cuiquam videntur huic dubio amputando minùs sufficere, jungat ille quæ respondet, & ex aliis operosè congeffit Klockius, *d. sect. 2. num. 79. 80. & seqq.* Addat. Maulius, *d. tit. 7. vers. negativam tenet Surdus.* ibi : *DDres ab illò citati loquuntur in actibus merè voluntariis &c.* Ernestus Chotmannus, *Vol. 1. Resp. 11. num. 100.* ubi ex M. A. Nattâ dicit : Sententiam Alexandri, ex parte Collectantis interpellationem, & ex parte collectandi recusationem requirentis, præprimis eo casu, quò Magistratus collectas indicens eget, non obtinere. Petrus Gilkenius, *ad anthent. quas actiones. cap. 11. num. 14.* ubi dicit : Si nulla exactio intercessisset ex eâ causâ, quòd illa necessaria non fuisset, vel occasio exigendi se non obtulisset, tunc jus Collectæ non amittatur.

Hæc fere præcipua, & quæ alicujus habeamus momenti, adversæ sententiæ fulcra sunt & columnia. Quæ porrò ex L. 35. de servitutib. præd. urban. L. 22. Cod. de agricol. & cens. quam imprimis Alexander Imolensis opponit, *vol. 2. consil. 136.* petuntur, & si quæ sunt alia; illa facile ex hætenus prolixè firmatis subverti possunt, profligatque illa singula laudatus Klockius, *cit. loc. n. 85. & seqq.* quem vide *vai vai.* Plura ad argumenta Dissidentium responsa videri possunt apud Hieronimum Roccam, *selectar. Juris Dispp. cap. 84. num. 13. 14. & 15.*

XXI.

Secundum Requisitum hujus præscriptionis in eo consistit, ut hucusque à nobis considerata quasi Possessio per tempus legitimum sit continuata. Caspar Klock. *d. contribut. d. cap. 16. sect. 2. num. 25.* Dn. Clasen. *de. immunit. metat. cap. 2. §. 10.* Frider. Albertus Maulius, *tract. d. Collect. tit. 7. vers. primum est tempus legitimum.* Ern. Cothmannus, *Vol. 1. Resp. 11. num. 92.* ibi : *ad immunitatem adpiscendam nihil prætereà necessarium sit, quam prædia longissimò tempore, velut immunia & libera, possedisse.* Hic verò, si quas ullibi, gravissimas summorum Interppr, querelas, tantosque offendi-

mus labyrinthos & Scyllas, ut meritò nobis, easdem tentantibus, filum Ariadneum punctamve magnetis votorum sit fastigium.

Laurentius Sylvanus, (authore Tabore, in commentar. ad tit. Cod. d. metat. & epidemet. part. 3. sect. 2. cap. 1. num. 7. & ante hunc Klockio, d. sect. 2. num. 25.) nimium sibi sumit, dùm ad perficiendam hanc Præscriptionem non Plures, quàm Decem annos, requirit; consil. 61. cui gemina ferè tradit Andr. Barbatias, in part. 2. consilior. Alexandri Imolens. consil. ult. referente Bertachino, in Repertor. lit. C. voc. collecta, num. 120. Quòd verò Klockius, Jacobum Mandellum, (vol. 1. consil. 115. n. 5.) pariformiter longum tempus, ad obtinendam hanc immunitatem; admittere dicit, illud verba Mandelli haudquaquàm admittunt; ceu de tempore vel maximè memoriam hominum excedente apertissimè concepta. Jungatur d. numerus 5. cum præced. §. & primus articulus. ibi: prima fuit lata de anno 1383.

XXII.

Franciscinus Curtius, ad obtinendam ex lapsu temporis hanc libertatem, XXX. annos necessarios esse censet. consil. 42. & 177. Eundem sequitur Aymo Cravetta, consil. 111. num. 12. Camillus Borellus, consil. 74. num. 53. Marc. Antonius Natta, consil. 649. num. 3. Johannes Cephalus, lib. 1. consil. 129. num. 5. & lib. 5. consil. 628. num. 51. ubi cons. allegat. Josephum Ludovicum, Decis. Perus. 3. num. 2. & 3. nec non Bartol. & Castrens. ad l. 9. §. 5. de publican. & vectigal. Anton. Perezius, ad tit. Cod. d. immunit. nemini conced. num. 8. ibi: Immunitatem à contributionibus non nisi curriculo 30. annorum quis acquirit. Guido Pancirollus, consil. 158. num. 7. referente Gilkenio, ad Quas actiones. cap. 11. num. 3. Cod. de SS. Eccles. Ernestus Cothmannus, vol. 1. Resp. 11. num. 90. ibi: per cursum triginta annorum. Johannes Ferrarius Montanus, in usus feud. lib. 5. cap. 7. vers. igitur regalia. ibi: idem respondemus in præscriptione contra. habentem jus percipiendi.

XXIII.

Tertiò Caspar Antonius Tessaurus, in supremò, dùm videret, Senatu Pedemontanò & Nicenò Senator, singulariter existimat, quòd, si quis bona, in Catastrum relata, cum aliquò titulò coloratò possederit, tunc etiam XXX. anni ad Præscriptionem inducendam sufficiant. per tx. 2. Feud. 26. cap. 4. tametsi ille titulus invalidus sit, per ea, quæ habet Nicolaus Bellonus, consil. 1. in fin. Ripa, Resp. 26. & 172. in fin. consil. 62. num. 38. Si verò nullus planè titulus suppetat, tunc laudatum Senatum tempus quadraginarium desiderasse, & quidem ipsius judiciò rectè, notavit idem QQ. Forens. lib. 1. quæst. 8. n. 8. & 9.

XXIV.

Magnus ille in Supremo Vismariæ tribunali Vice-Præses, David Mevius, ad acquirendam hanc immunitatem, regulariter longissimum, & quidem

(cùm quilibet juxta sua allegata fit intelligendus) XL. annorum tempus requirit; ut apparet ex Klockio ab ipso laudato, *de contribut. cap. 16. num. 27. § seq. num. 34. § seq.* Si verò Possessio fit titulata, & is, qui hanc immunitatem opponit, titulum doceat, causamque allegat, quæ illam immunitatem mereatur, tunc etiam brevior temporis spatium (quod tamen non determinat) huic libertati præscribi valere, singulariter autumat. *in Decisionib. laudati Tribunalis, part. 4. Decis. 210. num. 3. § 4.*

XXV.

Quinta Sententia in distinctè & simpliciter tempus quadragenarium necessarium reputat; quam, præ aliis, propugnant Jacobus Cancerius, *Variar. Resoll. lib. 1. cap. 4. n. 137.* Antonius Sola, Baldus, Romanus, Sylvanus, Natta, Fabius de Anna, (qui plurimos alios ejusdem sententiæ patronos adducit) Bertrandus, Bursatus, Hippolitus Riminaldus, Mynfingerus, Ravennas, Colerus, Befoldus, omnes in locis, quæ refert iisdem consentiens Klockius, *d. contribution. cap. 16. Sect. 2. num. 27.* Addatur Johann-Ferrarius Montanus, *in usus feudor. lib. 6. cap. 6. vers. hand dissimiliter immunitas per præscriptionem quæritur, eam maximè, quæ XL. annorum temporis decursum continuo habuit.*

XXVI.

Verum alii (quæ sexta sententia est) nec tanti temporis decursum & lapsum, ad obtinendam hanc libertatem, solum sufficere; sed præterea contendunt, quod cum illo tempore etiam Principis consensus concurrere debeat. Ità sentiunt & legem fin. Cod. de fund. patrimonial. exaudiunt Bartolus, Johannes de Platea, ad *d. l. ult.* Antonius Contius, ad *l. 5. § 6. Cod. de præscr. 30. ann.* Augustinus Barbosa, ad *l. 6. Cod. de præscript. 30. vel 40. annor.* quem refert idem sentiens, sibi que adeò (cùm ad tit. Cod. d. immun. nemin. conced. num. 8. tricennale quoque tempus sufficere statuatur) omninò contrarius, Antonius Perezus, ad *tit. Cod. de fund. patrimonial. num. 15. in fin. § 17.* Eandemque sententiam novissimè etiam amplexari videtur Johannes Brunnemannus, ad *d. l. ult. Cod. d. fund. patrimonial.* ubi dicit: Regulariter quidem omne jus, publicum vel privatum, quod breviori spatio non præscribitur, per 40. annorum spacium extinguui: per *L. 4. Col. de Præscr. 30. vel 40. annor.* Sed immunitatem à Canone non præscribi XL. annis. *L. 6. Cod. d. t. nisi sc. titulus concurret immunitatis à Principe datæ;* quod etiam sequitur Amadeus Eckoltus, ad *tit. 7. de jur. immunit. §. 6.* Unde si cui à Principe fundus patrimonialis donatus sit, & donatarius per totos XL. annos eundem à Collectis liberum possederit; attamen non aliter illam quadragenariam possessionem ad præscriptionem libertatis sufficere, quam si ab ipso Imperatore in talis prædii concessione dictum sit, quòd ille prædium sibi donatum, ademptò canone, possidere deberet, dicit, post Alexandrum, Salycetum, Balbum, Angelum & alios, Petrus Gilkenius, ad *Anth. Quas actiones. cap. 11. n. 5. § seq. Cod. d. SS. Eccles.*

XXVII.

Septima opinio debetur subtilissimo, ut eundem Johann-Baptista Costa appellat, *d. fact. scient. § ignorant. cent. 1. distinct. 1. num. 32.* & modò laudato Jureconsulto, Petro Gilkenio, qui omnes omninò difficultates circa hanc quæstionem in jure nostro obvias, sub distinctione, amputare conatur, arbitratus, referre: An quis prærogativâ hujus immunitatis contra Imperatorem; an contra Rempublicam, an verò tertio contra aliquem privatum se defendere velit? In primò casu, si causam Præscribentis muniat titulus à Principe quæsitus, tunc quadragenarium; per *L. fin. Cod. de fund. patrimonial.* sin minus, tunc immemoriale tempus necessarium esse dicit. Si verò Præscribens non quidem à Principe titulum habeat; sed tamen titulò cujusvis alterius nitatur, tunc porrò interesse putat: An habuerit justam existimandæ causam, quòd ille tale jus conferre potuerit, dùm v. c. eundem idoneò Principis rescriptò instructum putavit; vel quòd ipse concedens in quasi Possessione longissimi temporis hucusque fuerit; in cujusmodi casibus etiam quadragenariam Præscriptionem libertatem hanc parere contendit; arg. *cap. 1. X. d. præscript. l. ult. Cod. d. fundis rei privat.* In secundo verò casu non nisi XXX. vel XL. annorum tempus necessarium esse, per *l. 3. § 4. Cod. d. præscript. 30. vel 40. annor.* & denique in tertio etiam Decennium sufficere, existimat in *Commentar. ad Authent. Quas actiones. cap. 11. num. 7. § seqq. Cod. de SS. Eccles.*

Cui Gilkenianæ opinioni, Octavò, hanc Domini Goswini ab Esbachy ceu valdè affinem, jungendam censuimus, qui existimat, discernendum esse: An hanc immunitatem Par contra Parem (quo nomine ab ipso laudatus Esbachy illum definit, qui eòdem subjectionis gradu æqualis est alteri; tamen si dignitate ab altero superetur. *d. Statu Rei Romanæ, vol. 2. Diss. 11. p. 661.*) vel contra inferiorem præscribere velit? quo in casu 30. vel 40. annorum tempus sufficere arbitratur: an verò privatus contra Superiorem, puta Principem præscribat? quâ in specie immemoriali præscriptione opus esse contendit; arg. *L. 3. L. 4. Cod. de præscript. 30. vel 40. annor. L. ult. Cod. de feud. patrimonial.* allegatis ad hanc suam sententiam probandam, Bartolo, Vultejo, Schützio, Schneidewino, loco. *ibi relatis.*

Nonò Dominus Christophorus Philippus Richter aliam, hanc videlicet, affert distinctionem, ut, si quidem quærat de Præscriptione collectarum Ordinarium, tempus immemoriale necessarium; de cætero verò tempus quadragenarium sufficiens sit. *d. Velitat. 24. num. 140.*

XXVIII.

Decimò beatus Dominus Johann-Otto Tabor, in definiendâ hac difficilima quæstione, tutius reputavit in unâ hac discretionem acquiescere, ut respiciamus: an præscribens nitatur solò temporis decursu; an vero utatur aliâ aliquâ causâ, ex quâ consensum Superioris docere possit? Hoc casu ille

quadragenariam Præscriptionem sufficere arbitratur; per d. L. ult. ibi: *Ex quocunque titulo, veletiam sine titulô, ab initio principali jussione sibi datos fuisse confirmant.* Cod. de fund. patrimonial. Ut ita, quod in privatis causis ad Præscriptionem communem satis est, L. 6. de Serv. præd. urban. L. 5. Cod. de A. vel A. Poss. L. 23. Cod. de locat. id etiam in publicis ad stabiliendam extraordinariam Præscriptionem profit. d. L. ult. L. 22. §. 1. Cod. de agricol. & censit. Si vero Præscribens solô temporis decursu sive lapsu nitatur; tunc nec Præscriptio quadragenaria ab ipso admittitur; per L. 6. Cod. de præscr. 30. vel 40. annor. L. ult. de aq. & aq. pluv. arc. act. L. 9. §. 6. de publican. can. Jubemus. 16. causa 16. quæst. 3. sed immemorialis necessaria censetur; per L. fin. Cod. de fund. rei privat. ubi Impp. quadragenariæ exclusioni hanc declarationem adjicere dicit: *Excepto vetustatis auxilio;* quod vocabulum, in famosiore & communiori significato (qui in dubio præferendus, per L. 69. de legat. 3. L. 1. §. 3. de aleator. & tradita Pistoris, part. 2. lib. 2. quæst. 36. num. 17.) non quadragenarium; sed infinitum, h. e. hominum memoriam excedens tempus significare, passim notent Lexicographi, per L. 1. §. ult. L. 2. & L. ult. de aq. & aq. pluv. arc. act. L. 4. C. d. aquæd.

Eidemque Sententiæ etiam illud haud parum firmamenti putat addere, quòd in d. L. ult. Cod. d. t. Præscriptio in genere Vetustati opponatur; cum verò etiam quadragenaria hujus generis sit species; quocircâ & illam Vetustati opponi credendum sit.

Denique ille hanc ipsam interpretationem in cap. 26. ibi: *vel ex antiquâ consuetudine, à tempore, cujus non extat memoria X. d. V. S. canonisatam,* & in Imperio, per Rec. Imp. de Anno 1548. §. wann auch. ibi: *daß er in Menschen Gedächtnus / & ibi: wider die Reichs-Anschläge und Hilff legitimè præscribiret habe.* & §. wo aber innerhalb Menschen Gedencfen. approbatam, communiorique Ddum calculo in praxi & usureceptam dicit; allegato Zangero, Rulando, Treutlero, Bachovio, Pacio, Carpzovio, Tilemanno de Benignis. ita Dn. Tabor, in tract. ad tit. Cod. de metat. & epidemeticis. part. 3. sect. 2. cap. 1. num. 11. Erratque adeò toto cœlo Richterius, quando, Dnum Taborem de Quadragenariâ Præscriptione hæc asserere, recenset. d. Velitat. 24. num. 141. cum. seq.

Tabori suffragatur beatissimus hujus almæ Tubingensis Antecessor, Henricus Bocerius, tract. d. collect. cap. 11. num. 68. ibi: *ad præscriptionem, quæ conjuncta est cum titulo, desiderant Ddres tempus 40. annorum,* per tx. in d. L. ult. C. d. fund. patrimonial. & l. 4. C. d. præscr. 30. vel 40. annor. & num. 77. ibi: *quod verò attinet Præscriptionem à collectis, quæ nullô cum titulo conjuncta est, ad eam requiritur tempus, cujus origo hominum memoriam excedit.*

XXIX.

Tandemque, Undecimò, nonnulli simpliciter atque indifferenter, ad præscribendam hanc immunitatem, tempus immemoriale requiri contendunt; in quâ opinione, præter alios, deprehendimus famigeratissimum Dominum Struvium, exercitat. ad π . 43. θ . 24. & exercit. 50. θ . 75. qui ad illam roborandam adducit L. 6. Cod. de præscript. 30. vel 40. annor. & Recept. Imper. proximè allegatum de Anno 1548. §. uno soli unfer.

Eidem Sententiæ subscribit etiam Henricus Hahn. ad Wesemb. tit. de jur. immunitat. n. 1. ad verba: à summo Principe. Dn. D. Gogelius, d. Regib. Europæis, cap. 22. n. 40. Amadeus Eckolt. ad tit. d. jur. immunit. §. 6. ibi: per tempus immemoriale: quadragenaria itaque præscriptio non sufficit. Cæsar Urfillus, in agnôtion. ad Matthæum de Afflict. Dec. 277. num. 4. Conradus ab Einsidel tract. d. Regal. cap. 3. num. 299. Referens apud Gilmannum, in symphorem. supplicat. tom. 4. part. 1. vot. 30. n. 127. faciuntque, quæ tradit Modestinus Pistoris, vol. 1. cons. 4. n. 43. & vol. 2. Consil. 14. n. 55. ubi dicit: quòd, quemadmodum tempore immemoriali ipsum jus collectandi acquiritur: cap. super quibusdam. 26. §. præterea X. d. V. S. R. Absch. d. d. A. 1548. §. Wo innerhalb Menschen Bedenckens der außgezogene Stand dem Reich einmahl zwey oder drey gesteuert hätte; soll solcher Stand / mittler Rechtlicher Erörterung der Sachen / der Steuer nicht befreyet; sondern dieselbe zu reichen schuldig seyn; Sic eodem quoque tempore libertas ab ejusmodi oneribus inducatur: cum eodem modo, quò jus aliquod adquisitum est, illud etiam amittatur; L. 8. de A. vel A. P. L. 8. §. Acceptum. de acceptilat L. 35. de R. J. idque ex naturâ oppositorum: Quod enim operatur oppositum in opposito; id etiam propositum operatur in proposito; L. si ex totò. ubi Jason. in notabil. 1. ff. d. leg. 1. L. si mortis. princip. ff. qui & à quib. manumiss. ex quo oppositorum eadem dicitur disciplina esse. Bald. ad L. penult. C. d. sol. quicquid ergò juris est in præscribendo jure collectas exigendi, illud etiam quoad libertatem ab onere collectarum acquirendam æquum videtur.

Denique laudatum Conradum ab Einsidel pro eadem sententiâ corroborandâ, hòc etiam argumentò: quòd quæcunque non nisi non speciali privilegio adquiri possunt, ad præscriptionem sui non aliò tempore, quam hominum memoriam excedente, contenta sint, uti videmus; per l. 3. §. 4. ff. d. aq. quotid. & æstiv. loco supra citato.

XXX.

Ex præmissis elucescit, quàm difficile sit, in tantâ præsertim sententiarum varietate, cum vix videamus, in quo pedem figamus, quidquam hîc definire. Sed, ut hætenus alienas spectavimus virtutes; ita neminem, speramus, nobis vitio versurum, quòd, inter Tantos, nos & nostrum liberri- mum (ut in liberâ Literatorum Republica & licet & decet) votum promamus.

Dicimus itaque : quod ad præscribendam hanc immunitatem non saltem tempus immemoriale five hominum memoriam excedens sufficiat; id quod fere extra dubium ; certe ab Interppr. communite assertum est. Fontanella. *d. pact. claus.* 4. gloss. 17. num. 30. tom. 1. Didac. Covarruv. *ad capitul. possessor. part. 2. §. 3. vers. 3. d. reg. jur. in 6. post Jason. & Gras. Johann-Otto Tabor, d. cap. 1. num. 7. post Angel. Socin. Abbat. Sylvan-Natt. Cephalum, Mynfingerus, Decad. 15. Resp. 1. num. 57. ubi, hoc extra omne planè dubium esse, dicit.*

Lapsus siquidem hujus temporis cujus nulla in contrarium memoria extat, habet vim constituti ; *L. 3. §. 4. ff. de aq. quotid. & æstiv. ibique Brunnemann. num. 5. Menoch. d. retin. possess. remed. 6. n. 127. Winzler. d. d. Collect. Obs. 18. n. 6. Tituli legitime acquisiti ; cap. 4. de præscript. Cardin. Paris. lib. 1. consil. 26. num. 27. Balb. tr. de Præscript. 2. part. partis tert. principal. quæst. 6. num. 28. & part. 2. quæst. 20. num. 7. Anton. Gabriel. commun. conclus. lib. 5. tit. de præscript. conclus. 1. num. 57. Maul. d. homag. tit. 10. num. 54. Everhard. Jun. consil. 9. num. 6. Cephalus, lib. 1. consil. 129. n. 3. Legis ; L. 1. in fin. cum. L. seq. princip. ff. de aq. & aq. pluuv. ærc. act. Mynfinger. d. loc. num. 60. Cephalus, d. loc. Consuetudinis ; Winzler. d. loc. Expressæ concessionis ; Alexand. lib. 5. consil. 24. etiam à Principe factæ ; Paris. lib. 4. consil. 13. Gabrielis, d. conclus. 1. num. 47. Franci Bursatus, lib. 2. consil. 138. n. 45. Gail. 1. Obs. 21. num. 15. in fin. Philipp. Knipschild. d. jurib. & privil. Civitat. Imperial. lib. 1. cap. 12. num. 35. Contractus ; Cravetta, consil. 10. n. 11. Expressi Pacti ; Bald. lib. 3. consil. 315. Donationis ; Menoch. A. J. Q. 9. lib. 2. cas. 43. num. 1. & seqq. Maulius, d. Collect. tit. 7. n. 9. in fin. Privilegi ; cap. 26. §. præterea. X. d. V. S. Covarruv. Resol. lib. 1. cap. 17. num. 11. Guido Papæ, Decis. 549. Rodericus, d. censib. lib. 1. cap. 17. n. 8. Joh. Petr. Surdus, consil. 234. n. 12. pluresque alii relati à Manzio, in Centur. Decis. Palat. quæst. 48. n. 18. & B. Brunnemannno, ad d. L. 3. num. 6. ff. d. aq. quotio. & æstiv. ejusque solenniter ; Cravetta, d. antiquit. tempor. part. 4. §. absolutis num. 9. Bald. lib. 2. consil. 457. & ex certâ scientiâ à Principe indulti ; Cravetta, d. loc. post Bald. & Dec. Mynfinger. d. loc. n. 66. Molina, d. Primogen. Hispan. lib. 2. cap. 6. num. 13. tantumque potest, quantum Princeps supremus cum causâ & ex plenitudine potestatis ; Gozadin. consil. 8. num. 37. Sylvan. consil. 59. num. 9. Sic ut propterea immunitas per lapsum tanti temporis acquisita immunitati ex pactô quæsitæ æquiparetur ; Bald. lib. 3. consil. 313. & proinde illa quoque, quæ alias impræscriptibilia sunt, cap. 1. de præscript. in 6. & Principi reservata, per eandem præscribantur ; cap. 26. §. præterea. ibique Abbas. X. d. V. S. Covarruvias, ad capit. Possessor. part. 2. §. 2. num. 8. vers. tertia species. d. Reg. Jur. in 6. Mynfinger. d. loc. num. 66. ubi plures allegat. Neque illa per quamcunque, licet universalem, Legis prohibitionem, exclusâ censeatur. Tiraquell. tr. d. utroque retract. part. 2. §. 1. gloss. 2.*

gloss. 2. n. 23. cum Baldo, Angelo, Alexandro, Ripa, Rubeo, Floriano, Afflicto, Decio, Cravetta, Covarruvia, Mynfinger. cit. loc.

Verum etiam idem de quadragenaria Præscriptione, salvò semper meliore aliorum judiciò, judicium ferendum esse, existimamus. Et hoc quidem non saltem in illis casibus, quando cum tempore XL. annorum titulus concurrat; intellige talis, ut ille solus ad acquisitionem hujus immunitatis non sufficiens sit; Verum etiam nunc, quando ille, qui hanc libertatem à Collectis per Præscriptionem comparasse prætendit, omnino nullum demonstrare valet titulum.

Quam ipsam sententiam (cùm, solidam ejusdem probationem non satis dilucidè à DDibus expediri, conqueratur Gilkenius, in *Commentar. ad Authent. quas actiones. cap. 11. num. 4. Cod. d. SS. Eccles.* primò in thesi; Secundò per refutationem contrariorum firmare conabimur.

XXXI.

Probatur verò hæc ipsa sententia non saltem Primo, per textum generalem in L. 4. Cod. d. Præscript. 30. vel 40. annor. in quâ Anastasius generaliter constituit, quod omne jus, omnisque actio, sive illa de privatò, sive publicò jure sit, ex quacunque licet causa, XL. annorum curriculum perimatur, ibi: *XL. annorum curriculum procul dubio sopiatur*, nullumque jus, privatum, vel publicum; in quacunque causâ, vel quacunque personâ, quod prædictorum 40. annorum extinctum est jugi silentiò, moveatur: quam etiam in terminis, quod ajunt, terminantibus, ad hanc ipsam sententiam probandam adducit, post Alexandrum, *vol. 6. consil. 148. num. 6.* Thomas Grammaticus, *Decis. Neapolit. 100. num. 24.* Cui ipsi tamen Legi, cùm eandem complures, per L. 6. Cod. eod. ab ipsò Anastasiò Imperat. declaratam, & in præscriptione immunitatis à quibusvis Collectis limitatam esse, asserant; per illa d. l. 6. verba: Comperit nostra Serenitas, quosdam Sacratissimam nostræ Pietatis constitutionem, quæ de annorum 40. loquitur præscriptione, (& quæ scil. in d. l. 6. refertur.) ad præjudicium etiam publicarum functionum solutionis trahere conari; & illa finalia: Functiones autem, seu civilem canonem, vel aliam quampiam publicam collationem eis impositam dependere compelli &c. non multum immorabimur; neque aliter ei quidquam succi, ad probandam hanc sententiam, attribui volumus, quam si prius evicerimus, hanc alteram Anastasii Constitutionem non in genere quoad omnia tributa seu collectas; sed tantum quoad certam illarum speciem, Legem quartam limitare vel declarare.

XXXII.

Verum etiam, Secundò, eadem hæc definitio multum accipit fir-
menti ex notabili (ut eundem non sine ratione appellat Balbus, *sepe d. quest.*
7. num. 2.) textu Legis finalis, Cod. d. fund. patrimonial. (11. 61.)
quæ ipsa eundem cum duabus prioribus, nempe *dictâ L. 4. & L. 6. Cod. de*
prescr. 30. vel 40. ann. Authorem habet, videlicet Anastasium; & eodem
ferè tempore cum illis duabus, juxta subscriptionem, publicata videtur;
imò etiam ad eundem Præfectum Prætorio, ad quem illa lex 4. nempe Ma-
tronianum, emissa fuit. In hac ergò Lege ult. (quam licet ea propriè de re-
bus ad Principis privatum patrimonium spectantibus loquatur; passim tamen
Interppr. huic quoque materiæ de immunitate à Collectis accommodant;
observante Gilmanno, *in symphorem. supplic. d. tom. 4. part. 1. vot. 30. n. 119.*
Justo Reubero, *in consiliis Klock. tom. 3. cons. 153. n. 54. ibi: pro quâ opi-*
nione allegatur communiter textus in l. final. C. d. fund. patrimonial.) Imperator
Anastasius non hoc requirit, quòd ille, qui immunitatem à Collectis per
Præscriptionem 40. annor. adquirere vult, justò titulò munitus esse,
& Principis expressam concessionem habere, vel etiam eandem
probare teneatur; in quam opinionem illa Legis hujus verba: qui,
adempto canone hujusmodi fundos, ab initio principali jussione
datos sibi fuisse, confirmant, complures traxerunt; sed hoc saltem dicit:
Quòd, si quis alleget, (licet non probet) fundum aliquem Principis patri-
monialem, eâ lege, vel potius indulgentia Principali, sibi venditum, dona-
tum, vel ex aliâ quâdam causâ ad transferendum dominium habili, sibi tra-
ditum fuisse, quòd ipse non debeat obstrictus esse ad solvendas collectas;
& ipse probare possit, quòd per totos XL. annos collectas non solverit; ille,
vi & virtute hujus quadragenariæ Præscriptionis, in suâ libertate seu immu-
nitate tuendus seu manutenendus sit.

Demonstramus hujus nostræ interpretationis veritatem tum ex ipsis hujus
Legis finalis verbis; tum ex juris analogiâ; tum denique ex interppr.
autoritatibus.

Verba Legis huc spectantia sequentia sunt: Hoc etiam adjiciendo,
ut illi quoque, qui adempto canone, hujusmodi fundos, ab
initiò, principali jussione datos sibi fuisse confirmant; si per 40.
annos adempti canonis beneficium igitur possederunt, nec ca-
nonem, cujus ademptionem quatragenta (*sicut dictum est*) anno-
rum possessio testatur, possint penitus profligari: eo quòd nostræ
pietati placuit, in utroque casu, tam salvò, quàm adempto ca-
none, possessorum nostrorum jura in eò statu, in quò per qua-
draginta annos jugiter manserunt, absque ullâ innovatione durare.

Hic omninò monendum, verba Legis hujus ultimæ non esse integra, nec perfectam habere orationem; sed ex parte manca, & deinde omissam esse (ut totus contextus, & præcipuè verba ultima manifestè testantur) particulam Non: Ac proinde hunc textum ita exaudiendum sive supplendum esse, nulli dubitamus:

„Si per 40. annos adempti canonis beneficium jugiter possederunt, nec canonem, cujus ademptionem 40. (sicut dictum est) annorum possessio testatur, unquam intereà solverint; non possint penitus profligari: eo quòd nostræ pietati &c. Non quidem ignoramus, à textum correctione modis omnibus abstinendum esse: Veruntamen cum hòc modò textum planè non corrigamus, nec vim ei inferamus; sed tantum integrum ejusdem contextum restituamus: quocirca non credimus, quenquam de super nobis jure posse succensere.

Ex his Legis hujus finalis verbis haud obscure apparet, Anastasium non hoc velle, quòd ad præscribendam libertatem à Collectis, cum lapsu temporis 40. annorum, etiam Principis seu superioris concessio, per quam necessitas solvendi collectas ab illò remittatur, concurrere debeat: Neque illum ex eò, quòd concessio Superioris probari non possit, XL. annorum quasi possessioni effectum præscriptæ libertatis denegare; verum hoc tantum velle, quòd, si quis fundum Patrimoniale sibi v. c. venditum, & statim tempore contractus celebrati hanc immunitatem, quòd à solutione collectarum ille liber esse debeat, sibi, à Superiore indultam esse dicat, atque ità hanc Principis concessionem tantum alleget, (ibi: ut illi quoque, qui, adempto Canone, hujusmodi fundos, ab initio, principali iussione datos sibi fuisse, confirmant, h. e. affirmant, asserunt, seu allegant) & ipse in hujus immunitatis quasi possessione per totos XL. annos tranquillè perstiterit; (ibi: Si per quadraginta annos adempti, ut præten- ditur, Canonis beneficium jugiter possederunt) nec ex adversò probari possit, quòd intereà collectæ, quarum prætenfam remissionem illa quadragenaria quasi possessio præsumere facit, atque ità satis probat, (ibi: nec canonem, cujus ademptionem quadraginta (sicut dictum est) annorum possessio NB. testatur) ab ipsò solutæ sint; tunc ipse omninò ab hac immunitate deturbari non possit; sed eòdem in statu, in quò per illos XL. annos fuit, sine innovatione sit conservandus. (ibi: non possint penitus profligari: eò quòd nostræ pietati placuit, in utroque casu, i. e. tam salvò, de quo in verbis initialibus, quàm ademptò canone, possessorum nostrorum jura, in eo statu, in quò per 40. annos jugiter manserunt, absque ullà innovatione durare.)

XXXIII.

In hac igitur Lege apprimè notandum, quòd nullibi dicatur: Quòd Principis consensus & expressa remissio oneris collectarum vel per instru-
menta.

menta, vel per testes probanda sit; sed quòd etiam probatio conjecturata seu præsumptiva, quæ videl. ex lapsu XL. annorum, & quiete per id tempus continuata, quasi possessione elicitur, ad eandem probandam sufficiens sit; quemadmodum ex illis ejusdem verbis: Cujus ademptionem quadraginta annorum possessio testatur, ceu quæ manifestè & apertè demonstrant, Principem eò ipsò, dùm per XL. annorum spatium hanc immunitate ab onere collectarum quempiam frui indulget, eidem hoc onus remisisse videri, luculenter colligitur. Si itaque Principis concessionem non nisi per illam præsumptionem, ex lapsu XL. annorum desumptam, probare oportet; adeoque non alia Principis concessio, quàm quæ ex ipsò quadragenarii temporis decursu elicitur, necessaria est; vel ultrò consequitur, errare illos, qui, huic Legi innixi, præter quadragenarii temporis decursum, etiam Superioris expressum consensum, ad præscribendam hanc immunitatem à Collectis, deponunt.

XXXIV.

Secundò hanc nostram interpretationem ejusque veritatem ipsa etiam juris analogia haud parùm juvat. Si enim Princeps ipse expressè hanc immunitatem ab onere collectarum alicui concedat, jam nec ullus Præscriptioni superesse potest locus: Statim enim ex ipsâ illâ concessione ejusmodi Emptor illam immunitatem quæsitam habet. Faciunt, quæ tradit Arnoldus Vinnius, *selektar. Q. Q. lib. 1. cap. 31.* Princeps enim, ceu fons ut omnium aliorum privilegiorum & concessionum, sic etiam cujusvis immunitatis; (quod dicit, post Bald. Angel. Pacian. Paurmaister, *d. jurisdict. lib. 2. cap. 4. num. 23.* Thomas Michael, *d. jurisdict. conclus. 1. lit. C.*) si ipse alicui hanc à Collectis libertatem concedat, quis neget, hanc ejusdem concessionem, ad eandem obtinendam, solam sufficere, nisi qui ipsammet Principis potestatem, non absque reatu, disputare, & quod eidem indubiè competit, in dubium vocare velit? jungat. *lex unic. Cod. d. bis qui vacat. acceper. (10. 44)* ibique in terminis Johannes Brunnemannus; prolixè Klock. *d. contribut. cap. 16. sect. 1. num. 3. cum seqq.* Carpzov. *Decis. part. 3. Dec. 262. per tot.*

Et annon hæc sententia manifestam inter modos, per quos communis Interppr. Scho'la immunitatem à Collectis acquiri dicit, confusionem inducit? contra *l. fin. Cod. d. legitim. tutor.* Hanc siquidem libertatem tum per Præscriptionem, & quidem unò horum modorum ab alterò separatò, acquiri posse, unanimis Interppr. definitio est. Consultat. Casp. Klock. *d. sect. 1. num. 2.* Hahn ad Wesembec. *tit. d. jur. immunit. ad verba: à summò Principe.* Amadeus Eckolt. *ad d. t. §. 8. & seq.* Cùm igitur concessio Superioris, & Præscriptio hæc, ceu duæ diversæ & ab invicem discretæ causæ seu Modi hanc immunitatem acquirendi, à DD'bus proponantur; quocircà ille, qui ex concessione Superioris hanc immunitatem habet, ad eandem acquirendam non ullâ indigebit præscriptione; arg. *L. 2. Cod. in quib. caus. cessat longi tempor. præscript. cum non amplius quàm semel res aliqua nostra esse possit,*

possit, & ex pluribus causis idem nostrum fieri nequeat. l. 159. ubi David Magirus, & DDres commun. ff. d. R. Jur. L. 14. §. 2. de except. rei judic. L. 3. §. 4. de A. vel A. P. ubi Gothofred. in not. lit. H. §. 6. ubi Jul. Pac. & Hermann. Vultej. Instit. de legat. cum similib. Illud quidem nos non fugit, quòd ille, qui hanc immunitatem allegat, simul & in Privilegio, & Præscriptione fundare se possit; per notata Deciani, vol. 1. consil. 24. n. 119. in fin. & num. 121. & ea, quæ habet B. Dn. Sebastianus Otto, in consill. exotic. consil. 9. pag. 130. Sed quòd Præscriptio Quadragenaria non aliter locum habeat, quam si etiam Principis consensus & concessio atque ità Privilegium simul concurrat: illud, ut modò dictum, non potest non hos Duos modos, reverà separatos, turbare & confundere. Adverterunt hoc sine dubiò nonnulli ex istius sententiæ patronis; undè, ne in hos laqueos inciderent, non validam sed invalidam Principis concessionem hic requirunt; benè ipsi videntes, quòd in casu, quò valida Principis concessio intervenit, nullà ulteriore, per Præscriptionem demùm faciendam, immunitatis acquisitione opus vel locus sit. Vide tamen quæ porrò in contrarium traduntur à Petro Gilkenio, ad Authent. Quas actiones cap. 11. num. 6. vers. quintò hæc eadem Cod. d. SS. Eccl.

XXXV.

Tertiò hanc nostram interpretationem haud obscure quoque probat Casparus Klockius, qui proinde, ad probandam hanc definitionem: quod ad præscribendam hanc immunitatem tempus quadragenarium sufficiens sit, non solum dictam Legem simpliciter adducit; verùm etiam casum in illà propositum ità exaudit: quòd is, qui allegat, (utut non probet) sibi concessionem factam de non-solvendo collectam, si steterit per 40. annos, quòd non solverit, tutus sit à solutione futurarum Collectarum. *seped. tract. cap. 16. sect. 2. num. 27.* Idem ferè ad literam docet etiam Bursatus, lib. 2. consil. 186. num. 14. ibi: *Alleganti enim concessionem sibi factam de non solvendo collectam, cum cursu 40. annorum nulla novitas imponi potest. l. fin. ubi Gloss. Cod. d. fund. patrimonial.* quod iisdem plane verbis ab ipsò repetitur, d. lib. 2. consil. 138. num. 43. & Moderni plerique, referente Antibolo, tract. d. munerib. §. sed quæri jam consuevit. num. 16. ubi tamen non videmus quid causæ virum moverit, ut dicat: Glossam, quæ & ipsa Legem ult. Cod. d. tit. ità interpretata, mille animas damnasse. ibi: *Aut illi, allegant titulum, forte remissionis; ad cujus probationem inducunt temporis prolixitatem, & tunc vincent Rustici:* hoc notavit Glossa, quæ mille animas damnavit.

Eadem interpretatio sine dubio etiam illis omnibus probari dicenda, qui, ad fundandam quadraginta annorum Præscriptionem ejusque solius sufficientiam probandam, dictam legem finalem simpliciter adducunt, nec ullo vel verbo consensûs Principis seu Superioris mentionem injiciunt; quem in censum referimus Sebastianum Nævium, ad d. L. ult. num. 2. Surdum, consil. 234. num. 14. Nattam, consil. 226. num. 6. Ernest. Cothmannum, Vol. 1. Resp. 11. num. 90. & passim alios.

XXXVI.

Tertium argumentum pro fundandâ quadragenariâ Præscriptionis sufficientiâ suppeditant Canones. Si enim etiam Quarta Decimarum & funeralium XL. annorum spatium præscribitur, nec quidquam ulterius, ad perficiendam hanc Præscriptionem, necessarium est, quàm ut intra dictum tempus nihil solutum sit, & Ecclesia Cathedralis interim non vacaverit; ut expressè habetur in *capit. 4. X. d. præscription.* non erraverit certè, qui exindè ita infert: Ergò etiam XL. annorum spatium immunitas à Collectis præscribi poterit; ex quo passim Interppr. (ut superius etiam ex Ægidiô Thomatô & Everhardô à Middelburgô retulimus) à Decimis ad Collectas, & à collectis vicissim ad Decimam firmumnecti argumentum asseverant & statuunt. Quibus addeſis Mevium, *ad Jus Lubec. part. 2. tit. 3. artic. 2. n. 42.*

Atque indè quoque magis est, ut hanc quadragenariam, (tametsi Principis concessione destitutam) quàm, cum Dn. Tabore, immemoriam Præscriptionem in hisce materiis canonisatam sive Jure Canonico approbatam dicamus.

XXXVII.

Quartò si etiam contra alia Regalia, veluti contra jus percipiendi vectigal, pedagium, portorium, & id genus alia, libertas non solvendi onera solò XL. annorum spatium acquiri potest; quod propugnant Covarruvias, in *capit. possessor. p. 2. §. 2. n. 8. d. R. Jur. in 6.* Balbus, *tr. d. præscript. 2. part. quintæ part. princip. quæst. 5.* Joh. Ferrarius Montanus, *d. feud. lib. 5. cap. 7. §. igitur regalia.* post Bartol. Angel. Paulum de Castro, *ad l. 9. §. 6. ff. d. publican. §. vectigal.* Frideric. Albertus Maulius, in *Thesaur. Theor. Pract. tract. d. Collect. tit. 7. verb. alii verò volunt, sufficere tempus 40. annorum.* cum Imolenſi, Panormitano, Carneio & aliis, Dn. Georg. Christophorus von Gölting in *Gymnasm. d. Regali vectigal. jur. cap. 3. num. 70.* quid obſtet, quò minùs hæc quoque immunitas non solvendi collectas eòdem tempore acquiri possit? quò argumentò utitur laudatus Maulius, loco proximè allegatò: ubi quidem, ad probandam eandem hanc sententiam, etiam textum in L. quibus diebus. 40. ff. de condition. & demonstrationib. adducit: Sed profectò, quòd indè argumenti peti possit? nos perspicere non possumus; quemadmodum nec illud colligere valemus, quid ex L. 1. §. Julianus. 5. ff. de itinere actuque priv. circa hanc quæſtionem elicere velit Thomas Grammaticus, *Decis. Neapolit. 100. num. 22.*

XXXVIII.

Et hanc ipsam sententiam, quod videlicet tempus quadraginta annorum; tametsi Principis vel Superioris expressa concessio cum eadem non concurrat, ad præscribendam hanc immunitatem, sufficiens sit, Interppr. magis communiter defendere, ex suprâ, in theſi 24. laudatis Ddbus, testatur Klockius, *d. sect. 2. num. 27.* Quibus porrò subscribit, post Lucam de Penna, & Baldum,

Baldum, Grammaticus, d. *Decis.* 100. num. 21. Didacus Covarruvias, ad *capit. possessor.* §. 2. num. 9. d. *reg. jur. in 6.* Jacobinus d. S. Georgio, Petrus Antibolus, Parisius, Corneus, Rolandus à Valle, Bellonus, Alciatus, Ripa, Festafius, Ruinus Alexander, Cravetta, Sixtinus, Baldus, Curtius Jun. Savillia, & his consentiens Fr. Alb. Maulius, d. *tit. 7. vers. alii verò volunt. & vers. negativam tenet.* Antonius Tessaureus, *Decis. Pedemont.* 239. num. 3. Octavian. Cacheran. *consil.* 31. num. 52. & seq. Dn. Clasen. in *dissert. de immunit. metaticâ, cap. 2. §. 11.* Jacobus Menochius, *consil.* 221. n. 19. Johannes Fichardus, *tom. 2. consil.* 138. num. 5. ubi dicit: Libertatem & immunitatem à solutione Collectarum longissimo, 40. annorum, tempore præscribi posse, crebriore calculo apud Jureconsultos receptum esse. Johannes Biddenbach. *QQ. nobilium Hendecad. 2. quæst. 19. num. 3.* Johann-Conradus Kreidenmann / von des Deutschen Adels Stand / Staat und Ehren. *quæst. 4. num. 57.* post plures alios quos referunt, beati hujus inclutæ Facultatis Dnn. Antecessores, in *Consill. Tubingensibus, part. 5. consil.* 233. num. 108. ubi ita notanter: Doctores ferè omnes concludunt; ad hoc, ut immunitas à Collectis præscribi possit, sufficere casum, quò collecta imponi potuit, five aliis imposita fuit, evenisse, & ab istò tempore XL. annos elapsos esse &c. quæ eadem verba etiam occurrunt apud consentientem, & plenâ manu hæc omnia firmantem, itidemque de magis communi testantem Joachimum Mynfingerum, *Decad. 15. Resp. 1. num. 68.*

Denique eadem isthæc communior Opinio, etiam judicandò, allu-
buit Summo & Regio Vismariæ Tribunali, authore Mevio, *part. 4. Decis.* 210. num. 3. Sed & juxta eandem laudata Facultas hujus almæ Tubingensis non olim saltem pronunciavit, ut ex dicto Consilio 233. à Christophoro Besoldo, vi subscriptionis, nomine inclutæ Facultatis conscriptiò, elucescit: verum etiam recentius, præcipuè verò Anno 1666. in Consilio, illustrissi-
mo Dn. Landgravio Sulzensi, operâ beatissimi Dn. Lauterbachii, impertitò;
& omnium novissimè, ante proximum Biennium, nobilissimum hoc Colle-
gium ita responsitasse, magnificus Dn. Præses, novissimi Responsi author,
me edocit.

XXXIX.

Tentemus modò Legum & argumentorum, quæ hujus sen-
tentia Veritati obstare Adversarii jactant, à nemine, quod sciamus,
eiusque tentatam, brevem resolutionem. Nam & hæc ratione huc usque
deducta haud parum firmanur: Neque rarò hòc quoque argumenti genere
utuntur viri in foro versatissimi & exercitatissimi. Adeatur Gæddeus, *vol. 1.*
consil. Marpurg. 24. num. 139. Frideric. Pruckmann. *vol. 2. consil.* 20. num. 52.
Ern. Cothmann. *vol. 3. Resp.* 34. num. 165. Anton. Bullæus, *Decad. singul.*
consil. 1. num. 162. Rutger. Ruland. d. *asscurat. quæst. 3. num. 154.* ubi dicunt:
Objectis non respondere esse signum elati, aut ignorantia tenebris ob-
voluti animi.

Tametsi verò in præcedentibus complures aliorum sententias audiverimus, qui etiam brevius, quàm XL. annorum tempus, ad perficiendam hanc præscriptionem, sufficere statuunt; Nos tamen (cùm certum sit, actiones Reipublicæ & Ecclesiæ competentes regulariter Tricennali, atque ita multò magis pauciorum annorum Præscriptione non excludi; docente Cujacio, ad l. 5. C. d. præscr. 30. vel 40. annor. Joh. Francisco Balbo, d. Præscr. sec. part. quintæ part. princ. quæst. 5. B. Tabor, d. metat. & epidemet. d. p. 3. sect. 2. cap. 1. num. 7. in fin.) impræsentiarum id saltem nobis agendum sumemus, ut quadragenarii temporis hucusque assertam sufficientiam, tum contra illos qui longius tempus, nempe immemorale, ad hunc effectum obtinendum, requirunt; tum contra illos, qui dictum tempus XL. annorum non aliter quàm si Principis seu Superioris concessio concurrat, admittere volunt, pro modulò ingenii, salvâ semper, quam jugiter veneramur & suspicimus, tantorum utriusque sententiæ patronorum autoritate, stabilire tentemus.

Affertur verò alteri, videl. præter tempus XL. annorum etiam Principis concessionem requirenti, sententiæ firmandæ (1.) Lex ultima Cod. d. fundis patrimonial. & in illa præcipuè hæc verba urgentur: Ut illi quoque, qui, adempto canone, hujusmodi fundos ab initio principali jussione datos sibi fuisse, confirmant. Sed cùm ad eandem, præoccupandò, jam superius satis responsum meminerimus: quapropter illa omnia hîc vel verbo repetimus.

XL.

Secundò ad probandam illam alteram sententiam, quæ vel in genere, vel saltem in casu deficientis consensûs Principis, tempus immemorale requirit, adducitur Lex VI. Cod. d. præscription. XXX. vel XL. annor. & ex jure Canonico, canon, jubemus. 16. caus. 16. quæst. 3. qui textus præcipuè hos ipsos Dedalæos pepererunt anfractus. Et illos quidem omnes Petrus Gilkenius ἀπλῶς applanâsse persuasum sibi habet, dùm distinguit; An quis hanc immunitatem ex Præscriptione objicere velit ipsi Imperatori? an verò Reipublicæ? an denique privato? Sic ut in primâ quidem specie regulariter infiniti; in secundâ 30. vel 40. in tertiâ verò etiam XL. annorum Præscriptio, ipsius judiciò, sufficiat; atque ita hæc lex 6. non nisi in primâ locum sortiatur; in commentar. ad Anthent. Quas actiones. post l. 23. cap. 11. n. 7. Cod. d. SS. Eccles. ut suprâ notavimus.

Sed hanc ipsam Gilkenii Distinctionem neque terminos ritè oppositos habere, neque decisionem defensu facilem, demonstravit beatus J. O. Tabor, in Commentar. ad tit. Cod. d. metat. & epidemet. part. 3. sect. 2. cap. 1. num. 10. ubi notat: Quòd primò Imperator & Respublica, in oppositione privati, perperam dividantur: Secundò vix constare dicit, quomodo immunitas attributis seu collectis adversus privatum; cùm in manu privatorum tributa non sint,

sint, *L. ult. Cod. de immuner. patrimonial.* præscribi dicatur? Tertiò rectè observavit, quòd nec illa diversitas, quæ inter Rempublicam & Principem constituitur, tolerabilis sit; cum certò sit certius, Tributa ad Rempublicam; non ad Principis privatum patrimonium pertinere; *L. 1. § tot. tit. Cod. de indiction. (10. 17.) L. 1. Cod. de immunit. nem. conced. (10. 25.)* imò ipsamet Principis prædia huic oneri subiacere. *L. 4. L. 7. L. 8. Cod. de exactor. tributor. (10. 19.)* Atque indè, quod hujus consuetudinem est, Quartò, ipsam decisionem hanc Gilkenianam corruere docet; ut quæ in unâ eademque causâ non possit esse distincta & diversa. Imò, quintò, eandem hanc decisionem hòc etiam vitiò laborare advertit, quòd præscriptionem 30. vel 40. annorum temerè confundat; quas inter immane discrimen intercedere vel sola *Lex 4. & hæc ipsa L. 6. Cod. de præscr. 30. vel 40. annor.* docere potest.

Ipsè Dominus Tabor quòd per aliam, multis Interppr. probatam, distinctionem, ex hac difficultate emergere conetur, retulimus jam suprà, hòc ipso cap. 8. 27.

Sed cum hac ratione à scrupulò hujus Legis planè non liberemur; sed magis eidem immergamur; quocirca omnino nobis alia rima ex his tricis elabendi quærenda venit. Sequimur vero & confidenter sequimur communem Ddorum Scholam, docentem: Quòd ea, quæ principi competunt, non unius; sed duplicis sint conditionis: quædam enim eidem singulariter reservata sunt in signum Superioritatis & Subjectionis, sive recognitionis domini universalis, ut tributum & census; quædam verò eidem in signum singularis privilegii competunt, ut: exigere vectigalia, pedagia, & similia. In his præscriptioni immunitatis locus est; Panormitan. in capit. cum nobis. num. 11. X. de præscription. quem sequitur ibidem Felinus & alii; latiusque prosequitur Franciscus Balbus, d. tract. part. 2. quint. part. princip. q. 1. § 4. In illis non item. Modestin. Pistor. vol. 1. consil. 4. num. 28. & vol. 2. consil. 14. num. 50. Et de hujus quidem posterioris generis reservatis hanc ipsam *L. 6. Cod. d. præscr. 30. annor.* exaudiri debere, jam pridem voluit Bartolus, Baldus, ad ipsam hanc *L. Balbus, d. part. 2. quintæ partis princip. quest. 7. num. 2.* Jason, vol. 2. consil. 208. n. 1. § 2. Bocerius, Klockius, locis supra relatis; cap. 2. 8. 7. Covarruvias, ad capit. possessor. 1. 2. num. d. reg. jur. in 6. Menochius, consil. 887. num. 34. Illa siquidem reservata, quæ Principi in signum supremæ dignitatis ac eminentiæ competunt, secundum quam plurimos, ne quidem infinitò seu immemoriali tempore; juxta alios vero non nisi tantò tempore, præscribi possunt. Alexand. vol. 3. consil. 30. num. 12. Natta, consil. 226. num. 6. Menoch. consil. 88. num. 34. Fab. d. Anna, consil. 59. Georgius de Cabedo, part. 2. Decis. 66. num. 2. Undè est, quod adversus Superioris potestatem omnem Præscriptionis operationem elanguere dicunt; adeò, ut nemo de Principis sui Superioritate, quancunque licet temporis beneficio, liberetur. Fernand. Vasquius, illustr. controvers. cap. 2, num. 4. § cap. 78. num. 4.

num. 4. Andr. Gail. 1. O. 21. num. 6. Parlador, rer. quotidianar. lib. 2. cap. 1. n. 15. Alberic. Gentil. de Jure Bell. lib. 3. cap. 2. Georg. Acac. Enenkel. d. privil. jur. civ. lib. 2. cap. 5. num. 68. quò confert Constitutio Imperat. FridERICI II. de Superior. Rom. Imp. relata à Goldastò, in denen Reichs = Handlungen. fol. 19. & rescripta Pontificum in cap. 12. X. de Prescription. & in cap. 24. X. d. censib. observante Bocero, de collect. cap. 11. num. 81. jungantur plura inferius allegata, cap. 4. §. 10.

Cum itaque jus exigendi collectas sive contributiones ob publicam Imperii, vel etiam alicujus singularis Provinciae utilitatem, vel ob necessitatem illius indictas, non ad posterioris; sed primi generis reservata pertineat; quare non dubitandum, quin Libertas seu immunitas ab ejusmodi collectis per Prescriptionem, & quidem non nisi XL. annorum (per L. 4. Cod. eod. tit. de prescr. 30. annor. quæ quoad has collectas per hanc l. 6. ita interpretatam correctæ dici nequit) acquiri possit. post Panormitan. Felin Balb. Modestinum Pistoris, Bocerus, d. loc. Covarruv. d. num. 9. ibi: Indictionibus, & super indictionibus, quæ non solvuntur in recognitionem potestatis supremæ, & subjectionis sed pro expensis alicujus belli imminenti, aut pro aliis ipsius Principis sublevandis necessitatibus. Casparus Mantzius, in centur. Decret. Palatin. Q. 49. n. 10. & seq.

Et hanc ipsam legis 6. interpretationem, præter hæcenus relatos, etiam alii exactissimi summiq; subsellii Jureconsulti aspernari non possunt; sed, cum aliud nihil videant ad componendam hanc litem suppetere, nobiscum quoque probant & probare coguntur; quod fecit eum Mollero, Budelio & aliis, Matthias Berlichius, practicar. conclusion. part. 2. conclus. 4. num. 18. & seqq. ubi addit: Hanc legem etiam in illis tributis & præstationibus obtinere; quæ Electoribus & aliis Germaniæ nostræ Principibus, imò etiam aliis, Superiorem licet recognoscentibus, in signum subjectionis solvuntur Dominic. Arumæus, Discurs. Jur. Publ. vol. 2. Disc. 9. §. 212. Christoph. Ludovic. Dietherrus, in continuat. Thes. Pract. Besold. voc. Steuer = Sagung. Johannes Brunnemannus, ad L. 2. Cod. commun. de usucap. num. 4. Sebastian. Nævius, ad d. l. 6. C. d. t. Matthæus Wesembecius, ad d. tit. Cod. d. prescr. 30. vel 40. ann. in not. ex Dan. Venatorio, num. 1. Antonius Faber, in Cod. suo, lib. 7. tit. 13. def. 19. num. 17. junct. num. 19. Hartmannus Hartmanni, Pract. Obs. lib. 2. obs. 4. n. 11.

Eandemque etiam Anno 1659. hujus inclutæ Facultatis celeberrimos Dnno Antecessores, in causâ Chur = Bayrischer löbl. Landschafft Kent = Ampts Land = Gut / contra die Herrschafft Alw / puncto immunitatis à collectis, approbasse, teste magnifico Dn. Præside, Volumina Responsorum Facultatis edisserunt.

XLI.

Minus negotii facessit, Tertiò, quod Dn. Tabor pro confirmandâ sua distinctione, & in casu deficientis consensûs Principis, immemoriali Præscri-

scriptione ex L. fin. ff. de aq. & aq. pluv. arc. act. desumit argumentum Quòd enim ibidem Jureconsultus tuendos dicit Aquæductus, quibus authoritatem Vetustas dedit; ex eò nondùm sequitur: Igitur etiam illa demùm immunitas à Collectis tuenda erit, quæ authoritate vetustatis munita; & vetustatis quidem talis, qualem dictâ in lege communiter subaudiunt, quæ videl. tempus memoriam hominum excedens complectitur. Atque, ut cum hóc tertio etiam ultimum Domini Taboris argumentum ex L. fin. Cod. de fundis rei privat. petitum, ubi in præscribendâ hâc immunitate, solum Vetustatis auxilium admittitur, simul jungamus; hîc certè obscurum per æquè obscurum probare videtur D. Tabor. Tametsi enim ille sub vocabulo Vetustatis in utrâque hâc lege non aliud tempus indicari existimet, quàm quod memoriam hominum excedit: in quò ei suffragantur Anton. Perez. ad d. tit. Cod. d. fund. rei privat. num. ult. Joh. Brunnemann. ad d. L. ult. Tamen, quicquid sit de illâ lege fin. ff. d. aq. & aq. pluv. arc. act. (& omninò eandem haudquaquam de tempore immemoriali; sed solo XX. annorum curriculum exaudit Gothofredus, ad l. f. lit. p. Cod. d. fund. rei priv. tametsi aliud collatio d. legis cum L. 2. §. 1. ibi: *proponitur fossa vetus esse, nec memoriam extare, quando facta est, ff. eod. suadere videatur, iudice Gilkenio, ad d. Auth. cap. 11. num. 6. vers. causam enim nostræ inspectionis*) hoc ipsum, quòd lex ultima Cod. d. fundis rei priv. sub dicto vocabulo idem tempus significet, id ipsum est, quod infigne putamus postulatum continere. Et quòd Imperatores, sub hóc vocabulò, non immemoriale; sed quadragenarium tempus indigint. hoc (1.) ex eò, quòd idem hoc tempus XL. annorum Imperator Anastasius, ceu ad præscribendam libertatem à Collectis sufficiens, approbat in L. fin. Cod. de fund. patrimonial. juxta supra deducta; (2.) ex eò satis clarè probatur, quòd, licet in hâc L. Præscriptio generaliter, contra canonis solvendi necessitatem, prohibeatur; ibi: *nec temporis sibimet, contra nostra commoda, Præscriptione (excepto vetustatis auxilio) blandiri; quia tamen, ex communi DDrum sententia, non obstante generali Præscriptionis, per legem vel statutum factâ, prohibitione, quadragenaria non prohibita censetur; autore Jasone, ad l. 1. num. 43. C. d. serv. fugitiv. Hieronymò de Cævallos, in Specul. commun. opin. quest. 496. in fin. ubi addit: hanc sententiam esse veram; sapiusque pro eâ fuisse judicatum; & se in casu sibi obviam facto ità obtinuisse; quod & refert & approbat Regnerus Sixtinus, tract. d. Regalib. lib. 1. cap. 5. n. 143. Eapropter & hîc illa quadragenarii temporis Præscriptio nequam exclusa, ac proindè sub hóc ipso vocabulo Vetustatis comprehensa censenda sit. (3.) Hanc ipsam interpretationem, quòd videlicet in hâc lege, sub vocabulò vetustatis, non immemoriale; sed quadragenarium tempus significetur, probat etiam Glossa, ad d. l. ult. lit. H. Johannes à Platea, Lucas de Penna, ad eand. Bartolus, ad l. 11. num. 2. ibi: *Nisi effluxerint XL. anni, ut**

in fin. C. d. fund. rei priv. Jacobus Cujacius, ad d. l. ult. post Pratej. Colvinus, in Lexico, voce, Vetustas. ibi: Vetustas in l. 7. (five ultima.) Cod. d. fund. rei priv. pro XL. annis. Jacobus Menochius, d. Arb. Jud. Q. q. lib. 1. cas. 83. num. 4. neque displicet eadem Petro Gilkenio, ad Authent. quas actiones cap. 11. num. 8. Cod. de SS. Eccles. quamvis aliter sentiat in proxime preced. num. 6. vers. sexto muniri hac eadem sententia.

Et ex hisce sic deductis non adeo difficile nobis videtur, etiam illis, quæ Dominus Tabor pro stabilienda istâ suâ sententiâ adducit, occurrere. (1.) enim præcipuum ipsius fundamentum, quod videlicet sub nomine seu vocabulo vetustatis tempus immemoriale communius denotetur, adhuc valde incertum est, consequenter insufficiens, per quod sua huic asserto veritas vindicetur; nisi dicas, incertum per æquè incertum probari valere. Unde est, quod (2.) Lexicographi, ad quos provocat vir doctissimus, non probant illud, quod tamen ex illis probari ille adferit. Audiamus Calvinum, in Lexicō, omnibus numeris (quod commendat Vultejus, in præfat.) absolutō, qui ita: Vetustas quandoque (h. e. interdum) id tempus significat, quod memoriam hominum excedit; quibus verbis ille, ea, quæ in præcedentibus generalius effert, valde ipse restringit. Addamus præstantissimæ lectionis Gothofredum, qui ad ipsam L. ult. Cod. d. fund. rei priv. notabiliter ostendit: Hoc vocabulum valde πολυσημιον esse, & alias XL. annos, ut in L. 11. Cod. d. fund. patrimonial. alias XX. annorum spatium; velut in L. 1. §. fin. L. 2. princip. L. ult. ff. de aq. plu. arc. significare. Imò etiam decursum X. annorum hoc nomine nunquam in LL. efferri, & quidem in ipsâ illâ L. 1. fin. ff. de aq. & aq. plu. arc. act. (quam etiam pro se adduxit Dn. Tabor) censet idem Gothofredus, ad d. §. ult. lit. γ. cui sententiæ apprimè velificatur responsum Dioclet. & Maximian. in L. 7. ibi: ne quid contra veterem formam. Cod. d. servitut. Et ut (3.) concedamus, vocabulum vetustatis in famosiore suo significato tempus immemoriale denotare: Ex hoc tamen non sequi, quod etiam in hac ipsâ L. fin. idem significatus præferri debeat, sanè proximè deducta dubitare nos vix sinunt.

Minus præsidii est in altero hujusdem sententiæ firmamento. Demus enim, in d. L. ult. Præscriptionem in genere prohiberi, & solum vetustatis auxilium admitti; Tamen nondum inde sequitur: Ergo etiam præscriptio quadragenaria ibidem excluditur, & vetustati à Principe opponitur: Hanc ipsam siquidem per generalem Præscriptionis prohibitionem non prohibitam censerem; hanc ipsam sub nomine Vetustatis notari; hanc ipsam satis clare in aliis legibus, ceu sufficientem ad hanc immunitatem, de quâ quæritur, acquirendam, approbari, id omne hujus tractationis postulatum est & το κεινόμενον; consequenter non magis, quam illud prius, ad probandam contrariam sententiam, allegabile.

XLII.

Adducit (4.) Dominus Tabor etiam L. 9. §. 6. d. publican. ubi Jureconsultus pro illis demum rebus, pro quibus Vectigal nunquam præstitum fuit, id præstari non debere, docet & adstruit: Si igitur ad immunitatem à Vectigalibus præscribendam tempus immemoriale (quod adverbium illud, nunquam, indicare videtur, submonente id Bartolo, ad d. l. 9. §. 6. num. 3. ibi: *videtur, quòd à tempore, cujus non extat memoria, ut hic, dùm dicit: Nunquam.* & Petro Gilkenio, ad d. *Auth. quas actiones. cap. 11. n. 6. Cod. d. SS. Eccles.*) necessarium est, omninò exindè inferendum videtur, quòd etiam ad hanc, de quâ hic quærimus, immunitatem, tantundem temporis requiratur; quod etiam urget Gilkenius, d. *loc. vers. secundo expendo.* Sed quemadmodum hæc particula nullum tempus definit, intra quod nulla vectigalium solutio facta sit; Ità ipse quoque Bartolus, eâ insuper habitâ, ad præscriptionem hujus immunitatis à vectigalibus non immemoriale tempus desiderat; verùm annos XL. etiam contra Rempublicam sufficere docet; eumque DDres comm. in hoc sequi, testatur Joh. Francisc. Balb. d. *præscript. p. 2. quinta p. princ. q. 5.* Thomas Grammaticus, *decis. Neapolit. 100. num. 25.*

(5.) Dominus Tabor etiam L. 9. de usucapion. ad firmandam contrariam doctrinam allegat. Verùm hoc quoque telum languidius esse, quàm ut possit adhærescere, ostendimus superiùs. cap. 2. d. 6.

XLIII.

Quod verò ille adversam sententiam in capit. 26. X. de V. S. canonicatam esse dicit; in eò nos pariter meritissimo viro assurgere non possumus. In hoc siquidem capitulò non de præscribendâ immunitate ab onere pedagii &c. sed de ipso jure pedagii & similibus Regalibus per Præscriptionem acquirendis tractatur: A Præscriptione verò ipsorum Regalium, quam immemoriali demum tempore regulariter perfici, unanimis Interppr. definitio est, (jungat. Carpzov, *Jur. For. part. 2. const. 4. def. 8.* B. Dn. Lauterbach. d. *variet. tempor. artic. 7. §. 7. in fin.* vide tamen Schneidewin. ad tit. *Inst. d. usucap. num. 31.* Hermann. Vultej. tr. d. *feud. lib. 1. cap. 9. num. 21.* Dn. Schüz. de *Stat. Rei Rom. vol. 2. Diss. 11. pag. nob. 661.*) ad præscribendam immunitatem non valet C. observante id in terminis, ex *Symphorem. Supplication. Adriani Gilmanni, tom. 4. p. 1. vot. 30. num. 216.* Friderico Alberto Mau'io, tract. d. *Collect. tit. 7. vers. alii verò volunt sufficere tempus 40. annorum.*

Sed &, quòd porro Dominus Tabor illam alteram sententiam in Imperio, per Reecessum de Anno 1548. approbatam deprædicat; in eò illum iterum à vero abluere, demonstrabimus inferiùs.

Denique, illam Communioni DDrum Calculo in praxi & usu receptam esse, allegati ab ipso DDres non evinciunt, ut qui omnes & singuli non de immunitate à Collectis & similibus publicis oneribus; sed de jure collectandi, aliisque regalibus per præscriptionem acquirendis loquuntur; id quod ipsa *αὐτοψία* manifestè demonstrat.

XLIV.

Superfunt adhuc Alia, quæ in contrarium afferuntur, argumenta.

Primò dicit Gilkenius: Ea, quæ Principi servata sunt, non submoveri XL. annorum Exceptione. *l. fin. de aq. plu. arc. act. l. 3. §. 4. ff. de aq. quotid. cap. 26. X. d. V. S.* Dare verò alicui jus immunitatis solius esse Principis; *L. un. Cod. qui à Princ. vacat. accep. l. 1. C. d. decret. Decur.* neque alium ullum concedere hoc posse; nisi certis ex causis jure cognitis & probatis. *d. l. 1. C. d. decret. Decurion.* Hæc cum ita sint, non videri, etiam rationem esse, quare quis sibi illud adscribere possit ex XL. annorum silentiò. ad *Anth. quas actiones. cap. 11. num. 6. Cod. d. SS. Eccles.*

Secundò beatus Antecessor Bocerus etiam illud opponit: Quòd cum nihil tam naturale sit, quàm eò modò quidvis dissolvi, quidvis dissolvi, quò fuerat colligatum; *L. 35. d. R. Jur.* etiam immunitas ab onere collectarum non minore, quàm jus ipsum collectas exigendi, temporis spatiò, adeoque non nisi immemoriali, præscribi valeat, *tr. d. Collect. cap. 11. n. 77. § 78.*

Tertiò illa quoque Bartoli ratio, quæ ille adversus præscriptionem immunitatis à vectigalibus utitur, haud parum in proposito officere videtur, quando dicit: Quòd jus exigendi vectigalia sit unum contra omnes, & non multiplex seu diversum adversus singulos; hincque Civitas ab aliquibus collectas exigendo, jus suum contra alios, qui non solverunt, conservasse dicenda sit. Ità Bartol. ad *L. 9. §. earum ff. de publican.*

Verùm facilis & ad ista responsio suppetit. Ad prius enim dicimus: quòd utique eò ipso, dùm Princeps aliquem à Collectarum publicè indictarum solutione immunem esse patitur, ipse immunitatem hanc tacitâ voluntate induxisse censeatur; per doctrinam Taboris, *tr. de metat. § epitetic. part. 3. sect. 2. c. 1. n. 7.* Addat. *L. 35. ibi: ex consuetudine vel constitutione, sive circa jus metatorum, sive in aliis quibuslibet rebus præstita. Cod. d. Episcop. & Cleric.*

Ad posterius verò: Quòd (1.) hoc ipsum non perpetuum sit, ut jus collectandi præcisè tempus memoriam hominum exuperans desideret; jungantur laudati thesi proximè præcedente. (2.) à præscriptione ipsius juris col-

collectas exigendi, ad præscriptionem libertatis ab onere easdem solvendi non valere C. in eadem illâ thesi jamjam adstruximus; cum favorabilior fit acquisitio libertatis, quàm servitutis. Addat. Correferens apud Gilmann. in *Symphorem. supplicat. tom. 4. part. 1. vot. 30. n. 216. § seq.*

Ad Tertium, respondet Jacobus Menochius, *consil. 887. num. 41.*

Illud, quod, quarto, Antibolus opponit: quòd videlicet Tempus, quemadmodum in genere; ità etiam in specie XL. annorum, cum quò titulus non concurrat, non sit modus tollendi obligationem, ex L. 44. ff. d. O. § A. tr. d. munerib. §. restat nunc videre. num. 17. impræsentiarum, cum ipsæ LL. solò temporis lapsu contentæ sint, obesse non potest.

Nec, quintò, illud, quòd nonnulli Collectas, ceu factum hominis requirentes, causam discontinuam habere, & proinde ad hoc, ut quis ab illis immunis reddatur, tempus immemoriale necessarium esse reputant, quidquam obstaculi causari potest: Cum omnium jurium, quæ vel à re, vel à personâ personæ debentur, continua potius quàm discontinua causa esse censeatur; eò quòd illa solò animò continuò retineantur; quam sententiam communiter receptam esse, testatur Covarruvias, ad capit. possessor. part. 2. §. 3. num. 3. d. R. J. in 6. & Var. Resol. lib. 1. cap. 17. num. 10. sequiturque Correferens apud Gilmann. in *Symphorem. supplicat. tom. 4. part. 1. vot. 30. n. 218. cum seq.*

XLV.

Sufficit itaque Tempus XL. annorum.

Videndum nunc breviter, quis sit hujus temporis Terminus à quo? Seu à quò tempore hoc ipsum spatium XL. annorum suum capiat initium? De hóc regulariter ità habendum: quòd id currere incipiat ex eò tempore, ex quò prima Collecta imposita fuit; Klockius, d. cap. 16. sect. 2. num. 27. Correferens apud Adrian. Gilmann. in *Symphorem. supplicat. tom. 4. part. 1. vot. 30. num. 214. & part. 2. tit. 6. vot. 7. n. 37.* ubi dicitur: quoties contingit, ut aliqui collectentur, & aliqui non, tunc illi, qui non collectantur, actum libertatis nanciscantur. Addat. *ibid. num. 48.* ità ut, si quis ab eò die, ex quò collecta publicè indicta, solventibus cæteris, nihil solverit vel præstiterit, imposterum nullum onus eidem imponi queat, Bartolus, vol. 2. *consil. 257.*

Secundò, si Princeps certam aliquam collectam suis subditis imponendi & occasionem, & causam habuisset; ille verò hoc jus non ex eò tempore, ex quò Princeps justam causam & occasionem collectas publicas indici habuisset, in conditione libertatem præscribendi legitimè constitui, docet Petrus Gilkenius ad *Authent. quas actiones. cap. 11. n. 12. Cod. d. SS. Eccles.*

Satis

Satis etenim censetur, eam supervenisse seu incidisse temporum conditionem, ut ejusmodi subditorum subsidio opus sit. Si itaque, ingruente Necessitate, nihil desideretur; tunc hæc ipsa Præscriptio suum capiet initium. Gilken. *d. l.*

Quæ doctrina præprimis ex *l. 35. ibi*: quæ etsi necessitas non exigit; tamen patria non remittit. Cod. de Decur. (10. 31.) & *L. 22. ibi*: cum non possit dominus incusari propter suam desidiam, cui per patrem ejus omne, quod voluerat, accedebat. Cod. de agricol. & censit. (11. 47.) per argumentum à Contrario sensu egregiè roboratur; ita scil. inferendo: Quod, si munera & onera, de quibus ibi agitur, eò tempore, quò occasio ea desideravit, vel necessitas depoposcit, non fuerint imposita, hujusmodi negligentia & intermissio non exigentibus omninò noceat. Gilkenius, *d. num. 12.* ubi porro ad horum illustrationem allegat. *capit. licet Vasallus. 2. Fend. 26.* junctis iis, quæ iis, quæ ibidem traduntur à Baldo, in 2. notab. Matthæo de Afflictis, *num. 1. vers. Et si patet.*

Idem, Tertiò, sentiendum, si illorum, qui collectas exolvere debent, Catalogus seu Catastrum conficiatur, & unius vel alterius nomen & bona in eodem omissa sint: Hisce siquidem in casibus, ex tempore talis libri perfectionis & publicationis cursus præscriptionis rectè creditur inchoari: Gilkenius, *d. loc. num. 13.* Talis etenim omissio non immeritò dicitur quandam libertatis præsumptionem involvere; quemadmodum inscriptio, five relatio in publicum Catastrum, contrarium vulgò arguere dicitur. arg. *L. 4. §. fin. ibi*: Si præsentēs fuerunt & non contradixerunt, & nomina sua in acta publica referri passi sunt, æquum est perindè teneri. *Ec. ff. d. fidejuss. §. nominator. tutor.* Facit *L. 12. princ. de judic.* & ea, quæ docet Marcellus Cala, tract. d. modo articulandi. *num. 1255.* Johann. Petrus Surdus, *consil. 234. num. 8.* Aymo Cravetta, *consil. 111. num. 13.* ubi dicit: quod, sicuti ex registratione probatur obligatio ad solvendum onera; sic per illius omissionem probetur liberatio five exemptio, post Nattam, Alexandr. Jason. Sylvan. Herculan. Grammatic. Dec. Gilkenius, *d. loc.* Et quemadmodum ille, qui à collectis immunis est, si nomen suum catalogo eorum, qui hujusmodi functionibus obnoxii sunt, inscribi patiatur, eidem sese legi subicere censetur, & suam eò ipso immunitatem amittit: Matthias Coler. *tr. d. Process. Executiv. part. 1. cap. 2. num. 8.* Thomat. *d. Collect. §. 1. num. 12. vers. Et tantam vim.* post Bursat. Decian. Pacian. Lancelot. & plurimos alios, Klock. *d. contrib. cap. 13. num. 52.* Ità sanè idem etiam dicendum erit in causâ libertatis; sic ut ex eò tempore, ex quo publicum ejusmodi Catastrum conficitur, ille, qui in eodem omisus fuit, in conditione libertatem à collectis legitimè præscribendi constituitur; cum contrariorum contrarii sunt effectus, contraria officia; Gilken. *d. loc.*

d. loc. num. 14. & facilius jus libertatis acquiratur, quam servitutis; cum Abate, & Festasio, Surdus, *d. loc. Frider. Alb. Maul. d. tit. 7. n. 13.*

Denique quemadmodum in casu, quò ille, qui hætenus à Collectis immunis fuit, easdem sponte Magistratui solvit, hæc ipsa solutio vel tacitam hujus immunitatis renuntiationem parit; vel ad minimum Magistratum (non obstantibus iis, quæ tradit Cothmannus, *vol. 1. Resp. 11. num. 193.* in quasi possessione juris Collectas ab eò iterum exigendi, constituit, & XXX. annorum tempus, quod ad immunitatem hanc, per Collectarum solutionem, amittendam, plerique requirunt, jungat. Klock. *cap. 16. sect. 1. num. 199. cum. seqq.* exordiri intelligitur: *L. 1. ubi Bartol. Cujac. & alii. Cod. de his, qui sponte mun. publ. sub.* Pariformiter idem etiam in causâ libertatis seu acquirendæ immunitatis admitti convenit, ut videlicet, ex quò quis non interpellatur, suam ipse libertatem confirmare incipiat; eleganter Gilkenius, *cit. loc.*

Undè ità super lite, in duo nobilissima Pedemontii oppida, Cuneum scil. & Piperagnum, super finibus agitata, consultus Menochius: Ex inspectione, inquit, librorum æstimi & Catastri arguimus, aliquem esse immunem; (intellige à collectis, de quibus ibi loquitur.) si in eo non reperitur descriptus. *consil. 21. num. 23.* ubi addit: Hoc tunc maximè locum habere, quando ipsæ Collectarum solutiones, seu quid, quantum & à quò hoc nomine solutum sit? in librò communi describi solent. *ex consill. Alexandri, lib. 6. consill. 219.* Idem super controversiâ inter Universitatem Isolæ & Portioli, ex unâ, Monasterium S. Benedicti ex alterâ parte, de solvendis collectis, ad reparationem aggerum Padi, indictis, agitata, iisdem ferè verbis respondit Bursatus, *lib. 2. consil. 186. num. 18.*

Idem, Quartò, dicendum, si Communitas acceptet Registrationem, five publicâ authoritate confectum Catastrum; (de cuius requisitis confertur Klockius, *d. contribut. cap. 17. num. 29. § seqq.* David Mævius, *p. 4. Dec. 34. num. 3. & Dec. 79. num. 5. cum seqq.* Brunnemann. *ad L. 4. num. 4. ff. de censib.* Franciscus de Clapperiis, *in centur. Decis. forens. caus. 36. quest. 1. § 2. num. 10.*) in quo omnes quidem cives legitimè descripti; sed nonnulla unius vel alterius Prædia omilla sunt: Tunc enim, cum Communitas consensisse censeatur, quòd illa, quæ omilla ab onere collectarum immunia esse debeant, eorundem possessores in Libertatis quasi Possessione non minùs constitui rectè dicuntur. Cravetta, *d. consil. 111. num. 4.* Fridericus Albert. Maurilius, *d. num. 13.* post alios, Surdus, *consil. 234. num. 16. § 23.* Cives siquidem in bonis, quæ intra territorium possident, vel in totum, vel pro parte, immunitatem præscribere possunt. Ernest. Cothmann. *vol. 1. consil. 11. num. 90.* Addantur, quæ tradit Franciscus Bursatus, *lib. 2. consil. 186. num. 21.*

Sed & si aliquis ad collectas solvendas interpellatus id facere recusaverit, ex eò

ex eò tempore ipsum in quasi possessione libertatis constitui, tuentur omnes. Adeatur Montanus, in *usus feudor. lib. 6. cap. 6. vers. hand dissimiliter. Cardin. Parisius, lib. 1. consil. 25. num. 109. ibi: Et quòd tale tempus annorum XL. inceperit ab impositione primæ Collectæ, Et recusatæ solutionis ipsius.*

Quod quidem verissimum; sed tamen ad inchoandam hujus immunitatis quasi Possessionem necessarium non esse, elucescit ex præmissis, hoc ipso cap. quibus adde, quæ docet Didacus Covarruvias, ad *capit. possessor. §. 2. num. 9. d. R. J. in 6.*

Quod concernit illam alteram Domini Esbachii, merentissimi de re literariâ Viri distinctionem, superius in *θ. 26. hujusdem capituli* à nobis relata; Illa equidem primâ fronte valde probabilis & plausibilis videtur; Sed, ut verum fateamur, Ddres omnes ab ipso laudati non probant id, ad quod probandum ab ipso adducuntur: Nam & Dn. Schütz & Johannes Schneidewinus & Hermannus Vultejus non de immunitate ab onere collectarum; sed de jure collectandi præscribendo loquuntur, & si quidem hoc jus adversus parem vel inferiorem præscribere quis velit, tempus longissimum; sua verò adversus ipsum Imperatorem, tempus immemoriale necessarium reputant: quam eandem sententiam jam olim quoque fovit Marinus Freccius, *de feud. lib. 2. Otalora, de nobilit. part. 3. cap. 7. n. 9. in fin. Josephus de Sesse, tr. d. inhibit. cap. 5. §. 10. num. 50. Petrus Gilkenius, d. præscript. part. 3. cap. 8. num. 8. Johannes Köppen, Decis. 57. n. 75. referente & idem hoc temperamentum pariter approbante Casparo Klochio, de contribution. cap. 20. n. 250. Addat. Coler. cons. 1. n. 212.*

Bartolus verò (ut nec hoc taceamus) ab ipso pariter allegatus planè aliter sentit, ita sc. si præscriptio immunitatis à Vectigalibus tendat contra privatum, quòd tunc non longissimum; verum longum, five X. annorum: (per *L. 1. ff. de nundin.*) & si contra Rempublicam, non immemoriale; verum longissimum tempus desideretur; per *L. 4. Cod. de præscript. 30. vel. 40. annorum.*

Denique laudatus Dn. Schütz in Disputatione ab ipso allegatâ, videl. *XI. vol. 2. θ. ult.* in quâ collectarum contraria subnectit, circa hanc quæstionem: quantò sc. tempore immunitas à collectis præscribi possit? nihil certi definit; tantum abest, ut dictam, inter præscriptionem adversus Parem, vel Inferiorem, & eam, quæ tendit contra Superiorem, distinctionem, hîc quoque locum obtinere affirmet. Ità enim ibidem, sub lit. F. Immunitatem habent alii ex Præscriptione; qui legitimò, ac jure definitò temporis lapsu collectas non præstiterunt. *L. 14.* (allegare sine dubio voluit *L. 4. d. tit. neque enim 14. in illo titulò constitutiones habentur*) *Cod. de præscript. 30. vel. 40. annor. l. ult. Cod. de fund. patrimonial. Et c.*

XLVII.

Ex iis, quæ hætenus, præprimis in thesi 30. & seqq. à nobis proposita, pronum est judicare, quid in proposito, de illò in aliis Præscriptionibus regulariter necessariò Requisitò, habendum sit: An ad perficiendam hanc Præscriptionem opus sit Titulo? ità quidem, ut in statu super immunitate hæc motæ controversiæ, hanc Quadragenariam Præscriptionem opponens non aliter absolvatur, quàm si justum quoque titulum in judicio allegare, & allegatum probare possit?

Et sunt fanè quamplurimi, qui non aliter hancce immunitatem XL. annorum spatiò acquiri censent, quàm si præscribens justò etiam titulò munitus sit: quam sententiam præ aliis propugnat Jason, *vol. 3. consil. 25. num. 2. vers. nec ad hoc obstat.* Curtius Jun. *consil. 60. num. 16.* Ruinus, *vol. 1. consil. 217. num. 13. vers. non obstat.* Bursat. *consil. 16. num. 41.* quos refert & sequitur Regnerus Sixtinus, *tract. d. Regal. lib. 2. cap. 14. num. 118.* Et esse hoc commune Interppr. effatum testatur post Baldum, & Grammaticum, idem sentiens Emanuel Soarez, in *thes. receptar. sententiar. verb. immunitas. n. 8.* Franciscus Vivius, *comm. opinion. lib. 1. voc. immunitas.*

XLVIII.

Alii verò existimant, quòd, si quidem ejus, adversus quem hæc immunitas præscribitur, Scientia & Patientia concurrat, nullò opus sit titulò; fecus verò si contra; quò inclinatur, post alios, Marcus Antonius Natta, *consil. 431. n. 28.* Joh. Petrus Surdus, *consil. 234. n. 36.* ubi idem sentire dicit Imolam, Felinum & Decium.

XLIX.

Nonnulli ad hanc Quadragenariam Præscriptionem Titulum quidem requirunt; eumque etiam, in casu litis super immunitate hæc ortæ seu motæ, probandum esse dicunt; sed tamen Titulum etiam invalidum seu coloratum sufficere asserunt.

Undè dicunt, quòd, si Princeps libertatem à collectis alicui concesserit; sed hæc ipsa Concessio aliquatenus vitiosa esset; tunc, si quasi Possessio hujus immunitatis per 40. annos continuetur, immunitas legitimè præscripta sit, per *L. fin. Cod. de fund. Patrimonial.* Alexander, ad *L. 6. Cod. de præscr. 30. annor. & ad l. 19. Cod. de Decurion.* Balb. *tr. d. Præscr. sec. part. quint. part. princ. q. 7. num. 2. & 4.* Modestinus Pistoris, *vol. 1. consil. 4. num. 36. ibi: Sed hic Comes non tantum se fundat in longo cursu temporis; sed etiam in investituris, à Majoribus suis cum libertate impetratis, & ità per longum usum declaratis: quò casu dicunt DD. ejusmodi titulum coloratum, licet per se non esset sufficiens; tribuere tamen causam præscribendi, & ità titulum conjunctum cum cursu 40. annorum præ-*

stare immunitatem. Henricus à Rosenthal. *in synops. feud. cap. 5. conclus. 84.* post Glossam, Bald. Sald. Salycet. Anton. de Butrio, Franciscus Curtius Jun. *consil. 60. num. 16.* ubi dicit: hæc procedere, si in Privilegio non esset appositæ clausula: Non obstante; tunc enim quis se tueri posset à solutione census, mediante lapsu temporis 40. annorum; addens: Quòd in tali materiâ onerum, ideò, quia Jus Commune resistat, solò temporis decursu præscribi non possit: per *L. Comperit. C. d. præscr. 30. annor.* Si verò præcedat titulus inhabilis ab eò, qui poterat dispensare, tunc ille per sequentem præstationem XL. annorum confirmetur.

Secus autem existimant, si talis concessio immunitatis non à Principe sed civitate vel aliâ universitate profecta esset. ob *L. Vacuatis. 19. Cod. de Decurion.* Alexander, *ibid.* authore Balbo, *d. quæst. 7. num. 2.* Franc. Curtius, *d. consil. 60. num. 16.* ubi dicit: quòd, si quis ab oneribus Collectarum, ex liberatione expressè vel tacitè à Civitate factâ, tueri se velit, tunc nullam allegare possit præscriptionem.

L.

Quamvis aliî, etiam hoc in casu, quadragenariam Præscriptionem procedere existiment; eò quòd, licet immunitas ex conventionem cum Universitate initâ, datâ etiam pecuniâ, regulariter non valeat; de quò amplissime Franciscus Ripa, Purpuratus, Cacheran. & aliî, relati ab Henrico Rosenthalio, *in d. conclus. 84. lit. a.* Si tamen ex ejusmodi invalidò titulò, per totos 40. annos, bonâ fide, immunes manserint ii, qui hanc immunitatem quævisse prætendunt; tunc eandem non minus, quàm si concessio à Principe data esset, præscriptam dicunt; cum Cravetta, Festasio, & aliis, quos laudat, laudatus Rosenthalius, *d. conclus. lit. B.* Addantur, quæ habet Nicolaus Bellonus, *consil. 37. n. 7.* Jacobus Mandellus de Alba, *consil. 62. n. 38.* Jacobus Menochius, *consil. 887. n. 46. cum seq.* ubi scribit: quòd, si cui immunitas à Communitate, ex justâ causâ, indulta fuerit, illa sufficientem ad præscribendum titulum suppeditet; adducens in eand. sententiam Romanum, Bossum, Alexandrum, Jasonem, Purpuratum & plures alios.

L I.

Verum contra hanc tertiam plurimorum sententiam, invalidum quoque titulum in proposito admittentium ex professo insurgit Petrus Gilkenius, dicens: Quòd, cum certi juris esse videatur; titulum vitiosum sive vitiosum sive vitio infectum ad Præscriptionem nihil prodesse; *L. 31. L. 32. §. 1. de usucapion. L. 2. §. 15. pro emptor.* post Innocent. Zabarell. Bartol. Bald. Balb. Angel. Abbat. Calcan. Ruin. Gabriel. Ancharan. Bellamer. Felin. Socinum Senior Jacob. Menochius, *consil. 725. num. 45.* vel, si omninò verum sit, quòd

quòd titulus vitiosus non semper malam fidem coarguat, adeoque nec oblit præscribere volentibus; quod ipse Gilkenius defendere mavult: Quia tamen paria esse videantur, nullum titulum habere vitiosum; arg. *L. 4. §. 6. de re judic. cap. 1. de cap. 1. de præscription. in. 6.* eapropter, quotiescunque Præsumptio juris (ut hic) intentionem Possidentis impugnat, vel tempus immemorabile necessarium sit, vel quadragenarium admitti quidem possit; sed titulus cum illò concurrere debeat, & ille quidem planè non vitiosus, vel qui apertam Juris definitionem adversam habeat *in Commentar. ad Anth. quas actiones. cap. 11. num. 6. vers. octavo. Cod. d. SS. Eccles. Addantur, quæ tradunt beati Dñi Antecessores, apud. Besold. in Thes. Pract. voc. Ritterschafft. §. Et quando constat de initio possessionis. nec non Marcus Antonius Peregrinus, d. jure fisc. lib. 6. tit. 8. num. 25.*

Undè ipse per aliam, superiùs relatam, Distinctionem, hanc litem ibidem componere conatur; & si quidem aliquis hanc immunitatem, adversus Principem præscribere velit, non aliter quadragenariam Præscriptionem sufficere statuit, quàm si concurrat justus titulus vel à Principe quæsitus; per *L. fin. Cod. de fund. patrimon. vel titulus à quovis quidem aliò quæsitus; sed tamen cum illò justa etiam causa existimandi, quòd ille tale jus conferre possit, conjuncta sit, arg. cap. 1. de præscr. 30. annor. L. fin. Cod. de fund. rei priv. In illis verò casibus, si quis scilicet talem immunitatem adversus Rempubli- cam, vel contra Privatum præscribere velit, de titulò nihil exprimit, d. cap. 11. num. 9. & 10,*

LII.

Nobis verissima illorum Interpretum sententia videtur, qui dicunt, ad hanc, quam superiùs firmavimus, XL. annorum Præscriptionem nullò titulò opus esse; sed hanc immunitatem per solam tanti temporis quasi Possessionem, tametsi nullus alius titulus probari valeat, adquiri posse.

Movemur ad hancce sententiam amplexandam his potissimùm argumentis: Quòd, primò, Præscriptio temporis longissimi nullum titulum requirat; sed sine eò perfici possit, suffragantibus passim apertissimis juris textibus; cum primis *Legis 3. L. 4. L. 7. L. 8. §. 1. Cod. de præscript. 30. vel. 40. annor. capit. de quarta. X. de præscription. capit. 1. eod. in 6. ubi vulgò Interppr. Klock, d. cap. 16. sect. 2. num. 34. Thomas Maulius, tract. d. Homag. tit. d. jurib. inter dominos & subditos. 8. num. 73. in fin.*

Secundò, hoc idem pronunciatum non contemnendum adminiculum accipit ex superiùs traditâ interpretatione *legis ultimæ, Cod. d. fund. patrimonial,*

monial. ex quâ condiscimus, quòd ipse Anastasius, ad præscribendam libertatem à Collectis, etiam Principi debitis, non aliam illius concessionem five titulum requirat, quàm de quò ipsa illa quadraginta annorum Possessio testatur, h. e. ut Interppr. passim loquuntur, qui ex ipso tanti temporis decursu præsumitur ibi: *canonem*, cujus ademptionem quadraginta annorum possessio testatur. Quò quid, quæsumus, ad hanc litem radicitus amputandam dici posset apertius?

Undè etiam, Tertiò, huic ipsi Imperatoriæ decisioni convenientissimè Interpr. passim notabiliter docent: Quòd, quando ille, qui immunitatem à Collectis ex præscriptione quæsitam prætendit, titulum aliquem allegat, dicendo: Illam immunitatem ab Imperatore, vel ab Archiepiscopò sibi esse concessam, & ad probandum illum titulum solum temporis lapsum allegat & probat; tunc, probatò lapsu temporis, etiam titulus simul probatus censeatur, illudque ad immunitatem à Collectis sufficiat; eleganter sic tradente Rolando à Valle, *lib. 2. consil. 66. num. 49.* Jacobino de S. Georgio, *trad. d. homag. n. 41.* & qui hos laudat, Joachimo Mynfingero, *Decad. 15. Resp. 1. num. 72.* quod etiam probat Franciscus Bursatus, *consil. 186. n. 13.* & non respondendum videri, dicit Henricus à Rosenthal. *in Synops. feud. cap. 5. conclus. 48. in fin.*

Imò (quod, Quartò, hanc nostram sententiam egregiè commendat) quamplurimi illorum, qui non aliter, per lapsum XL. annorum, libertatem à Collectis adquiri posse statuunt, quàm si etiam titulus cum illò concurrat, hoc requisitum eòdem modò temperant, ut dicant: Titulum hujus immunitatis ex lapsu hujus temporis longissimi præsumi; ut post alios in hanc rem commentatur Bocerius, *de Collect. cap. 11. num. 71. § seq.*

LIII

Neque, Quintò, vulgare huic sententiæ pondus addit, quòd eidem Interppr. communius & crebrius suum calculum adjecisse, passim videmus. Ad quod probandum sufficiat, ex tot aliis, solius Menochii, juris & foripertissimi viri, notabile effatum, quando ità in *Consilio 887. num. 33.* Est enim vera, & ab omnibus ferè recepta sententia, solò cursu 40. annorum, absque titulò; modò bona fides adsit, præscribi immunitatem ab eò, qui immunitatis concessionem allegat; addens hoc affirmasse XXX. Doctores, quos ibidem recenset. jungat. *num. 43. ejusd. consil.* Adjicimus iisdem, auctarii loco, Joachim. Mynfinger. loco supra cit. Thomam Maulium, *d. num. 73. princip. ibi: Immunitatis præscriptio spatium 40. annorum inducitur, etiam quando non constat de titulo.* & qui eadem ferè verba ex illo mutuatur, Frid. Alb. Maul. *tr. d. coll. tit. 7. num. 11. cum seqq.* Klock. *d. sect. 2. num. 32. § seqq.* Richter, *d. velitat. 24. num. 144.*

Denique hancce sententiam suo quoque suffragio Anno 1666. hujus inclutæ Facultatis consultissimos Dnnoſ Antecessores, in superiùs laudato, Illustrissimo Dn. Comiti Sulzensi impertito, Responſo approbâſſe, magnificus Dn. Præſes me edocuit.

LIV.

Et quæ tandem fit ratio, ob quam titulum ab eo, qui hanc immunitatem præſcribere vult, probari debere aſſeveremus? Titulum plerique hâc de cauſa requirunt, ut hanc à collectis libertatem prætendens de bonâ ſuâ fide judicantibus fidem faciat. Atqui ipſa Bona Fides, regulariter in quolibet Præſcribente, in quolibet poſſeſſore, benignâ Juris interpretatione, præſumitur. *L. pen. Cod. d. eviſtionib.* Ex quô etiam eſt, quòd non ipſe Poſſeſſor de bonâ ſuâ fide docere cogitur; ſed adverſarius contrarium oſtendere neceſſe habet. *L. 25. §. 1. de probation. cum Weſembecio, Arnold. Vinnius, ad §. 35. num. 5. in fin. Inſt. d. R. D. §. A. ear. D. & in terminis Caſpar Klock, d. cap. 16. ſect. 2. n. 36.*

LV.

Cœterum quia nos ſeries hujus tractationis ad hunc ipſum articulum de bonâ fide (quæ aliàs Quartum Præſcriptionis requiſitum conſtituit) pedem movere ſive progredi jubet; quocirca nunc meritò ſub incudem vocamus: An & quatenus ad hanc immunitatem à Collectis per præſcriptionem acquirendam Bona Fides præſcribentis neceſſaria ſit?

Hic verò non una; ſed iterum variæ, ut in ſingulis graviffimæ hujus materiæ articulis, ſeſe offerunt ſententiæ.

Domini Jureconſulti Argentorateneſes Bonam Fidem in eo, qui hanc immunitatem præſcribere vult, poſitivè requirunt, & tam neceſſariam eandem reputant, ut etiam adſtruant: Bonam Fidem probandam eſſe, & illum qui Præſcriptionem allegat, probare neceſſum habere, quòd bona fides non abſuerit; per *capit. fin. §. ibi Abbat. Felinum, & Pariſium X. d. Præſcriptionib. conſill. Argentoratenuum vol. 1. conſil. 9. num. 181. ibi: Neceſſe eſt, adhuc plura probare. & ibi: quartò, quòd bona fides non abſuit. ubi conſentientes adducunt Alexandrum, Baldum, Ripam, Pariſium, in Conſiliis. Idem traditur à Marcô Antoniô Rovescalâ, in additionib. ad conſilia Alexandri, lib. 2. conſil. 136. & ab illo relato Franciſcô Purpuratô, conſil. 315. Franciſcanô Curtiô Jun. conſil. 60. num. 17. Chriſtophoro Winzlero, tract. d. collect. obſervat. 18. ibi: ſi bona Fides interveniat, quæ in omni, etiam immemorialis temporis, Præſcriptione requiritur. Regnero Sixtino, tr. d. Regal. lib. 2. cap. 14. num. 119. Johann. Bidenbachio, Q. nob. 19. num. 3. Jacobo Mandello, conſil. 249. num. 9. ubi di-*

cit : Nec statutum , malam fidem admittens , validum esse. M. Anton. Natta, *consil.* 226. *num.* 5. & 6. ubi dicit : quòd , si quis sciat , se , tanquam Civem & incolam ad Collectas teneri , cum in malâ sit fide , nullâ præscriptione tueri se valeat.

LVI.

Contrarium , quòd videlicet Bona Fides in eo , qui hanc libertatem à Collectis per Præscriptionem acquirere vult , planè non requiratur , ne quidem Præsumpta ; sed quòd etiam ille , qui scit , se ad collectas teneri , nihilominus præscribat , propugnavit , præ aliis , Nicolaus Bellonus , *consil.* 37. *num.* 6. (non 4. ut refert tum Klockius , tum Menochius) ibi : *Futuris oneribus XL. annis præscribitur ; quod procedit etiam in sciente , se teneri ;* allegans Jasonem , *vol.* 4. *consil.* 101. *in fin.* & *vol.* 3. *consil.* 25. Idem sensit , post Baldum , *consil.* 125. Thomas Grammaticus , *Decis. Neapolit.* 100. *num.* 23. ibi : *Libertas (scil. ab oneribus & collectis) præscribitur etiam ab eo , qui scit , se teneri.* Rolandus à Valle , *vol.* 1. *consil.* 5. *num.* 59. Anton. Rubeus , *consil.* 21. *num.* 3. & , qui hos refert , Johann-Petrus Surdus , *consil.* 234. *num.* 29. ubi scribit : In præscribendâ libertate à solutione onerum Malam Fidem , i. e. scientiam , quòd quis teneatur ad collectas , non impedire. nec non *consil.* 525. *n.* 8. ibi : & *in tantum procedit , ut non obsit mala fides , i. e. Scientia , quòd teneatur ad Collectas.* ubi etiam Baldum & Jasonem allegat. post Fab. de Anna , & alios , quos adducit , Casparus Klockius , *d. cap.* 16. *sect.* 2. *n.* 37. & 38. Idemq; post Baldum , Tessmarum , Costam , Rodobald. Andreol. Bimium , & alios , tuetur etiam Hieronymus Rocca , *select. jur. Disp.* *cap.* 84. *num.* 10.

Ad probandam hanc sententiam adducit Grammaticus , Surdus & Klockius , responsum Pauli Jureconsulti in *L. sequitur.* 4. §. *si viam.* 27. (non §. *si verò* ; ut omnes allegant : nullus enim §. qui ità incipiat , in hac *L.* occurrit) ubi ità incipiat , in hac *L.* occurrit) ubi ità decitur : Si viam habeam per tuum fundum , & tu me ab eâ vi expuleris , per longum tempus non-utendô amittam viam : quia nec possideri intelligitur jus incorporale ; nec de viâ quis , i. e. merò jure detruditur. *ff. de usurpat. & usucapion.*

Tertiò alii dicunt , quòd in Præscriptione hujus immunitatis Bona Fides pro-
pemodum impossibilis videatur ; cum quilibet subditorum sciat , vel scire debeat , se Superiori suo ad collectarum præstationem obstrictum esse ; ut superius retulimus ex Conrado ab Einsidel. *tract. d. Regalib.* *cap.* 3. *num.* 300. Ex scientiâ si-
quidem rei alienæ & alteri debitæ malam fidem demonstrari , pro certò reputat Aymo Cravetta , *consil.* 116. *n.* 6. Undè illum , qui scit , se ad præstandum fidelitatis sacramentum , in recognitionem Domini , obstrictum esse ,
liber-

libertatem præscribere non valere idem dicit ; eò quòd mala fides , ex hujus obligationis scientiâ promanans , eidem adversetur. *consil. 27. num. 4 per l. 1. § 2. Cod. d. long. temp. præscr. l. 12. §. 1. d. liber. caus.* Addantur plura huc facientia , à Thomâ Merckelbachio eruditè congesta , in *consil. Klockii , tom. 4. consil. adoptiv. 1. n. 322. § seq.*

LVII.

Denique alii mediâ hîc viâ incedunt , & ità definiunt : Quòd quidem Bona Fides ad hanc Quadragenariam immunitatis Præscriptionem necessaria sit : Is enim , qui præscribit , credere debet , jus illud sibi competere ; *L. 10. princip. L. 48. de usurp. § usucap. L. 7. §. 4. pro emtor.* Veruntamen Præscribens , & hanc Præscriptionem in Judicio opponens , eandem probare haudquaquàm teneatur ; sed quòd eadem ex lapsu tanti temporis præsumatur. Quæ ipsa definitio , exiguo nostrò votò , tum Justiniano , tum Canonico Juri consentanea videtur.

Quamvis enim de Jure Justiniano , in Præscriptione XXX. vel. XL. annorum , Bonam Fidem non exigì , quamplurimi absolutè & simpliciter asserant ; per *L. penult §. 1. Cod. de præscript. 30. vel. 40. annor.* Henric Bocer. *tract. d. collect. d. cap. 11. num. 74.* ac proindè in illâ de Bona Fide non multum laborandum esse , adstruat Gilkenius , *de præscription. p. 2. cap. 1. num. 3.* Jacob. Mæstertius , in *var. tractatib. tit. d. Servitut. pag. 278.* Attamen hancce sententiam firmo talo non inniti ; sed in hâc quoque Præscriptione Bonam fidem regulariter necessariam esse , ostendit , præ aliis , celeberr. Dn. Struv. *Exercit. ad π. 43. θ. 19.* Dn. Schütz. in *compend. Lætion. B. Dn. Lanterb. ad tit. de usurpation & usucapion.* id quod & nobis semper verius visum fuit ; hòc tamen æquissimò cum temperamento , ut Bona quidem Fides in hâc Præscriptione non sit probanda ; sed ex ipsò tanti temporis decursu præsumenda : jungat. Carpzovius , in *Resp. Electoral. lib. 1. Resp. 40. n. 17.* Richter. *part. 1. Decis 21. num. 61.* Gilken. *d. cap. 1. num. 14.* Econtra verò Mala Fides , quæ verè talis est , hanc quoque , longissimi licet temporis , Præscriptionem inficiat , adeoque in suis quos , extra hoc vitium , habitura fuisset , effectibus impediat. Addat. consultiss. Dn. D Bardili , Præc. & Patronus noster summè venerandus , *de Servitut. Præscript. cap. 3. n. 7. § seq.*

Sed & quamvis econtra , Jure Canonum inspectò , (quod , in materiâ Præscriptionis , nostrorum temporum mores sequuntur.) Bona Fides in omni Præscriptione requiratur : *capit. Possessor d. Præscript. in 6. cap. ult. X. eod.* indeque etiam Centenaria , ut & hominum memoriam excedens Præscriptio , ob malam fidem , corruere dicatur ; Fabius Turretus , *consil. 59. num. 9.* post Abbat. Aretin. Felin. Jason. Rubeum , Beroum , Rolandum , Cravettam , Rebuffum , Johann - Petrus Surdus , *consil. 28. num.*

num. 69. Gabriel Pereira, *decis.* 52. Barbosa, ad *capit.* 1. num. 15. d. *præscript.* in 6. imò hanc malæ fidei exceptionem ad decemmillium annorum millia opponi valere, notabiliter scribat Laurentius Calcanæus, *consil.* 6. n. 9. Addat. Franzk. *lib.* 3. *resol.* 1. num. 270. & *seqq.* Brunnem. *consil.* 133. num. 139. imò post aliquot annorum myriades. Knipschild. d. *jurib.* & *privileg. Civitat. Imperial.* lib. 2. *cap.* 9. num. 74. Attamen vulgò Interppr. hanc Juris Canonici dispositionem ex Jure Civili, ad harmonicam utriusque consonantiam servandam, ità dicunt temperandam esse, ut Bona Fides in Possessione longissimi temporis XXX. videlicet & multò magis XL. annorum, etiam juxta canones, in dubio præsumenda sit; tametsi omninò nullus titulus allegetur. Innocentius, & alii, ad *cap.* 2. X. d. *int. restitut.* Panormitan. & alii, ad *capit.* si *diligenti.* X. d. *præscript.* Riminaldus Sen. vol. 2. *consil.* 203. num. 12. post Ripam, Menochius, d. *Arb. Judd. Qq. lib.* 2. *cas.* 43. num. 7. Hocque omnium communi sententiâ probari, testatur Cravetta, de *antiquit. tempor.* 4. *part.* 1. num. 20. Bertrand. *lib.* 4. *consil.* 429. n. 7. Alciat. d. *præsumpt. regul.* 3. *præsumpt.* 5. post Bartolum, Bald. Rip. Dec. Alexandr. Ruin. Socinum Jun. Rolandum à Valle, Parisium, Molinæum, Curt. Sen. Matthæum de Afflict. Jason. Rubeum & alios, Frideric. Alb. Maulius, *tract. de collect.* tit. 7. n. 10. Quam etiam in praxi tutiorem appellat Didacus Covarruvias, ad *capit. possessor.* *part.* 2. §. 8. num. 3. & 4. d. R. J. in 6. ubi omnibus & singulis contrarius satisfacit; imò tanti quoque æstimat Jacobus Menochius, ut durum esse dicat, ab hac receptissimâ Bartoli sententiâ recedere. *tract. d. recuperand. possess. remed.* 13. num. 70. Undè valdè eleganter Mandellus de Albâ, Jus Canonicum, ait, quod, ob malam fidem, præscriptionem impedit, tam à Legistis, quàm Canonistis temperati solet, ut talis mala fides allegari possit duntaxat usque ad XXX. annos, & non ulterius: eò quod, elapsò tam longò temporis cursu, Lex præsumat in bonam partem, i. e. quòd supervenerit aliquid, quòd debitor justam habuerit causam non solvendi, seu veriùs aliquid, ob quod creditur non ampliùs petere debuerit. *consil.* 28. n. 2.

Atque ut propiùs nostro scopo accedamus, illud sanè apud omnes in confesso esse asserunt; quòd in præscribendis rebus incorporalibus, quando agitur de Præscriptione Libertatis, Bona fides in dubio perpetuò præsumatur. Cardinal. Parisius, ad *cap.* si *diligenti.* n. 24. in *fin.* de *præscription.* Jacob. Menochius, de *recuper. possess. remed.* 13. num. 72. Johann. Gutierrez. *pract. Qq. lib.* 3. *quest.* 14. num. 19. post Scot. Padill. Panciroll. Galli, Surd. Klock d. *cap.* 16. *sect.* 2. num. 41. F. A. Maul. d. n. 10. Dn. à Gölniz, tr. d. *regal. vedigal.* *jur. cap.* 3. n. 72.

In specie verò quòd in præscribendâ immunitate ab onere collectarum, de quâ hîc quærimus, Bona Fides ex cursu non saltem temporis immemorialis; in quò omnes convenire, autor est Thomas Maulius, tr. de *bonag. tit. d. collect.* 9. num. 72. Verùm etiam XL. annorum præsumatur, & hac ipsa

ipsa præsumpta bona fides sufficiat ad eandem inducendam, interminis decidit Johann-Petrus Surdus, *consil.* 234. *num.* 31. & seq. post plures alios, quos laudat F. A. Maul. *loco proximè allegato*, &, quem ille ceu ducem & lucem suam sequitur. Thomas Maulius, *d. loc.* ubi dicit: hanc sententiam esse communem. Johann-Franciscus Balbus, *d. Q. 7. num.* 5. Klock. *d. sect. 2. num.* 47. Joachim. Mynsinger. *Decad.* 15. *Resp.* 1. *num.* 74. Richter. *d. Velit.* 24. *num.* 57. Johann. Ferrarius Montanus, *in usus feud. lib. 6. cap. 6.* ibi: *tertiò oportet causam, adeoque bonam fidem in præscribendo immunitatem ad minus allegari, unde temporis intercapedo juvetur.* Correferens apud Adrian. Gilmann. *in Symphorem. supplication. Cam. Imperial. tom. 4. part. 1. vot. 30. n. 211.* ubi sic: Bona fides etsi concurrere debet: tamen, quia præsumitur, maximè cum de titulò aliquò constat, ne quidem allegare eam necesse erit. Fernand. Vasq. *illustr. controvers. lib. 2. cap. 70. n. 15. 16.* Jacob. Menochius, *consil.* 887. *num.* 53. Josephus de Rosa, *Consult. Jur.* 12. *num.* 45.

Eandemque sententiam etiam almæ hujus Eberhardinæ Jurisconsultissimos Dominos Antecessores, in suprâ laudatis duobus Responsis, Anno 1666. & proximò abhinc Bienniò secutos esse, volumina Responsorum Facult. testantur.

LVIII.

Quodsi igitur ille, qui hanc à collectis immunitatem per quadragenariam præscriptionem quæsiisse se dicit, ad multoties interim indictarum Collectarum solutionem nunquam interpellatus probare possit; tunc certè Bonam Fidem in præscribente jure præsumi, & consequenter sic, præscribentem absolvi debere, definiit Surdus, *d. consil.* 234. *num.* 32. Frideric. Albertus, & Thomas Maulii, *locc. proximè allegatis.* Klock. *d. cap. 16. sect. 2. num.* 41. Quam definitionem haud parùm commendat, quòd etiam verus Debitor, si intra tempus lege definitum de solutione non sollicitetur, in bonâ propterea fide præsumitur, adeoque actioni contra se competenti præscribere posse dicitur: Talis siquidem debitor non planè nullam habet causam credendi, quòd creditor, qui tamdiu sui crediti solutionem non urget, id ipsi planè remittere velit; ut loquitur Abbas, *ad cap. ult. n. 18. X. d. præscription.* Caccialup. *ad l. omnes populi. n. 65. ff. d. J. & J. Andr.* Tiraquell. *ad l. si unquam. vers. revertatur. num.* 390. *Cod. d. revoc. donation.* Fernand. Vasquius, *quest. illustr. cap. 76. num.* 8. post Hostiens. Decium, Ripam, Surdus, *d. n. 32.* Klock. *d. sect. 2. num.* 41. Et quòd talis credulitas, in longissimi temporis præscriptione, ad bonam fidem fundandam sufficiat, non saltem ex eò patet, quòd in genere passim dicunt, Bonam fidem etiam ex injustis causis, & errore juris profectam ad Præscriptionem sufficere; cum Glossâ, Nattâ, Covarruviâ, Klock. *cit. loc.* sed hoc etiam nominatim de longissimi temporis Præscriptione decidit Scotus, *tom. 1. resp. 10. num.* 17. & 18. ut ibidem refert Klockius.

LIX.

Hoc amplius, si qua enim malæ fidei præsumptio adversus illum, qui hanc immunitatem præscripsisse prætendit, in medio esset: attamen multi Interppr. hoc eidem non officere, constanter assertant. Ex curriculô siquidem XXX. & multò magis XL. annorum talem præsumptionem purgari, dicunt Bartol. ad *l. ult. in fin. Cod. unde vi.* Jason ad §. *sed istæ. n. 100. Inst. d. action.* Decius, *consil. 267.* Curtius jun. *consil. 52.* Paulus Castrensis, *vol. 1. consil. 169.* Menochius, *de recuper. possess. remed. 15. q. 33. num. 424.* adeò, ut existiment, post decursum tanti temporis Malam Fidem ulterius allegari non posse; Castr. *d. loc. post Peregrin. lib. 1. consil. 19. n. 14. §. 15.* Mandellum, *consil. 28. num. 2.* qui hanc assertionem communiter per Legistas & Canonistas approbatam testatur; Vasquium, Bargalium, Vultejum, Tessaureum, Bombinum, Magerum, Klock. *d. loc. n. 44.* & malam fidem præcedentem non tollere præsumptionem bonæ fidei, acquisitam per lapsum longissimi temporis, tradente Decio, ad *L. Traditionibus. n. 11. §. 12. Cod. de pact.* Salyceto, ad *L. 2. Cod. de servitut.* Baldo, *vol. 3. consil. 370.* Nicolao Boerio, *decis. 39. num. 7.* quò & faciunt notata à Jacobo Menochio, *lib. 3. præsumpt. 130. n. 17. §. 18.*

Sed hæc ultima decisio ab aliis non minoris authoritatis DDbus rejicitur; & Malam fidem, etiam præsumptam longissimi quoque temporis Præscriptioni obstare, propugnat Johannes Vincentius Hondedæus, *vol. 1. consultat. 82. num. 40.* Surdus, *consil. 296. num. 34. in fin.* Canonicò præcipuè Jure inspecto. Johannes Althusius, *Dicolog. lib. 1. cap. de speciebus. nuncup. 42. num. 14. in fin.* Addantur, quæ tradit Marcus Antonius Peregrinus, *d. jur. fisc. lib. 6. tit. 8. n. 12.*

LX.

Quicquid verò de hoc ultimò assertò sit; illud nobis omninò verius videtur, quòd Mala Fides reverà talis etiam in hac Libertatis præscriptione omninò obstet: Hæc enim nullò tempore purgatur, ut dicit Festasius, *tract. d. Æstimo. part. 4. cap. 4. n. 24.*

LXI.

Undè etiam in casu, quò Princeps quidam varia Prædia, quæ ad immediatam Sacri Imperii in tractu hoc Suevicò Nobilitatem antea pertinebant, & pro quibus collectæ ad modò laudati Equestris Ordinis communem Arcam (in die Ritter-Truhen) constanter antea præstari consueverant, oneroso emptionis titulò comparaverat, & ab onere collectarum in dictam Arcam conferendarum, se, per Præscriptionem, immunem censebat, Anno 1626. hujus inclutæ Facultatis celeberrimi Domini Antecessores, à Principe consulti, cum primis defectum Bonæ Fidei urserunt atque inde notabiliter in hancce sententiam respondisse leguntur apud Besoldum, in *Thesaurò Præd.*

voc. Ritterschafft. pag. 836. ibi: Jedoch/ weil Ihre Fürstl. Gn. unsers Vermuthens/ deren bey dieser Frag gedachter Güter halb/ keinen *habilem titulum*, *immunitatem à collectis præbentem*, einwenden oder fürschießen könnten / und an ihm selbst offenbar / wann jemand / wer der auch sey / von einem Freyen von Adel ein Gut einfaufft / so jederzeit der gemeinen Ritterschafft steuerbar / auch der Röm. Kayserl. Maj. und dem Heil. Röm. Reich in viele Weg verhaufft geweest / hierdurch / *Ex tali mutatione Possessoris*, Ihme selbst keine Immunität *adscribiren* könnte; Zumalen die Ritterschafft vielfältige Klagen dargegen eingebracht / und bey der Kayserl. Maj. darwieder dienende *Privilegia*, *Rescripta*, und andere Hülffs-Hand erhalten; Thun Wir Unsers Theils starck besorgen / daß man *ex adverso Defectum Bonæ fidei*, *Et ita ad præscriptionem, etiam immemoriam, roborandam necessarij Requiriti* gedeyhlich fürschießen würde.

LXII.

Quid verò in specie de illò sentiendum: Si bona alicujus in publico Catastro five Registro, in denen Steuer Büchern/descripta sint, an tunc Præscriptio procedere possit? Negativam tuetur Nicolaus Festasius, *d. tract. part. 4. quest. 7. n. 24.* cum eò ipsò, dum quis scit, bona illa in Catastro descripta esse, non possit non esse in malâ fide.

Econtra verò alii non aliter, quàm si Bona in publicum Catastrum relata sint, hanc à collectis immunitatem per præscriptionem adquiri valere; & in casu contrariò, quando scil. Bona in publicum Catastrum nunquam relata, nec oneribus publicis obnoxia fuere, sic ut eorum possessores collectas pro eis nunquam, agnoverint, alia omnia sentiunt, quòd videlicet tunc nulla Præscriptio propriè locum habere possit; ac proinde quoque titulus & bona fides non requirantur. Johann-Petrus Surdus, *consil. 234. n. 33. in fin.* ibi: *Advertatur, quòd hic non agatur de exemptione vel immunitate propria; quia Bona hæc nunquam fuerunt subjecta, sed semper libera: Ergò proprie non est præscriptio Et consequenter non requiruntur bona fides Et titulus: jungat. ibid. num. 38.*

Denique Caspar Antonius Thesaurus & ipse tàm demùm, si Bona in Catastro descripta sint, huic Præscriptioni immunitatis ab onere Collectarum locum concedit: *QQ. forens. lib. 1. quest. 8. num. 8. Et 9.* & consequenter non videtur admittere, quod sola Catastratio seu descriptio bonorum in publico Catastro malam fidem inducat, ut quæ, quoties aperta & evidens est, etiam quadragenariam Præscriptionem, ad præscribendum huic immunitati de Jure necessariam, excludit & impedit. Verùm quando quis Bona non registrata, seu, (ut ille loqui amat) in Catastro Communitatis non allibrata, ceu immunia possidet & nunquam, licet sæpius collectæ publicè indictæ fuerint, pro illis quidquam solvit; tunc ille tantùm solutioni pro præteritis collectis; non verò honorum Registrationi seu Catastrationi præ-

præscriptum existimat; ita, ut possessores illorum Bonorum collectas quidem præteritorum annorum non restituere; sed tamen omnino admittere teneantur, ut illa Bona, quæ ipsi eousque, ceu immunia, possederunt, adhuc registrentur, ad eoque collectæ impostæ pro illis Magistratui præstentur; ad quod Communitati minimum Beneficium in integrum restitutionis competere existimat; allegans in eandem sententiam Curtium, Cravettam & Cephalum; nec non res judicatas Supremæ Curia Pedemontana. *d. q. 8. n. 7.*

LXIII.

Hæc Festasii, & contraria Surdi decisio totius hujus materiæ jugulum petit. Si enim, secundum Festasii sententiam, in bonis Catastratis Præscriptio, ob defectum bonæ fidei, non procedit: si juxta contrariam Surdi sententiam, in bonis nondum catastratis Præscriptio itidem pedem figere nequit; in quibus ergo bonis illa, quæsumus, obtinebit? Ne igitur *Leges de Præscriptione* hujus immunitatis loquentes non rebus; sed verbis (à quò authoritas LLatoria meritò abhorret, *L. 1. in fin. Cod. commun. de legat. & fideicommiss. Barbof locuplet. axiom. lib. 10. cap. 10. axiom. 37.*) impositæ videantur: Eapropter omnino ista altius repetenda, &, nostrò quidem exiguo votò, regulariter nihil interesse videtur, si Bona in Catastro descripta sint, si non sint descripta; cum utrobique & bona Fides adesse possit, & immunitas ab onere collectarum adquiri.

Priori in specie, Si Bona semel in publicò Catastro descripta sint, variè nihilominus fieri potest, ut ille, ad quem hæc Bona spectant, in bonâ sit fide, adeoque à collectis immunitatem adquirere valeat: Quid enim si Titius illa bona, ceu per privilegium Collectis exempta, Sempronio vendat; à Sempronio, per totos XL. annos, dum omnes Cives collectas publicè impositas solvunt, nihil tamen exigatur, quis neget, eundem in bonâ esse fide? adeoque hanc immunitatem præscribere? Quid si Possessor ejusmodi Bonorum catastratorum, vel illius Successores nullam Catastrationis, si quòd illa bona in Catastro Civitatis descripta extent, scientiam haberent; quis, dum per tantum temporis spatium nullæ prorsus collectæ (utut interim multoties, vel saltim aliquoties Civibus impositæ) ab ipsis poscuntur, in verè malâ fide eos esse asseveret? Quid si forensis, Bona in alterius territorio possidens, pro quibus nullæ per multos retrò annos Collectæ ab ipso exactæ fuere, ea, ceu ab hoc onere collectionis immunia, vendat; Magistratus, coràm quò hæc Emptio-Venditio infinuatur, & cui jus illa Bona collectis gravandi competit, non contradicat; à novo possessore per tantum itidem temporis spatium nil exigatur, quis affirmet, eundem ceu in verè malâ fide harentem, non posse præscribere? Quid, si rusticus, scæmina, vel alia persona, cui jus ignorare permissum est, neque Peritiores consulendi occasi suppetit, hoc ipsum, quòd pro nonnullis
ipsum

ipsius Bonis, nullæ ab ipsâ per tantum tempus collectæ exiguntur, ad hanc opinionem seu credulitatem, illa bona à Collectis exempta esse, se moveri patiatur; an illam in verè malâ fide constitutam, & proindè nec præscribere possè, dicemus? Sanè horum neutrum facile affirmaverit, quisquis cogitat, quòd quælibet causa, tametsi injusta, à dolò excuset, & consequenter à malâ quoque fide; per latè demonstrata à Joh. Francisco Balbo; *in repetit. Legis, Celsus. ff. de usucapion. n. 14.*

Quòd etiam error Juris, quando ex jure dubiò & intricatò, seu multipliciter intelligibili proficiscitur, dicatur justus error, & æquipolleat errori facti, adeoque ad præscribendum justam præbeat causam; per tx. notabilem, cum glossâ, *in cap. cum dilectus. verb. constitutum. X. d. consuet. post Panormit. Felin. Castrens. Alexandr. & alios, Balbus, d. loc. num. 17.*

Quòd error juris, etiam non intricati, pro conditione personæ præscribentis, bonam fidem inducat, si illa sit rusticus, mulier &c. idem Balb. *d. loc.*

Quòd injustus quoque error, præprimis in præscribendis rebus incorporalibus, bonam fidem causetur; per tradita ejusdem, *n. 12.*

Et quòd denique, inspectò Canonicò quoque jure, in præscriptione longissimi temporis qualemcunque errorem, etiam injustum, ad inducendam bonam fidem probare sufficiat; post Paulum Castrensem, Imolensem, laudatus Balbus, *ad d. L. n. 18. § seq.*

Quæ cum ità se habeant, & in tot casibus fieri possit, ut etiam illi, qui possident Bona in Catastro descripta, nihilominus in verè bonâ fide esse valeant: Quocircà nulli dubitamus, quin etiam in hac priore specie, quando scilicet Bona in publicò Catastro descripta extant, Bona Fides in dubio præsumi debeat, & hæc præsumpta bona Fides ad hanc Præscriptionem tamdiu sufficiat, donec illius, qui præscriptionem in judicio opponit, Mala Fides probetur ac demonstretur. Undè etiam notabiliter ex Gilmannò refert Klockius, quòd licet quis in Matriculâ Imperii reperiatur, nihilominus exceptionem Præscriptionis opponere possit: *d. contribut. cap. 16. sect. 2. num. 106. in fine.* quod confirmat Reichs-Abtschied. d. Anno 1548. §. hätte aber der ausgezogen. ibi: **Ob Er gleich in des Reichs Anschlägen begriffen/ dem Reich weder vor oder hernach nie nichts geleistet.** *junctis ibi seqq.* Atque inde si Nobilis aliquis immediatus, ein gefreyter Reichs-Adel/ Bona quadam Paganica vel Burgenfatica, Burger-oder Bauren-Güter/ quæ oneri collectarum eousque obnoxia & in catastum Universitatis relata fuerant, coëmat, & per continuos XL. annos nullæ pro illis collectæ vel onera ab ipso exigantur, ipsum hanc à collectis immunitatem, ratione illorum acquisivisse, non dubitat Kreidenmannus, *in tract. von des Deutschen Adels Stand/ Ehre und Ehren quest. 4. n. 57.* Addantur, quæ tradit Antonius Sola, *ad Constitut. Sabaud. rubr. d. Jur. Emphyt. part. 3. gloss. 2. n. 16. 12. cum seqq.* & qui hunc re-

antea Bona ejus incensum sive registrum relata, eoque ab initio ad onera publica obligata fuissent. Addatur imprimis hæc egregie corroborans Hieronymus Rocca, *selektar. Jur. Diss. cap. 84. num. 9.*

LXIV.

In posteriore verò Specie, quando scilicet Bona non sunt censita, seu, ut Itali præcipue DDres loquuntur, allibrata; arbitratur, utrum esse: An bona illa, de quorum libertate ab onere collectarum quæstio est, nullò unquam tempore in catastrum Civitatis relata, vel oneribus publicis obnoxia fuerint; sed in sua libertate, quam à primævâ origine habuerunt, constanter persistenterint? An verò aliquando vel Catastrum saltem Collectis subiecta fuerint? Priore in casu, si illæ, qui tunc possident, ejusmodi libertatem per aliquot retrò secula, ex ipsius Catastris seu Estimis (dum videlicet hæc prædia tum in notariis antiquis, imò & antiquissimis non descripta leguntur; post *consil. 133. Ancharan. part. 2. quest. familiari 50. n. 9. Nicol. Festas. tr. de lib. part. 1. q. 8. n. 19. Joh. Bapt. Ferret. tract. d. gabell. n. 542. & 591. Surdus, consil. 138. n. 48.*) probare possit, ipsi largiter largimur, quod præ nulla libertatis præscriptio locum inveniat, & consequenter vel Mali Possidentium fide incassum quærratur: Et de talibus Bonis Joh. Petrus Surdus, *superius allegato consil. 234. ubi ita sub. n. 33.* agit non de exemptione vel immunitate propriâ; quia Bona quælibet quæ fuerint subiecta; sed semper libera. Ergo proprie non præscribitur, & consequenter non requiruntur Bona Fides & Titulus, ubi addit: Quod in tali casu, quando Bona nunquam allibrata fuerint, & nunquam oneribus obnoxia fuere, nec eorum possidentium pro eis collectas & onera publica agnoverunt, non possunt præscriptio communis afferre communitati: cum in his Bonis jus libertatis nunquam fuerit formatum: sed Bona in eâ libertate, in qua sunt ab origine mundi, præservata; adducens in eandem sententiam *Cardanum, consil. 98. num. 35. vers. secundò placet Responso. And. Bolog. vol. 3. consil. 28. num. 20. in fin. vers. nec obstat, cum opponitur vol. 3. consil. 257.*

In secundo, verò Casu si bona semel registrata quidem fuerint, cum aliquando publicum Universitatis Catastrum renovaretur, an illa in hoc renovato Catastro Bona emitterentur, quin libertas collectis hoc quoque in casu persistere valeat, & possitores ejusdem libertatis ex illo tempore, ex quo hoc novum Civitatis Catastrum renovatum esset, totum rectè universitate publicetur, in qua libertas liberis (ceteris paribus) constituantur, dubitare nos non movet, quæ docet Calconius, *ad statuta quas attinet, num. 13. Cap. 28. de lib.*

LXV.

quid denique dicendum, si aliquô in locô extet Statutum, omnes & singuli collectas decenter exolvere debeant? Effectum, ut videtur, bonæ fidei, immunitas à collectis, in illô sit talis statuti publicationem, præscribi non possit? Est sanè & hæc tantæ difficultatis, ut eandem aliorum, quàm nostris, verbis de-rius existimemus.

li verò casu ita pronunciat Franciscus Curtius: Non possunt dicti- nis se juvare virtute aliquorum titulorum præcedentium; quibus non obstantibus præfatum decretum edictum fuit, & per- ns fuit, eis derogatum. Quomodo enim possunt præ- Gardanis allegare Bonam fidem, stante decreto Marchi- quod habet vim Legis in Civitate Mantuanâ & ejus di- consil. 60. num. 17.

bus Schultes, in locis communibus Brunnori à Sole, voc. collecta. num. ramque partem disputans, ita differit: Collecta generaliter omnibus; imposita, ut nec Barones, aut Nobiles, nec ullus alius allodialia horum allodialium nomine, ab eâ immunis sit; si interim Baro aut aliquis, tempore ad præscriptionem sufficienti, nihil cum subdi- ontribuerit; sed subditi soli collectam totam, communitati impo- uperiori præstiterint, præscriptione istâ immunitatem acquisivit, rius à subditis suis ad contribuendum molestari potest; etiam si bo- in æstimum seu registrum relata, eoque ab initio præcisè ad onera gata fuissent. Antonius Sola, &c. Quod nota: Nam non ita pri- celebri quodam Dicasteriô causa non absimilis agitata, quodque sum, in contrarium decisa est, nempe eum, qui lege municipi- mptus esse non poterat, nisi exemptionem legitimè ac- set, non posse se præscriptione tueri, ex eo tempore, ovum jus cœpit; sed opus esse Præscriptione ante com- Usurpari quidem pro istâ sententiâ potest: Quod qualitas ad- erbo, secundum tempus verbi, sit accipienda. Alexand. Dec- ius, locc. ibi cit. Sed huic rursus opponere licet, quod mper in viridi sit observantiâ, semperque, imò quotidie loqua- disponat, etiam si pœnalis sit & odiosa: Nec verisimile sit, Le- unicipi voluisse ista in re, omni commercio, legitimoque acqui- nodo imposterum usquequaque interdicere: item pars illa legis or propemodum futura esset supervacanea; cum, quô longius manæ stant, eô minus præscriptio illa antegressa doceri possit, ddantur, quæ habet idem Schultesius, voc. qualitas. num. 30. & quæ

anteâ Bona ejus inæstimum sive registrum relata, eoque ab initio ad onera præcisè obligata fuissent. Addatur imprimis hæc egregiè corroborans Hieronymus Rocca, *selectar. Jur. Disp. cap. 84. num. 9.*

LXIV.

In posteriore verò Specie, quando scilicet Bona non sunt catastrata, seu, ut Itali præcipuè DDres loquuntur, allibrata; arbitramur, videntum esse: An bona illa, de quorum libertate ab onere collectarum quæstio est, nullò unquam tempore in catastro Civitatis relata, vel oneribus publicis obnoxia fuerint; sed in sua libertate, quam à primavâ origine habuerunt, constanter perstiterint? An verò aliquando vel Catastrata, vel saltem Collectis subjecta fuerint? Priore in casu, si illè, qui talia prædia possidet, ejusmodi libertatem per aliquot retrò secula, ex ipsius Civitatis Catastris seu Æstimis (dùm videlicet hæc prædia tum in novis, tum antiquis, imò & antiquissimis non descripta leguntur; post Aretin. *conf. 133.* Ancharan. *part. 2. quæst. familiari 50. n. 9.* Nicol. Festas. *tr. d. Æstimo, part. 3. q. 8. n. 29.* Joh. Baptist. Ferret. *tract. d. gabell. n. 542. § 591.* Francisc. Bursatus, *conf. 138. n. 48.*) probare possit, ipsi largiter largimur, quòd propriè nulla libertatis præscriptio locum inveniat, & consequenter de Bonâ vel Malâ Possidentium fide incassum quærat: Et de talibus Bonis loquitur Joh. Petrus Surdus, *superiùs allegato consil. 234. ubi ita sub. n. 33. in fine*: Hic agitur non de exemptione vel immunitate propriâ; quia Bona hæc nunquam fuerunt subjecta; sed semper libera. Ergò propriè non est Præscriptio, & consequenter non requiruntur Bona Fides & Titulus, & plenius *sub. ubi addit*: Quòd in tali casu, quando Bona nunquam allibrata vel registrata, & nunquam oneribus obnoxia fuere, nec eorum possessores unquam pro eis collectas & onera publica agnoverunt, non possit dici, quòd Præscriptio damnum affert communitati: cùm in his Bonis jus Collectandi nunquam fuerit formatum; sed Bona in eâ libertate, in quâ fuerunt ab origine mundi, præservata; adducens in eandem sententiam Cephalum, *consil. 58. num. 35. vers. secundò placet Responsio.* Andr. Barbatiam, *vol. 2. consil. 26. num. 20. in fin. vers. nec obstat, cùm opponitur.* Bald. *vol. 2. consil. 257.*

In secundò, verò Casu si bona semel registrata quidem fuerint; sed, cùm aliquando publicum Universitatis Catastrum renovaretur, nonnulla in hóc renovato Catastrò Bona omitterentur, quin libertas à collectis hoc quoque in casu præscribi valeat, & possessores ejusmodi Bonorum ex illo tempore, ex quò hoc novum Civitatis Catastrum legitimè confectum coram totâ universitate publicatur, in quasi Possessione libertatis (cæteris paribus) constituentur, dubitare nos non fiunt, quæ docet Gilkenius, *ad Authent. quas actiones, num. 13. Cod. d. SS. Eccles.*

LXV.

Sed quid denique dicendum, si aliquô in locô extet Statutum, quòd omnes & singuli collectas decenter exolvere debeant? an, ob defectum, ut videtur, bonæ fidei, immunitas à collectis, in illô locô, post talis statuti publicationem, præscribi non possit? Est sanè & hæc Quæstio tantæ difficultatis, ut eandem aliorum, quàm nostris, verbis definire securius existinemus.

In tali verò casu ita pronunciat Franciscus Curtius: Non possunt dicti de Gardanis se juvare virtute aliquorum titulorum præcedentium; quibus omnibus non obstantibus præfatum decretum edictum fuit, & per consequens fuit, eis derogatum. Quomodo enim possunt præfati de Gardanis allegare Bonam fidem, stante decreto Marchionali, quod habet vim Legis in Civitate Mantuanâ & ejus districtu? *consil. 60. num. 17.*

Jacobus Schultes, in locis communibus Brunori à Sole, voc. collecta. num. 12. in utramque partem disputans, ita differit: Collecta generaliter omnibus subiectis imposita, ut nec Barones, aut Nobiles, nec ullus alius allodialia tenens, horum allodialium nomine, ab eâ immunis sit; si interim Baro aut Nobilis aliquis, tempore ad præscriptionem sufficienti, nihil cum subditis suis contribuerit; sed subditi soli collectam totam, communitati impositam, Superiori præstiterint, præscriptione istâ immunitatem acquisivit, nec ulterius à subditis suis ad contribuendum molestari potest; etiam si bona ejus in æstimum seu registrum relata, eoque ab initio præcisè ad onera ista obligata fuissent. Antonius Sola, &c. Quod nota: Nam non ita pridem in celebri quodam Dicasteriô causa non absimilis agitata, quòdque miratus sum, in contrarium decisa est, nempe eum, qui lege municipii exemptus esse non poterat, nisi exemptionem legitime acquisivisset, non posse se præscriptione tueri, ex eo tempore, quo novum jus cœpit; sed opus esse Præscriptione ante completâ. Usurpari quidem pro istâ sententiâ potest: Quòd qualitas adjecta verbo, secundum tempus verbi, sit accipienda. Alexand. Dec. Gomefius, locc. ibi cit. Sed huic rursus opponere licet, quòd Lex semper in viridi sit observantiâ, semperque, imò quotidie loquatur, ac disponat, etiam si pœnalis sit & odiosa: Nec verisimile sit, Legem municipii voluisse ista in re, omni commercio, legitimoque acquirendi modo imposterum usquequaque interdicare: item pars illa legis posterior propemodum futura esset supervacanea; cum, quô longius res humanæ stant, eô minùs præscriptio illa antegressa doceri possit, &c. Addantur, quæ habet idem Schultesius, voc. qualitas. num. 30. & quæ

& quæ de lege regni Hispaniarum, omnem in iis, quæ jure redditus Regi præstantur, Præscriptionem prohibente tradit Didacus Covarruvias, ad capit. possessor. §. 2. num. 10. de reg. Jur. in 6. Nec minùs huc pertinent, quæ tradit Menochius, consil. 887. num. 55. ubi sic: Admissò, decursam esse pro Torniellis præscriptionem; attamen illa dicitur rescriptò Regiò sublata & extincta. Nam Rex ipse Catholicus Anno 1560. d. 13. Octobr. suis literis mandavit illustrissimo Marchioni Piscariæ, tunc Ducatus Mediolani gubernatori, ut compelleret omnes solvere collectas & onera, & neminem pateretur esse immunem. Respondetur primò, literas illas Regias loqui de prætendentibus immunitatem, sine justo titulo. Et etiam dicunt, quòd nemo immunis sit, nisi qui de jure esse debet. Cum ergò Tornielli debeant esse immunes de jure, ex quò, præter laudum arbitratorum, habent etiam Præscriptionis titulum, qui justus esse dicitur, ex quò à Lege approbatur, ut scribit Practicus Papiensis, in formâ libelli actionis realis in verb. veris & legitimis titulis. num. 1. sequitur dicendum, non esse in literis ipsis Regiis comprehensas, &c.

In præscriptione hujus immunitatis pro Molendinis quòd præsumptio bonæ fidei facilius fundetur, notabiliter advertit Hieronymus Rocca, Episcopus Isclanus, selectar. Jur. Disp. cap. 84. num. 6.

CAPUT TERTIUM.

Agens de Personis, quæ hanc à Collectis immunitatem, & adversus quas, præscribere possint?

I.

Progredimur ad Personas, quæ hanc à Collectis immunitatem præscribere possunt. Possunt verò regulariter illi omnes, qui oneri collectarum obnoxii sunt; sic ut, primò, nulla hîc differentia sit inter Cives & Forenses. De Forensibus quidem maximam inter DDres controversiam esse: Utrum illi in locò, in quo prædia possident, collectis, ob illa, gravari possint? notissimum est. Veruntamen (quicquid in contrarium dicat Gailius, 2. obs. 52. num. 13. Myns. 5. Obs. 22. Brunnemann. consil. 163. num. 16. Henric. Bocer. in consill. Tubingens. part. 4. consil. 153. & de collectis extraordinariis operose & fuse Robert. Weiss. in seinem rechtlichen Bedencken/ über die Frag: Ob die Güter von Fremden in loco domicilii, vel rei sitæ, zu versteuern? ubi plurima negantium tum argumenta, tum auctoritates longâ serie conglomerat. Dnn. Jcti Argentoratens. vol. 1. consil. 2. num. 167.) affirmantium sententiam non solum veriore; sed & communiore

rem; imò etiam in Praxi usuque Germaniæ ferè universali receptam esse, apparet ex iis, quæ tradit Mevius, *part. 2. Decis. 372.* ubi ità notabiliter: Quæ enim terra hodiè est, ubi non possessor solvat onera ex bonis, quæ in istâ habet? quis terræ Dominus ex his sibi debita, cum collectam indicit, remittit? Evolvantur latissimè deducta à laudatissimis hujus inclutæ Tubingensis Facultatis Doctoribus, apud Besoldum, *part. 6. consil. 280. num. 21. cum plurib. seqq.* & quæ habet Grivellus, *Decis. Dolan. 11.* Franciscus de Amaya, *ad L. 2. num. 14. Cod. de annon. & tribut. B. Dn. Mylerus ab Ehrenbach/ de Statib. Imp. cap. 62. n. 4.* Philippus Knipschild, *de jurib. civitat. Imperial. lib. 2. cap. 17. num. 55.* Hieronymus Magonius, *Decis. Florent. 66. num. 2. & 9.* Bernhardus Græveus, *pract. Conclus. lib. 2. concl. 52. n. 13, & seq.* Franzk. *lib. 1. Resolut. 20.* & quem primùm nominare decuisset, celeberrimus Dn. D. Frommann/ Patron. & Præc. noster honoratiss. in tract. de Condominio Territor. *th. 52.* Suppositò hòc, nulla est dubitatio, quin etiam Forenses ab illis collectis, ad quas ratione suorum Bonorum obstricti sunt, immunitatem per Præscriptionem adquirere possint; id quod etiam in terminis, quod ajunt, terminantibus affirmat Cothmannus, *volum. 1. Resp. 11. num. 90. & seq.* ubi sic: quartò, inquit, principaliter in considerationem venit, quòd cum cives in bonis, quæ intra territorii fines possident, vel in totum, vel pro parte, immunitatem ab omni collectâ adquirere possint: Multò magis multòque fortius, pro bonis extra territorium positis, ex præscriptione longissimâ immunitatem adquirere affirmandum sit. Idemque nominatim de Forensibus, in hòc incluto Wirtembergiæ Ducatu prædia possidentibus, constituit Sereniss. Ejusd. LLator, in der Fürstl. Württemberg. Lands-Ord. *tit. 17. §. 3.* ubi dicitur: Doch welche Güter von Alter/ darvor (i. e. vor Steuern/ Schatzungen/ &c. ut habetur in §. 1. ejusd. tit.) gefreyet; welches die Innhaber (jungat. iterum §. 1. & 2. d. tit. ibi: von den auswendigen/ so Güter bey ihnen haben. & ibi: die gemeldten Ausleuth) glaublich darthun/ lassen wir Sie darbey bleiben.

II.

Sed & secundò, nihil refert, five ille qui hanc immunitatem ab onere collectarum præscribere volunt, vel præscriptam prætendunt, personæ sint veræ, five sint fictæ; v. gr. Monasterium, cujusmodi casum examinat Bursatus, *lib. 2. consil. 186. per tot.*

Tota civitas; prout in causâ civitatis Bremensis, talem immunitatem contra Archiepiscopum pro se prætendentis, prolixè respondit Justus Reuberus, apud Klockium, *tom. 3. consil. 153.* Addantur, quæ de immunitate Civitatis Remensis, contra Duces Meckelburgicos, deducit Colerus, in *consil. 1. præprimis n. 274.*

Certæ alicujus Provinciæ Nobilitas five Corpus Equestre, die in einer Provinz seßhafte Ritterschafft; intellige Mediata; cujusmodi exemplum

de Nobilitate in Archi-Episcopatu Magdeburgensi exhibet Mynsingerus, *Decad. 15. Resp. 1. per tot. jungat. princip. d. Resp. ibi*: In Sachsen zwischen der Ritterschafft im Erz-Stift M. und denen Stätten desselben Erz-Stifts/ anders Theils/ 2c.

De Immediatâ Nobilitate quid sit dicendum? mox subiciemus.
Sive denique tota aliqua Provincia.

III.

Præterea, Tertiò, tum personæ privatæ & inferioris conditionis; Marc. Anton. Natta, *consil. 226. num. 5. ibi*: quod verò ad præscriptionem etiam oppositam à parte dictorum *Particularium*. tum personæ illustres hanc immunitatem acquirere possunt, Barones puta, Comites, Principes, ut in terminis docet Henricus Bocer, *d. Collect. cap. 11. num. 80.* Philippus Knipschild. *de jurib. & privileg. Civit. Imperial. lib. 2. cap. 9. num. 65. ibi*: Status quoque Imperii. B. Dnn. Antecessores, *apud Besold. in Thes. pract. voc. Ritterschafft. pag. 836. vers. sed hæc quoad tempus 40. annorum.*

Sed quid dicendum de immediatâ Romani Imperi Mobilitate, in tractu Rhanano, Franconico & Suevico? Von der Freyen Reichs-Ritterschafft im Fränkisch-Rheinländisch- und Schwäbischen Kraiß? Singula Membra quod attinet, Illa non saltem ratione Bonorum Burgenfaticorum vel Paganicorum, Burger-und Bauren-Güter / quæ oneri collectarum antea obnoxia ipsi coëmunt, & per annos XL. à collectis immunia & libera possident, hanc immunitatem acquirere possunt; per ea, quæ supra à nobis ostensa, *cap. . 8. . ex Kreidemanno, von des Teutschen Adels-Stand. quest. 4. num. 57. cui addatur Bidenbachius, quest. nob. 19.*

Verum etiam idem dicendum videtur, quòd singula Membra, etiam ratione collectarum Imperialium, non quidem adversus Ordinem Equestrem, eandem libertatem præscribere possint; arg. eorum, quæ superius adducta ex Mynsingero, Modestino Pistoris, Manzio, & aliis.

Sed an integrum Corporis à dictis Collectis immunitatem præscribere possit? altoris indaginis Problema est. Illud constat, quòd Terinclusus ille Ordo ad Collectas Imperii (de Provincialibus enim non attinet dicere; ceu à quibus hæc Nobilitas, vigore tot Privelegiorum, indubitato immunis est. Evolvat. Kreidenmannus, *d. Q. 4. num. 13. Bocer. de collect. cap. 11. num. 35.*) non imperative vel coacte teneatur; vide tamen Bocerum, *d. cap. 11. num. 37. & seqq.* Sed Cæsarea Majestas ab Eodem solum ein mitleidentliche Hilff / eine freye Ritter-Steuer / seu subsidium, quod appellant, Charitativum, eò modò, quem exhibet laudatus Kreidenmannus, requirere soleat; datis etiam sub majore cæsareo Sigillò, solennibus Reversalibus, quibus Ordini de hac suâ immunitate caveatur & S. Cæsarea Majestas atteste-

attestetur, daß es eine freye Ritter-Steuer / und daß dieses der Ritterschafft an ihrer Freyheit nicht nachtheilig seyn solle. Kreidenmann. *d. loc. num. 81. cum seqq. & n. 282.* ubi hoc etiam ad Turcicas Collectas nominatim extendit. Addat. R. A. d. A. 1500. tit. was man mit den Ritterschafften zu Francken / Schwaben / und Rhein-Landen halten soll. Ordn. des Regiments zu Augspurg / eod. Anno aufgerichtet. tit. von der Ritter-und Knecht-Steuer. Reichs-Abschied. d. Anno 1542. §. Demnach haben wir. R. A. d. Anno 1576. §. dann weiters wollen wir nicht unterlassen. ibi : sich auch mitleidenlich und hilfflich zu erzeigen unbeschwehrt seyn wollen. Dominic. Arumæ. *Discurs. Jur. Publ. vol. 2. Disc. 7. §. 3. in fin.* beati Dnn. Antecessores hujus almæ Tubingen-
sis, in Resp. quod refert Chr. Besold. in *Thes. suo Pract. voc. Ritterschafft.* §. wann auch gleich des Reichs Ritterschafft ein Schagung.

AN igitur nulla hîc obtinebit Præscriptio? Sanè quidem, si nativæ subsidii, quod appellant, Charitativi illud enim, quod Socin. *vol. 3. consil. 16. num. 3.* dicit: Omne illud, quod Dominis à subditis præstatur, seu quod ab illis exigipotest, esse subsidium charitativum, quod & sequitur Referens apud Gilmann. *in symphor. supplic. part. 2. tit. 6. vot. 6. num. 27.* propterea non attendimus, quòd, licet constet, nonnullas collectas, Beeth / five Precarias, vel etiam subsidium charitativum appellari; illæ tamen Hodie necessitatem præstationis secum trahant; eleganter Carocius, *d. locat. tit. d. locat. vectigal. quest. 1. num. 10. & seqq.* Johannes Parladorius, *rer. quotidianar. lib. 1. cap. 3. num. 19.* Caspar Klock. *tom. 1. consil. 28. num. 145.*) naturæ inhæremus; si præpomis supponimus, quòd laudata Nobilitas ad collectas Imperii invita compelli five cogi non possit; de quò ita graviter laudatus Kreidenmannus: Die löbl. Freye R. Ritterschafft ist auch frey von der Kayserl. Cammer Unterhalt / und von den Collecten und Contributionen / welche auf Reichs - Lâgen / von Chur-Fürsten und Ständen sonderbar eingewilliget und geschlossen werden / und kan darwider der Freyen Reichs - Ritterschafft nichts mit Bestand angemuthet noch abgenöthiget werden. *d. q. 4. num. 81.* adeoque hoc subsidium non cessarium; sed voluntarium (ita enim subsidium Charitativum DDres distinguere docet excellentiss. Dn. Eincf / in *Dissert. de subsidio charitativo. cap. 1. in fin.*) esse supponimus; Hoc enim nunquam præscribi posse, tradit Meichsner. *Decis. Cameral. tom. 1. lib. 1. Decis. 6. num. 26.* Remigius de Gonny, *tr. d. subsid. Charitat. quest. 35.* Klock. *de contribut. cap. 1. num. 258.* Dn. Eincf *d. Dissertat. cap. 5. pag. 51.* Cæterum nos nihil in præsentia definimus. Videri tamen possunt, quæ circa Quaestionem: Utrum subsidium Charitativum sit libertatis an necessitatis? notabiliter sic concludit laudatus Gonnyus: quòd solvens hoc subsidium liberalitatem exerceat; recusans verò ejus præstationem injuriam committat,

& quòd charitas scripta fit, quæ necessitatem importat &c. Nec minùs in contrarium notari meretur, quòd omnes Imperii contributiones, quas Status contra Turcam, vel alium Imperii hostem promittunt, similiter non ex debitò; sed ex spontaneò & condolenti animò proficisci dicuntur. R. A. d. A. 1582. §. Welche von wegen aller Chur-Fürsten. ibi: mitleidentliche eingetwilligte Hülffe. R. A. d. Anno 1594. §. Biewohl nun Chur-Fürsten. ibi: Zu Abwendung des Türckischen Fürbrechens einer freywilligen mitleidentlichen Hülff-Leistung sich entschlossen. R. A. d. Anno 1598. §. Dabey denn auch. ibi: sich abermahls einer freywilligen Hülff-Leistung an Gelde &c. Si enim ex debitu hæ collectæ præstarentur, non in Comitibus, rogandò sed extra illa, mandandò, obtineri possent; judice Arumæo, tract. d. comitibus, cap. 8. num. 45. Et tamen libertatem ab hisce collectis præscribi valere dubitare nos non sinunt inferius tradita. cap. 4. §. 3.

IV.

Denique illud hîc quoque non prætereundum, quòd, quemadmodum aliàs in Præscriptionum materiâ juris est, ut possessio authoris profit etiam Successori, atque ita alienæ possessionis accessione uti liceat: §. 7. & 8. Inst. de usucapion. L. 14. eod. L. 2. §. 19. & seq. pro emptor. L. 13. §. 1. & seqq. de acquir. possess. L. 14. de divers. & tempor. præscript. Ità etiam in hujus immunitatis præscriptione quasi possessio defuncti, heredibus; & possessio authoris ejusdem Successoribus singularibus profit; secundum jura de hoc articulò aliàs constituta. Facit lex ult. ibi: Possessione scilicet non solum eorum, qui nunc detinent; verùm etiam eorum, qui antea possederant, computandâ. Cod. de fund. partrimonial.

V.

Quod concernit Personas, adversus quas hæc immunitas præscribitur, notandum est: quòd illa regulariter adversus eos, qui habent facultatem collectas indicendi præscribatur; Aymo Savillia, consil. 111. & qui hunc refert, Frider. Alb. Maulius, de collect. tit. 7. vers. negativam tenet; & contra illos regulariter omnes præscribi possit.

Undè hanc Libertatem sine dubio non saltem Par contra Parem & Inferiorem adquirere potest; e. g. Si Princeps aliquis adversus Comitem, vel Comes contra Comitem, Baro contra Baronem, ratione bonorum in hujus territorio sitorum, hæc prærogativâ, ex lapsu temporis, uti velit; de quo consultiss. Dn. Goswinus ab Esbach in supra laudatâ Dissert. d. immunitate à collect. cap. 3. §. 21. quam inseruit Notis & additionibus ad part. 3. const. 16. Jur. For. B. Carpzov. pag. 185.

Illud tamen in transcurso denuò repetendum, quòd contra immediatam Imperii Nobilitatem in Sueviâ, ratione prædiorum, quæ semel Illustri illi Corpori inserta, & pro quibus collectæ in communem ejus Arcam præstari

præstari solitæ, so der Löbl. Freyen Reichs-Ritterschafft in Schwaben incorp-
 orirt/ und mit der Contribution zu derselben vertreten worden / hanc immu-
 nitatem vix quisquam præscribendo acquirere posse videatur; per ea, quæ BB.
 Dñni Antecessores, in consilio, quod refert Christophorus Besoldus, in
Theaur. suo pract. voc. Ritterschafft. p. 836.

VI.

Idem verò tunc quoque sentiendum censemus, quando Inferior con-
 tra Superiorem, ex. gr. quando privatus, sive ille Forensis, sive sub-
 ditus sit, (de quo superius) adversus Civitatem, Baronem, Comi-
 tem, Principem, Ducem, qui à subditis suis non saltem Collectas
 Provinciales, die Land-; verum etiam Circulares, die Krayf- & Imperiales,
 die Reichs-Steuren/ exigunt, hanc libertatem acquirere vult; prout ista,
 eleganti hoc verborum compendiò, definit Bocerus, *d. tr. d. collect. cap. 11.*
n. 80. & in specie contra Principes Seculares hoc firmat Matthias Cole-
 rus, *consil. 1. num. 274.* ibi: *licet libertas non solvendi collectas, contra Principes*
Seculares, præscribi possit. Addantur plura ibidem sequentia, ubi de liberta-
 te contra Duces Meckelburgicos præscripta agit; contra Archiepiscopum,
 Justus Reuberus in *consill. Klockii, tom. 3. consil. 153.* adversus Civitates,
 Aymo Savillia, *consill. 111.* post Panormitan. Castrenf. Corne. Covarruvias,
ad capit. possessor. §. 2. num. 9. d. R. J. in. 6. & aliam quamlibet Universitatem
 Colerus, *d. loc.* Covarruvias, *ibid.* ut & generaliter adversus Fiscum, post
 Bartolum, Castrensem, Corneum, Romanum, Johannes Cephalus, *lib. 1.*
consil. 129. n. Reuberus, *d. loc. n. 295.* contra Fiscum & Rempublicam,
 post Alexandrum, Thomas Grammaticus, *Decis. Neapolit. 100. num. 24.* ibi:
quando hoc jus exigendi competit Fisco vel Reipubl. tunc libertas seu immunitas
illud non solvendi præscribitur 40. annis.

Imò hæc immunitas regulariter etiam adversus Summum Princi-
 pem, sive Imperatorem præscribi valet: quam sententiam variæ tum
 Juris Civilis, tum Recessuum Imperii Sanctiones confirmant.

De Jure Civili seu Justiniano hanc ipsam sententiam suprâ examinata
Lex ult. Cod. d. fundis patrimonial. extra omne planè dubium ponere videtur;
 fatente id etiam Zachariâ Vietore, *d. caus. exemption. Imper. conclus. 17.* Illud
 enim, quòd Collectæ non ipsi Principi, seu Imperatori; (hunc enim per-
 petuò, sub nomine Principis, in Legibus nostris indigitari nemo est, qui
 ignoret) sed Reipublicæ solutæ fuerint, obesse non potest.

At Recessus Imperii hujus thesios veritatem manifestè evincunt. Ità
 enim in Recessu de Anno 1548. §. und soll unser Kayserl. Cammer-Gericht ic.
 dispositum extat: Daß selbiges nicht allein in Sachen/ ob ein Stand billich
 oder unbillich ausgezogen sey; sondern auch/ ob Einer NB, Deß Reichs-

Auschlages befreyet; Darwider / wie in solchen Fällen recht ist / præscribirt; oder sonst aus erheblichen rechtmässigen Ursachen seine Hülff in das Reich zuthun nicht schuldig 2c. Wie Sie das / nach Gelegenheit der Sachen aus den Actis befinden / nach Ausweisung gemeiner Recht zu erkennen und endlich zu sprechen haben sollen. & in §. Wann auch ein Ausgezogener. inter alia hæc extant formalia verba: Wann ein ausgezogener oder ausziehender Stand ausführen wolte / daß Er wider Die Reichs: Anichläge und Hülffe legitimè præscribiret habe / der solle zu solcher Beweisung zugelassen werden.

Subscribunt nobiscum eidem sententiæ beatus Bocerius, *cit. loc.* Joachimus Mynfingerus, *d. Decad. 15. Resp. 1. num. 47.* ubi dicit: Et quòd hoc locum habeat etiam in Collectis ab Imperatore Romano, five Romano Imperio indictis, quis adversus illas, five ne illas solvere cogatur, immunitatem acquirere possit, expressè & in specie tradit Johannes de Platea, *ad l. 1. Cod. d. exact. & translat. mil. annon. (lib. 12.)* Laurent. Sylvan. *consil. 57. num. 14. & consil. 61. n. 31. junctis prolixè ibidem seqq. consultiss. Dn. D. Goggelius, d. Regib. Europæ. cap. 22. §. 40. ibi: Dicunt quidem nonnulli, collectas, cum sint mera facultatis, præscribi non posse; nec eam (scil. Præscriptionem) contra imperium, & contra Principem Superiorem non recognoscentem, currere: Attamen communior opinio contrarium adfirmat.* Amplissima Facultas hujus alme Tubingensis, *ap. Besold. in Thesaur. Pract. voc. Ritterschafft. pag. 836. §. sed hæc quoad tempus 40. annorum. ibi: & Status contra Imperatorem præscriptione se tueri velint.*

VIII.

Et quod porrò, ad eorum, quæ hucusque adducta, pleniorẽ intellectum omninò notandum; hæc ipsa immunitas interdum cum hoc effectu præscribitur, ut videlicet illud ipsum, quod præscribens, ratione suorum Bonorum, præstare debuisset, imposterum Alii, loco ipsius, Magistratui exolvant: Ità cum Civitates in Archiepiscopatu Magdeburgensi, ejusdem Archiepiscopatus Ordinem Equestrem acerrimè urgerent, ut Ille, unà cum ipsis, tum Imperiales, tum Circulares, tum denique Provinciales Collectas communiter subiret; laudatus verò Ordo abundè probasset, quòd per longissimi, imò immemorialis, temporis spatium nullæ aliæ Collectæ, quam solæ Turcicæ, ab ipso exactæ & præstitæ fuerint, Joachimus Mynfingerus desuper consultus, in hunc modum respondit: Es ist auch ungezweifeltens Rechtens / daß dasselbe / das die Grafen / so hiebvor die Reichs: Krayß- und Landesteuren des Erzb: Stiffts Magdeburg mit erlegen helffen / sich nunmehr von denselbigen Steuren des Erzb: Stiffts ausgezogen / allen und jeden Steurbaren Personen des Erzb: Stifftes gleich zur Beschwernung gereiche / und von Ihnen allen sämtlichen zu tragen sey; also daß

ein Stand vor dem andern damit allein möge belegt werden. Bartol. in l. ab omnibus. argum. illius textûs, de præscr. Ripa, ad L. 4. n. 36. ff. de re judic. d. Decad. 15. Resp. 1. n. 83.

Secundò, hæc immunitas interdum cum hoc effectu acquiritur, ut tum Præscribens, ratione suorum Bonorum, ab onere Collectarum immunitis sit & maneat; tum etiam Alii, pro rato ipsius, nullò onere prægraventur; in cujusmodi casu, ante proximum Biennium, almæ hujus Tubingensis nobilissimi Dnii Antecessores, super facto consulti, responsum sunt.

IX.

Tertiò, Immunitas ab onere collectarum interdum sic quoque præscribi potest, ut Præscribens tantummodò ratione unius ex pluribus, quos partim ratione suæ Personæ, partim verò ratione suorum Bonorum habet, Superioribus, ab hõc onere liberetur; ratione Alterius verò nulla propriè immunitas vel ex oneratio ad ipsum redundet. Undè, cum Anno 1666. inter Dominum Prælatus Monasterii S. Blasii ex unâ, & oppidum Comitatus Sulzensis Thingen/ ex alterâ parte, ratione quorundam inhabitatorum Pagi Braittenfeld/ qui in districtu dicti oppidi certa prædia coemerant, ejusmodi controversia exorta esset, quâ Dominus Prælatus à dictis incolis, ceu à suis subditis, propriè sic dictis; Magistratus verò oppidi, in cujus districtu bona illa sita erant, vigore Jurisdictionis, juris collectandi, & consuetudinis loci, (ultra ordinarias, ceu non controversas) etiam extraordinarias collectas prætenderet, ab amplissimò Facultatis Juridicæ collegiò hujus almæ Tubingensis, omnibus probè ponderatis, responsum fuit: Quòd quia Magistratus oppidi Thingen/ per & ultra longissimum temporis spatium, à possessoribus illorum prædiorum, nullas tales collectas extraordinarias, (utut incolis oppidi multoties indictas & ab illis solutas) exegerint; atque ità Possessores libertatem à collectis illis in loco rei sitæ solvendis quæfiverint; ipsi quidem imposterum, sicut hætenus, collectas ordinarias Magistratui oppidi; verum Extraordinarias, in locò Domicilii, exolvere debeant.

X.

Denique, Quartò, Immunitas ab onere Collectarum tunc quoque à DDibus, XL. annorum spatiò adquiri dicitur, quando Civitas aliqua contra Principem suum, cui illa limitatè subjecta est, immunitatem non ab ipsis collectis; sed tantummodò à jure sub collectionis præscribere vult; cujusmodi casum & controversiam, inter Archiepiscopum & Civitatem Bremensem, operosè & fusè examinat Klockius, tom. 3. consil. 153. per tot. imprimis n. 55. & aliam de aliâ Hanseaticâ Civitate, Thomas Merckelbach, in consil. 1. tractatui Klockii, de contribution. subjuncto. ubi tamen principaliter in præscriptione immemoriali sententiam suam fundat. vid. pag. 8. §. Was gestalt auch Städte und Unterthanen im H. Reich vorhanden,

CAPUT QUARTUM.

Objectum considerans hujus Præscriptionis.

I.

Objectum hujus Præscriptionis (puta Quadragenariæ) constituunt Collectæ, & Obligatio ad easdem præstandas, à quâ quis liber per illam efficitur; Et quidem, nostrò exiguo votò, regulariter Omnes; Ernestus Cothmannus, *Vol. 1. Resp. 11. n. 90. ibi: immunitatem ab omni collectâ & onere, five Municipales sint, quas & Rurales, ex Bertrando, lib. 1. consil. 141. n. 8. appellat Matth. Wesembecius, consil. 27. n. 26. quæ sc. ad sustinenda onera particularia alicujus municipii vel universitatis, vigore pactorum, non regalium, exiguntur. Klock. d. contrib. cap. 2. num. 149. Sive Præfecturales; Ampt-Steuren: jungat Klock. cit. loc. n. 148. De cujusmodi Collectis elegantem facti speciem exequuntur beati Domini Antecessores, apud Besoldum, part. 2. cons. 79. five Provinciales; Land-Steuren: Joachim Mynsinger. Decad. 15. Resp. 1. num. 77. Bocer. d. cap. 11. num. 80. & 81. Referens apud Gilmann. Symphorem. tom. 4. part. 1. vot. 30. n. 125. ibi: & hæc quidem non solum in Collectis Provincialibus, in Land-Steuren & Circularibus, Krayß-Steuren. Mynsinger. d. loc. Bocer. d. loc. (quæ v. c. ad debita Circuli dissolvenda, vel similes Circuli necessitates; Recess. Imper. d. Anno 1555. §. und da ein Chur-Fürst. 58. ibi: ihres Krayßes Hülff in des Krayßes und desselbigen Ständen gemeinen Sachen/ darzu sie von dem Krayß bewilliget. ex mutuâ Statuum seu membrorum Circuli conventionione, Schütz. de Stat. Rei Rom. vol. 2. Disp. 11. §. 5. lit. B. indicuntur. jungat. Bocer. d. Regal. cap. 3. n. 218. & cap. 4. n. 3. Gail. d. Arrest. cap. 10. n. 17.)*

Quamvis enim magis videatur Klockio, in præscribendâ immunitate à Collectis Circularibus tempus immemoriale necessarium esse; ubi addit: Hoc quoque, an ab istis Collectis immunitas tempore immemoriali adquiri possit? in arduâ quâdam causâ seriò disputatum esse, Litemque adhuc indecisam pendere. d. cap. 16. sect. 2. n. 122.

Attamen hoc fortassis non nisi ad illas Circulares Collectas pertinet, quæ utilitatem Imperii concernunt; & nihil sunt aliud, quam ipsæ Collectæ Imperiales, quas ab Imperatore & Statibus indictas, deindè cujuslibet Circuli Dux, per modum executionis, à singulis Circuli membris exigit; de quib. Mundius, de muner. & bonor. cap. 2. num. 121. 134. & seq. Dietherrus, in addition. ad Christoph. Besoldi Tract. Pract. voc. Krayß-Steuer. addatur Schütz. d. Stat. R. Rom. vol. 2. Disp. 11. §. 5. lit. B. Caspar. Klock. tom. 1. consil. 28. num. 158. Petrus Wesembec. consil. 42. n. 14. & seqq. vel de illis, quæ à Ducibus & Adjunctis Circularibus, non quidem vi alicujus Superioritatis,

quam

quam nullam in reliqua membra Circuli habent, *d. Recess. d. A. 1555. §. und obwohl.* indicuntur; sed ex Lege publicâ & concessione Imperatoris, vel etiam ratione negotiorum Circularium commissorum, cujusmodi sunt deliberatio pacis publicæ, sententiarum, mandatorum, & contributionum Imperialium executio &c. *Denais. in Jur. Camer. tit. 282.* quibus exequendis, & ut illa exitum sortiri valeant, quando media seu collectæ à Circulo exiguntur, dicuntur illæ Circulares; *Bocer. d. collect. cap. 3. n. 6.* quas alii etiam Imperiales non ineptè appellari valere contendunt. *Schüz. d. loc.*

Sive denique Imperiales; allgemeine Reichs-Steuren. *Bocer. d. loc. num. 81. ibi: Hic verò agimus de reservatis Principi in signum singularis privilegii, cujusmodi etiam est jus exigendi contributiones ob publicam Imperii utilitatem, vel necessitatem indictas: In his enim præscriptioni locus est, ut ex supradictis (jungat. num. 68.) patet. Mynsinger. d. Decad. 15. Resp. 1. in evolut. questionis 2. num. 77. ibi: und folget also hieraus/ weil die von Adel des Erzbischoffthums M. nicht allein über Reichs-verwährte Zeit/ (XL. scil. annorum de quò antea egit; jungat. num. 57. & 68.) besondern über aller Menschen Gedencen/ zu den Reichs-Steuren/ (außerhalb der Türcken-Steuer) von dem Jhren nichts contribuiert/ daß Sie auch deßfalls eben dardurch diese Freyheit præscribiret/ daß sie hinfürter zu denen Reichs-Steuren/ außerhalb der Türcken-Steuer/ von dem Jhren etwas zu contribuiren nicht schuldig seyn. Idem omnium apertissimè confirmatur ex iis, quæ tradit Modestinus Pistoris, vol. 1. consil. 4. per tot. inprim. num. 34. ibi: So achte ich darfür/ das 40. Jahr von der ersten Steuer/ die dem Reiche erlegt worden/ anzurechnen/ zu Einführung solcher Verjährung/ und zu Erlangung der angezogenen Freyheit und Immunität genugsam.*

II.

Ea, quæ proximè de Imperialibus Collectis adducta, plerisque Interppr. parum dubitationis, in illis casibus, habere videntur, quando quis talem immunitatem non immediate contra ipsum Imperium; sed tantummodò contra aliquem Imperii Statum præscribit & acquirit; ita ut ille, qui hanc immunitatem præscribi patitur, & procedente XL. annorum Præscriptione, pro ratâ præscribentis, Collectas ab Imperio indictas, & à reliquis suis subditis per subcollectionem exactas solvit, etiam imposterum has Collectas Imperio totas & integras, adeoque etiam illam præscribentis portionem, exolvere teneatur: Cum enim Imperio in ejusmodi casibus nihil penitus decedat; sed ille, qui hanc libertatem allegat, hoc saltem prætendat, ut Collectæ à cæteris Provinciæ Statibus vel incolis, qui ipsum tamdiu suâ immunitate gaudere passi sunt, absque suò concursu, Imperio exolvantur; eapropter huic ipsi Præscriptioni nihil prorsus obstare vel obesse videtur. *Modestinus Pistoris, d. consil. num. 31. in fin.* Ità enim, in simili, consuluit Abbas, vol. 2. consil. 26. quod, quamvis contra procura-

tionem Legatorum seu Nuntiorum Papæ & Diæcesis non currat Præscriptio: *Cap. Cum ex officii. X. de præscriptionib. cap. cum venerabili. X. de censib.* Si tamen Clerus alicujus Diæcesis solus, ultra hominum memoriam, ejusmodi onera & procuracionem sustinuerit solus, & econtra Monasteria illius Diæcesis nihil quidquam contulerint; tunc omnino Monasteria, non quidem adversus Legatos Papæ; vel adversus Episcopum; sed tamen contra Clerum, qui solus illa onera tamdiu sustinuit, Præscriptionem objicere, & vi ejusdem, petere possint, ut Clerus, non minus, quam hætenus, fecit, etiam impofterum pro Monasteriis ista onera agnoscat: eò quod per talem Præscriptionem nec visitatio, nec commoditas Legationum impediatur: Idemque latè post Johannem de Lignano, defendit Felinus, *in cap. Accedentes. n. 10. X. de præscription.* Undè ita, in casu de Comite quodam, qui hanc à Collectis Imperialibus libertatem adversus Episcopum & Status in illo Episcopatu, mododictas Collectas, per totos XL. annos, pro ratò illius exolvere solitos, prætendebat, sibi proposito Modestinus Pistoris, *cit. consil. num. 37.* Wann es aber gleich ohne das/ und solche Verjährung wider das Reich nicht möchte eingeführet werden; so stehet es doch allhier vornehmlich auf dem/ daß mein gnädiger Herr Graf von E. dieser Steuer halber nicht mit dem Reiche: sondern mit dem Bischoff zu thun hat; und wann gleich Seine Gnaden wider des Reichs Gerechtigkeit nicht sollte præscribiren können; so wolte doch daraus nicht folgen/ daß S. G. darum auch nicht wider den Bischoff und die Stifft-Stände præscribiren können/ daß dieselben die Reichs-Anlagen wie es von Alters herkommen/ allein tragen/ und damit S. G. verschonen müsten/ wie S. G. vorhin allwege verschonet blieben.

Idem etiam super Facto sibi obviam facto, tum de Provincialibus, tum Circularibus, tum, & non minus de Imperialibus quoque collectis, pro Ordine Equestri in Archi-Episcopatu Magdeburgensi, respondit Mynfingerus, *d. Decad. 15. Resp. 1. n. 83.* cujus verba jam superius, *cap. 3. §. 8.* à nobis relata. Idem denique in casu, quò Subditi quidam Palatini, in ditione Fuggerianâ prædia possidentes hanc à dictis Collectis immunitatem præscripsisse se dicebant, contra Dnum Comitem decidit Caspar Manzius, *in Centur. Decem. Palatinar. Q. 49. num. 12.* ubi sic: Nihil obstat, juri collectandi contra aliquem Comitem præscribi; quia per hoc Imperio nihil decedit; sed id tantum quaritur, ut Comes ipse, sine collectatione unius alteriusvè exempti, tributa Imperatori præstet. Commendatque hanc sententiam Recessus Imperii d. Anno 1548. §. und als durch die Kraiß-Berordnete auch fürgebracht: ibi: daß gleichwol etliche Stände ausgezogen; aber durch die ausziehende werden die Reichs-Anschläge der ausgezogenen erl. gt und entrichtet: Diemeil dann derwegen kein Streit noch Irrung ist/ auch dem Heiligen Reich deßhalben an seinen Anlagen und Gerechtigkeiten nichts abgeht; So lassen wir und gemeine Stände solches alles bleiben und beruhen/

ruhen/ 2c. Quamvis enim hic textus non de tali casu, quò quis à Collectis Imperio debitis per Præscriptionem ità liberatur, ut ipse easdem nec Imperatori nec alii Statui porro exolvat; sed de alio articulo, videlicet illà Exemptionis specie loquatur, quâ quis ex matriculâ immediatorum Imperii Statutum sive Civium eximitur, & ex immediato mediatu efficitur; quâ in specie exemptus nullam ipse libertatem ab Imperialibus Collectis acquirit; sed quas ille antea ipsi Imperio immediate præstare solebat, eas ipse nunc alteri Statui eximenti, & hic postmodò Imperio, pro illò, exolvit. jungat. Dn. Cancellarius Vietor, d. causis exemption. Imper. conclus. 17. ibi: *Quando & quomodo quis possit præscribere, ut Imperatori immediate non solvat, non subsit, sed alteri?* Quamvis inquam, ille textus de aliò diversò articulo loquatur: quia tamen, in hoc casu, quò quis à Collectis Imperio debitis contra alium Statum, easdem hætenus ex neglantia pro ipso solventem, libertatem præscribit, eadem illa ratio: quòd videlicet Imperio nihil decedat, procedit & obtinet; quocirca eundem, ad hanc dictorum Interppr. doctrinam roborandam, valde facere non ambigimus.

III.

Sed quid dicendum, quando quis libertatem ab Imperialibus seu universalibus Imperii Collectis, contra ipsum Imperium immediate, præscribere vult, ad hunc effectum, ut ipse imposte- rum illas collectas neque immediate neque etiam mediate Imperio exolvat, an tunc quoque XL. annorum Præscriptio sufficiat? An verò ad hanc immunitatem à Collectis ab Imperatore & Imperio indictis dicto modo præscribendam, tempus immemorabile necessarium sit? Prius illud, quòd immunitas ab hisce Collectis etiam contra Imperium immediate per quadragenariam Præscriptionem, cum titulo (qui ex solo tanti temporis decursu præsumendus) conjunctam præscribi possit, haud obscure tueretur Henricus Bocerius, *seped. cap. 11. num. 80.* ubi dicit: Quòd ipsi quoque Principes, Comites, Barones, Imperii Status hanc immunitatem legitimam Præscriptione adquirere possint; junctò n. *preced. 68.* ubi dicit: Ad legitimam Præscriptionem sufficere tempus XL. annorum cum titulo (uti dictum) præsumptò conjunctum. Idemque etiam admittere videtur Thomas Merkelbach, in *consil. 1. tractatui Klockii, de contribution. subjuncto, pag. nob. 8. §.* was gestalt auch Stätte und Unterthanen. ubi dicit: daß auch Stätte und Unterthanen im Heil. Reich vorhanden / so solcher / i. e. der Reichs-Steuer halber / weder dem Reich / noch andern Ständen unterworfen / das wird mit dem Abschied d. Anno 1648. §. und als erslich von See- und Hansee- Stätten / 2c. in specie bewähret; also / daß die Præscriptio, ratione Collectarum Imperialium, verstat- tet / auch in decisione causarum darauf geurtheilt werden muß

muß; quod maximè (Igitur Quadragenariam Præscriptionem non videtur excludere: cum particula Maximè regulariter implicativa sit; & casum magis dubitabilem includat; per txx. & plurimas authoritates Augustinus Barbosa, *tract. d. Dictionib. usufrequentiorib. dict. 197. num. 1. § 12.*) de immemoriali tempore verum existimo.

Et omninò si hæc Quæstio ex juris privati seu Romani principiis definiri deberet; non ineptè ex superius deductis diceretur, quòd etiam ab Imperialibus Collectis libertas, 40. annorum decursu, contra ipsum Imperium immediatè, & hòc cum effectu, ut Præscribens imposterum easdem nec ipse, neque alius pro illò Imperio præstet, præscribi valeat; per supra citatam *l. ult. Cod. d. fund. patrimonial.* aliaque ibidem adducta jura. Tametsi enim Andreas Gailius, de Jure Romano, in rebus concernentibus Statum Imperii, vel ejus; quam vocant, Superioritatem, aut tributorum exactiorem, nullam Præscriptionem, cujuscunque licet temporis, currere existimet, per *tx. in l. comperit. 6. Cod. d. præscript. 30. vel. 40. annor. l. 1. § 2. Cod. ne rei dominic. vel templor. vendicat. d. l. fin. Cod. d. fund. patrimonial.* quibus etiam jungit textus Juris Canonici, in *cap. cum inter. X. de consuetud. cap. cum non liceat. X. de præscription. cap. cum ex officii. X. eod. in observat. suis pract. lib. 1. Obs. 21. num. 16.* Attamen ex præcedentibus apertè satis constat, quòd ex dictis textibus non saltem hæc ipsa Gailii sententia nullò modò probetur; sed potius contrarium, præprimis ex *d. l. ult. Cod. d. fund. patrimonial.* si omninò hæc quæstio de collectis Imperii ejusque decisio ex Jure Communi petenda esset, demonstrari valeret; in quò posteriore nobis patrocinator magnificus Dn. Ericus Mauritius, Augustæ Cameræ Imperialis splendidissimus Assessor, in *dissert. de matriculâ Imperii, 0. 47.* ut & Dn. Cancellarius, Zacharias Vietor, *tr. d. causis exemption. Imper. conclus. 17.* ibi: *prisco sanè ævo sicuti omnes actiones Fiscales 30. & 40. annorum spatio tollebantur: ita quoque exemptiones à solutionibus contra Principem aut Fiscum, iisdem annis &c.* quod iisdem ferè verbis etiam à Dominis Antecessorib. hujus Eberhardinæ confirmatur ap. *Besold. in Thes. Pract. voc. Ritterschafft. pag. 835. §. & quamvis prisco ævo.*

Sed hanc ipsam Quæstionem de immunitate à Collectis Imperii, contra illud præscribendâ, non ex Jure Communi; verum ex Legibus & Constitutionibus Imperii nostri Romano-Germanici dilucidandam esse, contendit Meichsnerus, *tom. 3. Decis. 6. num. 39.* Gailius, *d. loc. num. 15.* illustris Dn. Mauritius, *d. dissert. 0. 47.*

Has ergò si exactiùs intueamur, non aliam illæ, ad hanc immunitatem contra Imperatorem & Imperium acquirendam, quàm solam temporis immemorialis, Præscriptionem, admittunt; ut inprimis videre est in Recessu Augustano, d. Anno 1548. §. wann auch ein ausgezogener ibi: *Daß Er je in Menschen Gedächtnus/* 2c. Dn. Vietor, *cit. loc. ubi dicit: ob*

præsentem Imperij usum (contra dispositionem Juris Civilis) sancitum esse, ne Præscriptio procederet, nisi memoriam omnem excederet Vetustas BB. Dnn. Antecessores apud Besold. *cit. loc.* Dn. Goggelius, *de Regib. Europ. cap. 22. num. 40.* Hahn. *ad Wesemb. tit. d. jur. immunit. ad verba: à summo principe in fin.*

Et quamvis primâ fronte rem insipientibus inter non-privilegiatas seu ordinarias, & inter privilegiatas Imperii collectas, zwischen des H. Reichs gemeinen oder nicht privilegirten/ und zwischen desselben privilegirten Hülffen distinguendum videatur; sic, ut nempè minus tempus ad immunitatem à Collectis Ordinariis necessarium videatur: Si enim libertas à Turcicis Collectis per immemoriam Præscriptionem acquiritur, ut inferiùs docebimus; fanè non sine causâ dicendum videbatur, quòd immunitas ab aliis non-privilegiatis; sed ordinariis & communibus collectis 40. annorum decursu quæri possit: Facit d. Rec. d. Anno 1548. §. und soll unser Kayserl. Cammer-Gericht. ubi dicitur; Quòd hæc Quæstio: An quis libertatem à Collectis Imperii legitimè præscripserit? ex jure communi decidi debeat; ibi: Ob einer des Reichs Anschlag befreyet? dawider / wie in solchen Fällen recht ist / præscribiret? nach Ausweisung NB. gemeiner Rechten zu erkennen und endlich zu sprechen haben.

Attamen (ut nec hoc dissimulemus) mododictus Recessus hoc ipsum discrimen expresse reprobatur, & proinde non aliam, quàm solam temporis immemorialis, Præscriptionem, in acquirendâ immunitate à qualibuscunque Imperii Collectis, admittere videtur. in d. §. wann auch ein ausgezogener. ibi; und dargegen wider Ihne nicht dargebracht werden möchte/ daß er je in Menschen-Gedächtnis/ in des Reichs gemeinen und nicht privilegirten Hülffen contribuiert/ oder einen Anschlag gereicht und bezahlt habe. Addantur, quæ tradit Casparus Klockius *d. cap. 16. sect. 2. num. 109.* ibi: *Neque §. us. allegatus hoc vult* Sc. Philippus Knipschild, *de jurib. & privileg. Civitat. Imperial. lib. 1. cap. 18. num. 59.*

IV.

Quòd verò nonnulli constanter pertendunt, hanc immunitatem à Collectis Imperii non posse ità adversus Imperium præscribi & acquiri, ut quis ab illis tam mediata quàm immediata immunis fiat, & tamen Imperii Majestatem recognoscat; ut opinatur Johannes Cammannus, *tract. d. Regalibus, Disput. 12. §. 24.* ibi: *Quando quis immunitatem à collectis, tam mediata quàm immediata solvendis, ex Præscriptione venditat, Imperii autem Majestatem, tanquàm Superiorem recognoscit, vix auditur contra Imperium.* Quò etiam inclinare videtur Dn. Vietor, *d. conclus. 17. in fin.* ibi: *Interpellatum non Imperio; sed ipsi, tanquàm ordinario Principi, tributa pendisse: quò deficiente salva Imperii actio est, nec præscriptio pro libertate allegari potest.* Nam qui solvere tenetur, etiamsi

seculo nihil exolverit; libertatem tamen uscepisse non concludet. Unde etiam mododictum Imperii Recessum nonnullos tantummodo de eo Exemptionis genere exaudire dicit Klockius, quando Status aliquis ex immediatō mediatus efficitur, quod scilicet præscriptione adquiri possit, ut hoc modo exemptus non amplius Imperio; sed eximenti contribuere cogatur: *d. contribut. d. cap. 16. sect. 2. num. 109. vers. Non quoq. ad stipulari possum.* Quod sentire, præter alios, videtur etiam Dominus Knipschild. *d. cap. 18. num. 59. & seqq.* ubi sic: Atque hæc quidem procedunt, quoad præscriptionem immedietatis, ut quis scilicet Imperatori immediatē non subfit, vel contributiones non solvat; sed alteri Statui &c. Nos tamen cum Klockio facere malumus, & salvō meliore, quod decenter veneramur, cujuscunque judiciō, firmissimē nobis persuasum habemus, quod Status Imperii, libertatem à Collectis eidem debitīs, per lapsum temporis immemorialis, etiam immediatē adversus Imperium, præscribere possint; ita scilicet, ut nec ipsi, neque alius pro ipsis Imperio quidquam præstet; Klock. *d. cap. 16. sect. 2. num. 109. in fin.* Statusque Imperii libertatem à collectis dictō tempore præscribentes nihilominus suam immedietatem salvam retineant, & matriculā, ob id, expungendi non veniant. Ad quod probandum ipse ille Recessus d. Anno 1548. §. wann auch ein ausgezogener. inprimis conducit: In hoc enim §. non saltem de illō Exemptionis genere agitur, quando Status aliquis Imperii per alium superiorem Statum, ab immediatā Imperij jurisdictione; (salvā tamen mediatā; de quō Dn. Myler. tr. d. Principib. & Statib. Imper. cap. 99. num. 9. celeberr. Dn. Mauritius, d. Dissert. d. Matriculā Imper. §. 45.) eximitur; quō pertinent illa d. §. verba: Wann auch ein ausgezogener oder ausziehender Stand die Possession vel quasi Libertatis ausführen wolt/ also/ daß Er/ der ausgezogene dem ausziehenden Stand ohne Mittel unterworffen/ nicht Stimm und Stand in Reichs-Versammlungen/ auch keine Lehen vom Reich hätte/ und dargegen wider Ihn nicht dargebracht werden möchte/ daß Er je in des Reichs gemeinen und nicht privilegierten Hülffen contribuiert/ oder einen Anschlag geraicht und bezahlet habe: Verum etiam, Secundō, de illis agitur, qui à Collectis Imperio debitīs, per legitimum privilegium immunes redditī; d. §. ibi: oder im Fall daß ein ausgezogener oder ausziehender Stand ausführen wolte/ daß Er/ der Reichs Anschlag und Hülff haben sonderlich/ und dermassen/ wie es in einem solchen Fall/ beschehen solle/ privilegiert sey. Tertiō de illis, qui hanc à dictis Collectis libertatem per legitimam Præscriptionem impetrarunt; ibi: Oder wider des Reichs Anschläge und Hülff legitimē præscribiret habe; imō etiam, Quartō, de illis ibi agitur, denen Ihre Grafschaft/ Herrschaft/ Stätt/ Schlösser oder andere Güter/ die ihr Eigenthumb/ und schon zuvor in Ihrem Anschlag begriffen/ über das noch weiters in die Reichs-Anschlag gezogen werden wollen: De his, inquam, singulis in d. §. distinctē tractatur; ac proinde membrum primum de

de illo Exemptionis genere agens, quò quis ex immediato mediatu effici-
tur, cum membro Tertiò, quod de immunitate adversus Imperium præ-
scripta agit, non confundendum; sed diligentissimè ab eodem discernen-
dum. Et quod hujus §. membrum Tertium haudquaquam de illis, qui
per alios exempti; & ex immediatis Imperii Statibus illorum subditi effecti
sunt; sed de illis ipsis expressè loquatur, qui à Collectis Imperio debitis,
per Præscriptionem, contra ipsum Imperium immunes facti sunt, sic, ut
nec ipsi, neque alius pro illis Imperio quidquam præstet, apertissimè liquet
ex proximè præcedente §. Und soll unser Kayserl. Cammer-Gericht; ceu in
quò ex professo de illis tractatur, qui à dd. collectis se immunes præten-
dunt, & expressè Imperiali Camera injungitur, ut illa non saltem in causis
exemptionis per alios Status factæ inquiret & cognoscat: An Status inferior
à Superiore justè, an injustè exemptus fuerit? ibi: nicht allein in Sachen/
ob ein Stand billich oder unbillich ausgezogen sey? sed quòd Ea-
dem præterea super his quoque causis statuere debeat: Utrum quis à Col-
lectis Imperio debitis vel Privilegium, vel per legitimam Præscriptionem
immunis factus sit, vel denique ex aliis legitimis causis collectas Imperio
præstare recuset? ibi: Sondern auch / ob einer des Reichs Anschlag
befreyet? darwider / wie in solchen Fällen recht ist / præscribiret?
oder sonst / aus erheblichen rechtmässigen Ursachen / seine Hülff / in das
Reich zuthun nicht schuldig? Et in hac ipsa sæpèdicti Recessus interpre-
tatione nos haud parum confirmant ea, quæ nervosa in hanc rem brevitate
commentatur Thomas Merckelbach. d. consil. 1. pag. 8. §. Besonders es wird
auch zum Dritten.

Secundò hæc sententia etiam ex eò satis clarè probatur, quòd in dicto
Recessu, de Anno 1548. §. hätte aber der ausgezogen. super hac quæstio-
ne: An Status ab aliò Statu exemptus, Eximenti, cum onere collectarum
pro ipso, Imperio præstandarum, an verò sine eò accrescere debeat? ex-
pressè sancitur; Quòd, si Status exemptus, priusquam matriculâ eximere-
tur, intra hominum memoriam Imperio ipse nullas solverit collectas; ex-
emptus eximenti sine onere accrescere, adeoque Status eximens, pro illò
exempto, Imperio iridem, sicut ipse exemptionem suam, nihilolvere de-
beat. ibi: Hätte aber der ausgezogen / ob Er gleich in des Reichs Anschlägen
begriffen / dem Reich weder vor / noch hernach / nie nichts geleistet / Derelwig
soll dem Gewinnenden sonder alle Beschwerde zu stehen / dieweil
solcher Gewinnender mehrers oder weiters nicht / dann was Er zuvor (h. e.
ante hanc ipsam exemptionem) gehabt / bekommen und erhalten. Ex hoc
§. ad ipsam Solis mensam apertissimè ponitur, quòd, si Status ille, qui nullas
Imperio, intra hominum memoriam, collectas exolvit, non fuisset ab aliò Statu
exemptus, ille non minùs suà immunitate à Collectis Imperii legitime præ-
scripta

scriptâ, necdum exemptus, atque ita adhuc salvâ suâ immedietate, gaudere potuerit, & actualiter gavissus fuerit, quam postmodò, subsecutâ ejus exemptione, tum ipse Exemptus, mediatu effectus; tum etiam Eximens eâdem potitur. Si enim Exemptus, ante exemptionem suam, atque ita eò tempore, quò ipse adhuc immediatus Imperii Status erat, hac immunitate gavissus non esset, vel eâdem gaudere non potuisset; sed collectas intra hominum memoriam semel, bis, tervè Imperio solvisset; tunc utique nec eximens, ex personâ Exempti, ullam immunitatem vindicare sibi posset, per verba expressa ejusdem §. ibi: doch mit dem Anhang/wo sich befünde/ daß ein ausgezogener Stand/ innerhalb Menschen Gedächtnus/ eins/ zwey/ oder mehrmal/ hätte dem Heil. Reich gesteuert/ und also das Reich in quasi possessione wäre/ der solle nachmals ungewaigert steuern.

Tertiò dicta sententia etiam ex eò satis clarè elucescit, quòd dictus, & alii Imperij Recessus, illos, qui hanc à collectis Imperij immunitatem ex privilegio acquisiverunt, & illos, qui eandem legitimè præscripserunt, jungat & æquiparet. d. §. und soll unser Kayserl. Cammer-Gericht. ibi: ob einer des Reichs Anschlag befreyet; darwider/ wie in solchen Fällen recht ist/ præscribiret. &c. & §. seq. wann auch ein ausgezogener. ibi: daß er des Reichs Anschlag und Hülffe halben præscribirt seye; oder wider die Reichs-Anschlag legitimè præscribirt habe. Quis verò ignoret, posse quem Statum Imperii esse, & amplissimas sub Imperio possessiones tenere; & nihilò tamen secius ex privilegio à contributionibus immunem existere? Habere hoc inprimis Teraugustam & Triregiam Domum Austriacam, ut ad contributiones compelli nequeat: habere id plures alios ex privilegio, commemorat & nominat Johannes Limnæus, d. J. Publ. lib. 1. cap. 7. num. 97. Quemadmodum itaque Privilegium hoc efficit; ita nullum est dubium, quin idem etiam legitima Præscriptio efficere valeat; observante id in terminis laudato Limnæo, d. cap. 7. num. 98. ibi: Imò expressè Imperii Recessibus comprobatur, contra indictiones extare privilegia; sed & Præscriptionem &c. Quicquid enim privilegio quæsitibile est; id & Præscriptione, præsertim temporis immemorialis, (quæ potentior Privilegio) quæsitibile esse, passim tradunt Interppr. Hincque in comparandâ immunitate etiam Præscriptionem vim Privilegii habere DDres itidem communiter assertant, de quò testatur Conradus ab Einsidel. tract. d. Regalib. cap. 3. num. 299.

Quartò si dicti Imperii Recessus, qui de immunitate ab Imperialibus collectis loquuntur, de solis illis, qui, ex immediatis mediati effecti, & Matriculâ exempti, Collectas, quas antea Imperio solverunt, post Exemptionem suam eximenti exolvunt, intelligi deberent; tunc profectò illa omnia, quæ de Præscriptione hujus immunitatis in tot locis disponuntur, non rebus; sed verbis scripta forent. Quò pactò enim illos, qui collectas ab Imperio publicè indictas non quidem Imperio immediatè; sed tamen mediatè per manum Principis, qui illos exemit, eidem exolvunt, à col-

collectis Imperii immunes dicemus? Et quid interest Imperii, five tales collectæ immediatè, five saltem mediatè eidem præstentur? Certè nihil omninò, juxta textum expressum in d. Recessu d. Anno 1548. §. und als durch die Kräiß-Beordnete auch fürbracht. Necesse ergò est, ut hos ipsos Recessus de illis, qui nec ipsi, neque aliis pro ipsis Collectas Imperio debitas solvunt, accipiamus. Klock. d. cap. 16. sect. 2. num. 109.

Et quid, Quintò, obstaret, quò minùs immunitas à Collectis Imperii etiam ità adquiratur, ut quis de cætero non minùs quàm hactenus, ejusdem Majestatem, ceu Superiorem, nihilominùs recognoscat? Certè ità subjectio Statùs exempti haudquaquàm tollitur; neque cæteræ illustriores Cæsareæ Authoritatis notæ vel enervantur, vel abdicantur; sed commoda saltem Cæsareæ Jurisdictionis (ex tacitâ Cæsaris & Imperii voluntate; per supra deducta. cap. 2. §. 10.) imminuuntur. Ille siquidem, quia collectarum solutione immunis est, nihilominùs sui Principis Superioritati obnoxius manet: Superioritati? imò ipsi etiam potestati collectas ei imponendi: Si enim, ob singularem, extremam & summam necessitatem Collectas indicare opus sit; tunc ut nullum Privilegium, ità etiam nulla, quancunque licet temporis, Præscriptio prodest, ut quis à collectis servetur immunis. Conradus ab Einsidel, tr. d. Regalib. cap. 3. num. 301. Addantur tradita à Merckelbachio, d. consil. 1. pag. 10. §. nichts thut auch der fünffte Gegenwurff. Neque duo hæc: Exemptum esse, & subditum esse, in unò subjectò incompatibilia existimantur. Dominicus Arumæus, d. comit. cap. 4. num. 86. Gail. d. pignoriatio. cap. 15. num. 2. quemadmodum de liberis & immediatis Imperii Nobilibus primus almæ hujus Eberhardinæ Cancellarius, Johannes Nauclerus, generat. 43. fol. 231. Et quod mirum ait, videtur, cùm Principes, Comites & Barones, quoties Imperii necessitas exigit, obsequia Cæsari, tanquàm subjecti præstant; inferioris tamen gradûs Nobiles se exemptos dicunt; & tamen Romanum Imperatorem, ut suum naturalem Principem, omnes recognoscunt.

Nec propterea talis Status, qui hanc à Collectis Imperialibus libertatem præscripsit, ex Matriculâ expungitur; sed Status Imperii nihilominùs est & manet; per tradita illustris Dn. Assessoris Mauritii, d. Matriculâ Imperii. §. 5. in fin. ibi: Nec officit, si privilegiò aut aliò jure aliqui à contributione immunes sint: Nam & his adscribitur, nihil eos debere.

Atque hoc ipsum, Sextò, inprimis confirmat magnus nostræ Germaniæ Jctus, Thomas Merckelbach, dum in hancce notabilem sententiam scribit: Was gestalten auch Stätte und Unterthanen im Seil. Reiche vorhanden / so solcher Steuer halben / NB. weder dem Reich / noch andern Ständen unterworffen / das wird mit dem Abschied d. Anno 1548. in §. und als Erstlich. fol. 6. von See- und Hansee-Stätten in specie bewähret; also, daß die Præscriptio, ratione Collectarum Imperiali-

perialium, verstattet/ auch in decisione causarum darauf geurtheilet werden muß. *In fasciculo consultation. tractatui Klockii, de contributionib. subjuncto, consil. 1. pag. 8. § pag. 11. §.* Dannenhero mehrgedachte Statt/ A. immemorialis temporis præscriptione wider den B. ja auch das Heil. Reich verhoffentlich gnugsam versichert; sonderlich auch der Ursachen/ daß dieselbe sich in totum von des Heil. Reichs Superiorität nicht auszuhalfstern; sondern dasselbe quoad Jurisdictionem gehorsam erkennen thut.

Idem etiam comprobatur Theodorus Reinkingk, *tract. d. R. S. & E. lib. 1. class. 4. cap. 1. num. 41. § 42.* ubi dicit: quod, licet ad probandam quasi possessionem Status Imperii (præter alias duas ab ipso ibidem notatas qualitates) etiam illud conducatur, si quis indictiones & Collectas Imperio immediate, pro rata sua, quovis tempore solverit: N. A. d. Anno 1548. §. Wann auch ein Ausgezogener. Si tamen quis duas reliquas qualitates probaverit, ille fundatam habeat intentionem; tametsi collectarum solutionem probare non possit; quia fieri possit, ut quis privilegio, vel Præscriptione ab hoc Onere immunis sit; quod & dicit Limnæus, *d. cap. 7. num. 98.* Addantur omnino gravissimæ querelæ, quas ex ore Sacratissimorum Imp. Ferdinandi I. Maximiliani II. & Rudolphi II. tum etiam Legatorum Austriacorum, præcipue in Comitibus 1598. & 1603. effusas mutuatur celeberrimus Dominus Delhofen/ *in Templo Pacis, seu Orat. Panegyric. 5. pag. nob. 219.* ubi dicit: Plurimas Prælaturas, Fundationes, Civitates, aliosque Imperio addictos, in tabulis illius (licet, præter Imperatorem, neminem Superiorem recognoscentes) non comprehensos, exortes & immunes à communi causâ in Collectis Imperii hætenus fuisse.

Addantur alia, pro stabiliendâ hac adfertione à Klockio & aliis congesta argumenta, quæ inferius, studio ab his nostris rationibus separata, referemus.

V.

Sed jam aliud spargimus Eridos pomum; dum, quid in specie de Turcicis Collectis, von denen Türken Steuern/ (quæ unam ex præcipuis Imperialium Collectarum speciem constituunt. Reichs Absch. d. Anno 1542. 1548. & passim. Theodor. Reinking. *d. R. S. & E. lib. 1. class. 5. cap. 4. num. 201.*) haberi debeat? sub ferram disputationis vocamus. Quoad illas quamplurimi primæ authoritatis DDres ita sentiunt: Quod istæ Collectæ à Præscriptione omnis immunitatis omnino immunes sint, adeoque nullâ prorsus, quancunque licet temporis, utut immemorialis, Præscriptione fieri possit, ut quis ab illis eximatur; Hos inter, præ cæteris, eminent Bocetus, *d. cap. 11. num. 88. § seq.* Johannes Köppen, *quæst. 61. num. 16.* Regnerus Sixtin. *tract. d. Regalib. lib. 2. cap. 14. num. 127. cum seqq.* Conradus ab Einsidel/ *in simili tract. cap. 3. num. 302. pag. nob. 750.* Hunnius ad Treutler.

vol. 2. Disp. 22. §. 4. quæst. 28. Frideric. Albert. Maulius, tr. d. collect. tit. 7. num. 15. Meichsner. Decc. Cameral. tom. 2. lib. 1. decis. 6. num. 64. Modestini. Pistor. vol. 1. consil. 4. n. 1. Theodor. Reinking. d. loc. n. 200. & seq. Martinus Magerus, tr. d. Advocat. armat. cap. 6. n. 52. ibi: non obstante ullâ præscriptione. Dn. David Grisch. in Disp. inaugur. de contribution. §. 55. Petrus Gilkenius, in commentar. ad Authent. quas actiones cap. 9. n. 19. Cod. d. SS. Eccles.

VI.

argumenta, quæ hujus sententiæ patronos in eandem traxerunt, sequentia ferè sunt:

Quod, ut in genere Imperiales; ita etiam hæ collectæ (quas jura Feudalia extraordinariam Collationem ad felicissimam Cæsarei Numinis expeditionem appellant. 2. Feud. 56. Speidel. voc. Reichs Anlag. Bocer. d. collect. cap. 2. num. 4. Schütz d. Stat. R. Rom. vol. 2. Disp. 11. §. 5. lit. A.) vim veterum illorum tributorum obtineant, quæ Imperatori in signum Supremi & utilis Domini præstari solebant; Reinking. d. cap. 4. num. 205. Atqui contra hæc tributa & publicas functiones omnino nullam Præscriptionem locum fortiri, evincere videtur ex l. 6. Cod. d. præscr. 30. vel. 40. annor. Ludovic. Molina, d. J. & J. Disp. 74. vers. Secunda Conclusio. Addat. Klock. tom. 1. consil. 28. num. 326. Quod etiam illa generalia pertinent: quod nemo debeat ἀκέραιος esse; c. omnis. 2. de censib. quod obedientiam præscribere possit nemo; cap. cum non liceat. X. d. præscription. quod de sui Principis Superioritate, per Præscriptionem, tametsi maximè immemoriam, se eximere possit nemo, per l. fin. Cod. ne rei domin. l. 6. Cod. d. oper. public. quod illustant Autores allegati à Klockio, cap. 16. sect. 2. num. 93. Arnoldus Engelbrecht. in disquisit. de jurisdic. Imper. §. 101. Conradus ab Einsidel d. Regalib. cap. 3. n. 300.

Secundò inquirunt: In omni Præscriptione requiritur Bona Fides, ad minimum præsumpta: Illa verò in proposito ex hac ratione, non potest non abesse, quia quilibet scire debet, se ad ejusmodi collectarum solutionem obstrictum esse.

Tertiò dici potest: Has collectas ob publicam nominis, totiusque Christiani Orbis utilitatem indici: Ejusmodi verò præscriptiones, quæ publicæ derogant utilitati, admittendas non esse, arg. L. 10. Cod. de SS. Eccles. jungatur Sixtinus, Mynsingerus & Heigius, in locis, relatis à Merckelbachio, in fascic. consultation. tractatui Klockii, d. contribution. subjuncto. consil. 1. pag. 6. §. Zumahl daß nicht allein keine immunitates.

Quartò illud quàm maximè hanc eandem sententiam confirmare videtur, quod publica Imperialis Senatûs consulta omnes Privilegiatos, & ab ordinariis collectis exemptos, ad hæc Collectas enixissimè obstringunt; ut inprimis ex Rec. Wormatiensi d. Anno 1498. tit. von dem gemeinen Pfennig. princip. ibi: alle und jede Menschen / sie seyen Geistlich oder Weltlich / Niemandes ausgeschlossen, ex Augustanis,

d. Anno 1542. §. Und nemlich sollen. 52. ibi : Niemand's ausgenommen / auch unangesehen aller Verträge / Freyheiten / Indulten / und Herkommen &c. nec non de Anno 1544. §. und nemlich sollen alle. 27. ex Ratisbonensibus, d. Anno 1576. §. und nachdem diese ansehnliche Hülffleistung d. Anno 1594. §. nachdem. 11. cum seqq. de Anno 1598. §. Diereil dann. 12. & de Anno 1603. §. nachdem. 18. & seqq. elucescit. In his enim & aliis Imp. sanctionibus, omnibus conventionibus, Exemptionibus, & immunitatibus, quocunque modo acquisitis, aperte derogatur. Hocque ipsum in Causa Magistri Teutonici Ordinis contra Comites ab Oettingen / consideratum fuisse, refert Meichsnerus, *Decr. Cam. Imper. tom. 2. lib. 1. decis. 6. num. 64.* movetque id ipsum cum primis Bocerius, *d. cap. 11. n. 88.* Addantur, quæ tradit Conradus ab Einsideli *tract. d. Regal. cap. 3. num. 320.* Dn. Fritsch. *de Necessit. concl. 6. num. 5.* Magerus, *d. loc. n. 54.*

Quintò neminem illud communissimum DDrum effatum latere potest, quòd immunitas alicui à solitis & insolitis Collectis concessa ad illas, quæ ob publicam necessitatem indictæ, non extendatur: quod, in terminis terminantibus, Collectis his Turcicis accommodat Magerus, *tr. de Advocat. armat. cap. 6. num. 61. vers. ex quibus inferendum.*

Adeò, ut, Sextò, nec ipse Imperator, in præjudicium Imperii, hanc collectam cuiquam remittere possit; per deducta à Klockio, *d. contribut. cap. 16. sect. 1. num. 40. & seqq.* post plures alios, Martinus Magerus, *d. cap. 6. num. 60. & seqq.* Quod etiam in Camerâ, in causâ Fiscalis, adversus Episcopum Ratisbonensem d. 4. VIIbris. Ann. 1550. decisum perhibet Thomas Merckelbach, *in consil. 1. dicto Klockii tractatui subjuncto. pag. 6. vers. Sondern auch /* Secundò, in unterschiedlichen Reichs-Abschieden. ubi porro ex Recessu, d. Anno 1529. expresse constitutum refert: daß keiner bey der Kayserl. Maj. umb deren Nachlaß sich bewerben solle. Undè etiam dicunt, super hisce collectis nec privilegium à Cæsare cuiquam indulgeri valere: eò quòd id publicæ utilitati adversari censeatur; per tradita Barbosa, *ad l. 1. part. 7. n. 57. vers. potest. soluto matrimonial.* & per tale Privilegium Imperium laceretur eique suus nervus, quò deficiente ipsum etiam Imperium deficere necesse sit, adimatur; Sic ut propterea hujusmodi exemptio subsistere non possit; cum Princeps non possit viscera Imperii eviscerare; quia suæ ipse dignitatis homicida ita fieret, post Rolandum à Valle, Merckelbach. *d. loc. Dn. Struv. in Syntagm. feud. cap. 6. aphor. 21.* Daniel Otto, *d. J. P. cap. 11. num. 15. pag. nob. 433. & seq.* Hahn, *ad Wesemb. tit. d. j. r. immunit. ad verba: à summo Principe.* latè Magerus, *d. Advocat. armat. c. 6. n. 58.*

Imò, Septimò, ipse Imperator de Bonis & Ditionibus suis, quas tanquam privatus possidet, hanc ipsam collectam præstare jubetur: Rec. Imp. d. Anno 1512. §. und soll solche Hülff. 6. & §. Wo aber. 10. in fine. ibi: auf Uns und alle Stände. & §. seq. Bocerius; *d. cap. 11. num. ult.* Thomingus, *Decis. 55. num. 21, & seq.* Quomodo ergò quisquam alius libertatem ab illis præ-

prætendere valeret? Dn. Fritsch. d. *Necessitate conclus.* 6. num. 5. Richter. d. *Veritat.* 24. n. 29.

Unde etiam, Octavó, cum Anno 1658. de eligendó novó Augustissimó Romani Imperii Capite ageretur, tam Evangelici quam Catholici Status, tum temporis in inclytá Francofordiá præsentés, in suis communibus, ad tt. futuram Capitulationem Electori Moguntino, d. 17. 27. April. exhibitis monitis, inter alia monuerunt: Daß kein Stand/ welcher Sessionem & votum auf Reichs-Conventen hat/ von denen Reichs-Hülffen und Anlagen/ unter was Vorwand solches geschehen möge/ sich befreyungsweise zu eximiren/ noch von dem Römischen Kayser selbstén dergleichen Exemption zu ertheilen: sondern jeder Stand zu Leistung seiner Schuldigkeit durch behörige Mittel angestrengt; auch/ so lange Er solche Reichs-Hülff und Anlage nicht præstirt/ zur Session und Voto nicht admittirt/ über das auch wider solche contumaces, vermöge der Executions-Ordnung/ verfahren werden solle; ut refert Eitel Friederich von Herden/ in der Grundveste des Heil. Röm. Reichs/ im dritten Stück/ cap. 3. pag. nob. 228.

VII.

Verum, insuper habitis omnibus his rationibus, (de quibus inferiùs) affirmativam, quòd videlicet etiam Turcicæ collectæ non quidem nostræ Quadragenariæ; sed tamen Immemorialis Præscriptionis objectum constituent, propugnant alii & ipsi non quintæ classis Interpretes; præcipuè verò in hac materiâ versatissimus Klock. d. cap. 16. sect. 2. num. 100. & seqq. Henric. Hahn. ad Wesembec. tit. d. jur. immunit. verb. à summo Principe. in fin. ibi: & denique præscriptione immemoriali, etiam contra Reichs- und Türcken-Steuer. post Gilmannum & alios, Dn. Goswinus ab Esbach/ d. Dissert. d. immunit. à Collect. cap. 3. §. 23. Thomas Merckelbach. in consil. 1. tractatui Klockii, de contribut. subjuncto.

Referamus, ut hoc magis isti Tractationi sua constet plenitudo, jam sollicitè à Klockio, pro asserendâ tum in specie à Turcicis, tum ab aliis quibusvis Imperii Collectis immunitate, dictò tempore acquirenda congesta argumenta; eòdem quidem ordine, quò ille utitur, à nobis exhibita; sed novâ partim luce, partim probatissimorum Autorum magmentò, & non prorsus inutili *ὑπερβαλλόντι μέρει* hinc indè illustrata.

Ille primum hujus Decisionis fundamentum desumit ex cap. 26. §. prætereà. ubi Panormitan. X. d. V. S. quod etiam Zoannettum, d. Imper. Roman. num. 137. in eundem sensum trahere, recenset d. loc. n. 100.

Secundò adducit Recessum Imperii de Anno 1548. §. und soll Unser Cammer-Gericht. 54. qui §. nominatim de illis agit, qui à Contributionibus seu Collectis Imperii se exemptos prætendunt, & Augustam Imperii Cameram cognoscere jubet: Ob ein Stand billich ausgezogen/ wider des Reichs-Anschläge præscribirt/ oder sonst aus erheblichen rechtmässigen Ursachen seine

seine Hülff in das Reich zu thun nicht schuldig. Cui parallelus in eodem Recessu est §. Wann auch. §6. ibi: oder wider die Reichs-Anschlag und Hülff legitimè præscribiret habe. Klock. d. loc. n. 101. Dn. Esbach. d. loc. Thomas Merckelbach. d. consil. pag. 8. §. Besonders es wird auch zum Dritten.

Tertiò haud parum lucis huic sententiæ confert Recessus d. Anno 1544. §. Daß auch solche Hülff. 7. ubi Electores & reliqui Imperii Status eximentes (So von Alters her etliche Stände/ von und aus des Reichs Hülff/ an Sich gezogen/ und gegen dem Reich vertreten) promittunt, quòd Status exempti Collectas Turcicas, pro illâ vice, citra tamen præjudicium suæ exemptionis, solvere debeant, vel ipsi eximentes easdem pro illis præstare velint. ibi: Sollen und wollen die Chur-Fürsten und Stände/ Dieselben ihre ausgezogene Stände/ ihre gebührende Anlagen zu dieser Hülff erlegen lassen/ oder doch für Dieselbe selbst entrichten und darlegen; doch mit dem geding und Bescheidenheit/ daß solche ihre Bewilligung ihnen künfftig an Ihren alten Freyheiten/ Rechten und hergebrachtem Gebrauch zu keinem Abbruch oder Nachtheil gelangen solle. Quæ sanè protestatio inanis planè foret, si nullus Imperii Status à Turcicis collectis exemptus esse posset. Klock, d. loc. num. 102.

Majorem, quartò, eidem sententiæ parit auctoritatem jam laudatus Recessus d. A. 1548. §. Hätte aber. §8. ceu in quò constituitur, quòd Exempti, qui antea nihil contribuerunt, Eximentibus Statibus sine onere accrescant; & quòd eximentes tùm demùm pro iis contribuere teneantur, wo sich befunden/ daß ein ausgezogener Stand/ innerhalb Menschen Gedenscken/ eines/ zwey/ oder mehreremahl dem Heil. Reich gesteuert hätte/ und also das Reich in quasi Possessione der Collectionation wäre; Ex quò, à contrariò petitò argumentò, luculenter satis liquet, quòd, si exemptus, intra hominum memoriam, collectas non solverit, tunc nec ipse Exemptus, neque Eximens pro illò quidquam solvere teneatur.

Et quid tandem clarius, quid apertius esse posset, quàm sanctio modò-dicti Imperii Recessus, in §. Hätte auch. post paucos interjectos sequente, ubi dicitur: Daß die Ausgezogene (sive Status exempti) so hiebevör einige Anlagen nicht erlegt/ und also in possessione vel quasi Libertatis seyen/ biß zu endlichem Austrag der Sachen darbey gelassen; und hierwider weder sie/noch die Ausziehende zu einiger Bezahlungen angehalten werden sollen. Klock. & Esbach. citatis in locis.

Apertissimus verò, quintò, in eandem sententiam textus etiam occurrit in Recessu de Anno 1594. §. und damit unsers 17. in quò disponitur: Quòd Status Exempti, qui non sunt in possessione vel quasi Libertatis, collectas pro rato vel ipsi, vel Status eximentes pro ipsis easdem exolvere teneantur; his verbis: Sollen diejenige Stände/ so durch andere ausgezogen/ und nicht in possessione vel quasi Libertatis seynd/ ein jeder seine

seine Anlag entweder selbst/ oder die ausziehende Stände / vor sie/ zu bezahlen schuldig seyn. Ex quâ sanctione, in aliis quoque Recessibus repetitâ, indubitato evinci videtur. quod illi econtra, qui in possessione vel quasi Libertatis hujus sunt, collectari non possint. Klock. d. loc. num. 104. Addatur inprimis Recessus de Anno 1576. §. Wann auch in dieser allgemeinen hochnothigen Hülffleistung, ibi: So sollen diejenige Stände/ so nicht in possessione vel quasi Libertatis seynd/ ein jeder seine gebührende Anlag entrichten: Doch in andern Fällen an ihrer Gerechtigkeit nichts benommen. Rec. d. Anno 1582. §. Wann auch in dieser allgemeinen, ubi eadem omnino verba leguntur.

Hincque, sexto, de liberâ & immediatâ in Sueviâ, Franconiâ, & tractu Rhenanô, Nobilitate; hinc item de Civitatibus Hanseaticis, passim dicitur: Quod illæ inharundem Contributionum communionem allici, non cogi debeant. Recess. Imp. d. A. 1548. §. und als Erstlich in solcher Ringerungs-Handlung, ibi: Wiewohl nun solcher Articul allein auf die See- und Ansee-Stätte/ die solcher Hülff halben (des gemeinen Pfennings wider den Türcken/ ut dicitur in verbis proximè antecedentibus) weder dem Reich/ noch anderen Chur-Fürsten/ Fürsten oder Ständen unterworffen seyn wollen. Reichs-Absch. d. Anno 1500. tit. was man mit der Ritterschafft zu Francken Schwaben und Rhein-Landen thun soll. ibi: wollen auch mit der Ritterschafft ernstlich handeln und reden lassen/ zu obangezeigtem Christlichen Fürnehmen ihr getreue Hülff zuthun. R. Absch. de A. 1576. ibi: Wir wollen auch zu mehrer Bestärckung solcher nothwendigen defension mit den Hain- und See-Stätten handeln lassen. Addantur, quæ tradit Thomas Merckelbach, in fascic. consultat. tractatui Klockii de contribution. subjuncto, consil. 1. pag. 5. §. nachdem nun bey vorgehenden contributionibus, & seqq. §.

Atque inde quoque est, quod dictæ Civitates sæpè non omnes, nec ut universum aliquod Corpus; sed ut singulæ, aliquid, Cæsareæ Majestati, Illas semper requirenti, salvis immunitatibus, præstant & conferunt; ut docet Merckelbach. d. consil. pag. 10. §. Einmahl weisen die Reichs-Abschiede aus. Klock. d. jurib. & privileg. Civitat. Imperial. lib. 1. cap. 5. num. ult. in fin. Addantur, quæ tradit Sinold. Schütz. d. Stat. R. Rom. vol. 2. Disp. 11. §. 6. in fin. Petrus Denaisius, ad Jus Camer. tit. 99. §. 26. Klock. d. loc. num. 105. & cap. 14. sect. 3. Dominic. Arumæus, commentar. d. Comitibus, cap. 4. n. 125. & 130.

Neque, Septimò, hæc sententia præjudicio destituitur. Cum enim in causa Fiscalis adversus Civitatem Hamburgensem, Procurator Civitatis, post litem contestatam, pœnitentiâ ductus, Exceptiones quasdam peremptorias, interque illas, etiam Præscriptionis objiceret dicendo: Quod Civitas in Possessione libertatis constituta, & nunquam Imperio collectas solverit, pronunciatum fuit; Partes procedere debere, non obstantibus Exceptionibus; refer-

reservatis tamen in genere exceptionibus competentibus imposterum proponendis : quæ reservatio ideò expresse facta, ne existimaretur, ademptam esse Exceptionem Præscriptionis relevantem, ut ex anonymo Augustæ Imper. Camerae Assessore refert Klock. *d. loc. n. 106.*

Denique dicunt: Quòd, cum per Præscriptionem immemoriam jura Superioritatis & Supremæ eminentiæ, quæ aliòquin penes Imperatorem resident, adquiri possint; de quò Balbus, Peregrinus, Hieronymus de monte, Gailius, Kirchovius, Gaden, Schurffius, Everhardus, Bertazzolius, pluresque alii relati à Klockio, *d. loc. num. 107.* quam sententiam magis communem esse Aymo Cravetta, *de Antiquit. tempor. part. 4. §. materia singularitatis, num. 73.* & verissimam perhibet Fernandus Vasquius, *illustr. controvers. lib. 2. c. 8. num. 8.* multò magis de collectis ut quæ saltem symbolum ac nota quædam illius eminentiæ sunt item dicendum; ne fortius sit signum, quàm est signatum. Saison, *in consuetudin. Turonens. tit. 34. num. 10.* Gail. *d. Arrest. Imper. cap. 7. num. 24.* Christoph. Winzler. *tr. d. collect. obs. 18. num. 1.* Adde quòd & aliàs præscriptio libertatis favorabilior sit quàm servitutis; & faciliùs Præscriptio alicujus qualitatis, per quam res saltem deterior fit, quàm illa, per quam res tota aufertur, admittatur. ex Vasquio, Klock. *cit. loc. num. 108.* Merckelbach. *d. consil. 1. pag. 11. §. In Ableitung des letzten Gegenwurffs. in fine.* ex Corneo, Beati Domini antecessores apud Besold. *in Thesaur. Pract. voc. Ritterschafft. pag. nob. 832. §. intelliguntur sanè ejusmodi alienationes.*

VIII.

Hæc argumenta, & hos imprimis ex Recessibus Imperii (ex quibus hæc quæstio potissimùm decidenda) laudatos textus tanti æstimat Klockius, ut, quid ad illos sufficienter responderi queat, se non videre constanter asserat. Quamvis enim Recessus d. Anno 1548. primâ fronte non de Turcicis; sed ordinariis & non privilegiatis Collectis loqui videatur, §. Wann auch 56. ibi: in des Reichs gemeinen und nicht privilegirten Hülffen: Attamen tum antecedentia, tum consequentia, ut quæ non minùs de Turcicis, quàm aliis Imperio debitis Collectis concepta, aliud evincere, & hoc ipsum, quòd immunitas etiam à Turcicis Collectis per immemoriam præscriptionem adquiri valeat, non destruere videntur; jungatur imprimis §. und als Erstlich in solcher Regierungs-Handlung ibi: Die Hülff des gemeinen Pfennings wider den Türcken. & ibi: Die solcher Hülff halber/ weder dem Reich/ noch andern Chur- Fürsten/ Fürsten oder Herren unterworffen seyn wollen.

Secundò hic §. non hoc intendit, quòd tantum à Collectis ordinariis seu non-privilegiatis immunitas præscribi, & solum quoad illas Præscriptio allegari possit; Verùm hoc saltem dicere Klockio videtur: quòd, si Fiscalis probare possit, illum, qui libertatem à Collectis prætendit, intra hominum memoriam, ordinarias Imperii collectas solvisse, Præscriptio frustra

strà objiciatur; & consequenter, si de hoc constet, ille multò magis ad solutionem collectarum Turcicarum compelli valeat.

Tertio istum Sum non minùs de Turcicis, quàm de aliis Imperio debitis, collectis exaudiri debere, etiam inde evincitur, quòd & alii Recessus, nominatim & specificè à Turcicis Collectis immunitatem adquiri posse, adstruunt; jungat. Recessus d. Anno 1544. §. und wiewohl gemeine Stände. ibi: gegen obgemeldten unsers heiligen Christlichen Namens und Glaubens Erb-Feind dem Türcken junctò §. seq. Daß auch solche Hülff. Reichs Abschied. d. Anno 1594. §. Wiewohl nun Ehr-Fürsten. ibi: Zu Abwendung des Türckischen Fürbrechens einer freywilligen mitleidenlichen Hülffleistung sich entschlossen. junctò §. und damit unsers Kayserl. Cammer-Gerichts. ibi: und dieweil in diesem hochnothwendigen Berck. R. U. d. Anno. 1576. §. Wann auch in dieser allgemeinen hochnothigen Hülffleistung. junctis præcedd.

Et quamvis, Quartò, nonnulli existiment, sæpeditos Recessus de eò exemptionis genere loqui, quando Status aliquis ex immediatò mediatu efficitur, arbitrati, quòd per Præscriptionem adquiri possit, ut hòc modò exemptus non ampliùs Imperio; sed eximenti contribuere cogatur; pro quâ sententiâ (ut nec hoc taceamus) valdè facere videntur illa Recessus de Anno 1544. supradict. §. Daß auch solche Hülff. verba: So von Alters her etliche Stände von und aus des Reichs Hülff an sich gezogen / und gegen dem Reich vertreten. Recess. de Anno 1548. §. Wann auch ein Aufgezogener. ibi: Die Possession vel quasi Libertatis ausführen wollte / also / daß Er der ausgezogen / dem ausziehenden Stand ohne Mittel unterworffen. Recess. de Anno 1594. §. Und damit unsers Kayserl. ibi: Sollen die jenige Stände / so durch andere ausgezogen ic. Attamen, Primo, in contrarium notandum venit, quòd, qui ità exempti sunt, ab Imperialium collectarum solutione planè non sint immunes; sed quod hætenùs ἀμέσως five immediatè ipsi Imperio, id illi imposterum mediatè, per illum nempe Principem, cujus subditi facti sunt, Imperio contribuant. jx. tx. expressum in eod. Rec. d. Anno 1548. §. Ob aber der. & §. seq. ubi dicitur: quòd hæc ipsa Exemptionis Species, quâ scilicet ille, qui hætenùs immediatus Imperii Status fuit, à Superiore Statu, immediatâ Imperii Jurisdictione eximitur, tùm demùm sine onere collectandi contingat, quando scilicet Exemptus, collectas Imperio, intra hominum memoriam, nunquàm exolvit; Si verò Imperium in quasi Possessione collectationis sit, tunc illa exemptio non aliter, quàm cum onere Collectarum Imperio solver. darum procedat. Et cùm, secundò, liquidum sit, hòc modò Imperio nihil penitus decedere; eapropter de illis, qui ità exempti, nulla prorsùs controversia vel quæstio esse dicitur; nec Fiscali Imperii adversus illos actio competit. tx. express. in Recess. Imp. d. Anno 1548. §. und als durch die Krayß-Berordnete.

ordnete. ibi : Ist / in Berathschlagung diß Punctens / befunden / daß gleichwohl etliche Stände ausgezogen; aber durch die Ausziehende werden die Anschläge der Ausziehenden erlegt und entrichtet. Dieweil dann derwegen kein Streit noch Irung ist / auch dem Heil. Reich deßhalb an seinen Anlagen und Gerechtigkeit nichts abgehet. So lassen Wir und gemeine Stände solches alles bleiben und beruhen. Textus verò à Klockio & asseclis citati non de ità exemptis, ex quorum Exemptione Imperium nihil detrimenti capit; sed de illis manifestè concepti sunt, qui, in possessione Libertatis constituti, nec ipsi, nec alii pro iis collectas exolvunt; & de his in §§is mox subsequenibus (inter alia, quæ porro, & præter hoc, ibi constituuntur) dicitur: quòd Fiscalis contra illos coram Camerâ agere; d. §. Etliche andere aber. quòd Camera cognoscere & judicare postmodò debeat: An ità exemptus libertatem à Collectis legitime præscripserit? §. und soll unser Kayserl. Cammer-Gericht. quòd, si Status aliquis probare velit, se contra collectas Imperio debitas, wider die Reichs-Anschläge und Hülffe / immunitatem legitime præscripsisse, id etiam ante Litis contestationem probare possit. §. Wann auch ein Außgezogener re.

Tertiò, si dicti Recessus de illis loquerentur, qui collectas, quas antea, ceu immediati Imperii Status, Imperio ipsi præstiterunt, mediati effecti per alios Status Imperio exolvunt; tunc consequens foret, quòd tales vel ipsi, vel Eximentes, illorum nomine Collectas has Turcicas bis solvere cogerentur: Ita enim habetur in superius allegato Recessu d. Ann. 1544. §. Daß auch solche Hülff: Sollen und wollen die Ehr-Fürsten / Fürsten und Stände / so von Alters her etliche Stände von und aus deß Reichs Hülff an sich gezogen / und gegen dem Reich vertreten / h. e. qui collectas, quas illi Imperio prius ipsimet solverunt, ab iisdem per modum subcollectionis exactas Imperio præstant, Dieselben Ihre ausgezogene Stände / ihre gebührende Anlangen / nach inhalt obangeregter Anschläge / zu dieser Hülff dißmal erlegen lassen / oder doch für dieselben selbst entrichten und darlegen. Si igitur hic Recessus, juxta mentem nonnullorum, de illis, qui collectas, quas ipsi Imperio prius solvere solebant, mediati effecti Eximenti contribuant, intelligi deberet; tunc consequens foret, quòd ipsi (1.) unà cum reliquis Eximentis Status subditis; & deinde denuò vel ipsi, vel Princeps eximens, illorum nomine, Collectas has Turcicas præstare teneretur; id quod absurdum, & Bona Fides nullatenus patitur. l. 56. d. R. Jur.

I X.

Illud supervacuum est denuò monere, quòd hujus Affirmativæ sententiæ patroni ad immunitatem ab his collectis acquirendam non Quadrage-

dragenariam ; verum Immemorialem Præscriptionem requirant ; per superius allegatum Imp. Recessum, de Anno 1548. S. wann auch. ibi : daß Er in Menschen Gedächtnus. & S. wa aber innerhalb Menschen Gedencfen. Klock. d. loc. num. 107. Dn. Esbach. d. Dissert. 0. 23. Hahn. d. loc.

X.

Ad argumenta in contrarium allata, & quidem ad Primum ita respondent :

Legem 6. Cod. de Præscript. 30. vel 40. annor. eidemque parallelum canonem, jubemus. 16. quæst. 4. non nisi de illis præstationibus, tributis seu functionibus loqui, quæ dantur in signum veræ subjectionis ; non verò de iis, quæ Principi in signum singularis Privilegii sunt reservatæ. Gilmannus, Pistoris & plurimi alii superius allegati, cap. 0. Quibus adde Abbat. Afflict. Pap. Bellameram, laudatos à Marco Anton. Peregrino, d. jur. fisc. lib. 6. tit. 8. numer. 9. Casparum Manzum, in Centur. Decr. Palatin. quæst. 49. num. 9. & 10. Ludovic. Molin. d. Just. & Jur. Disp. 74. vers. secunda conclusio.

Ponamus verò etiam, Turcicas Collectas juxta veterum Tributorum naturam considerandas esse ; quod fecit Referens in causa Mainz contra Erfurt / primi & secundi mandatorum, relatâ à Meisnero, tom. 2. decis. 9. Attamen vix est, ut dicta Lex 6. etiam immemorialem Præscriptionem excludat. Hæc enim nec in Lege, nec in Statuto, nec in Privilegio, tametsi omnem, verbis universalibus, & geminatis, Præscriptionem prohibente, exclusa censetur ; annotante Felino, Angelo, Cravetta, Balbo, Tiraquello, Pinelló, Chassanæo, Molinæo, in locc. quæ refert consentiens Klockius, d. sect. 2. n. 111.

Illud, quòd nemo possit ἀνεπαλῶ fieri ; quòd ab obedientiâ ; quòd à sui Principis Superioritate se subducere possit nemo, nimis debile est, quàm ut ullum in propositò possit obicem ponere. Si enim de omnimodâ Exemptione, quæ omne Imperium excutit & exuit, hîc quæreretur ; fortassis non malè cum Dn. Vietore asseveraretur : Quòd suprema Jurisdictio, quòd obedientia, quòd omnimoda libertas nullò penitus tempore & in æternum præscribi non possit ; per d. L. 6. L. fin. Cod. ne rei domin. L. 6. Cod. de operib. public. cum Paponio, lib. 5. tit. 10. Arrest. 11. Enenkelio, d. privileg. lib. 2. cap. 5. num. 68. Cabedo, part. 2. Decis. 33. num. 2. & pluribus aliis, quos refert Dn. Cancellarius Vietor, d. causis Exemptionum Imper. conclus. 12. Sed cum ille, qui hanc à Turcicis collectis immunitatem præscripsisse se dicit, sub summâ Cælaris Jurisdictione, sub fide Imperii nihilominus maneat ; & hæc ipsa Immunitas cum non adeò magna devotionis publicæ fraude conjuncta sit ; quocircà vix est, ut illa axiomata contra validitatem hujus Præscriptionis quidquam validi inferant. Sicut enim ex eo, quòd inferiores nullò modò Majestatem adquirere possint, nullatenus sequitur : quòd etiam ejus jura sive Regalia præscribi non possint ; Ità etiam hoc ab omnimodâ Superioritatis exclusionem peti-

mentum ad excludendam Præscriptionem libertatis à Collectis Imperio debitis, præcipuè Turcicis, haudquaquam procedit. Conradus ab Einsidel. *tr. d. Regal. cap. 3. num. 301.* Neque deficit tum præsentium temporum, tum veteris ævi hoc apprimè confirmantium exemplorum frequentia. Ità Bataves olim à Romanis subactos nihilominus tributorum expertes mansisse, author est Tacitus, *Histor. lib. 4. § in libello d. morib. German.* Ita pariter Ilienses, referente Callistrato in *L. 17. §. 1. ibi: Iliensibus plenissima immunitas tributa est. ff. de excusation. tutor.* ibique Gothofred. *lit. p.* ubi laudat Strabonem, Suetonium, Tacitum, Livium, Cujacium; ità Cæsarienses; ità Capitulenses five Hierosolymitani, tradente Paulo, in *l. fin. §. 7. ubi iterum Gothofred. lit. i. ff. de censib.* ita denique Achæi, quod memorat Plinius, *4. Histor. Nat. cap. 12.* & plurimi alii à publicis functionibus immunes fuere, & tamen æquissimè Imperio paruerunt, cum Zoanetto, *d. Imper. Roman. num. 162* laudatus Victor, *d. conclus. 12. in fin.* ubi ista eleganti hac coronide coronat: Proinde novum videri non debet, quòd hodie commoda Cæsareæ Jurisdictionis præscribantur; quia ista exemptio subalternum solummodò Dominium mutilat; cæteras verò Cæsareæ authoritatis notas illustriores non abdicat, non enervat. Ità fere dictò locò laudatus Cancellarius.

Dn. Klockius (ut jam supra in Octavâ ratione meminimus) etiam omnimodam Exemptionem, per lapsum temporis immemoralis acquiri valere arbitratur, & proinde nec illa à Dissidentibus tanti existimata axiomata attendit, innixus iis, quæ Cravetta, Berous, Oldradus, & Vasquius ad illa respondent, in *locc. cit. d. sect. 2. n. 114.* quem etiam sequitur Thomas Merckelbach. *d. consil. 1. pag. 8. §. nec obstat. § §. seqq. in primis in §. In Abtaltung des letzten Gegenwurffs.* Sed cum hoc asserere valde periculosum sit; neque eò delabi necessitas deponat; quare nos meritò dictum Dn. Vietoris responsum præferimus. Addantur interim, quæ contra hanc omnimodam ab omni Imperio exemptionem graviter declamant Richardus Dieterus, *d. Summa Summi Imperii potest. conclus. 206.* Thomas Michael. *d. jurisdict. conclus. 8. lit. D.* Martin Mager. *tr. d. Advocat. armat. cap. 6. n. 37.* post plures alios Philippus Knipschild. *tr. d. jurib. § privileg. Civitat. Imperial. lib. 1. cap. 18. n. 49. § seqq.* sibi tamen contrarius *eiusd. lib. 1. cap. 4. num. 44.* ex Erenkelio, Bodino & Sixtino, Beati Dnn. Antecessores, *ap. Besold. in Thes. Pract. voc. Ritterschafft. pag. 833. §. omnimoda quidem Libertas.*

XI.

Secundum argumentum à defectu Bonæ Fidei, in omni Præscriptione necessaria, de promptum, ex iis, quæ supra cap. 2. § 7. à nobis deducta, vel ultrò expirat. Si enim Bonæ Fides etiam ex lapsu XXX. annorum jure præsumitur; si Præsumptio malæ fidei, quæ contra Præscribentem militat, ex dictimodò temporis decursu purgatur: quantò magis hoc procedet in præscriptione, cujus nulla in contrarium memoria extat? quæ vim contractus, justæ causæ, tituli, veritatis, legis, privilegii, juris deniq; plenissimi obtinere possim

dicatur? *l. ult. ff. d. aq. & aq. plu. arc. act. l. hoc jure. ff. d. aq. quotid. & astiv.* Fabius Turretus, *consil. 71. n. 33.* Mastrillus, *Decis. 114. n. 19.* post plurimos alios, quos collaudat, Mynfingerus, *Decad. 15. Resp. 1. n. 58. cum seqq.* Tiraquell. *tratt. de Nobilit. cap. 14.* post Matienz. Covarruv. Garfiam, Molinam, Mieres, Georgium, Borellum, Gutierrezium, Amaya, *ad l. 3. n. 17. C. d. annon. & tribut.* Ut adeò nec illud *jx.* tradita Interpret. hinc rectè opponatur: Ille, qui hujus temporis præscriptionem allegat, vel ejus author scivit, se ad collectarum solutionem teneri. Ergò statim mala fides contra illum probata, & præscriptio vitii convicta est: Inde enim quamplurima secutura absurda, & omnia fere jura de servitutum, vectigalium & aliorum Regalium præscriptione eversum iri, existimat Colerus, *ad cap. quoniam. num. 30. X. de præscription.* Illud quidem certum est, quòd Mala Fides, reverà talis, etiam immemoriam Præscriptionem excludat & impediat; *jx.* supra firmata, *cap. 2. §. 60.* Sed quòd, positâ scientiâ obligationis ad solvendas collectas, simul etiam Mala Fides ponatur & probata sit, hoc equidem DDibus valde dubium videtur; jungat. Klockius, *d. loc. n. 116.* Amadeus Eckolt. *ad tit. d. jur. immunit. §. 6. ibi: vel Sciens: non solvit per tempus immemoriam.* Christ. Phil. Richter. *Velit. Academ. 24. num. 138. ibi: si scientes &c.*

XII.

Qui tertio Argumento à commodò publico seu salute Reipublicæ prætextitur color, ab ipsomet Principe manifeste refellitur in *L. 4. Cod. de præscript. 30. vel 40. annor.* ubi publicum quoque Jus, in quâcunque licet causâ, vel quâcunque personâ (posthabitò Reipubl. quæ hinc semper subest, utilitate) 40. annorum jugi silentio extinguì statuitur. Et frustra *Lex. 10. Cod. d. SS. Eccles.* in subsidium vocatur; ut quæ de privilegiis à privato impetratis, non de immemoriali hac Præscriptione, quæ omni privilegiò potentior est, loquitur. Addatur Klock. *d. loc. num. 117.*

XIII.

Quartum argumentum ex illis variorum Recessuum verbis, in quibus omnis à Turcicis collectis exemptio, libertas, immunitas, Præscriptio, Pacta & transactiones à necessitate easdem solvendi liberantes cassantur, & tam liberi, quàm non liberi, tam exempti, quàm non exempti eas solvere jubentur, omnium robustissimum & ità comparatum est, ut illò confutandò hætenus varie laboratum sit.

Cum verò hi §§i, in quibus, non obstante ullâ exemptione vel Præscriptione, Omnes hasce collectas exolvere jubentur, illis aliis §§is, in quibus Præscriptio expresse admittitur, ediametro adversentur: eapropter non possunt non illi Recessus exinde obscuri & dubii esse. Hæc siquidem propositio: Omnes subditi Imperii, quacunque licet Præscriptione muniti, collectas has Turcicas solvere tenentur; cum hac alterâ: Illi subditi Romani

Imperii, qui in quasi possessione Libertatis constituti sunt, nihil solvere tenentur, simul stare non potest. Ad tollendam ergo istam contrarietatem, quæ hæcenus in nullò Imperii Recessu sublata legitur, nihil aliud suppetit, quàm ut leges & regulas juris communis in auxilium vocemus. Omnia namque Statuta interpretationem à Jure communi, præsertim passivam & declaratoriam, quam vocant, recipiunt. Gailius, *lib. 1. obs. 50. num. 5. J. O. Tabor. tr. d. altero tanto, part. 4. artic. 7. th. 4.*

Si verò sæpediti Imperii Recessus (*in citatis §§is*) hunc sensum haberent, quòd etiam illi, qui immunitatem ab hisce collectis per immemorialem (ut intra limites materiæ maneamus) Præscriptionem quæsiwere, ad easdem solvendas obligati esse debeant; tum consequens foret: Quòd Imperator & Status Imp. jus illis legitime & juste quæsitum auferre voluerint; id quod quemadmodum nec summo Principi (extra casum extremæ necessitatis) licet; Everhard. in *Top. leg. loc. à plenitudine potestatis*. Cravetta, *consil. 241. num. 18. & seqq.* Johann-Petrus Surdus, *consil. 262. num. 64. & seqq.* ubi in terminis dicit: Principem nemini jus suum ex temporis immemorialis Præscriptione quæsitum auferre valere; addens ex Cephalo, hanc opinionem esse communem: ità etiam in dubio præsumi non debet. *l. ult. Cod. si contra jus vel utilit. publ. capit. quamvis. d. Rescr. in 6. late Cravetta, cit. loc.* Secundò notum est, quòd quævis dispositio ità debeat exaudiri, ne verba illius illusoria reddantur, nec quidquam in eà superfluum relinquatur; *l. fin. ff. ne quid in loc. publ.* Menoch. *consil. 2. n. 78. & 79.* etiam in materiâ odiosâ, Calderin. *consil. 6. in fin. tit. qui filii sint legitimi; pœnali, Iason. lib. 3. cons. 1. & stricti juris.* Calderinus, *d. loc.* Si verò illi dictorum Imperii Recessuum §§i, quibus omnis exemptio, libertas & Præscriptio in Turcicis Collectis exulare jubetur, etiam contra illos, qui immemoriali Præscriptione muniti sunt, valere deberent; tum consequens foret, quòd reliqui §§i hanc immemoriam Præscriptionem expresse admittentes, non rebus; sed verbis scripti, otiosi, superflui, & pro non scriptis habendi veniant. Et quis, Tertiò, ignoret, in omnium constitutionum intellectu eò allaborandum esse, ut non saltem nil abundet; sed ut etiam omnes evitetur contrarietas seu contradictio? *L. Adoptivus. §. 1. in fin. ibi: sed in re dubia. ff. de rit. nupt.* Aymo Cravetta, *vol. 2. consil. 301. num. 4.* Hæc enim usque adeo invisa est LLbus, ut tolerabilius sit verba, offendere, quàm contradictionem interpretando admittere. *l. un. Cod. d. inoffic. dot.* ubi DDres. Socin. ad *L. 1. n. 6. in fin. de legat. 1.* Unde verba in omni dispositione, quantum fieri potest, ad concordiam reducenda esse, tradunt DDres ad *L. Cum falsa. Cod. de jur. & fact. ignorant.* tametsi illa forent improprianda. Bartol. & DD. ad *L. 2. §. Deditum. ff. d. reb. credit.* Quantò igitur magis illa legis alicujus interpretatio admitti debet, quæ fieri potest citra ejus verborum impropriationem? quod dicit Cravetta, *consil. 70. num. 5.* Atqui si ista generalia verba, omnem

omnem immunitatem ab hisce collectis generaliter excludentia, de illis, qui per privilegium exempti; itemque de illis, qui Præscriptionem quidem obijciunt; sed non immemoriam; vel immemoriam quidem; sed aperte vitiosam; vel semel legitime quidem perfectam; sed per actus illi immunitati contrarios, v. gr. semel, bis tervé intra hominum memoriam factam solutionem (jungat. Reichs-Abschied d. Anno 1548. §. Wo aber innerhalb Menschen Bedencken der ausgezogene Stand / dem Reich / einmahl / zwen oder mehr gesteuert hätte.) si non iterum extinctam, saltem dubiam redditam: d. §. Wo aber. ibi: so soll solcher Stand / mittler Zeit Rechtlicher Erörterung der Sachen / die Steuer zureichen schuldig seyn.) illos reliquos vero superius à nobis adductos Recessus eorumque hos, qui immunitatem etiam ab hisce collectis Præscriptione quæsitam expresse admittunt, ex ipsis illorum Recessuum verbis de his interpretemur, qui hanc immunitatem per immemoriam eamque non saltem nullatenus vitiosam; sed nec per ullum huic immunitati contrarium actum seu vulneratam seu dubiam redditam acquisiverunt, & in hujus Libertatis quasi possessione, eò tempore, quò collectæ ab ipsis exiguntur, constituti sunt; tunc omnis illorum Recessuum repugnantia sublata erit. Facitque omnino, quòd, licet per legem, Privilegium vel Statutum Præscriptio tollatur; attamen immemorialis non exclusa censenda sit, per deducta à Felino, ad rubric. X. d. præscript. num. 18. Arius Pinellus ad Authent. ut si tricennali. num. 20. Cod. de bon. matern. Tiber. Decian. vol. 1. cons. 24. num. 114. post Tiraque ll. Molinæ. Cravettam, Alexandrum & alios, Merkelbach. d. loc. pag. 9. §. Obwohl aber in obangeregten Reichs-Absch. Klock. d. cap. 16. sect. 2. num. 119. Plura huc facientia peti possunt ex prolixo responso Justi Reuberi, quod suis infarsit laudatus Klockius, tom. 3. consil. 153.

XIV.

Circa Quintum argumentum, sicco pede à Klockio & aliis præteritum, ipsi largiter largimur, quod in casu extremæ necessitatis, ut ab aliis, Imperio, Circulo, Provinciæ, Municipio debitis collectis; ita etiam à Turcicis nullum vel Privilegium, vel etiam Præscriptio immunitatem tribuere valeat. Silent enim tali tempore omnes immunitates, Privilegia omnia, & omnis, quancumque licet temporis, Præscriptio. Sed cum Turcicas collectas non semper extrema Imperii necessitas imponere adigat; verum illæ interdum ex solò belli Turcici timore indicantur; in tali vero casu, illi quidem, qui alias regulariter à collectis ordinariis & extraordinariis (ntellige solitis) immunes sunt, ad contribuendum compelli possint; illi autem, qui etiam a collectis extraordinariis insolitis, videlicet bellicis, vel in specie a Turcicis immunitatem vel ex privilegio, vel legitima Præscriptione quasi-

quæfivere, illis neutiquàm gravandi sint; quocirca per ultroneam sequelam efficitur, hoc à necessitate petatum argumentum regulariter nullatenus obesse valere. Conferantur infra tradita, *hoc ipso cap. 8, 19, § 20.*

XV.

Ad Sextum, primò, reponi meretur; quod quidem Imperator regulariter solus (extra ditiones suas Hereditarias. Dn. ab Eßbach *d. immunit. à collectis. cap. 3. §. 12.*) immunitatem à collectis his Turcicis indulgere non possit; Si tamen justa aliqua & urgens ratio id ipsum permittat, quis hanc illi facultatem competere neget? conferatur Schönborner, *5. Polit. 12.* Johann-Wilhelm. Rövestrunck. im Rechtlichen Bedencken gemeiner Anniager. *num. 271.* Wehner. *pract. obs. lit. S. fol. 587.* Michaël Schiferer, in *Dissert. d. orig. § potest. Elect. th. 75. § seq.* Thomas Michael *d. jurisdict. conclus. 27.* Wurmser. in *exercit. jur. Publ. exercit. 6. Q. 5.* Facit, quod tacita libertatis à futuris collectis concessio non sit vera & proprie ita dicta alienatio; sed potius quædam non-adquisitio, qualis, etiam prohibitâ rei alienatione, non tamen interdicta seu prohibita censetur: *l. 6. §. 1. § seqq. ff. d. bis quæ in fraud. cred.* ut adeo laceratio seu alienatio jurium Imperii hîc minùs recte objiciatur. post Bolognett. Merckelbach. *d. consil. 1. pag. 10. §. und gesetzt.*

Secundo notandum: quod Præscriptio temporis immemorialis non solâ Imperatoris autoritate; sed tum Imperatoris, tum omnium Statuum tacito consensu, libertatem hanc tribuat. Klock. *d. sect. 2. num. 120.*

Adde quod, tertio, hæc ipsa Præscriptio immemorialis expresso privilegiò longè firmior & præstantior à DDibus reputetur. post Cravettam & Molinam, Klock. *d. loc.* Undè, licet Privilegium ex merâ Principis gratiâ profectum à concedente omninò revocari possit: Enenckel. *d. privileg. lib. 3. cap. 4. § seqq.* Gædde. in *conf. Marpurg. vol. 4. consil. 16. num. 232.* Carpzov. *p. 1. Decis. 57. num. 16.* Attamen jus per hanc immemoriam Præscriptionem quæsitum nec ab universitate, nec à Principe tolli posse, etiam ex potestatis plenitudine, tradit Petra, *d. jure quæsit. per Princ. non toll. cap. 24. per tot.* Knichen, *d. Saxon. non provoc. jur. verb. litis provoc. nesc. c. 4. num. 26.* Scaccia, *d. judic. lib. 1. cap. 53. n. 30.* Et quamvis alias expressi & taciti idem dicatur judicium esse; Hoc tamen inter alia notabiliter limitatur, quando utriusque diversa est causa, vel de effectu privationis quæstio est. Augustinus Barbosa, *lib. 18. cap. 2. axiom. 2. circa med. § sub fin.*

XVI.

Quod, Septimò, adducitur, ficulneum imò nullum fundamentum suppeditat. Nulla enim sequela est: Imperator ex bonis, quæ tanquàm privatus habet, collectas Turcicas præstare tenetur. Ergò nulla contra illas Præscriptio admittitur, ne quidem temporis immemorialis. Imperator has collectas de illis bonis non tanquàm Imperator; sed tanquàm subdi-

tus Imperii præstat, quem proinde communia Imperii onera non minùs quam alios subire ipsa Æquitas, & communis Reipubl. utilitas jubet. Klock. d. sect. 2. cap. 16. n. 121.

Cum Octavò argumentò si ipsa moderni Augustissimi Cæsaris (quem DEUS fortunet!) Capitulatio & hucusque prolixè deducta conferantur; vel ultrò constabit, hoc quoque argumentum nostræ assertionis validitati obesse non posse.

XVII.

Porro illud non refert, si collectæ, à quibus quis immunitatem per Præscriptionem quadraginta annorum acquirere vult, vel se jam acquisivisse prætendit, sint collectæ Ordinariæ, & Anniversariæ; Henricus Bocerus, *seped. tract. cap. 11.*

Dissentiat licet beatus Richter, qui ad præscribendam hanc immunitatem à Collectis ordinariis tempus hominum memoriam excedens requirit. *Velit. Academ. 24. n. 157.* verum nulla lege, vel solidâ ratione, vel auctoritate in hoc munitus:

Sive Extraordinariæ.

Unde dicunt: Quòd quis etiam immunitatem ab illis Collectis, quæ occasione bellorum imponuntur, præscribere valeat. Matthias Colerus. *consil. 1. num. 275.* post Glossam, & alios, Frideric. Alb. Maulius, in *Thes. Theor. Pract. tr. d. Collect. tit. 7. n. 3.* ibi: *quin etiam potest præscribi immunitas, ab oneribus bellicis.* J. P. Surdus, *consil. 525. n. 8.* C. A. Tessaureus, *Qq. Forens. lib. 1. q. 13. num. 4.* Paulus Christinæus, *Decis. Belg. 141. num. 4.* post Johannem Ananiam, Andr. Tiraquell. *d. Nobilit. cap. 20. n. 169.* Joh. Brunnemannus, *ad l. 1. § 2. Cod. d. excōtione § translat. militar. annonar. num. ult.* post Crot. Nattam, Surdum, Mynfingerum & alios, Klock. *d. cap. 16. sect. 2. n. 4.* qui posteriores tametsi loquantur de consuetudine; tamen idem etiam in Præscriptione obtinere, dubitare nos non sinunt, quæ immediatè ibi subjicit Klockius, *num. 6.*

XVIII.

Cæterum quod de collectis Extraordinariis diximus, id insignem & notabilem in illis collectis, quæ ob summam & extremam Imperii, Provinciæ, vel Municipii necessitatem indicuntur, limitationem recipere, vix dubitandum est. In tali namque magnâ Necessitate omnis plane immunitas, siue à Lege data, siue ex Privilegio alicui competens, siue Præscriptione quæsita quiescit. per *tx. in L. 1. Cod. ut nemini lic. in empt. specier. (lib. 10. 27. L. 10. ubi Bald. Cod. de SS. Eccles. l. 1. ibi: Cum omnes in commune, si Necessitas exegerit, conveniat utilitatibus publicis obedire. Cod. de navib. non excusand. (lib. 11. 3.) L. 3. Cod. quemadm. Civil. numer. Joach. Mynfinger. centur. 4. Obs. 70.* ubi hanc sententiam in Camerâ Imperii, totâque Germaniâ usu receptam esse, probat. Besoldus, *consil. 79. num. 55.* ubi itidem eam veram, & ex Jasone, cui accedit laudatus Mynfingerus, magis communem esse

dicit. Thomas Maulius, *d. homag. tit. d. Collect. 9. n. 83.* ubi pariter hanc sententiam communi DDrum calculo approbatam testatur. Facultas Juridica Marpurgensis, in *Responso, Rævestrunckii Rechtlichem Bedencken von gemeinen Anlagen / subjuncto*, num. 151. Amadeus Eckolt. ad tit. *π. de jure immunit. §. 5.* ibique Dn. Schwendendörffer. Johannes Köppen, in *Decisionib. quest. 61. num. 9.* ubi enim adducit Franciscum Marcum, *Decis. Delphinat. quest. 458. part. 1.* & ex illo hanc sententiam communiorum esse refert. Martin. Magerus, *d. advocat. armat. cap. 6, num. 56.* B. Brunnemann. ad *l. 6. n. 2. ff. d. vacat. muner.* Sic, ut juxta communem omnium Interpretum conclusionem, in ejusmodi casibus nemo vacationem aut immunitatem babeat; sed à summis Nobilibus ad infimos usque populares & plebejos; imò etiam ad Clericos, sarcina decurrat. tit. *Cod. d. quib. munerib. nem. lic. se excusar.* post Thomat. Wefembec. *vol. 5. consil. 215. num. 3. §. 20.* Besold. *d. consil. n. 54. 62. §. seqq.* Dnni Jcti Altorfini, *resp. 102. per tot.* post Gail. Carpeov. Bocer. Sixtin. Schrader. Wurmser. Heigium & alios, Philippus Knipschild, *d. jurib. §. privileg. Civit. Imperial. lib. 2. cap. 17. num. 45.* Hieron. Schurfus, *centur. 1. cons. 44. n. 16. §. seqq.* Sinold. Schütz, *d. Stat. Rei Rom. vol. 2. Disp. 11. 9. 6. in fin.* Henning. Arnix. *d. subject. §. exempt. Clericor. cap. 4. num. 10.* Hermannus Latherus, *tract. d. censu, lib. 1. cap. 2. num. 3.* Carolus Tapia, *d. constit. Princip. in rubr. cap. 4. num. 102. §. seq.* post Gail. Rosenthal. Friderum, Maul. Reverter. & alios, B. Dn. Myler ab Ehrenbach / *d. Statib. Imper. part. 2. cap. 62 num. 16.* maxime, quando aliorum subditorum facultates ad propulsandam illam necessitatem non sufficiunt. Bocer. *d. tr. cap. 4. n. 19. & cap. 11. n. 50.* Besold. *d. cons. 79. num. 62.* Gædde. in *consil. Marpurgens. vol. 4. consil. 16. num. 379. §. n. 406.* ubi plures allegant. Dn. Fritsch. *d. Necessitate. sect. 6. cap. 6. num. 5.* Dn. Myler. *d. loc. Marta, d. jurisdicti. part. 4. centur. 1. cas. 9. num. 24.* Carpzov. *Resp. 71. num. 10.* post plures, Rosenthal. *Synops. feudal. cap. 5. conclus. 86. lit. f.* ubi ex Baldo, & Rolando à Valle idem esse, dicit, si facultates aliorum quidem suppetant; sed magnò cum scandalò.

XIX.

Quæ omnia DDres in specie illis Necessitatibus accomodant, quas causatur grave Bellum; Hermann. Latherus, *cit. loc. num. 13.* Henricus à Rosenthal. *Synops. feudal. cap. 5. conclus. 86. n. 3. in fin.* Petrus Heigius, *illustr. Qq. lib. 1. quest. 18. num. 26.* Brunnemannus, *cent. 2. Decis. 60.* Köppen, *d. Q. 61. n. 10.* post Dyn. Bald. Alciat. Jason. Rip. Alberic. Felin. Plot. Natt. Cacheran. Suarez. Burfat. F. A. Naulius, *d. collect. tit. 7. vers. nec distenditur immunitas.* Dnni Jcti Argentoratenses, *vol. 1. consil. 9. n. 182.* Cardin. Parisius, *lib. 1. consil. 25. n. 113.* P. Gilken. ad *Authent. quas actiones. cap. 11. num. 15. Cod. d. SS. Eccl.* Thomas Maulius. *d. tit. 9. n. 83. ibi: vel belli humani.* Magerus à Schönberg / *tr. d. Advocat. armat. cap. 6. num. 55.* ubi dicit: hanc sententiam magnam habere æquitatem.

Pestis, post Dyn. Alexandr. Bald. Abbat Jason. Ripam, Alberic. Fe-
lin. Natt. Plot. Marcum, Vivium, Cacheran. Gail. Bursatium & alios, Ro-
senthal. *d. loc.* ubi dicit: communi calculo approbata est DDrum sententia,
quod imunitas concessa ab oneribus & collectis, ordinariis, & extraordinariis
non extendatur ad onera, quæ ratione Belli Divini, Pestis, aut similis morbi
contagiosi vel damni, indicuntur. Maulius, *d. loc.* Parisius, *d. n. 103.* Casp. Ant.
Tessaur. *QQ. Forens. lib. 1. quæst. 8. num. 12. & quæst. 13. ferè per tot. in primis*
num. 6. ubi dicit: quod tunc quoque, si quis ab oneribus bellicis immunis
sit; hoc tamen non prorogandum sit ad onera, ratione pestis imposita,
addens; Senatum Pedemontanum Anno 1591. ita pronuntiâsse. Gilken. *d.*
loc. Thomas Maulius, *d. n. 83. ibi: ratione belli divini, pestis, aut similis mor-*
bi contagiosi.

Fames; Latherus, *d. loc.* Köppen, *d. num. 10.* Tessaurus *d. Q. 13. n*
5. ibi: *De necessitate causata ex inedia.* Gilkenius, *ibid.*

Et aliæ similes. Latherus, Köppen, Maulius *dd. locc.* Argentora-
tens. *d. cons. 9. num. 182.* Card. Paris. *cit. loc.*

Unde licet aliàs Plerique existiment, non posse Principem Vasallos
suos (quod etiam ad ignobiles, ex Chassanæo, extendit Tiraquellus, *d.*
Nobilit. cap. 20. n. 170.) ratione bonorum feudalium collectare; (de quâ
quæstione evolvantur laudati à B. Bocero, *tr. d. Coll. cap. 4. num. 12.* Dn.
Struv. *in Syntagm. Jur. feud. cap. 11. aphor. 5. num. 16.* Eberhardus a Weihe,
tr. d. subsid. § oner. regn. cap. 4. num. 66. pluresque alii allegati à Carpzo-
vio, *Resp. Elector. lib. 4. Resp. 70. num. 22.*) De casu tamen magnæ & inso-
litæ publicæ Necessitatis ita in terminis laudatus Bocerus: Licet, inquit,
consuetudine aut Præscriptione privilegium suum, de non subeundo col-
lectarum onere, nobiles Vasalli tueri possent: Attamen urgente publicâ
necessitate inevitabili, ex suis quoque feudalibus prædiis, collectam sol-
vere tenerentur: per ea, quæ tradit Ægidius Thomatus, *tract. d. Collect. §.*
exactis. n. 21. pag. 351. quod etiam nominatim firmat Dn. Struvius, *cit. loc.*
& in primis, si Vasallus dives sit, admittit Tiraquellus, *d. nobilit. cap. 20. n.*
169. Præcipue verò hanc ipsam sententiam, contra dissentientem Joachi-
mum Mynsingerum, *d. Dec. 15. Resp. 1.* Modestinum Pistor. *vol. 2. cons. 9.*
num. 43. § seqq. Tessaurum, *quæst. for. 8. n. 16.* & alios, propugnat. Carp-
zovius, *Resp. Elector. lib. 4. resp. 71. num. 4. § seqq.* post Peregrin. Baib.
Ludovic. Nattam, Alban. Pistoris, Petrus Heigius, *lib. 1. quæst. 18. num. ult.*

Hinc item in casu, quô Hostes Provinciam, contra Constitutionem
Imperii de pace Publicâ adoriuntur, aut à militibus desertoribus transitus
attentatur, nullam immunitatem, legitime licet præscriptam, juvare, in
terminis definit, & in gravi controversiâ, quæ inter Serenissimos Duces
Meckelburgenses, & Hanseaticam Civitatem Rhemensem, priore seculô
acerrime agitata fuit, examinat Colerus, *cons. 1. num. 274. § seq.*

XX.

Cum verò superius à nobis dictum fuerit, hanc immunitatem & ab illis collectis, quæ occasione Bellorum indicuntur, præscribi valere; in proximâ verò thesi Præscriptionem contra bellicas collectas non juvare adferamus; Quocirca ex iis, quæ DDres hâc de re confusiùs paulò tradunt, distinguendum videtur: An quis in genere immunitatem à Collectis ordinariis & extraordinariis præscripserit? An verò in specie à Collectis quoque Bellicis? Priori in casu, si quis in genere per legitimum tempus, tum ab ordinariis, tum ab extraordinariis oneribus & collectis (intellige solitis, quæ non quidem certam & singulis annis recurrentem præstationem habent; sed ex voluntate Superioris variantur; Gail. 2. Obs. 52. num. 10. non verò insolitis, quæ ob casum minus solitum & improvissam necessitatem indicuntur. jungat. Klock. cap. 16. sect. 1. num. 109.) immunis fuerit: tunc certe eundem nec ab illis Collectis, quæ solum ex timore, vel occasione Belli à Principe indicuntur, immunem esse, intrepidè tuebimur; arg. eorum, quæ, in simili planè casu, de immunitate per Privilegium, generalibus licet verbis conceptum, datâ, proponit Klockius, d. sect. 1. n. 109. ibi: *puta si subsit timor belli, vel qua aliaürgens necessitas.* Gail. d. loc. Jacobus Alemannus, in sua Palæstrâ, consult. 5. pag. 247. vers. *ad casum necessitatis publicæ.* ibi: *ubi armis omnia obstreperunt, vel saltem suspicio & certus belli metus instat.* Referens apud Gilmann. in symphorem. supplic. part. 2. tit. 6. vot. 5. num. 13. Licet enim in hoc casu generalis immunitas ab omnibus oneribus etiam extraordinariis præscripta fuerit: Quia tamen Præscribens non nisi à solitis immunem se reddidit; ille verò collectæ, quæ ob bellum indicuntur, non ad solitas sine dubio pertinent: quare rectè hîc quoque, ut in genere, dicitur: Tantum præscriptum, quantum possessum. Conferatur in simili Philippus Knipschild. d. tr. lib. 1. cap. 12. num. 155. Seraphinus de Seraphin. tr. d. Privil. juram. privil. 33. num. 156. Augustinus Barbosa, in Repertor. Jur. Civ. & Canon. verb. *præscribere* Justus Reuberus, in Consill. Klockii, tom. 3. consil. 153. num. 97. Id quod etiam in terminis ità asserit Tessaurus, Qq. Forens. lib. 1. quæst. 8 num. 12. ubi dicit: *Licet immunitas quæ sita esset per tale tempus; (videlicet XL. annorum) tamen immunitatem illam non esse extendendam ad onera bellica, & ad taxum, qui loco onerum bellicorum successit.* Casparus Manzius, in Centur. Decis. Palatin. quæst. 49. n. 23. ibi: *Obtentâ immunitate à Collectis communibus, vulgaribus, & usitatis, non venit immunitas à Collectis privilegiatis.*

In casu verò Posteriori, si quis scilicet in specie à collectis quoque bellicis libertatem præscripserit, sciendum, quòd is quidem regulariter ab omnibus Bellicis oneribus immunis sit; neque quidquam eò nomine conferre teneatur; æquè ac ille, qui immunitatem ab his collectis specialiter ex Principis privilegiò adeptus est; de quo plenâ manu

disquirat

disquirat Klock. *d. cap. 16. sect. 1. num. 111. § mult. seqq.* Magerus, *d. cap. 6. n. 57.* Verumenimverò si summa Rempublicam Necessitas premat; & præcipue si bellum usque adeò in eadem grassetur & sæviat, ut reliqui Cives, jam fere ad peram & saccum excussi, incumbenribus oneribus non amplius sufficiant, sane hinc ut vix ullum privilegium attenditur: A tali siquidem collecta, quam publica Necessitas, eaque summa, extrema seu maxima imperare compellit, immunitas præstari nullatenus potest; per *L. 1. Cod. de indiction. L. 7. Cod. de annon. § tribut. L. 19. Cod. de Decur. L. ult. Cod. de divers. præd. urban. L. 11. C. d. SS. Eccl. Carpz. Resp. Elect. lib. 4. Resp. 75. num. 19.* post Bald. Alexandr. Rip. Socin. Johannem de Platea, Curtium Jun. Parisium, Rolandum, à Valle, Nattam, Bursatum Richter. *Velit. Acad. 24. n. 14. § seq. nec non num. 56.* Henricus à Rosenthal, *Synops. feud. cap. 5. concl. 86. num. 3. § 4.* ubi ita notanter: Immunitas concessa ab oneribus & collectis, ordinariis & extraordinariis, non extenditur ad onera, quæ ratione belli, divini vel humani, indicuntur: Fallit primò, si expresse quoque remissa sint; nisi præcisa urgeat Necessitas, cui aliter provideri non possit quàm collectando exemptum, ut: si cæterorum facultates non sufficiunt: Tunc enim nulla privilegia aut concessiones exemptionem tribuere, Necessitas, quæ legem non habet, & Patriæ incolumitas suadent; quæ verba sua quoque, ad apicem, fecit Thomas Maulius, *d. homag. d. tit. 9. num. 83.* (vide tamen Tessauro. *QQ. forens. lib. 8. quest. 8. n. 13. § seqq.* ubi agit de immunitate ab oneribus bellicis excessivis, ut loquitur, ex contractu oneroso acquisita Wurmser, in *exerc. Jur. Publ. exerc. 6. Q. 6. in fin.* ubi plure, allegat.) ita nulli dubitamus, quin, non obstante ullâ Præscriptione, in casu tantæ necessitatis, ad defensionem communis Patriæ, illâ quoque muniti contribuere teneantur. Quoties enim collectæ talem aliquam causam habent, quæ etiam Privilegium in contrarium admittat, tunc & Præscriptioni suus locus, sua virtus patet & constat: Quoties vero ad collectas singularis & summa necessitas impellit, tunc præscriptio non minus, quàm omnia privilegia, elanguet & vacat. Conradus ab Einsidel / *tr. d. Regalib. cap. 3. num. 302.* Hocque ipsum his ipsis in terminis illustrat Matthias Colerus, Nihilominus, inquiens, arbitramur, Remenses tali Præscriptione non juvari, quò minus in casu necessitatis, ad defensionem Patriæ, & conservationem pacis publicæ auxilia præstare & suppetias fere teneantur. & nonnullis interjectis: Sed hæc ita intelligi volumus, quando necessitas vel periculum ipsum Ducatum Meckelburgicum incruat, veluti si Ducatus, contra constitutionem imperii de pace publicâ, hostiliter adoriatur, aut à militibus desertoribus transitus attentatur. Nam in his & similibus privilegiatis casibus &c. Hucque pertinent inprimis illa quoque, quæ docte in rem præsentem commentatur B. Carpzovius, *Resp. Elector. lib. 4. Resp. 71. num. 4.* ubi

ubi dicit: Si Dominus, ad totius Provinciæ ruinam avertendam, opus habeat ingenti pecuniæ summâ, qua oppida, pagi & civitates ab incendio seu flamma hostili redimantur; vel si pro defensione Provinciæ Dominus non tantum auxiliariô; sed & Stibendiariô milite indigeat, sic ut non tantum Cives ipsi; sed & Vasalli in aciem prodire cogantur, ubi onus generaliter totam afficit Provinciam, & eadem ratio communisque subditorum utilitas concurrit; hûc in casu Vasallos nullâ Præscriptione tueri se posse, quô minus & ipsi pro prædiis feudalibus ad onera patrimonialia teneantur, urgente id publica necessitate, Belli scilicet, redemptione Principis, ac Statûs ejusdem periclitatione; addens: Itâ, in causâ der Thumbshirn zu Franckenhausen / contra die zu Zwicfau vom Kayserl. Kriegs-Volck Anno 1632. angehaltene von Adel / Scabinos Lipsienses pronuntiâsse *num. 6.* ubi verba sententiæ; à quâ dicti Nobiles ad Serenissimum Saxonix Electorem quidem appellavere; sed eandem in supremô Appellationum judiciô Anno 1637. confirmatam fuisse, ibidem *num. 14.* refertur. Addantur alia ibidem porrò subnexa præjudicia; *num. 20.* Nec non aliud de Privilegio immunitatis nominatim von der Soldaten und Defension Steuer eximente apud eund. *Resp. 57. num. 27.* Idem in terminis confirmat. B. Dn. D. Frisch / in *Disp. inaug. d. contribution. 9. 55.* ibi: *nullum privilegium, nulla consuetudo, nullaque omnino Præscriptio à collectis ob extremam necessitatem indictis tribuit immunitatem.* Petrus Heigius, *lib. 11. quæst. 18. n. 23. § 39.* Conradus ab Einsidel / *d. cap. 3. n. 301.* ut itâ eleganter: Si ob singularem aliquam necessitatem publicam instituaturs collectatio, nullum est privilegium, nulla Præscriptio, quâ immunis quis servari possit.

XXII.

Idemque quin etiam in eô obtineat, qui immunitatem à Turcicis collectis per præscriptionem immemoriam quæsit, nulli equidem dubitamus. De his quidem collectis in genere constat, quod illæ nonnisi in casu Necessitatis, nec nisi gravissimô Cæsareæ Majestatis Statuumque Imperii consiliô & consensu, indici soleant: conferat Instrum. Pac. *artic. 8. Capitulat. Leopoldina, artic. 17.* & quæ habet Goldastus, *part. 2. sub Anno 1519. 1520. in Politischen Reichs-Handlungen. part. 5. sub Anno 1562.* Sleidanus, *lib. 1. in Capitul. Caroli V. Knipschild. d. jurib. § privileg. Civit. Imperial. lib. 2. cap. 17. num. 488.* Arnold. Clapmar. *d. Arcan. Rerumpubl. lib. 1. cap. 20.* Buxtorf. *ad Aur. Bull. concl. 6.* Limnæus, *ad Capitulat. Imp. Carol. V. artic. 12. verb. Aufslagen und Steuer. pag. 197.* & *ad Capitulat. Imp. Ferdinand. III. p. 699. nec non in addition. ad lib. 4. cap. 7. num. 57. pag. 450. § seq.*

Ex quô non sine causâ inferendum videbatur, quod, cum has collectas semper gravis & urgens Imperii Necessitas indicere adigat; vel falsa
sint

sint illa, quæ superius, de immunitate, etiam per immemoriam Præscriptionem ab his collectis acquirendâ, à nobis proposita; vel hæc ipsa Exceptio de his collectis, in casu urgentis necessitatis, ab illis quoque, qui hanc immunitatem dicto tempore præscripserunt, exolvendis, non subsistat. Ita enim in Rec. d. Anno 1594. S. und damit Unsers Kayserl. Cammer-Gerichts Procurator Fiscalis. ibi: Und dieweil in diesem hochnothwendigen Werck niemand befreyet seyn kan / 2c. R. Absch. d. Anno 1576. S. und nachdem diese ansehnliche Hülff-Leistung ein allgemein nothwendiges Werck / so den hochbetrangten Christlichen Landen zu Trost und mitleidender Hülff / 2c. Addantur, quæ tradit Justus Reuberus, in consill. Klockii, tom. 3. consil. 153. num. 145. & num. 209.

Verum sicuti prius illud, quod videlicet Libertas ab hisce collectis tempore immemoriali præscribi possit, ac proinde illi, qui in possessione vel quasi libertatis hujus sunt, ab earundem solutione immunes esse debeant, ex hoc ipso S. mododicti Recessus apertissime evincitur; per superius ostensa: Ita, ad pleniorum articuli hujus intellectum, ante omnia notandum; Quod Turcicæ collectæ non quidem, nisi tempore necessitatis, & periculi à Turcis Imperio imminuentis, indici soleant; sed tamen hæc necessitas non semper extrema & tanta sit, ut etiam illos, qui in specie libertatem ab hisce collectis, per immemoriam præscriptionem, quasi vere, & in quasi possessione libertatis constituti sunt, ad easdem sufferendas compelli necesse sit.

Unde, quod hæc collectæ nonnunquam tunc quoque, quando nullum actuale cum Turcis bellum geritur; sed ejus solummodo timor subest, indici soleant, nominatim liquescit ex Recessu Imperii d. Anno 1582. S. So seynd wir doch. ibi: Seynd wir doch berichtet / nachdem der friedliche anstand mit dem Türcken auffgerichtet zu ende laufft / daß auß allerhand einkommnen Anzeigungen und Bericht fast ungewiß / was ferners mit ihm / zur continuation des Friedens / zu erhandlen: da wir in Sorgen stehen eines Türkischen gewaltigen Überzugs 2c. Cæterum si hæc Necessitas extrema & summa sit, tunc certè, non obstante illâ Præscriptione, ad Rempublicam tam pressam, ne à tam sævo & immani Christiani nominis hoste in totum opprimatur, sublevandam, etiam per præscriptionem exemptos contribuere teneri, omnino nobis asserendum videtur; & videtur hanc sententiam luculenter stabilire Recessus Imperii d. Anno 1544. ubi dicitur: Daß die damalen wider den Erb-Feind Christliches Namens verwilligte Hülff gemeinen Ständen desto weniger beschwerlich sey / so sollen und wollen die Churfürsten / Fürsten und Stände / so von Alters her etliche Stände von und aus des Reichs Hülff an sich gezogen / dieselben Ihre außgezogene

zogene Stände / ihre gebührende Anlagen zu dieser Hülff NB. dinstmal erlegen lassen ; oder doch für dieselben selbst entrichten und darlegen : doch mit dem Beding und Bescheidenheit / daß solche ihre Bewilligung ihnen künftiglich an ihren alten Freyheiten / Rechten und hergebrachtem Gebrauch zu keinem Abbruch oder Nachtheil gelangen soll. In hoc itaque speciali extremae necessitatis casu , quô Mahometicolar, à Rege Galliarum Francisco I. potenter adjuti , immensa vi Romanum Imperium adoriebantur , omniaque extrema ei minitabantur , omnia itidem extrema opponi necesse erat , & à summis , infimis , privilegiatis , non-privilegiatis manus auxiliares porrigendæ : Quid itaque mirum , omnes tunc juris terminos , omnes immunitates , privilegia omnia fuisse posthabita ? Conferatur Georgius Mundius , *tract. de munerib. & honorib. cap. 6. num. 286.* Illud non mirum est , quod tunc temp. etiam Vasalli Nobiles de bonis suis feudalibus collectas has Turcicas exolvere jussi sunt , in eod. Recessu , §. und nehmlich sollen. ibi : sie seyen Lehen oder eigen. observante Carpzovio , *Resp. Electoral lib. 4. Resp. 71. n. 12.* de quô graviter differit Petrus Heigius , *lib. 1. q. 18. num. 28. cum. seqq.*

XXII.

Porro illud non refert , collectæ , à quibus quis per Præscriptionem sese liberum contendit , sive possessionis & soli sint , sive capitis , sive mixtæ.

Ad illius verò collectarum divisionis , quâ illæ à nonnullis in manifestas & occultas dividuntur , postremam speciem Jus Præscriptionis se porrigere vix valuerit : Cum enim occultas illas appellent , quæ clanculariè & arcanô quodam modô civibus imponuntur , & absque sensu motuque populi cum artificio exiguntur ; (& esse tales quamplurimas in Belgio ; visseque se nonnullos , qui intalibus se singulares rerum inventores offerrent , & , quod ultra 100. modos noscerent , gloriarentur , testatur Johannes Angelius Werdenhagen , *de Rebuspubl. Hanseatic. part. 4. cap. 16. pag. nobis. 1268.*) fanè non est , ut ulla ab iisdem immunitas per præscriptionem adquiri possit.

CAPUT QUINTUM;

De Forma Præscriptionis Immunitatis à Collectis.

Formalis ratio hujus Præscriptionis consistit in ipsâ acquisitione libertatis à Collectis , per lapsum temporis 40. annorum ; interdum , ut in Turcicis , immemorialis.

Quô ipsô differt (1.) à Præscriptione hujusdem immunitatis extincti-

extinctiva, quâ videlicet illa iterum perimitur extinguitur, tollitur; de quâ inferius nonnulla dicemus, in consideratione Contrariorum.

(2.) Etiam ab aliis modis, quibus isthæc immunitas ab onere collectarum non minus acquiritur, quam per Præscriptionem, Privilegio videlicet, Pacto, & præcipuè à Consuetudine, quam quidem Plerique cum Præscriptione; verum turpiter confundunt. Videntur Covarruvias, ad capit. possessor. §. 3. n. 2. d. reg. jur. in 6. Potissimas utriusque differentias videre est apud Marcum Antonium Nattam, consil. 431.

Sed &, præter illas, porro etiam illæ notari merentur, quòd, si immunitas à collectis consuetudine quæsitâ sit, tunc, ad illam defendendam conditionem ex moribus competere, tradit Dn. Esbach / d. Dissert. cap. 9. §. 94. in fin. Si vero hæc immunitas per Præscriptionem quæsitâ sit, tunc illud remedium obtinere non posse, vel ultrò elucescit.

Item, quòd Universitas libertatem à collectis consuetudinè quæsitam tollere possit: Non verò illam, quæ præscriptione, præcipuè temporis immemorialis, ab aliquo quæsitâ est; in cuius veritatem & diversitatis rationem inquit J. P. Surdus, consil. 262. num. 65.

CAPUT SEXTUM,

Effectus hujus Præscriptionis ostendens.

Effectus hujus nostræ Præscriptionis partim Statum tranquillæ Quasi Possessionis, partim Statum ejusdem controversæ respiciunt.

Priores quod attinet, consistunt illi (1.) in ipsâ Libertate sive immunitate ab onere collectarum, ita scilicet, ut ille qui hanc immunitatem legitimi temporis decursu quæsit, ab omni deinceps collectarum, à quibus immunis factus est, exactione liber sit & maneat. *L. ult. ibi: Non debeant penitus profligari. Cod. de fund. patrimonial. Reich Absch. d. Anno 1548. §. aber die ausgezogene. ibi: Zu einiger Bezahlung nicht angehalten noch gestrungen werden.* J. P. Surdus, consil. 234. n. 24. ibi: *Attentâ præscriptione non possunt molestari eorum possessores; quia Præscriptio extinguit jus illius, contra quem præscribitur.*

II.

Ubi tamen notandum, quòd, si quis solum a certa aliqua collectarum specie, vel nonnullis speciebus libertatem præscripserit; ille propterea ab aliis Collectis, specie diversis, liber sit vel minime. Quemadmodum enim ille, qui actus simplicis Jurisdictionis præscripsit, merò tamen Imperiò uti non potest; per doctrinam Alexandri, consil. 68. Cyni, ad *L. 1. in fin. Cod. de emancipat. liber.* & ille, qui exercuit jurisdictionem contra certas personas, eandem contra alias præscripsisse dici nequit; Cynus,

ad *d. l. quest. 1. Cod. d. tit.* Ita etiam in proposito ille, qui libertatem à nonnullis duntaxat collectarum speciebus se præscripsisse probare potest, ab aliis speciebus frustra eximi desiderat; in terminis Modestinus Pistoris, *vol. 1. consil. 4. num. ult.*

Hinc cum Ordo Equestris in Archi-Episcopatu Magdeburgensi non saltem per tempus 40. annorum; sed & immemorabile, nullas non modò Provinciales; verum etiam Circulares, imò & Imperiales collectas (exceptis solis Turcicis) solvisset; Illum quidem ab his omnibus, quas modo notavimus, ex capite legitimæ Præscriptionis, adversus Civitates Archi-Episcopatus, immunem & tutum; sed ad Turcicas Collectas, quas, efflagitantibus Romani Imperii necessitatibus, laudatus Ordo semper exolvit, nihilominus adhuc obstrictum mansisse, respondit Mynfingerus, *d. Decad. 15. Resp. 1. num. 77. §. und ist dieses. ibi*: Weil die von Adel des Erzbischoffthums Magdenburg zu denen Reichs-Steuren (außerhalb der Türcken-Steuer) von dem Ihren nichts contribuiren; daß Sie hinfürter zu denen Reichs-Steuren / Kraiß-Steuren und Land-Steuren / außerhalb der Türcken-Steuer / von dem Ihren etwas zu contribuiren nicht schuldig seyn.

Hinc cum in hoc inclyto Würtembergiæ Ducatu ejusque vicinâ Præfecturâ Böblinenfi, Possessores certi alicujus Prædii, der Schaf-Hof dicti, à Collectis quidem municipalibus & præfecturalibus, von denen Ampt-Steuren / non saltem ex pacto per Principem confirmatò; sed etiam ex præscriptione quæsitam immunitatem probassent; hoc tamen nullam ad Provinciales etiam collectas extensionem admittere; verum dictos Possessores ad earundem solutionem (quod & ipsi bonâ fide & ultrò agnoverunt) obstrictos mansisse, prolixè deducunt hujus almæ Eberhardinæ beati Dnn. Antecessores, ap. *Besold. part. 2. consil. 79. §. und zwar ist es anfangs ohne streit. junctò §. zu welchem noch ferner dieses kompt.*

Ità, licet quis à Provincialibus collectis, von denen Land-Steuren immunitatem legitima Præscriptione quæsitam habeat; attamen ille eadem, ad evitandas Imperiales collectas, die allgemeine Reichs-Steuren / uti frustra annititur: Quemadmodum & vicissim, qui immunitate ab Imperialibus Collectis gaudet, ad declinandas Provinciales eam frustra allegat; ut ex traditis Michaëlis, *d. jurisdict. conclus. 11. Modestini Pistoris, vol. 1. consil. 4. num. 5. & seqq. & ex illò generali axioma legis ult. d. calumniator. rectè colligit Bocerus, tract. d. Collect. cap. 4. n. 23.*

Undè etiam si immunitas à Collectis præscripta sit, & postmodò novæ hucusque insolitæ, & à prioribus diversæ imponantur, immunitas ad has novas & diversas Collectas haudquaquàm porrigitur. Cardinal. Parisius, *lib. 1 consil. 25. n. 111. ibi*: Si D. Julius ex titulò & concessione præsumptâ & præscriptione fuisset immunis & exemptus in aliis casibus, non propterea debet uti dictâ immunitate & exemptione ad istos casus de novò emergentes.

tes. Nam talis exemptio interpretari debet concessa respectu illorum onerum, quæ tunc imminebant, & non respectu noverum & futurorum.

III.

Quodsi verò collectæ, quæ noviter imponuntur, ab illis, à quibus quis, per Præscriptionem, libertatem quæsit, non specie differant; sed tantummodo secundum plus & minus; tunc ille qui hanc immunitatem ab ejusdem speciei collectis quæsit, esse etiam adversus noviter impositas, specie non differentes, defendere poterit. Caspar Manzius, in centur. Decr. Palatinar. quæst. 49. num. 24. Quemadmodum enim si quis in aliquo loco jus decimandi legitime præscripserit; licet sint quidam fructus, quorum decimæ hætenus ipsi non præstitæ, vel nunc aliud quid, quàm antea, seminetur; tamen Decimæ fructuum prius non perceptorum eidem præstandi sunt; per tx. express. in cap. cum in tua X. d. Decim. In hac siquidem decimarum præscriptione non ad frumentum sive fructus, qui percepti sunt; sed ad jus decimandi seu jus decimas in genere percipiendi, respectus habetur: Modestinus Pistoris, vol. 1. consil. 4. num. 41. Quemadmodum porro, si quis aliquo in loco jus Forenses collectanti legitime præscripserit; ille, etiam pro novis seu noviter occurrentibus oneribus, collectas illis imponere valet: cum ejusmodi collectæ non specie; sed tantummodo secundum plus & minus, vel in modo (quæ non variant speciem) à veteribus differant, per L. ult. ff. de instructio vel instrum. legat. Alexander, vol. 2. consil. 68. Ita idem quoque merito, circa hanc à collectis immunitatem, legitime præscriptam, ex naturâ oppositorum, à Ddbus admittitur. Quod enim operatur oppositum in oppositò; idem etiam regulariter propositum in propositò efficere constat. Jam verò Præscriptio juris collectandi, & præscriptio immunitatis à collectis opposita sunt, non minùs quàm Præscriptio servitutis, & Præscriptio libertatis ab onere servitutis. Igitur, si hæc extensio in jure collectandi per Præscriptionem quæsitò licita; eam etiam in hac libertate à collectis legitime præscripta obtinere æquum erit. Quemadmodum ergò in Præscriptione juris collectandi non requiritur, ut omnes collectæ, tempore currentis Præscriptionis, in usu fuerint; sed jus collectandi generaliter acquisitum potius, quàm certi saltem actus, aut species collectarum, quas quis indicat, consideratur: Ità etiam in hac à collectis libertate idem meritò respicitur; prout pluribus deducit, & elegantissimò exemplo illustrat laudatus Pistoris, d. consil. 4. quæst. 2. per tot. cui addantur, quæ habet Franciscus Bursatus, lib. 2. consil. 186. num. 13. ibi; cum evenit casus collectæ similis indictæ.

IV.

Sed nec illud in proposito prætereundum, quod, si quis libertatem ab onere collectarum, quoad certa saltem bona, vel quoad præsentia bona præ-

præscripserit, illa ad alia, vel post præscriptam libertatem quæsitæ extendatur haud quaquam. Quamvis enim non defint, qui immunitatem expressæ concessam in dubiò etiam ad bona postmodum quæsitæ pertinere existimant, per *L. Peculium. de leg. 2. L. si ex totò. de leg. 3.* Rodericus Soarez, *allegat. 6. num. 8.* Carolus Tapiá, *de constitut. Princ. l. ult. p. 1. c. 4. num. 1.* Anton Faber, *in Cod. suo, lib. 9. tit. 28. def. 19.* Franciscus Marcus, *lib. 2. decis. 425. num. 8.* pluresque alii relati à Zachariâ Vietore, *tr. d. caus. exemption. Imper. concl. 18.* ubi etiam illorum rationes adducit: Attamen alii passim præscriptionem hujus immunitatis stricte interpretandam, & proinde ad bona demum postea quæsitæ porrigendam non esse, exiguo nostro voto æquius & rectius sentire videntur; eo quòd etiam à solutione decimarum immunis, non tamen immunis sit pro prædiis, quæ demum post acquisitam immunitatem coëmit; *capit. penult. X. d. decim.* & non plus præscriptum dici possit, quam quantum possessum: J. P. Surdus, *consil. 262. num. 10.* & *seqq.* Lofæus, *d. jur. Univers. part. 3. cap. 13. num. 22.* sic ut propterea si Nobilis aliquis prædia à rusticis vel civibus emat, ille non aliter à collectis, quoad illa, immunis sit, quàm si hanc libertatem quoad illa in specie legitime præscribat; ex sententia Bidenbachii, *qq. nobil. benedecad. 2. q. 19.* Thomæ Maulii, *d. homag. tit. 9. num. 68.* Wehneri, *in obs. Pract. verb. Dingnotul-Dienste / vers. si nobiles emunt.* Gothofredi Antonii, *Disp. feud. 1. thes. 2. lit. a. in notis in fin.* Theodori Reinkingii, *d. R. S. & E. lib. 1. class. 5. cap. 4. n. 158.* ubi ita (ex Meichsnero) in Camerâ Spirenfi; & in Parlamento Parisiensi, teste Paponio, judicatum; in Hispaniâ expressâ, ab Hieronymo de Cavallos relatâ, lege constitutum; & tum Hassiacâ tum Saxo-Vinariensi Ordinatione provisum esse, addit.

Hinc & cum in Comitibus Augustanis Anno 1548. celebratis, Burggravio Misniæ talis quæstio moveretur, Augustissimus Imperii Senatus constituit: *So Er andere Herrschafften und Lande jeso innen hätte / oder künfftiglich an sich bringen würde / die ohne das in des Heil. Reichs Registern und Anschlägen begriffen; daß Er darvon sein Gebühr auch tragen und richten solle.* R. Absch. de d. Anno S. mit dem Gesandten und Gewalthaber des Burggraffen von Meissen.

Idem de bonis etiam ab Ecclesia ex postfacto quæsitis statuminat Brunnemann, *consil. 163. num. 92.* Surdus, *Decis. 20. num. 11.* Cothmann, *Resp. Acad. 27. num. 49.* Addantur plura alia huc apprime facientia, quæ doctè congeffit laudatus Vietor, *d. conclus. 18. per tot.* ubi in specie etiam præscriptionem immunitatis à Collectis Imperio debitis, ceu eidem inimicam, arctandam esse dicit, ne, quæ accedunt, locis exemptis, & ipsa proptinùs exempta putentur. Beati Dni. Antecessores, apud Besoldum, *in Thes. pract. voc. Ritterschafft. §. verumtamen cum in materiâ exorbitante.* & *§. seq.*

V.

Denique nec illud hîc prætereundum, quòd interdum immunitas ab onere collectarum in totum præscribatur; interdum verò non nisi pro

parte, ita scilicet, ut quis ultra certam aliquam Summam, vel ultra modum legitime præscriptum, gravari non possit. Certi siquidem juris est, quòd, qui ultra XXX. vel XL. annorum tempus certam aliquam pecuniæ quantitatem seu Summam pro collectis exolvere soliti sunt, ultra illam ad solvendas majores collectas compelli non possunt: post Bartol. Cravett. Castrenf. Ancharan. Socin. Corn. Dec. Mynsinger. d. Decad. 15. Resp. 1. num. 82. & seq. ubi ita, in terminis, de sæpelaudato Equestri ordine Archiepiscopatus Magdeburgensis: Weil es in dem Erbs-Stiftt Magdeburg über Rechtsverwährte Zeit dergestalt je und allweg gehalten/ daß die von Adel zu den Türcken-Steuren/ so viel und nicht mehr/ als ihre Unterthanen/ geschossen/ und dieselbige/ so keine Unterthanen gehabt/ ein genantes vor Lehen-Pferde gegeben; So werden die von Adel nochmahls billich dabey gelassen/ und mögen über das nicht belegt oder beschwehret werden. Addatur Franciscus Curtius, consil. 60. num. 14. ibi: *Ipsi, de bonis, de quibus agitur, non solverunt collectas, nisi pro summâ dictorum 4. ducatorum.* Nicolaus Bellonus, consil. 37. num. 6. ibi: *quòd per 40. annos atque eo plus dicti de Jarina sunt in quasi possessione non solvendi plus, quam sex libras vel octo: Unde præscriptione se tneri possunt.*

V I.

Secundus Effectus est, quòd, licet non semper; attamen regulariter reliqui subditi pro eo, qui præscripsit,olvere teneantur. Ubi nobis omninò distinguendum videtur: An quis immunitatem ab onere Collectarum hòc modò præscripserit, ut per illud tempus, quò ille à collectis immunis fuit, pro ratò ipsius, eas Alii præstiterint? An verò eò tempore, quò ipse à Collectis immunis mansit nemo quidquam, pro illo, Magistratui exolverit? Hoc in casu nihil causæ Magistratus adducere vel obtendere potest, ex quò reliqui subditi, pro rato illius, qui præscripsit, onerentur. Nemo enim alterius; sed suum quisque onus portare debet. *L. 1. Cod. ut nullus ex vican.* ubi Dn. Brunnemannus & passim alii. Thomas Michaël. tr. d. jurisdict. conclus. 27. in fin. Neque ratio admittit, ut alius sit debitor, & alius pro eò exigatur. *Nov. 4. c. 1. Schrader. d. feud. part. 9. cap. 8. num. 9. Hartmannus Pistor. lib. 1. quæst. 20. Carpzov. Decis. Saxon. part. 3. Decis. 262. n. 22.*

Et proinde ille, qui libertatem ab onere collectarum præscripsit, non saltem ipse impofterum ab illis immunis manebit; verum etiam alius ipsius portio haudquaquam accrescet; sed de Summâ collectarum omninò detrabenda venit.

Illo vero in casu res aliter sese habet, & omninò dicendum, quod, quando pro eo, qui per præscriptionem à Collectis liberatus est, Alii interim illius portionem solverunt, portio ita liberati quantitatis seu summæ

Collectarum non decedat daß dem Steuerfluß / ut loqui amamus, in dergleichen Fall nichts abgehe; Sed aliis, qui hactenus pro illo solverunt, accrescat; juxta ea, quæ notat Bartolus & alii, ad *L. Ab immunib. de legat.* 1. in terminis Marcus Anton. Natta, *consil.* 431. *num.* 12. post Ripam, Mynfingerus, *d. Decad.* 15. *Respons.* 1. *num.* 83. Franciscus Bursatus, *lib.* 2. *consil.* 186. *n.* 13.

In tali namque casu is, qui collectas, per legitimum tempus, pro aliis exolvit, jus suum per propriam suiipsius negligentiam amisisse videtur. post Jason. & Gloss. Adrianus Gilmannus, in *Symphorem, supplicat.* tom. 4. *part.* 1. *n.* 126.

Et in hancce sententiam pro sæpè laudato Nobilium, in inclytò Archiepiscopatu Magdeburgico, Ordine adversus ejusdem Civitates, respondit Joachimus Mynfingerus, *d. loc. num.* 83.

Pro Comite E. adversus Episcopum C. vel potius contra Status ejus Episcopatus, Modestinus Pistoris, *d. vol.* 1. *consil.* 4. *per tot. inprim.* n. 39. ubi ita decidit: und derowegen achte ich in diesem Fall zuschliessen seye / daß sich mein G. H. Graff Georg von E. gegen den Steuern und Anlagen des Reichs / so über 40. Jahr im Heil. Reiche im brauch gewesen / und solche Zeit über / so oft die angelegt / von den andern Stiffts-Ständen / ohne G. G. und derselben Vorsahren zuthun / oder einige Zulage / erlegt worden / zu recht wohl schützen möge:

Pro Baronibus & Nobilibus, bona allodialia habentibus, qui, cum collecta generaliter omnibus subjectis imposita, nihil tamen intra tempus, ad hanc Præscriptionem sufficiens, solverunt, contra subditos eorundem, qui collectas à Superiore impositas (sine ullo Baronum vel Nobilium concursu) soli solverunt, Jacobus Schultes, in *additionib. ad Brunorum à Sole*, in *loc. commun. voc. Collecta*, *num.* 12.

Pro Abbate & Monachis Sancti Benedicti, contra Universitatem Præposituræ Isolæ & Portioli, cujus subditi, quoties, intra XL. annos, pro reparatione aggerum Padi collectæ impositæ, illas etiam pro ratò Monasterii solverunt, Franciscus Bursatus, *d. consil.* 186. *num.* 13. ibi: *dum casus evenerit reparationis aggerum Padi, ac dum alii homines, pro ratâ tangente Monachos solverint & onera subierint, præscriptionem legitimam validamque prorsus libertatis adversus onera atque Cæteros Solventes inducunt.*

VII.

Tertius Effectus hujus Præscriptionis est, quod ille, qui immunitatem à Collectis præscriptione quasitam habet, etiam ab onere Detractionis, dem Abzug oder Nach-Steuer / ratione Bonorum, ab onere collectionis immunium, immunis & securus sit. Cum enim illæ Decimæ eâ de causâ consuetudine introductæ & receptæ sint, ut Magistratus loci, qui in Bonis decimandis jus collectandi hactenus habuit, eoque jure, per rerum illarum exportationem, privatur, in aliquam illius compensationem

istas Decimas percipiat ; Ernestus Cothmannus, *consil. Academ. 19. num. 45.* in his verò Bonis, quæ per legitimam Præscriptionem juri Collectationis subducta sunt, illa ratio definat: David Mevius, *part. 2. Decis. 160. num. 7.* eapropter non potest non ipsa etiam detractio, ob illam rationem inducta, cessare & deficere ; in terminis David Mevius, *cit. loc. Cothmann. d. l. Schepliz. ad Consuetudin. Marchic. part. 3. tit. 8. per tot.* Otto Philippus Zepper. *discurs. mater illustr. tit. de jure detractiois, 8. num. 18. § seq.*

VIII.

Quartò, si contingat novum in aliquâ Provinciâ, vel Universitate Catastrum confici, vel antiqua renovari ; tunc ille, qui à contributionibus immunitatem legitime præscripsit, non tenetur admittere, ut Bona ipsius, quæ immunia sunt, Catastro inferantur. Cum enim solutio contributionum sit causa finalis ejusmodi Catastri ; quod dicit Baldus, *ad Authent. sed periculum. Cod. sine censu vel reliq. Natta, consil. 276. num. 6.* quocirca ille, cujus bona immunia, catastro eadem inferere non tenetur ; etiam jussus à Principis officialibus. Paulus de Castro, *vol. 1. consil. 317.* Justus Reuberus, *in consil. Klockii, tom. 3. consil. 153. num. 295.* Natta, *consil. 308. num. 7. § 8.* Surdus, *consil. 135. n. 84. § seq.* nec non *consil. 525. n. 6.* Bona siquidem ab onere collectarum exempta perinde habentur, ac si extra collectantis territorium essent ; cum Jasone, Wesembecius, *consil. 302. num. 114.* Unde etiam Catastra adversus illos, qui in quasi possessione hujus immunitatis à Collectis existunt, non probare, tradit Mevius, *part. 4. Decis. 179. n. 11.* Brunnem. *ad L. 4. ff. de censib. num. 6.* Addat. Ludovic, Posthius, *tr. d. manuten. obs. 27. num. 3.*

IX.

Effectus, qui respiciunt statum turbatæ seu controversæ quasi Possessionis ; consistunt in variis juris remediis, quibus mediantibus, ille, qui hanc immunitatem præscripsisse prætendit, eandem tuetur. Et cum plerumque talem immunitatem ab aliquibus prætensam ægrè ferant Concives, ipsisque nihil facile eâ gravius, & nihil econtra gratius obtineat, quàm ut Exemptos in onerum publicorum concordiam trahant ; hincque sæpe contingat, ut ea acerrimis persecutionibus & turbationibus subjiciatur ; quocirca omninò operæ pretium erit, modos eam defendendi, pro chartæ angustia, paucis delineare.

Tueri verò se in semel præscriptâ immunitate Præscribens se potest.

(I.) per modum Exceptionis : ita scilicet, ut, si quis ad collectas solvendas in judiciò conventus sit ; hæc ipsa Exceptio Præscriptionis, seu immunitatis legitime præscriptæ ab ipso recte objiciatur. Johannes Ferrarius Montanus, *in usus fendor. lib. 5. cap. 7. vers. igitur regalia. in fine. ibi : Exceptione tutus erit.*

Quodsi verò, ut sæpe fit, Princeps vel Magistratus Collectas præ-
tendens ordinariâ juris viâ procedere recuset; sed rigido illô modô, fru-
menta, vina, pecora aliaque illorum, qui immunes se prætendunt, bona
arrestandi, pignoriandi, & distrahendi uti vellet; de quo videsis Besold.
consil. 233. num. 67. Manzium, *quæst. Palat. 49. n. 28.* tunc mandata pœ-
nalia de non offendendo implorari valere, docet ex Gailio, Matthæus
Wesembecius, *consil. 303. num. 119.* ibi: Sollen aber Ihre Ehr Fürstl.
Gnaden / über Zuversicht / thätlich verfahren und etwas vornehmen; so wä-
ren pœnal-mandata de non offendendo bey dem Cammer- Gericht darwi-
der zu suchen / & *num. seq. 121.* ibi: sehe ich nicht / was darwider vorzunem-
men / als pœnal-mandat und inhibition de non offendendo. Caspar Klo-
ckius, *tract. de contribution cap. 19. num. 298. & seqq.*

Addantur, quæ in casu talis pignorationis tradit Dominus ab Esbach/
d. cap. 9. §. 90. & quæ de modo ejusmodi Mandata declinandi commendat
Johannes Bidenbachius, *q. nobili 19. n. 6.*

X.

Secundò hæc libertas defendi quoque potest per modum Actionis,
& quidem Remediis tum Petitoriis, tum Possessoriis.

Si quis enim hanc ab onere Collectarum immunitatem legitimè præ-
scripserit; & Magistratus Collectarum publicè indictarum solutionem ur-
geat; tunc ipsi, ad tuendam illam immunitatem, sine dubio competit
Utilis Negatoria, in terminis Bartolus, ad *L. 4. §. In omnib. d. publican.*
& *vectigal.* Rutgerus Rulandus, *d. commissar. & commission. cap. 8. n. 17.*
DDres, ad *§. equè Instit. d. action.* Beati Domini Antecessores, apud Besol-
dum, *part. 2. consil. 79. num. 87.* Joh. Ferrarius Montanus, *d. cap. 7. vers.*
igitur regalia. in fin. ibi: Ant etiam, si urgeatur, Negatoriam instituere poterit.
Bocer. *d. collect. cap. fin. num. 19.* Sinold. Schüz, *d. Stat. Rei Rom. vol. 2.*
Disp. 11. §. 10. lit. B. de quâ plura videri possunt ap. Dn. ab Esbach. in
Dissert. d. immunit. à collect. cap. 9. §. 95. ubi etiam de onere probationis
disquirat, dicens: quòd, si Princeps probaverit, illum, à quò collectas
ipse poscit & exigit, suum subditum esse, fundatam habeat intentionem,
ex Klockio, *d. contrib. cap. 19. n. 427.* ex eò, quòd quivis subditus de jure
communi ad collectas teneatur, nisi probet se ex justâ & legitimâ causâ
exemptum esse; addens, hoc tunc quoque locum sortiri, tametsi subditus
sit in quasi possessione immunitatis; ex Mevio, *part. 3. Decis. 205.* cum,
tametsi possessor regulariter ab onere probandi relevetur; tamen secus se-
res habeat, si possessori jus commune vel valida juris præsumptio resistat;
ex Barbosa & Mevio, *locis ibi citatis.*

Deinde pro tuendâ ipsâ Immunitatis ab onere collectarum quasi
Possessione, in eadem turbatis, etiam utile interdictum ut possidetis à
DDbus conceditur; arg. *L. ult. ff. uti possid. L. ult. ff. de servit. L. 8. §. 4. si*
serv. vindic. Dn. ab Esbach, *d. cap. 10. §. 98.*

Unusquisque enim, qui in possessione vel quasi reperitur, in eadem defendendus; neque illam, ob alterius contradictionem, dimittere cogitur. Gail. l. 1. O. 5. n. 5. Schurfus, cent. 3. cons. 27. n. 5. Unde ita in ejusmodi contingentia Wesembecius: Dann sie in possessione libertatis gewesen; und ist zuvor niemahls von diesem Ampt Korn-Zoll gefordert; darumb die Besizere bey solcher Possession der Freyheit billich gelassen werden / biß sie mit Recht und Rechtlichem Process daraus entsetzet. consil. 303. n. 126.

Sed & quin ille, qui immunitatem legitime præscripsit, eadem illegitimè destitutus seu privatus utilissimò remedio canonis, redintegrandæ. caus. 3. q. 1. uti possit, nulli equidem dubitamus. Dn. Esbach. d. cap. 9. §. 98. Siquidem ne Princeps quidem, causâ non cognitâ, alterius possessionem turbare, multò minus eadem quenquam spoliare potest; latissimè Menochius, remed. recuper. possess. 8. n. 3. 60. 62. & passim. & ideo non minùs, quam quilibet privatus, remediis recuperandæ possessionis tenetur. post Alciat. Wesembec. consil. 303. n. 128.

XI.

Denique, si ille, qui immunitatem à Collectis præscripsit, vel ejus heres, ad easdem solvendas interpellatus, aliquoties solverit; tunc, si quidem hæc solutio ab ipsò præscribente scienter facta, sit, nullum ad repetendas collectas solutas remedium competit; per L. 53. de R. Jur. L. 1. & L. Cum quis. ubi DDres. Cod. de jur. & fact. ignor. Joh. Petrus Surdus, consil. 419. num. 42. nisi solvens sit minor 25. annis; qui hoc nomine in integrum restitutionem implorare non vetatur; in terminis Surdus, d. consil. n. 43.

Si vero vel Heres præscribentis, non oppositâ exceptione Præscriptionis & per illam acquisitæ sibi hætenus ignotæ immunitatis, collectas aliquoties indictas solveret; deinde verò (cùm tempus legitimum ad extinguendam hanc immunitatem nondùm esset elapsum) eam demum rescisceret; vel ipse præscribens, ex errore non juris; sed facti, ignorans, se jam immunem factum esse, solveret; his in casibus DDres, ei, qui ita solvit, ad solum repetendum indebiti conditionem vulgò concedunt. Quandocunque enim ille, qui ad solvendum aliquid requisitus, non oppositâ perpetua, quæ ipsi competeat, exceptione solvit; tunc ipsi indebiti conditio competit. L. 26. §. 3. ff. de condit. indeb. atque ita in terminis respondet Surdus, consil. 419. n. 42.

CAPUT ULTIMUM.

Contraria brevissimis delineans.

I.

Cum quoad dissentanea sive modos & causas, quæ hæc à collectis præscripta immunitas rursus extinguatur, (illa siquidem, quæ hanc ipsam Præscriptionem adhuc constituendam impediunt, tum ex hætenus deductis, tum ex iis, quæ DDres in genere de Præscriptionum materia tradunt, desumi possunt) ab immunitate Privilegiò quæsi-

ea parum abludat ; Ista verò Interppr. præcipue Klockius , & Dominus ab Esbach , *d. Dissert. cap. 10.* fuse satis exequantur : Quapropter illis multum immorari supersedemus , & per summa saltem capita caput hoc perstringentes in hunc censum (1.) referimus Renunciationem hujus immunitatis , arg. *L. 41. ff. de minorib. L. penult. Cod. de pact. & traditorum à Barbosâ, lib. 16. cap. 31. axiom. 2.* in terminis Thomas Maulius , *d. homag. tit. 9. n. 92.*

Sive illa expressa sit ; post Carolum Tapiam , Maulius , *d. collect. tit. 8. n. 1.* Thomas Maulius , *d. loc.*

Sive etiam Tacita. arg. *l. 32. ff. d. LL.*

II.

Fit verò hæc tacita Renunciatio per Actus huic ipsi immunitati directo adversantes ; Maulius , *d. collect. tit. 8. n. 3.* præcipue vero per Collectarum Solutionem : Et videlicet si quis , hac immunitate legitime præscripta , collectas , per totos XXX. annos solvat , ille sibi non saltem quoad collectas solutas præjudicat ; sed etiam ipsam immunitatem in futurum amisisse , ex communi Interppr. sententiâ , intelligitur. *cap. 6. X. d. privileg. Perez. ad tit. Cod. d. immunit. nemin. conced. Maulius , d. loc. n. 4. Petrus Antibolus , tr d. muner. part. 2. n. 36. & seq. Mevius , part. 5. Decis. 70. n. 3. Brunnemann. ad l. 1. & 2. Cod. d. his qui spont. mun. publ. sub. Quemadmodum enim per Præscriptionem hæc immunitas acquiritur ; ita eadem rursus per illam amittitur , juxta regulam l. 35. d. Regul. Jur. Dr. Esbach. d. cap. 20. §. 105.*

Si verò collectæ aliquoties quidem solutæ fuerint ; sed per brevius tempus , quàm XXX. annorum , tunc quidem nonnulli nihilominus hanc immunitatem extinctam esse asserunt : post Bald. Abbat. Roman. Fein. & alios , Crotus , *consil. 64. num. 21.* ubi dicit : etiam unicam solutionem , ad hoc , ut immunitas perdatur , sufficere ; quod etiam docet Bartolus , *ad d. L. 1. C. de his qui sponte mun. publ. sub.*

Alii vero solventem tantum quoad actus præteritos ; non vero quoad ipsam immunitatem sibi præjudicasse , docent , per *l. 2. C. d. veteran. L. 2. L. 3. Cod. de his qui sponte mun. publ. sub.* post Sylvan. Gozadinum , de communi attestantem , Cephalum , Decianum , Festasium , & plures à sese adductos , Maulius , *d. tit. 8. n. 6.* ubi in fine : Idem esse , tametsi solutio X. continuis annis facta esset. Guido Papæ , *quest. 387.* Matth. Colerus , *consil. 1. num. 258.* Surdus , *consil. 262. n. 79.* ubi ex Gozadino , Festasio & aliis , pariter hanc opinionem magis communem esse attestatur. Bidenbach. *Q. q. nobil. hendecad. 2. Q. 18. num. 11. & seq.* post alios , Cothmannus , *vol. 1. Resp. 11. n. 103.*

In actibus etenim reiterabilibus , ex eò , quod semel vel aliquoties factum est , in futurum non præsumi , decidit ex Bartolo , Jafone , Surdo Mevio , Gailio , Menochio , Natta , Trentacinquo , Hunnio , Cephalo ,

Maulio, *citatis locc.* pluresque aliæ doctissime à Surdo, *consil.* 419. *num.* 32. *cum. seqq.* & Ernesto Cothmanno, *d. loc. n.* 107. congestæ rationes. Adeo quidem; ut existiment, quod collectas, quas quis, non opposita exceptione præscriptionis & per illam quæsita immunitatis, solvit, ceu indebitè solutas repetere possit; de quò diximus supra. *cap. proxime præced. th.* 11.

Unde postea ad collectas solvendas conventum suam immunitatem allegare non vetari, eaque se tueri posse & protestari, quòd ipse non sponte; sed, ut exemplo aliis præiret, vel ad redimendam vexam, collectas, præteritis annis: præstiterit, commendat Perezius, ad *tit. Cod. d. his qui sponte mun. publ. sub. n.* 4. § 5. post plures Klockius, *d. contribut. cyp.* 16. *sect.* 1. *n.* 199. § *seqq.*

III.

Aliter vero res se habet, si illi actus, quæ collectæ solutæ, non voluntarii; sed coacti & violenti sint, per *L. 4. princ. ff. de muner. § honor.* Hi enim solventi haudquaquam præjudicant. post Roman. Marfil. Bellenzin. Menoch. Sylvan. Gabriel. Maul. *d. t.* 8. *n.* 10. Surd. *consil.* 419. *n.* 35.

Vel (2.) si solutio, cum protestatione de non renunciando suæ immunitati; arg. *L. 1. § 2. Cod. de his, qui Sponte mun. publ. sub.* ex Bartolo, Alexandro, Romano, Abbate, Felino, Decio Menochio, Maullius, *d. l. n.* 15. Color. *d. consil.* 1. *n.* 259. ubi agit de casu, quo Princeps tali protestationi acquievit.

vel (3.) ad jussum Superioris facta sit: tunc enim tantum ad demonstrandam suam obedientiam solvisse quis præsumitur. Festas. *d. collect.* *pag.* 5. *in fin.* *n.* 39. Maullius, *d. tit.* 8. *n.* 10. late Surdus, *consil.* 262. *n.* 73.

vel (4.) aliæ conjecturæ concurrant, ex quibus animus non renunciandi in eo, qui solvit, colligi possit. arg. *L. 12. Cod. de excus. tut. L. 6. Cod. de postul.*

In dubio enim nemo suæ immunitati renunciare voluisse præsumitur: cum renunciatio sit donatio & rerum suarum dilapidatio, quæ in dubio haudquaquam præsumi; sed evidenter probari debet; adeo, ut ex actu aliquò etiam proximò non inducatur, nisi expressè de eà agatur, & proinde quotiescunque alia, quàm renunciationis, conjectura capi potest, illa potius, quàm hæc, sit adsumenda: ex Menochio, Deciano, Cravetta, Cephalo, Costa, Vultejo, & pluribus aliis, F. A. Maullius, *tr. d. collect. tit.* 8. *num.* 2. Surdus, *consil.* 419. *num.* 34. Quod ipsum eleganti Civitatis Remensis exemplo illustrat Matthias Colerus, *d. consil.* 1. *n.* 255. *cum seqq.*

vel (5.) non saltem de præjudicio solventis agatur; verum etiam Tertii, ex gr. Proprietarii, Surd. *consil.* 419. *n.* 36. Maul. *d. tit.* 8. *num.* 13. Thomas Maullius, *d. tr. d. Homag. tit.* 9. *n.* 95. vel Filii, cujus mater, ceu legitima ejus Tutrix, collectas pro bonis filii immunibus solvit. Cephal. *consil.* 58. *in fin.* cum Sylvano, Frid. Alb. Maul. *d. l. n.* 14. Surd. *d. consil.* *n.* 39. Thomas Maullius, *tr. d. Homag. tit.* 9. *n.* 96.

Denique quid in casu, quò Universitas libertatem à collectis legitimè

los Cives eas solvere patitur, habendum veniat? in terminis definit Aymo Cravetta, *consil.* 55. *num.* 2. & prolixius exequitur Tiberius Decianus, *Resp.* 41. *num.* 96. usque ad 100. à quô tamen dissentiunt allegati à Maulio, *d. tit.* 8. *n.* 18.

IV.

Deinde huic ipsi immunitati tacite quoque renunciari censetur per Catastrationem; si quis scilicet bona sua à collectarum onere libera in Catastro sciens prudens describi patiatur; arg. *L. ult. §. ult. de veteran. cap.* 6. *X. d. privileg.* Marcus Antonius Rovescala, *in addition. ad Alex. resp.* 136. *verb. præterea.* Maulius, *d. tit.* 8. *num.* 8. Matthias Colerus *consil.* 1. *num.* 255. Surdus, *consil.* 313. *num.* 67. Maranta, *de appellat. part.* 6. *n.* 314. post Vasquium & Papæ, Bidenbach. *Q. nob.* 18. *n.* 14.

Per hanc enim Catastrationem, eandem admittens, ad solvendas collectas se & sua bona ipse obligare voluisse censetur: Unde est, quod DDres passim assertant: per Catastrationem personalem & realem obligationem induci per *l. 4. C. d. agric. §. censit.* Richter. *Velit. Academ.* 24. *num.* 19.

Secus verò se res habet, si hæc Catastratio vel (1.) ignorantibus ejusmodi prædiorum à collectis immunium possessoribus facta sit: David Mev. *p. 5. Dec.* 70. *num.* 3. Coler. *d. loc.* ibi: *§. sciens hoc.* Id quod in dubio præsumi dicit Surdus, *consil.* 262. *num.* 69. addens in seq. quòd non sufficiat scientia præsumpta; sed certa, plena & distincta requiratur.

vel (2.) si illi expressè contradicant;

vel (3.) ab illa Catastratione, intra decendium, legitime appellent, Bernhard. Græve. *lib. 2. conclus.* 60. *consil.* 6. *num.* 3. Coler. *d. n.* 255. ibi: *non appellet. infra decem dies.* post plurimos alios, quos citat, Surd. *consil.* 262. *num.* 16. cum Cothmanno, Cacherano & aliis, Reinkingk. *d. R. S. §. E. lib. 1. class. 5. cap. 4. num.* 197. quod tamen alii non aliter requirunt, quàm si quis post obtentam immunitatem descriptus sit, & hoc scivisse probare possit. Franciscus Purpuratus, *consil.* 483. *num.* 11. Hancque ipsam sententiam, quòd incontinenti sit appellandum, in praxi non receptam esse, testatur Gregorius Lopez, *lib. 42. tit. 18. part. 3. verb. triginta annos.* Unde alii facultatem ab hac registratione appellandi usque ad Añum admittunt. Rovescala, *d. loc.*

Dissentit tamen, neque Catastrationem solam, ad hanc immunitatem amittendam sufficere; sed præterea requiri, ut etiam realis collectarum solutio intercesserit, tradit ex *l. solennibus. C. d. R. Vind.* Zacharias Viator, *d. caus. exemption. Imper. conclus.* 37. allegans in eandem sententiam Hieronymum de monte & Andream Knichenium.

vel (4.) alias eandem impugnent. Mev. *d. loc.*

Addantur plura, apud Maulium, *tr. d. Homag. tit. d. Collect.* 9. *num.* 98.

V.

(2.) Ad contraria etiam pertinet Abusus hujus immunitatis. Quid enim si gaudens hac immunitate, eandem dolo malo alii communicare, & sub titulò sui nominis alium tertium eximere niteretur? Certè illum hac suâ

immunitate eapropter privandum esse, non dubitat Dn. Gosvvinus ab Esbach. *d. cap. 10. th. 109.*

VI.

Ut & (3.) Summa seu Maxima Reipublicæ & extrema Necessitas; per ea quæ superius prolixè deduximus, cap. 8. Hæc enim nullam habet legem cap. 4. X. d. consuet. sed ipsæ leges eidem subiectæ sunt: Knipschild. *d. fideicom. famil. illustr. cap. 11. num. 455. & seqq.* neque ulla immunitas tam firma existit, quam ejusmodi Necessitas non firmet, non destruat. Unde verbum **OPORTE**T Grammaticis impersonale esse, quod necessitas nullam, quantumcunque immunem, & privilegiatam, personam respiciat, eleganter sentit Esbach *cit. loc. th. 114.*

VII.

Econtra huc malè à nonnullis referuntur.

I. Principis vel alterius Superioris revocatio. Quemadmodum enim Princeps immunitatem, per viam contractûs alicui concessam, revocare non potest; ita nec immunitatem per lapsum longissimi temporis quæsitam ille tollere valet; in terminis Fr. Alb. Maul. *d. tit. 8. n. 51.* Thomas Maulius, *d. homag. tit. d. Collect. 9. num. 112.* Johann-Petrus Surdus, *consil. 262. n. 64.* quam ipsam sententiam non solum veriorem, ac æquiorè; sed & communiorè esse testatur, & suo quoque calculo obsignat Jacobus Menochius, *consil. 4. num. 424.* Arius Pinellus, ad *rubr. tit. Cod. d. rescind. vendit. part 1. cap. 2. num. 24. & seqq.* M. A. Peregrinus, *d. jure fisc. tit. habentes jura fisci. num. 85. & passim.* Qui enim hanc ipsam à contributionibus immunitatem legitime præscripsit, eandem ex facto sui ipsius propriò quæsitam habet; quomodo igitur illa sine ejus voluntate auferri ipsi posset? Reclamat sane illud universale Jurisconsulti pronuntiatum in *l. 11. l. 75. d. R. Jur.* quemadmodum in individuò pronuntiat Bellonus, *consil. 37. num. 9. & consil. 39. in fin.*

Imò tantum abest, ut Princeps hanc immunitatem legitime præscriptam cuiquam adimere sive tollere queat; ut illam ne quidem minuere, mutare, vel eidem in aliquo derogare possit. Joh. Baptista de S. Severino, ad *l. omnes populi. num. 107. ff. d. just. & jur.* eò quod utrumque, tam minuere, quam adimere ab eadem dependeat potestate. Surd. *d. cons. num. 45.* Maulius, *d. loc. num. 53.* Vide tamen quæ tradit Cardin. Parisius, *lib. 1. cons. 25. num. 115.* ubi dicit: talem exemptionem & immunitatem, etiam si appareret legitime concessa seu præscripta, potuisse & posse revocari, propter ingratitude postmodum commissam per D. Julium, circa honorem & jurisdictionem D. Rorandi.

Planè quin Princeps, in casu extremæ & urgentissimæ Necessitatis, etiam immemoriali, nedum Quadragenariâ Præscriptione quæsitam immunitatem, in totum vel pro parte adimere valeat, nullam dubitationem relinquunt ea, quæ proximè præmissa, & supra plenius à nobis tractata, *nr. cap. 4. 8. 18.*

VIII.

II. In integrum Restitutio. Licet enim Universitas, ceu jure minore gaudens, *L. 3. Cod. de jure Reipubl. L. 4. Cod. ex quib. caus. major.* Francisc. Purpurat. *consil. 548. num. 104.* regulariter contra Præscriptionem in in-

hanc XL. annorum Præscriptionem; ex capite ignorantia, restitui voluerit Antonius Sola, referente Tessauro, *QQ. forens. lib. 1. quest. 8. n. 11.* Attamen vix est, ut eadem in tali casu restitui desiderans exaudiatur; per ea, quæ post Nattam, *vol. 3. consil. 124. num. 11.* his ipsis in terminis tradit Barbatius, *lib. 2. consil. 138. num. 47.* Caspar Anton. Tessaurus, *d. q. 8. num. 11.* ubi dicit: Quod, cum fiant Quinternetti & impositiones per communitates singulis annis, ridiculosa sit ista ignorantia allegatio, & tale tempus non admittat, ex hoc capite, Restitutionem. Quod præprimis procedit, quando Bona, de quorum immunitate quæstio est, nunquam allibrata seu publico Universitatis Catastro inserta sunt. Cum enim restitutio non aliter obtineat, quam si Universitas se læsam esse probare possit: *L. 9. §. 4. ff. d. jurejur. Leg. 11. §. 3. ff. de minor.* in tali verò casu, quò bona collectis nunquam subjecta, imò nec unquam catastrata fuere, atque ita Universitas jus collectandi nunquam habuit formatum, eidem omnino nihil decedat: quocirca nec ulla in integrum Restitutio jure poterit implorari; in terminis Barbatias, *vol. 2. consil. 26. num. 20. in fin.* J. P. Surd. *cit. consil. 234. num. 37. & seqq.* nec non consil. 525. n. 15. ubi dicit: Tali in casu Universitatem non de damno vitandò; sed de captandò lucrò agere. Addantur deducta à Jacobo Menochio, *consil. 887. n. 65.*

Cæterum si quis sua Bona, non allibrata seu Catastrata, per totos XXX. annos, ceu à collectis immunitatem possederit, hoc eidem non nisi ratione præeriti temporis prodesse; de cæterò autem ipsum impedire non posse, quò minus Universitas, saltem ope in integrum Restitutionis, obtineat, ut bona illa Catastro inferantur, & per consequens oneribus subjiciantur, docet Caspar Anton. Tessaurus, *in saepe allegata. Q. 8. num. 7.* addens: Senatum Pedemontanum ita sæpius, ipsomet referente, pronunciasse. Sed cum hoc in casu immunitas à collectis nondum præscripta, seu hæc ipsa præscriptio nondum perfecta sit; adeoque eandem ejusmodi possessor incassum objiceret: eapropter non est, ut talis Universitas more jure munita, seu communi jure tuta, hoc extraordinarium Restitutionis auxilium imploret, per *L. 16. d. minorib.*

IX.

III. Mors ejus, qui hanc à collectis immunitatem legitime præscripsit. Hæc siquidem immunitas realis est, & ad heredes sine dubio transitoria; in terminis Klock. *d. contribut. cap. 16. sect. 1. n. 74.* Joh. Petr. Surdus, *consil. 525. n. 24.* cum in Præscriptione non personæ; sed rei e jusque intuitu immunitas acquiratur; Idem *ibid.* & ipsa Præscriptio vim contractus vel pacti habere censeatur. Andr. Tiraquell. *tr. de retrait lignagier. §. 1. gloss. 9. n. 246.* Cravetta, *consil. 10. n. 11.* Bald. *vol. 4. consil. 24.* Sicut ergò immunitas contractu quæsitâ in Successores sine dubio transit: Bald. *vol. 2. consil. 112. num. 2.* ita etiam illa, quæ per legitimam Præscriptionem est acquisita. Surdus, *d. loc. num. 25.*

Plane si quis libertatem ab oneribus personalibus pro se adquisiverit; tunc aliud dicendum esse res loquitur ipse.

Et tantum de hac perplexâ admodum, subtili, & variis Interppr. sententiis (præter rei evidentiam id testante Fichardo) intricata materia dixisse sufficit. Moniti meliora sequemur.

hanc XL. annorum Præscriptionem; ex capite ignorantia, restitui voluerit Antonius Sola, referente Tessauro, *QQ. forens. lib. 1. quest. 8. n. 11.* Attamen vix est, ut eadem in tali casu restitui desiderans exaudiat; per ea, quæ post Nattam, *vol. 3. consil. 124. num. 11.* his ipsis in terminis tradit Bursatus, *lib. 2. consil. 138. num. 47.* Caspar Anton. Tessaurus, *d. q. 8. num. 11.* ubi dicit: Quod, cum fiant Quinternetti & impositiones per communitates singulis annis, ridiculosa sit ista ignorantia allegatio, & tale tempus non admittat, ex hoc capite, Restitutionem. Quod præprimis procedit, quando Bona, de quorum immunitate quæstio est, nunquam allibrata seu publico Universitatis Catastro inserta sunt. Cum enim restitutio non aliter obtineat, quam si Universitas se læsam esse probare possit: *L. 9. §. 4. ff. d. jurejur. Leg. 11. §. 3. ff. de minor.* in tali verò casu, quò bona collectis nunquam subjecta, imò nec unquam catastrata fuere, atque ita Universitas jus collectandi nunquam habuit formatum, eidem omnino nihil decedat: quocirca nec ulla in integrum Restitutio jure poterit implorari; in terminis Barbatias, *vol. 2. consil. 26. num. 20. in fin.* J. P. Surd. *cit. consil. 234. num. 37.* & *seqq.* nec non *consil. 525. n. 15.* ubi dicit: Tali in casu Universitatem non de damno vitandò; sed de captandò lucrò agere. Addantur deducta à Jacobo Menochio, *consil. 887. n. 65.*

Cæterum si quis sua Bona, non allibrata seu Catastrata, per totos XXX. annos, ceu à collectis immunia possederit, hoc eidem non nisi ratione præeriti temporis prodesse; de cæterò autem ipsum impedire non posse, quò minus Universitas, saltem ope in integrum Restitutionis, obtineat, ut bona illa Catastro inferantur, & per consequens oneribus subjiciantur, docet Caspar Anton. Tessaurus, *in sæpe allegata. Q. 8. num. 7.* addens: Senatum Pedemontanum ita sæpius, ipsomet referente, pronunciasse. Sed cum hoc in casu immunitas à collectis nondum præscripta, seu hæc ipsa præscriptio nondum perfecta sit; adeoque eandem ejusmodi possessor incassum objiceret: eapropter non est, ut talis Universitas more jure munita, seu communi jure tuta, hoc extraordinarium Restitutionis auxilium imploret, per *L. 16. d. minorib.*

IX.

III. Mors ejus, qui hanc à collectis immunitatem legitime præscripsit. Hæc siquidem immunitas realis est, & ad heredes sine dubio transitoria; in terminis Klock. *d. contribut. cap. 16. sect. 1. n. 74.* Joh. Petr. Surdus, *consil. 525. n. 24.* cum in Præscriptione non persona; sed rei e jusque intuitu immunitas acquiratur; Idem *ibid.* & ipsa Præscriptio vim contractus vel pacti habere censeatur. Andr. Tiraquell. *tr. de retrait lignagier. §. 1. gloss. 9. n. 246.* Cravetta, *consil. 10. n. 11.* Bald. *vol. 4. consil. 24.* Sicut ergò immunitas contractu quæ sita in Successores sine dubio transit: Bald. *vol. 2. consil. 112. num. 2.* ità etiam illa, quæ per legitimam Præscriptionem est acquisita. Surdus, *d. loc. num. 25.*

Plane si quis libertatem ab oneribus personalibus pro se adquisiverit; tunc aliud dicendum esse res loquitur ipse.

Et tantum de hac perplexâ admodum, subtili, & variis Interppr. sententiis (præter rei evidentiam id testante Fichardo) intricata materia dixisse sufficiat! Moniti meliora sequemur.

Harpprecht, Ferdinand Christoph,

Tractatio Juridica De Præscriptione Immunitatis A Collectis

XAltdorfi[i] [1709]

4 Diss. 1609#Beibd.31

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10817482-0

VD18 14478366